

Naročnina: ena mesečno 25 Din. za
posredništvo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knašjeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 12. Telefon št. 440.
Celje: Kocanova ul. 2. Telefon št. 190.
Rokopis se ne vračajo. - Oglasi po tarifi.

JUTRO

Upravitelji: Ljubljana, Prešernova ul. 64.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 12. Telefon št. 440.
Celje: Kocanova ulica št. 2. Telefon št. 190.
Računi pri pošti št. 11.842; Praha št. 78.180; Wien Nr. 105.241.

Ljubljana, 23. novembra.

Včeraj smo objavili uradni komunikacije, ki opozarja, da se vrši organizirana akcija, naperjena proti smotnemu in dosledni izvedbi zakona o bankni upravi, in ki preti inspiratorjem in udeležnikom s kazenskimi posledicami.

Ta organizirana akcija, katero tako energično obsoja komunikacije banke uprave, izhaja iz vodstva tako zvane »županske zveze« v Mariboru, predjudnarske organizacije županov, pripadnikov ene bivše politične stranke. Vodstvo te »županske zveze« je 11. novembra razposlalo onim podeželskim županom v bivši mariborski oblasti, ki so še člani »Zveze«, zaupno okrožnico, v kateri jih poziva, naj se občinski odbori njihovih občin takoj s posebnimi sklepi izrečejo za to, da ostane velik del onih banknih kompetenc, ki so dosedaj pripadale oblastni samoupravi, še naprej v Mariboru, zlasti pa kmetijske zadeve, agrarne operacije, gradbene zadeve in nadzorstvo občin. Okrožnica izhaja s stališča, da bi prenos teh poslov na banko upravo v Ljubljani znatno oškodoval interese bivše mariborske oblasti, ter poziva člane županske zveze, naj tozadevne resolucije odločno spomene pošiljajo predsedniku vlade, dravskemu banu in »velikemu županu« v Mariboru. Okrožnica je priložena kot vzorec spomenice, ki naj župane razreši dolžnosti, da sami premišlujejo o argumentih za očitno »upravno aparata« v Mariboru vsaj v dosedanjem obsegu. Med argumenti se energično navaja tudi nacionalni moment, češ da se bo sicer vpliv nemstva v Mariboru in v bivši mariborski oblasti kvarno ojačal. Spomenica končuje z apelo, ki postavlja adresate pred alternativo, da ustrežejo željam »županske zveze« ali pa se izpostavijo dvomu, ali so zares »za močno državo in zadovoljno ljudstvo«...

Kakor je iz uradnega komunikacije razvidno, so se nekateri župani res podvzeli in se odzvali okrožnici »županske zveze«. Kaj so si pri tem mislili, ne vemo. Čuditi bi se vsekakor morali. Ali jih niso oni isti krogi, ki so županom sedaj poslali okrožnico, takrat, ko je bila mariborska oblast ustanovljena, z nič manj gostobesednimi argumenti prepričevali, da je ustanovitev te oblasti največja škoda za Slovenijo in pravo izdajstvo nad slovenskim ljudstvom? Ali jih niso silili k podobnim spomenicam proti tej oblasti? Ali ni g. dr. Vebli, ki je podpisal sedanjo okrožnico, še pred dvema letoma sodeloval pri sklepu večine obeh oblastnih samouprav, ki sta v slovesni manifestaciji zahtevali odpravo »razdelitve Slovenije« ter proklamirali to, kar je sedaj z oktoberskim zakonom izvršeno, za edino zveličavno? Res je, da so si gospodje stvar nekoliko drugače predstavljali, toda za naš primer je bistveno, da so bili baš za odpravo posebnega, takrat zakoničnega upravnega aparata v Mariboru in da so vsakogar, ki ni bil njihovega mišljenja, proglasili za sovražnika življenjskih interesov našega ljudstva!

Pa pustimo reminiscence! V predležem slučaju ne gre za razpravo o tem, kdaj so bili razni pozivi na spoštovane gospode župane iskreni in pošteno mišljeni — preje ali sedaj —, gre namreč za ono, kar tako ostro podčrtava službena objava banke uprave: za organizirano akcijo, naperjeno proti smotnemu in dosledni izvedbi zakona o bankni upravi. In tu je najnovejša mariborska okrožnica le člen v vrsti očitno sistematičnih poskusov, katerih namen je vzdržati ljudstvo v stalnem vznemirjenju in negotovosti. Okrožnica »županske zveze« je izšla iz iste kuhinje, iz katere je bilo pred kratkim razposlano famozno strogo zaupno pismo na gg. župane, člane iste »županske zveze«, naj pazijo, da pridejo v nove občinske odbore samo zanesljivi »naši krščanski moje«.

S takimi in sličnimi, več ali manj prikritimi akcijami, ki se ponavljajo zdanj v tej zdanj v oni obliki, se v resnici ustvarja »nepotrebno vznemirjenje« prebivalstva in neti nerazpoloženje napram veljavnim zakonom in obstoječemu stanju, z drugimi besedami: spodkopava se in otežkoča se provedba politike historičnega kraljevskega manifesta. In to ne morda v interesu kake dobre stvari, v resničnem interesu prebivalstva, temveč vedno zopet iz že dobro znanih zakulisnih namenov, ki se docela jasno kažejo v oni prvi okrožnici glede volitev v kmetijske odbore.

Mi smo že zadnjič napisali in ponavljamo danes zopet: nehaite vendar z raznimi špekulacijami, ki gredo morda v račun raznim se ne premaganim partizanskim interesom, a so konsolidaciji naroda in države v največji kvari!

Čajanka v zunanjem ministrstvu

Beograd, 23. novembra. p. Snoči je znanj minister dr. Voja Marinković priredil v svojem stanovanju prvo oficijelno diplomatsko čajanko, ki se je udeležilo 140 povabilencev, med njimi mnogi ministri, ves diplomatski zbor in razne različne osebnosti beograjske družbe.

Zavite vesti o atentatu pri Caribrodu

Kako so skušali iz Sofije prevarati inozemstvo in otežkočiti sofijska pogajanja

Beograd, 23. novembra. M. Povodom atentata na mednarodni brzi vlak pri Caribrodu v bližini bolgarske meje, je bil velik del inozemskega tiska o njem od bolgarske strani popolnoma napačno obveščen. S prozorno tendenco so bile razširjene zlasti vesti, da so bili med potniki mrtvi in ranjeni, da je naša policija izvršila več aretacij med obmejnimi prebivalstvom, da je bilo veliko potnikov oropanih ter maltretiranih itd. Nekateri inozemski listi so objavili celo vest, da je zaprta naša meja proti Bolgarski.

Kakor smo obveščeni s pristojnega mesta, so vse te vesti bile razširjene z zlim namenom in so docela zlagane. Uspeh preiskave službenih organov je pokazal, da ni bilo niti izmed potnikov oropanih, niti ni bilo kakih žrtv in zato tudi nobenih mrtvih ali ranjenih. Prav

tako niso bile izvršene niti aretacije, ker je bilo takoj jasno, da je bil atentat delo istih organizacij, ki so že doslej priredile nešteto sličnih atentatov po že prej določenih načrtih. Namen teh tendencioznih vesti je bil predvsem, ustvariti čim težjo atmosfero povodom sedanjih pogajanj, ki se vrše v Sofiji med Bolgarijo in Jugoslavijo. Zlagane in zavite vesti pa so obenem dokaz, da makedonstvujošči in njihove organizacije delajo z vsemi silami na to, da bi ustvarili v inozemstvu napačne pojme o možnosti sporazuma med Jugoslovenci in Bolgari glede na obmejna vprašanja. Zlasti poslednja vest o zatvoritvi meje se demantira že samo s tem, da je mednarodni vlak, na katerega je bil izvršen atentat od bolgarskih razbojnikov, imel samo dve in pol ure zamude in da je še iste noči došel v Sofijo.

Makedonstvujoščim še ni dovolj krvi

Podrobnosti o najnovšem dvojnem umoru v Sofiji — Časopisje bi rado prikrilo politični značaj zločina

Sofija, 23. novembra. AA. Snoči je bil (kakor je »Jutro« že kratko poročalo) v Sofiji ponovno izvršen dvojni umor. Trije neznani atentatorji so napadli in umorili peka Strašila Kostova, ki je rodem iz Skoplja, in pa Alekso Hristova, šoferja župana sofijske občine.

Časopisje objavlja danes obširna poročila o tem atentatu, vendar je značilno, da nihče ne piše o političnem ozadju tega krvavega zločina ter o morilcih, ki jih je treba iskati v vrstah makedonstvujoščih.

Atentat je bil izvršen na naslednji način: Nekaj pred 7. uro zvečer se je ustavil pred pekarno Strašila Kostova v Niški ulici avtomobil sofijskega župana. Strašilo Kostov je stopil iz pekarnice na ulico ter izročil šoferju Aleksi Hristovu hleb kruha. V tem trenutku so trije neznani prišli streljati in težko ranili Kostova. Šofer je skušal pobegniti z avtomobilom, toda v naslednjem hipu ga je že zadela smrtonosna krogla, tako da je mogel samo še z no go ustaviti motor. Šoferja Hristova so

našli mrtvega z eno roko na volanu, z drugo pa pri vzvodu za motor. Strašilo Kostov se je zrušil sredi ulice na tla ter preminul, še preden so mu mogli nuditi pomoč.

Atentatorji so bili skriti v veži sedne fotografske trgovine, kjer so čakali, da bo Kostov stopil iz svoje pekarnice, v kateri se je nahajalo dokaj kupcev, med njimi tudi oboroženi ljudje. Po soglasnem pričevanju svedokov so atentatorji oddali samo tri strelje. Po izvršenem krvavem dejanju so pobegnili po Niški ulici v Ulico Očeta Paisije in nato izginili v neznani smeri. Nihče se jih ni upal zasledovati, ker so bili oboroženi. Policije v času atentata ni bilo v bližini.

V sofijskih krogih priznavajo, da je bil atentat na Kostova in Hristova izvršen na način, ki je karakterističen za medsebojna obračunavanja med makedonskimi revolucionarji. Končno je zanimivo, da se je ta dvojni umor pripetil nenopredno pred kongresom makedonskih bratstev.

Nov madžarskorumunski konflikt

Silno razburjenje madžarskega tiska zaradi napovedane likvidacije madžarskih veleposelstev v Rumuniji

Budimpešta, 23. novembra. AA. Madžarska telegrafna agencija poroča: Vest iz Bukarešte, da je bila priobčena v listu »Berliner Tageblatt«, da bo neka članica Male antante, po vsej priliki Rumunija, likvidirala madžarske veleposelstvo, je izzvala v vsem madžarskem tisku burne proteste. Madžarski listi stoji na stališču, da je ta napad rumunske vlade v nasprotju z določbami mednarodnega prava in da bo zato zadet na energičen odpor madžarske vlade. Vlada v Budimpešti se bo sklicevala na člen 250 trisoneske pogodbe, ki prepoveduje likvidacijo madžarskih

poselstev na ozemlju sosednih držav. V zvezi s tem dokazuje »Poster Lloyd«, da gre za pretežnje Rumunije daleč preko dopustnih mej in da se Rumunija doslej ni zala bratstva. Rumunija bi pač želela, da se revidira samo ena stran mirovne pogodbe. — »Pesti Hirlap« napoveduje, da bo Rumunija z novo kampanjo proti Madžarski dosegla baš nasprotno od onega, kar je v njenem interesu. »Budapesti Hirlap« pa meni, da so madžarska poselstva pod mednarodno zaščito. Približno enako je tudi pisanje drugih listov.

Bolgarske manifestacije proti mirovni pogodbi

Sofija, 23. novembra. AA. Člani vsebolgarskega združenja »Atec Paisije« je objavilo program za prireditve dne 27. t. m. Ta dan bodo po vsej Bolgarski manifestacije proti mirovni pogodbi v Neuilleu. Vse hiše bodo razbošile črne zastave. Po glavnih ulicah bodo korakale povorke državnih uradnikov, intelektualcev in meščanstva, pri čemer bodo združenja nosila črne zastave. Povorko v Sofiji bo vodil general Lazarov. Dijaška omladina bo priredila posebno manifestacijo.

Dunavski most med Rumunijo in Bolgarijo

Sofija, 23. novembra. AA. Iz Bukarešte poročajo: Razprava bolgarsko-rumunske konference, ki bo 1. decembra v Ruščiku, bo veljala gradnji mostu preko Dunava pri Gjurjevu. Ako bo konferenca zaključena s pozitivnim sporazumom, nameravajo pričeti z gradnjo tega mostu prihodnjo pomlad. Gradnja bo trajala 2 leti, a most bo stal 400 milijonov levov.

Znižanje diskontne mere v Rumuniji

Bukarešta, 23. novembra. s. Narodna banka je znižala diskontno mero od 9 in pol na 9 in kombarčno obrestno mero na 10 ostoikov.

Eksplozija v medicinskem laboratoriju

Bukarešta, 23. novembra. s. V laboratoriju medicinske fakultete v Jassyju se je zgodila pri eksperimentu eksplozija. Štirje dijaki so bili težko ranjeni.

Spopad med begunci in policijo v Solunu

Atene, 23. novembra. AA. Iz Soluna poročajo, da je tam okrog 100 begunskih rodbin naskočilo na neko novo hišo, hoteč se po vsej sili vseliti v njo. Morala je intervenirati policija, pri čemer je prišlo do spopada med njo in begunci, ki so bili ranjeni 10 oseb.

Iz bolgarske politike

Sofija, 23. novembra. AA. Kralj Boris je sprejel v avdienci ministra zunanjih zadev Burova in ministra financ Molova, ki sta mu poročala o reparacijah. — Burov in Molov sta o istem vprašanju govorila pred parlamentarno skupnjo »Zgovorac«, kjer sta potrdila svoje prejšnje izjave, da pogajanja o reparacijah še niso zaključena in da je treba pričakovati dobrih uspehov. Iz vrst te parlamentarne skupine prihaja informacija, da ni razloga za rekonstrukcijo sedanje vlade, o čemer sedaj mnogo govore v javnosti.

Sofija, 23. novembra. AA. V teku parlamentarne razprave je socialistični poslanec Nejtikov odgovoril poslancom liberalne stranke Petrovu in ugolovil, da je Radoslavov pognal Bolgarsko v propad. Reparacije so posledice njegovega režima.

Italijanski minister v Budimpešti

Beograd, 23. nov. M. Včeraj je došel v Budimpešto preko Avstrije italijanski minister za narodno vzgojo Giuliano Baldini, ki so ga na kolodvoru sprejeli madžarski prosvetni minister grof Klebelsberg, italijanski poslanik v Budimpešti conte Turino di Monza, državni tajnik Barsi kot zastopnik predsednika vlade, več visokih madžarskih uradnikov, funkcionarji italijanskega poslanstva, večji oddelek budimpeštanskih fašistov in zastopniki madžarskega društva »Matija Korvine«. Ko je vlak došel na postajo, je godba zasvirala madžarsko in fašistično himno. Italijanski minister je bil burno pozdravljen od madžarskih patrijotičnih društev.

Kuga v Grčiji

Atene, 23. novembra. AA. Današnji listi poročajo o 4 novih primerih kuge v Pirgosu. Dve oboheni sta bili smrti. En primer kuge je bil ugotovljen tudi v naselbinu Amafilja blizu Pirgosa. Prebivalstvo je zelo razburjeno.

Veliki Clemenceau v agoniji

Stanje bolnika je brezupno — Poslednja želja Clemenceauja je, da ga pokopljejo brez vsakih svečanosti

Pariz, 23. novembra. g. Zdravniki so opustili vsako nado za ozdravitev Clemenceauja. Bolnik je zaradi velikih bolečin prebil zelo nemirno noč. Okoli polnoči se je bolnik zbudil zaradi velikih bolečin v trebuhu. Zdravniki so mu dali zopet injekcije. V polsnu je nato zopet zadremal do jutranjih ur.

Ob 8.30 so ga zopet posetili njegovi trije zdravniki. Po konzultaciji je izjavil prof. Laubry, da ni nobenega upanja več na okrevanju velikega bolnika. Kljub močni konstituciji pojemajo telesne moči Clemenceauja vidno. Delovanje ledvic je že pred 30 urami prenehalo. Kljub temu pa je delovanje srca skoraj normalno.

Ves dopoldan so prihajali poseti.

Skoraj vsi ministri in zastopniki diplomatskega zbora so oddali svoje pismenice. Opoldne so se zdravniki sestali k novi konzultaciji, po kateri so izjavili da se mora katastrofa pričakovati vsak čas. Bolnik se nahaja napol v agoniji ter napravi vtis, da ne pozna več okolice. V pretekli noči je Clemenceau, ko je trenutno prišel k sebi, poklical izvršitelja svoje oporoke ter mu sporočil svojo zadnjo voljo. Izrazil je željo, naj se ne vršijo nobene nacionalne pogrebne svečanosti ter naj njegovo truplo prepeljejo v St. Vincent sur Jard in ga pokopljejo v rodbinski grobnici poleg trupla njegovega očeta.

Nemožnost vojne med Anglijo in Ameriko

Pozdravni govor lorda Cecila bivšemu državnemu tajniku Kelloggu — Dalekosežnost sklicanja londonske razorožitvene konference

London, 23. novembra. a. Snoči je bil bivši državni tajnik Zedinjenih držav Kellogg gost na banketu, ki ga je priredil klub »Pilgrim«. V pozdravnem govoru je lord Cecil

zaglašal velike Kellogove zasluge za svetovni mir. Kelloggovi protivniški pakt je zelo resna stvar. Kljub temu pa moramo priznati, da se vojna pošast ne da uničiti s sentimentalnostjo in z željami, temveč, da je treba za doseg tega velikega cilja veliko trdega dela in žrtve. Zaradi tega smo tako navdušeno pozdravili tovarštvo Zedinjenih držav v Kellogovem aktu.

Nato se je spominjal Cecil kritičnih trenutkov svetovne vojne in vstopa Zedinjenih držav v vojno viro, ko se je Anglija globoko oddahnila. Isti občutek smo imeli pred nekaj meseci, ko smo videli, da so se Zedinjene države zopet priključile gibanju za svetovni mir. Med Anglijo in Zedinjenimi državami se vrše važni razgovori glede rešitve pomorskega vprašanja in njihov rezultat bo predložen v kratkem.

pomorski konferenci
petih veseli v Londonu. Upam, da bo ta konferenca pomenjala velik napredek na poti k rešitvi vprašanja pomorske razorožitve. Pomorski razorožitveni problem pa je le del razorožitvenega vprašanja. Ostala še vprašanje razorožitve letalskih in koonih bolnih sil. Resnica je, da smo Angliji in Američani v glavnem zainteresirani na rešitvi vprašanja pomorske raz-

orožitve. Kljub temu ne smemo pozabiti, da tvori mir eno samo celoto. Ne popuščajmo, je zaključil Cecil, pri naših naporih za svetovni mir in zasledujmo pot, ki smo jo nastopili.

Lordu Cecilu je odgovoril

Kellogg

naslednje:
»Omejitev oborožitve mora iti tako daleč, da bodo podvržene redukciji vse vrste vojnega ladstva z izjemo onega, ki je potrebno za obrambo prebivalstva. Če bo izvršena pomorska razorožitev, lahko računamo na popolno varnost, tako da ne bo niti eden niti drugi narod v položaju, da zagospodari nad svetom. Kontrola in gospodarstvo nad morjem je sedaj postalo popolnoma neizvedljivo. Varnost sveta bo podana v trenutku, ko se doseže popoln sporazum. Pri reševanju razorožitve med Zedinjenimi državami in Veliko Britanijo je bilo treba odpraviti mnogo težkoč. Bil sem mnenja, da bi nikoli ne prišlo do omejitve oboroževanja, ako bi bili oboje strani prepričani, da je vojna med Zedinjenimi državami in Britanijo mogoča.« Kellogg je nadaljeval:

»Jaz smatram za politično in praktično potrebo, da se vzpostavi pariteta med pomorskimi silami obeh držav. Teda bo nemogoče, da bi prišlo do izbruhov vojne med obema. Hkrati smatram tudi, da bi v tem primeru bila izključena vsakršna vojna med Zedinjenimi državami in kako drugo državo.«

Zaključek vzhodne reparacijske konference

Konferenca se je končala brez uspeha zavoljo nepopustljivosti Bolgarije in Madžarske — Ostri komentarji francoskega tiska

Paris, 23. novembra. a. Komite za vzhodne reparacije je izročil predsedniku haške konference Jaspardu poročilo glede avstrijskih, madžarskih in bolgarskih reparacij, v katerem se ugotavlja nemožnost, da bi se glede Madžarske in Bolgarije prišlo do sporazuma. Komite je imel danes dopoldne sejo. Zaključeno seja komiteja bo najbrž v sredo. Tudi odbor za likvidacijo stvarnih davkov je končal svoje delo ter izročil poročilo Jaspardu.

Paris, 23. novembra. Francoski tisk obširno razpravlja o neuspehu vzhodne reparacijske konference ter skoro soglasno ugotavlja, da je pripisovati neprilakovani zaključek te konference izključno nepopustljivosti Madžarov in Bolgarov, ki raje sprejemajo mednarodna posojila za sanacijo

svojeja sicer dobro stoječega gospodarstva, kakor pa da bi izpolnili svoje mednarodne obveznosti od držav, ki so doprinesle za zmago zavezniškega orožja tako velike krivne in materialne žrtve. Listi dalje pozivajo velesile, naj store vse, da se bo prisililo Bolgarijo in Madžarsko k izpolnitvi njihovih reparacijskih obveznosti, kakor jih bo izpolnila Nemčija po ratifikaciji Youngove pogodbe.

Bukarešta, 23. novembra. Rumunski tisk se obširno bavi z vprašanjem madžarskih in bolgarskih reparacij ter naglašja, da bo morala Mala antanta, če bo ostala demarsa velesil brez uspeha, ukreniti primerne korake, da prisilijo Madžarsko in Bolgarsko k izpolnjevanju dolžnosti in obveznosti, ki sta jih prevzeli z mirovnimi pogodbami.

Zmagovita ruska ofenziva v Mandžuriji

Ruske čete so prodrele kitajsko fronto in ujele 8000 Kitajcev ter zaplenile mnogo vojnega materijala — Rusko-poljski spor

London, 23. novembra. a. Po vesteru iz Mukdena in iz Moskve so sovjetske čete na rusko kitajski meji prešle končno v ofenzivo, ki postaja od ure do ure zmagovitejša za sovjetsko armado. Sovjetska armada ni le pregnala kitajskih čet z ruskega ozemlja, marveč jih je celo zasledovala pri Turjem rogu na kitajski teritoriji in tamkaj razorožila preko 8000 kitajskih vojakov in tri častnike ter zaplenila 10.000 pušk, večje število topov in znatne količine streliva.

Rusi so zasedli dne 19. in 20. t. m. mesti Dalainor in Mančuli, potem ko so napadli Kitajce tudi z 20 letali in 30 tanki. Zaradi prenehanja prodiranja ruskih čet se je umaknil kitajski glavni stan iz Hajlarja v Bučat in namerava braniti Mandžurijo na gorovju Čingan. Kljub vsem tem uspehom pa prihajajo neprestano še daljša ojačenja ruski armadi. Podoba je, da bodo nadaljevali Rusi započeto akcijo kar najenergičneje in da Kitajci ne bodo mogli uspešno ustavljati ruskega napada tudi ne v novo zavzetih nostažankah.

Riga, 23. nov. a. Zaradi odhoda nemških kolonistov iz Moskve, so se pojavile nove težkoče. Pogajanja, ki jih vodi nemški poslanik v svrhu ureditve te zadeve, so še v

teku. Odločitev sovjetrov zaradi odstopanja 500 kolonistov, ki tvorijo prvo skupino izseljencev, se pričakuje šele za ponedeljek.

Moskva, 23. nov. a. Sovjetsko časopisje obširno opisuje napad na ruski konpravl v Krakovu. Listi naglašajo, da so pripravili in izvršili omenjeni napad poljski fašistični dijaki, ki vedno nekažnovani vpriparjajo gonjo proti sovjetskimi institucijam v poljski državi.

»Izvestija« zahtevajo, naj sovjetska vlada pozove poljsko vlado, da kaznuje krivce in plača odškodnino za nastalo škodo. Končno pozivajo »Izvestija« poljsko vlado, naj zaščiti ruske konzulate na Poljskem.

Smrtne obsodbe v Rusiji

Moskva, 23. novembra. AA. V Voronežu je bila končana razprava proti pristašem sekta tako zvanih Fjodorovcev. Obsodba bo razglašena noč. Zanimivo je, da ni v teku tega procesa spregovoril niti en obtoženec ene same besede Obtoženi so, da so pripravljali upor v voronežskem okrožju, ter organizirati oborožene napade na sovjetske uradnike in zbirali prebivalstvo pod zastavo »Bože carja brani«. Pričakujejo, da bodo vsi obtoženci obsodeni na smrt.

Teškoče pri sestavi češkoslovaške vlade

Socialni demokrati odbili predlog za sestavo koncentracijskega kabineta – Sestavljena bo najbrž vlada stare koalicije z narodnimi socialisti

Praga, 23. novembra. h. Ponudba, ki jo je včeraj ministrski predsednik stavil socialnim demokratom, je imela za cilj koncentracijski kabinet, v katerem bi bili poleg cele stare koalicije čl. narodni socialisti, češki in nemški socialni demokrati. Nemške stranke naj bi pri tem dobile dva ministra, toda brez portfelja. Danes dopoldne je ministrski predsednik Udržal modificiral to ponudbo tako, da bi dosedanja dva nemški predsednik Udržal modificiral to agrarci, dobili po eno resorno ministristvo, nemški socialni demokrati pa ministra brez portfelja. Zastopstvo češkoslovaških socialnih demokratov, ki je danes zasedalo, je to kombinacijo odbilo. Istotako pa je niso sprejeli nemški socialni demokrati.

Ministrski predsednik Udržal je v teku dneva poročal predsedniku republike o stanju pogajanj.

Popoldne je ministrski predsednik predložil predsedniku češkoslovaških socialnih demokratov posl. Hamplu nov predlog. Po tem predlogu bi ostala sedanja koalicija, ki naj bi jo na podlagi posebnega sporazuma o delovnem programu, socialisti kot manjšinsko vlado podpirali. Zastopniki socialnih demokratov so odklonili tudi ta predlog in sicer z ozirom na sklope, ki jih je danes storilo zastopstvo stranke. Socialni demokrati so izjavili, da ne bodo mogli tolerirati nobenega kabineta, ki bi reprezentiral celo ali samo del bivše meščanske koalicije. Zdi se torej, da se bo sestavila nova vlada na podlagi stare koalicije s slovaškimi klerikali in bi prišli v vlado še narodni socialisti.

Pogajanja so bila danes prekinjena ter jih bo ministrski predsednik Udržal nadaljeval v torek.

Omajan položaj angleške delavske vlade

Vlada bo prisiljena umakniti zakon za omejitev brezposelnosti in načrt rudarskega zakona, zaradi odpora liberalcev in delavskih levicarjev

London, 23. novembra. d. Angleška delavska vlada je zašla v precej kritičen položaj. Ob svojem nastopu si je nadel med drugim nalogo, da reši vprašanje brezposelnosti in izboljša socialni položaj delavstva. Dasi je bilo pričakovati, da bo pri tem našelena na odpor pri konservativcih, je vlada vendarle računala s tem, da bo mogla gledati na svoje zunanje politične uspehe izsiliti tudi na znotraj dobre rezultate.

Zadnje dni sta v razpravi pred parlamentarnimi odbori zakona o omejitvi brezposelnosti in novi rudarski zakon. Oba zakona stremita za tem, da se izboljša položaj delavstva. Docela nepričakovano pa se je proti načinu, kako skuša rešiti brezposelnost vprašanje vlada, pojavil odpor celo v vladni stranki sami, ker je levicarsko radikalna skupina pod vodstvom poslance

Maxtona vladni predlog brezposelnosti odklonila, kljub temu, da je še pred nekaj dnevi pristala nanj. V imenu liberalcev je Lloyd George izjavil, da bo liberalna stranka glasovala proti zakonu ter opozoril Macdonalda, naj ne veže s tem vprašanjem zaupnice vladi, ker bi doživel neizogiben poraz. Glede na ta položaj prevladuje v vladi mnenje, da bi se razprava o rudarskem zakonu odgodila, tako da bi se vršila šele za časa zasedanja pomorske razorožitvene konference. Ker bi bil sprito tako važnega zunanje-političnega dogodka padec vlade nemogoč, upa vlada, da ji bo tokrat uspelo, spraviti ta zakon pod streho. Zdi pa se, da se tega zaveda tudi opozicija, ki bo zategadelj skušala po vsej verjetnosti izvesti odločitev že sedaj. V vseh političnih krogih presojajo položaj vlade dokaj pesimistično.

1. DECEMBRA

Pred važnimi dogodki v našem Sokolstvu?

Prpriave za vsesokolski zlet v Beogradu – Vesti o pridružitvi Hrvatskega Sokola in Orla jugoslovenskemu Sokolstvu

Beograd, 23. nov. r. Prihodnji teden se vrši v Beogradu seja starešinstva Jugoslovenskega Sokolskega Saveza; seja bo imela odločiti o važnih ukrepih z ozirom na prihodnjeletni beograjski vsesokolski zlet. Kakor se čuje, bo iz praktičnih razlogov, da se zlet čim najbolje pripravi in se osigura njegov popolni uspeh, ki je z nacionalnega in državnega stališča največjega pomena, starešinstvo Saveza preneslo večji del svojih poslov iz Ljubljane v Beograd. Na seji se bo razpravljalo tudi o drugih važnih vprašanjih.

V zvezi s to sejo se v beograjskih krogih govori, da se bo jugoslovensko Sokolstvo moralo v kratkem baviti z dvema, za ves njegov nadaljni razvoj velpomembnima vprašanjima. Iz krogov »Hrvatskega Sokola« je bila nedavno izražena želja, da bi »Hrvatski Sokol« sodeloval na beograjskem zletu, kakor bo sodeloval poljski, češkoslovaški ruski in bolgarski Sokol. V tej obliki je želja »H. S.« sicer neizpolnjiva, ker »H. S.« ni vsenarodna, temveč je plemenska organizacija. A pojavila se je v »H. S.« močna struja, ki želi spraviti program hrvatskega Sokolstva v sklad s programom jugoslovenskega Sokolstva, kar bi omogočilo da se sokolska organizacija v našem narodu mogočno razgiba. Nacionalni krogi živahno želijo, da bi se čimprej našla baza za ujedinjenje sokolskih vrst.

Celjski mestni proračun

Celje, 23. novembra. Snoči se je vršila proračunska seja celjske občinske uprave za l. 1930. Sejo je ob 18.35 otvoril župan dr. Gorican. Navzoči so bili vsi občinski odborniki razen štiri, ki so se opravičili. O mestnem proračunu za bodoče leto je poročal referent finančnega odseka dr. Vročko. ki je izvajal med drugim: Predloženi proračun izkazuje skupnih potrebščin 6.561.529 Din, kritje znaša 3.786.457.92 Din, tako da ostane primanjkljaj 2.775.081.08 Din. Ta primanjkljaj naj pokrijejo naslednje:

občinske davščine: 10% doklada na zemljarino, 45% doklada na zgradarino, 20% doklada na občo pridobnino, 320% doklada na družbeni davek, doklado na državno trošarino od 4800 hl vina in vinskega mošta po 25 par od litra, 8% najemniški vinar od čiste najemnine brez 25% odbitka za vzdrževanje stavb, 2% kanalska pristojbina, samostojne občinske naklade na pivo, šampanjec, fina in navadna vina v steklenicah, na žganje, rum, konjak, likerije, poslano žganje in jajčni konjak ter užitino na meso in sicer po 12 Din od konja, po 12 Din od goveda, po 7 Din od teleta, po 15 Din od prešiča in po 2 Din od kosa drobnice, dalje občinske takse po najvišjih postavkah zakona iz l. 1921, občinska cestna naklada, davščina na igranje s kvartami in tržne pristojbine v skupnem znesku 2.375.800 Din. Občinska uprava računa s tem, da bo državna uprava prevzela stroške za vzdrževanje policije zlasti zato, da je mestni proračun obremenjen vsako leto z zneskom 300.000 Din za regulacijo Savinje, ki spada prav za prav v delokrog državne uprave. Ako bi državna uprava ne prevzela stroškov za policijo, bo morala mestna občina pobirati višjo doklado na drž. trošarino na vino in vinski mošt po 1 Din od litra, pri pivu pa 60 par od litra, kar bi dalo končno zvišanje dohodkov za 2.775.400 Din. Po tem računu bi proračun za l. 1930 izkazoval celo 318.92 Din prebitka.

Vse občinske davščine so pobirajo po isti tarifi in v isti izmeri kakor l. 1929. Mestna občina najame na najugodnejši pogoji

5 novih posolil v skupnem znesku 2.250.000 Din in sicer: za nabavo cestnega valjarja in droblilca za gramoz 300.000 Din, za gradnjo dvorišnega trakta za magistratnim poslopjem 750.000 Din, za obratni kapital elektrarne 600.000 Din, za odkup nepremičnin v cestno-regulacijske svrhe 300.000 Din in za ureditev izvora fekalij 300.000 Din.

la se govori tudi o pripravljenosti nekaterih vodilnih orlovskih krogov, ki smatrajo, da se telovadne organizacije na plemenski in verski podlagi ne da držati. Ako bi ta ideja zmagala, potem bi se orlovske organizacije razšle ter bi član, pristopilo k jugoslovenskemu Sokolstvu. S tem bi bila unificirana vsa naša nacionalna telovadna organizacija v skladu z občo naredbo in državno politiko in bi reprezentirala ogromno moralno nacionalno silo obnovljene Jugoslavije.

Zatrjuje se, da je v borbi za jugoslovensko preorijentacijo v Hrvatskem Sokolu nacionalno stanje že danes v večini in da se tudi Orlovstvo vedno bolj zaveda potrebe likvidacije dosedanjega odnosa napram jugoslovenskemu Sokolstvu.

V vodilnih jugoslovenskih sokolskih vrstah se vsa ta vprašanja tretirajo z veliko diskrekcijo. Poudarja pa se, da bo jugoslovensko Sokolstvo, če pride v tem pogledu do konkretnih predlogov, vse storilo, kar mu je v okviru njegovih načel mogoče, da omogoči ujedinjenje vsega sokolstva in s tem triumf narodne in državne misli.

Kriza v Hrvatskem Sokolu

Zagreb, 23. nov. č. Vodstvo Hrvatskega Sokola je danes sporočilo javnosti, da je demisioniral predsednik dr. Hoffer zaradi nepestanih napadov na starešinstvo Sokola. Z njegovo ostavko se je solidariziral tudi odbor, ki je istotako podal demisijo. Službeno poročilo pravi, da pride ta demisija še na dnevni red glavne skupščine, ki bo 5. januarja.

Vodarina se zniža v mestu na 10% čiste najemnine brez odbitka 25% za vzdrževanje poslopij. Ako pa bo donos tekom leta večji, kakor se računa, se bo potem sklepalo o eventualnem znižanju vodarne med letom. V okolici se zniža vodarina na 15%. Elektrarna in plinarna se združita v eno podjetje pod naslovom »Mestna elektrarna in plinarna«.

Potrebščine in pokritje za l. 1930.

Izkazujejo: prebitek iz prejš. let 210.612.62; prebitek l. 1929. 140.000; obča mestna uprava: potrebščine 1.424.617 Din, pokritje Din 220.500; ulice, trgi, kanali mostovi: potrebščine 934.532 Din, pokritje 133.524; mestno oskrbnistvo: potrebe 176.760, kritje Din 141.056; oskrba mestnih revežev: potrebe

175.232.50; zdravstvo: potrebe 92.325, kritje 625; dobrodelnost in prosveta: potrebe 294.680; šolstvo: potrebe 448.897.50, kritje 41.620; aktivne obresti: kritje 8.500; pasivne obresti: potrebe 1.214.449.93, kritje 673.128; amortizacija obč. posojil: potrebe 206.077.57, kritje 59.140.80; pobiranje obč. davšin: potrebe 70.850; kritje 264; prehodni promet: potrebe 300.000, kritje 300.000; hiše in posestva: potrebe 285.990, kritje 1.056.990; gozdno gospodarstvo: potrebe 123.650, kritje 198.400; izvoz greznic: potrebe 70.400, kritje 48.900; mestna tehnik: potrebe 2.800, kritje 5.596; ribarska pravica: kritje 4.000; kopališča ob Savinji: potrebe 8.000, kritje 44.600; parno kopališče: potrebe 119.600, kritje 70.530; mestno gledališče: potrebe 42.050, kritje 878; mestna pokopališča: potrebe 114.610, kritje 51.170; mestni ubožni sklad: potrebe in kritje 263.330 in meščansko oskrbovalni sklad: potrebe in kritje 119.687.50 Din. Vse potrebščine skupaj znašajo torej 6.561.529 Din, pokritje pa 3.786.457.92 Din, nakar ostane primanjkljaj 2.775.081.08 Din. Krš se bo na zgoraj omenjeni način.

Odobrijo se dalje proračuni samostojnih mestnih podjetij: vodovod: potrebe 768.100, kritje 714.000; primanjkljaj 54.100 Din bo krit s predvidoma večjimi dohodki ozi. iz premoženja mestnega vodovoda; klavnica: potrebe 467.534.90, kritje 471.268, prebitek 3.733.10 Din; pogrebni zavod: potrebe 323.480, kritje 322.000, primanjkljaj 1.480 Din se krit iz premoženja zavoda; elektrarna in plinarna: potrebe 3.450.853, kritje 3.447.000, primanjkljaj 3.853 Din.

V proračunski debati

je bila stavljen od posameznih občinskih odborikov cela vrsta različnih predlogov, katerim je finančni referent deloma ugodil, večinoma pa zavrnil. Ugodil je predlogom dr. Hrašovca, da se zaokroži odstotek doklade na družbeni davek od 330% na 320% in da se spremenijo klavnični regulativ v zadevnem odstavku v toliko, da ni v gotove odredbe glede izvoznicarjev pooblaščen le klavnični obratovodja, temveč da odloča v takih primerih komisija, obstoječa iz referenta za klavnico, načelnika odseka, živnozdravnika in obratvodje. Ugodil je tudi predlogu obč. sv. Golčerja, naj se uvede v mestni klavnici za prestopke v slučajih trpinčenja živali kazni od 50 do 1000 Din. Zgodilo so se namreč še primeri, da so gotovi mesarski uslužbenci napol žive živali razsekavali in jih še žive metali v vrelo vodo. Proračun je bil nato v celoti sprejet.

Druge važne določbe

v novem proračunu so: Mestna občina plača svojim uslužbencem samo polovico uslužbenškega davka, dočim je doslej plačevala ves davek. Mestnim upokojencem se zviša pokojnina za 50 %. Na magistratu se uvedejo odslej uradne ure od 8. do 12. in od 15. do 18. Uradne ure za stranke bodo vsak dan.

Na magistratnem dvorišču se zgradi dvonadstropni trakt; v prilijše bo preselila požarna bramba, v I. nadstropje uradnišvo iz dosedanjih uradov v Radakovičevi hiši in eventualno policija, v II. nadstropju pa bo 5 stanovanj s kuhinjo in sobo za one mestne nameščence, ki so občini vsak čas nujno potrebni.

Askerčeva ulica dobi makadamski tlak, Kersnikova ulica se podaljša preko bolnišniške vrta do Ipavčeve ulice, nova cesta in odvodni kanal se gradi za Mestnim mlinom pri Mariborski cesti; popravijo se kanali v Kolenčevi, Askerčevi in Vrvarski ulici.

Za popravilo kopališča »Dianec« se določi 10.000 Din. Les v mestnih gozdovih, ki je določen za sekanje, naj se proda na panju, če pa to ne bo mogoče, naj se šele izseka v lastni režiji. V smislu zakona o samoupravnih cestah se bo pobralo 50.000 Din pri onih podjetjih, ki ceste prekomerno uporabljajo. Podrobnosti se bodo določile naknadno.

Med služajnostmi sta bila pooblaščen obč. svet. Ravnikar in dr. Vrečko, da kupita 78 m platna za uporabo državnih zastav. Na Spod. Lanovcu se postavijo v stanovanjski koloniji tri ceste svetilke. Rešene so bile še nekatere manj važne cestne in cestnopolicijske zadeve, nakar je bila seja ob 22.15 zaključena.

Odhod Glasbene Matice v Francijo

S sinočnjim monakovskim brzovlakom je odpotoval pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice na turnejo v Francijo. Slovo na kolodvoru je bilo brez vsakih ceremonij, a za to tem bolj pristrčno. Maticarje, njih 80 po številu, so spremili na kolodvor njih ožji domači in zvesti prijatelji društva, tako, da se je na peronu zbralo nad 200 ljudi, ki so do odhoda vlaka ostali z Maticarji v kaj živahnih pomenkih. Maticarjem sta bila dana na razpolago dva posebna vagona, v katerih so se udobno nastelili za dolgo pot do Nancyja, kjer se bo vršil prvi koncert. Brzovlak je odpotiral proti Jesenicam z zakasnitvijo 46 minut ob 22.22. Z vzkliki »Živeli!« — »Srečno pot!« — so Maticarji izginili v noč.

Vojaška imenovanja

Beograd, 23. nov. p. Kralj je podpisal večje število ukazov o vojaških imenovanjih. Med drugimi je za vršila dolžnosti komandanta dunavske divizije imenovan general Dragoljub Petrovič, za vršila dolžnosti komandanta jadranske divizije pa general Dragoljub Blagojevič.

Odlikovani železničarji

Beograd, 23. novembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra prometa odlikoval z redom sv. Save IV. stopnje Lamberta Budana, postajnega načelnika na Jesenicah, z redom sv. Save V. stopnje Ferda Žužka, šefa postaje Lesce-Bled in Franška Majerja, šefa postaje Bled-Jezero.

Iz zunanje-politične službe

Beograd, 23. novembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra zunanjih del podpisal ukaz, s katerim je Ilija Miličević, tajnik kr. poslanstva v Budimpešti, postavljen za vicekonzula v Trstu, Mikoje Smiljanič, vicekonzul v Trstu, je premeščen za tajnika h kr. poslanstvu v Tirani; Ivo Kovačević, vicekonzul v Marsellu, je imenovan za tajnika v ministrstvu za zunanje zadeve, a Stanislav Vinaver, dopisnik tiskovnega oddelka v Ženevi, je premeščen za poročevalca istega oddelka v Berlin.

Avtorica ministra Korošca

Beograd, 23. novembra. AA. Nj. Vel. kralj je sprejel danes ob pol 12. v avdienci ministra za kmeti in rudnike dr. Antona Korošca.

Podban odpotoval v Beograd

Ljubljana, 23. novembra. AA. Pomočnik bana dravske banovine dr. Otmar Pirkmajer je nocoj v uradnih zadevah odpotoval v Beograd in pred petkom 29. t. m. ne bo sprejemal strank.

Narodna Odbrana v Zagrebu

Zagreb, 23. novembra. č. Na današnji seji oblasnega odbora Narodne Odbrane v Zagrebu je bil izvoljen za predsednika Miroslav grof Kulmer, veleposestnik in predsednik Prve Hrvatske štedionice; za podpredsednika dr. Teodor Bošnjak, podpredsednik Zveze industrij, za pa odbornika bivši veliki župan Juraj Gašparac.

Nova električna centrala

Subotica, 23. nov. č. Občinski odbor v Mordušu pri Subotici je votljal 3 milijone na zgradbo električne centrale, ki bo služila za elektrifikacijo celega okraja.

Dijaške manifestacije v Pragi

Praga, 23. nov. s. Češko dijaštvo univerze in tehnike je danes dopoldne v navzočnosti rektorja tehnične visoke šole in drugih visokoskolskih profesorjev priredilo na akademskih tleh veliko zborovanje, na katerem je manifestiralo za znane zahteve.

Sprejeta je bila resolucija, ki ostro protestira proti postopanju policije pri sprevodu dijakov prošli četrtek ter zahteva preiskavo, v kateri naj sodelujejo tudi rektorji. Po končanem zborovanju je približno 4000 dijakov korakalo skozi mesto pred parlament, kjer so zasedli rampo ter odpeli državno himno. V sprevedu so nosili tablice z raznimi napisi, kakor n. pr. »omejite prihod inozemcev«. Sestlanska deputacija je odšla v notranje ministrstvo. Ker ministru ni bilo, jo je sprejel sekcijski načelnik Pollak, ki je izjavil, da bo izvedel zahtevano preiskavo. Demonstranti so bili s to obljubo zadovoljni ter so se mirno razšli.

Zasedanje francoske zbornice

Pariz, 23. nov. AA. V parlamentarni razpravi, ki je bila nocoj o poljedelskih vprašanjih, je povzel besedo predsednik vlade Tardieu. »Franczi brez razlik« je dejal Tardieu, »se morajo čutiti eno, kadar gre za Francijo. Francija je močna poljedelska država in mora ostati poljedelska, ker je to pogoj za njen napredek.« Zbornica je s 342 glasovi proti 243 odbila predlog radikalnih socialistov, češ da so ukrepi vlade za poljedelstvo nezadostni. Za zaupnico vladi je na koncu seje glasovalo 335 poslancev, a proti pa 251.

Arabci groze Židom s poboji

Jeruzalem, 23. novembra. Snoči se je politični položaj v Palestini nenadoma zelo poostiril. Muslimansko društvo za varstvo muslimanskih svetišč je poslalo židovskiemu pravemu rabinu pismo, v katerem mu sporoča, da so Arabci v Palestini, Transjordaniji in v Siriji odločili, da ne bodo dovolili nadaljnega židovskega zbiranja pod Židom vzdihovanja. Ako se bodo Židi temu uprli, bodo Arabci s silo preprečili vsak poskus židovskih sestankov pod Židom vzdihovanja.

Pismo zaključuje z naslednjimi besedami: »Prisegamo pri živem Bogu, da bomo izvršili naše grožnje. Vso odgovornost za morebitne dogodke, ki bi nastali zaradi naše akcije, bomo nosila palestinska vlada.«

Jaffa, 23. novembra. o. Snoči je aretirala policija 9 Arabcev, ki so obtoženi, da so hujskali arabsko prebivalstvo na izgrede proti Židom. Danes je bila proglašena v mestu v znak protesta proti aretacijam splošna stavka.

Po 12 letih se vrnil iz ujetništva

Budimpešta, 23. novembra. AA. V Solnog se je vrnil iz Kitajske madžarski vojni ujetnik Silady, ki je delal nad 12 let v nekem kitajskem rudniku, dokler si ni prislužil potrebno vsoto denarja za povratek v domovino. Med tem časom pa se mu je njegova eopropa v drugič omožila, posestvo pa je bilo razdeljeno med sinove. Madžarska oblastva so prejela obvestilo, da se bo v kratkem vrnilo še kakih 200 madžarskih ujetnikov iz vzhodne Sibirije v domovino. Oblastva si že sedaj belijo glave, kako rešiti zamotana pravna vprašanja, kakršna je v oči uvedeno.

Oblačilnica „ILIRIJA“ vodi!

Ugodna prilika za nakup daril za Miklavža

Pristno angleško blago za površnike prej 1 m Din 496	sedaj m Din 310
" " " " " " " " " " " "	381 " " " " " "
" " " " " " " " " " " "	320 " " " " " "
" " " " " " " " " " " "	280 " " " " " "

Različni ostanki češkega in angleškega blaga za ženske in moške!

Nekaj primerov:

Celi ostanek 1.80 pripraven za suknjo in telovnik	Din 110 prej m D 120
" " " " " " " " " " " "	180 " " " " " "
" " " " " " " " " " " "	230 " " " " " "
" " " " " " " " " " " "	490 " " " " " "
" " " " " " " " " " " "	260 " " " " " "

Cene se razumejo na dolgoročno odplačevanje brez vsakega pribitka!

Oblačilnica Ilirija, Mestni trg 17/1 tel. 2825

Na zahtevo pošljemo potnika na dom!

Oglejte si naše izložbe!

Naši kraji in ljudje

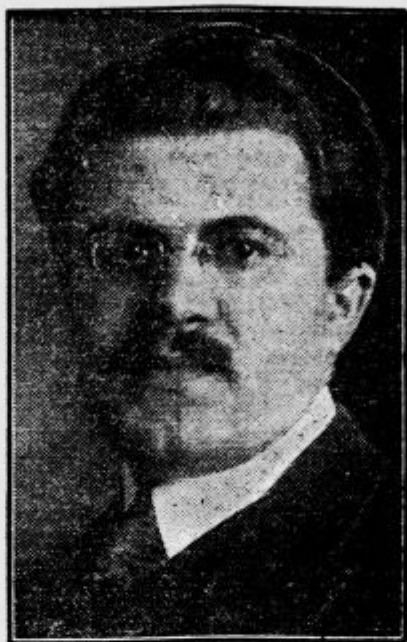
Navodila bana za proslavo 1. decembra in kraljev rojstni dan

Ljubljana, 23. novembra. AA. Ban dravske banovine g. inž. Dušan Serbec sporoča javnosti o proslavi 1. in 17. decembra 1929. ter izobesjanju državnih zastav naslednje:

Dne 1. decembra praznuje naš celokupni narod svoj največji narodni in državni praznik, praznik enajstletnice osvobodjenja in ujedinjenja, 17. decembra pa praznujemo rojstni dan Nj. Vel. Aleksandra I., kralja Jugoslavije. Letos imata navedena praznika še prav poseben pomen. Letos bo namreč prvič, ko se bo vršilo to praznovanje v okoliščinah, ki bodo tudi na zunanjo pokazale naše popolno ujedinjenje. Zakon o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna območja je dal naši državi ono ime, ki so si ga v svojem delu in v svojih borbah za naše osvobodjenje in ujedinjenje zamislili vsi, ki so polagali temelje naši edinstveni državi: kraljevine Jugoslavije. Omenjeni zakon pa je poleg etnografskega imena določil tudi za

naš narod skupno nacionalno zastavo, ki je naša državna zastava. Odpravil je vse plemenske zastave, ki so nam v prejšnjih časih, ko smo ječali še pod tujim jarmom, bile naše narodne svetinje, ter nas vzpodbujale k vztrajnosti v borbi za svobodo. V določbi, da se smejo v obče izobešati in nositi samo državne zastave, moramo tedaj videti le simbol naše nerazdružljivosti in enakopravnosti. Temu svojemu prepričanju moramo dati tudi viden izraz s tem, da na dan praznovanja naših največjih državnih in narodnih praznikov izobešamo samo našo državno zastavo, zastavo kraljevine Jugoslavije.

Tega pa ne bomo storili samo zaradi dolžnosti, ki nam jo predpisuje pozitivna določba zakona, temveč tudi iz notranjega globokega prepričanja, da smo en sam narod v naši kraljevini Jugoslaviji ter da hočemo tudi na zunanjo manifestirati ter vsemu zunanjemu svetu pokazati to svojo edinstvo.

Vladimir Veimar Janković
znani bogorajski knjižovnik, čigar dramo
»Brez ljubezni« je z uspehom uprizorila
Ljubljanska drama.

Zgodba o triletni Anici...

Tržič, 23. novembra. Spominjajo se nekateri, da so videli pretečeno nedeljo neznan mlado mater s malo deklico v naročju, ko je šla iz Tržiča proti Dolini Spotoma se je ustavila celo v gostilni pri Krvinu in se malo pokrepčala. Potem pa je odšla dalje in nihče je ni povprašal, odkod je in kam je namenjena. Revno otroče v naročju je dosti zgovorno dokazovalo njeno in svojo revščino. Pa prosila ni nikogar pomoči, sama je odšla s svojo bolestjo in svojo zgodbo. Poslednjico matere nihče več videl.

V ponedeljek zjutraj pa je našel posestnik I. Meglič, po domače Urh, na pragu svoje precej premožne hiše malo preplašeno dekletce, ki je držalo v rokah popisan listek, da ji je Anica ime in da jo je mati zaradi tega pustila, ker je prerевна, da bi jo mogla še nadalje vzrejati. Prosi in trka na usmiljeno srce premožnega kmeta, ki naj se je usmili in vzame pod streho. In mala Anica je zadelala pravo.

Naš dobri posestnik je to dolgo hrepenel po otrocih, ki mu jih Bog v njegovem že precej dolgoletnem zakonu ni naklonil in takoj se je odločil, da pohčeri prijazno najdenko. Rečeno, storjeno. Odsel je v tržičko župnišče in povedal, kaj se mu je primerilo in je tudi svoj plemeniti sklep razložil duhovnemu gospodu. Dobil je pohvalo za svoje plemenito dejanje in vse se je zapisalo v knjige. Ko je pa bilo tudi to gotovo, tedaj na pristavi dobri Urh še to, da naj se tudi to zapiše, da pohčeri Anico samo pod tem pogojem, če se njena mati nikoli ne oglasi in da ne bo nikoli zahtevala Anice nazaj. Pa se je še to zapisalo in vesel je odšel domov, kjer je njegova žena za novega člana družine že vse lepo pripravila, da bo na zorkem spali in da ne bo ničesar poročal. In tako je ostala Anica v tržičski Dolini, kjer bo rasla pod srčno nego dobrega slovenskega kmeta, ki ne pusti, da bi sirota trpela zaradi revščine svoje matere. Še so plemeniti ljudje na svetu. Dobri Urh zasluži vso pohvalo. Stavljamo ga vsem boljšim situiranim za vzgled prave nesebičnosti.

Ostra obsodba falzifikatorjev

Pred meseci smo podrobno poročali o senzacionalni aretaciji ponarejevalcev tisočinskih kolkov. Razprava pred bogorajskim sodiščem je bila v petek zaključena in izrečena naslednja sodba:

Izmed 16 obtožencev je sodišče obsodilo Mihajla Guttha, Martina Ostheimerja in Stevana Kovčaka na šest let ječe, Aleksandra Milovanoviča na sedem let ječe, Milija Jankoviča in Dimitrija Kubata na štiri leta ječe, Belo Grosza in Svetolika Jankoviča na dve leti ječe. Vseje se preiskovalni zapor. Vsi obsolenci morajo tudi solidarno plačati vse sodne stroške, državi pa odškodnino 5.500.000 Din. Ostali obtoženci, med njimi oboje v proces vpleteni ženski Adela Weinberger in Marija Glückmann, so zaradi pomanjkanja dokazov skrivno oproščeni. Obsolenci so sodbo sprejeli mirno, nakaž jih je močna eskorta spremljala nazaj v zapor.

Savinjsko pismo

St. Peter, 22. novembra. Zadnjič sem govoril v Ljubljani z gospodarskimi krogi o težavah naše doline. Zmajevali so z glavi, ko sem rekel: »Križa je hušša, kakor si mislite, saj preti množim izključnim hmeljarjem skoro glad.« V najhušši vročini hmeljske mrzlice so zorali mnogi travniki in zasadili vse njive s hmeljem. Hmelj pa ni pokrnil niti izdatkov v denariu. Kredit pri trgovcih imajo izključni hmeljarji do kraja izčrpan, posestva pa obložena z intabulacijami. Inventarja ne morejo prodati, posameznih parcel zemljišča pa ne smejo, ker sedijo na njih upniki. Če kdo nima ne živeža, ne denarja in ne kredita, mu pač ne preostaja drugo kakor pomanjkanje.

Denarni zavodi kakor tudi trgovci so opustili prvotno namero ekskluzivnosti svojih dolgov, in to iz povsem enostavnega vzroka, ker se te niso dojele obnesle zaradi pomanjkanja kuncov. Edin izhod iz te zagate je ceniti kredit za najnujnejše potrebe do bodočih žetev, da lahko spravijo ti izključni hmeljarji svoja zemljišča spet v normalno stanje z izdatnim skrcenjem hmeljišč in tako dočakajo boljših hmeljskih cen, ko bodo mogli deloma z izkupičkom za hmelj, deloma z odprodajo nekaterih parcel zacetiti hude rane, ki jim jih je vsekala križa.

Edina pot za bodočnost je: lastna obvezna znamka za hmelj, ki nas bo za vedno obvarovala na treu pred konkurenco slabega blaga, in lastna vodotna zadruga. Prihodnja glavna skupščina Hmeljarskega društva čaka težka naloga: noiskati potov, ki nas bodo dovedle do teh ciljev, in nam jih di, ki bodo znali in hoteli ubco korist nas vseh.

Resnično muzikalični poslušalci radia

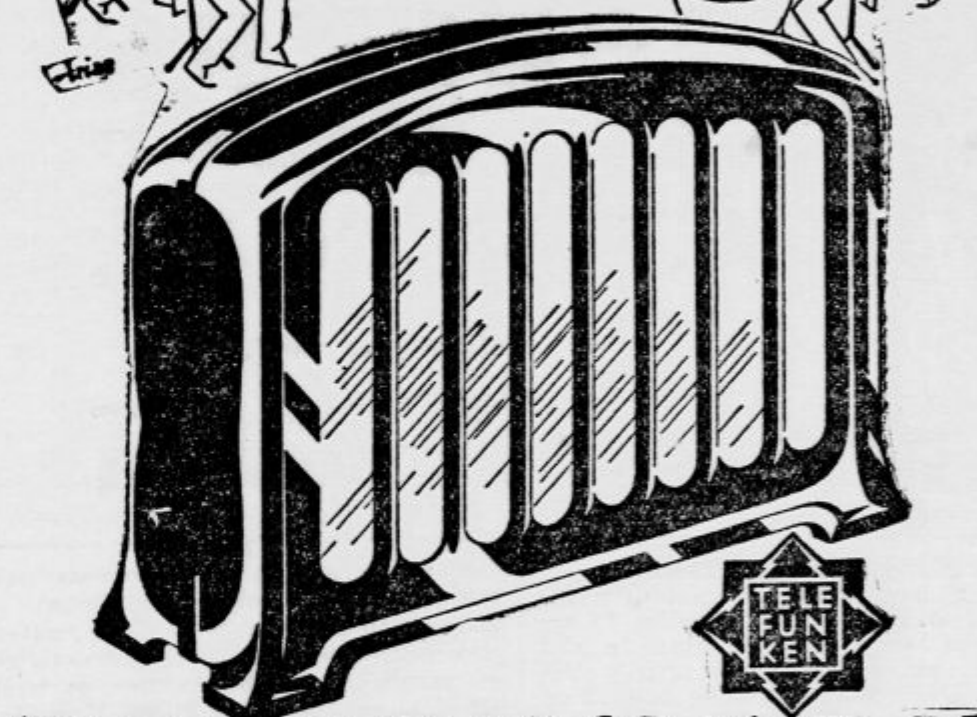
katerih glasbeno čuvstvovanje je tako razvito kot njih umetniški okus, izvolijo za zvočnik

ARCOPHON 5

Osnovna vrsta 7 1/2 diskov za najkrajše glasovne basove — Van omogoča ališči glasovi glas v isti hipopofonizaciji kot svoj vsakega instrumenta s lastno svojo karakteristiko. V materijalu in obliki hipopofonizacije okras na vsak dom.

Zaključuje bronzovane podstavke v radiu trgovini
Cena znaša 1700 Din.

TELEFUNKEN
NAJSTAREJŠA ISKUSTVA — NAJMODERNEJŠA KONSTRUKCIJA

Dirka podivjanega vola

Gostče pri Škofji Loki, 23. nov.

Dobrih deset minut iz Škofje loke leži prijazna vasica Pungart, katere prebivalci imajo posestva v neposredni bližini svojih domov. Veliko govorice je povzročil sedaj med njimi Pestotnov vol, ki si ga bodo domači gotovo ohranili v živem spominu, ako ne zaradi njegove uporabnosti na polju, pa zaradi »avanture«, ki si jo je dovolil rujav rogar sredi tedna.

Domači so se baš odpravljali na polje in vpregali žival v voz. Že so hoteli na pot, ko se žival na lepem splaš. Predno so se navzoči dobro zavedli je podivjano živinčar podrl štiri, okoli stoječe ljudi po tleh in v čudovitih skokih, z visoko dvignjenim repom oddirjal v 15 minut oddaljene Gostče. S skrbmi so opazovali gospodar in njegovi, kaj bo z živaljo in vozom, ki je v vsej širini ceste odletaval na desno in levo. Po isti poti je šlo nazaj, ko je pogumni Gostčan divjo žival ustavil in jo navidez umirjeno izročil Pestotnovemu hlapcu.

Na vso smolo pa je tedaj izza ovinka privozil v hitrem tempu avto, ki je žival znova splašil. Po bliskovito je hlapec z udarcem v nogo obšel na cestni, a podivjani vol je bil ubral preko polja navkreber v bližnji gozdič, kjer je z lastnimi poškodbami, preklanimi leštvami, zlomljenimi opanci in v ozemljem onemogel obstal med praprotno in drevmi. Na nadaljevanje vožnje seve ni bilo več misliti in vol je romal nazaj v hlev.

Širjenje škrlatinke

Tržič, 23. novembra.

Odkar je umrla županova hčerka Metka je preteklo že devet dni, ne da bi se pojavil kak nov primer obolenja in vse si je že oddihovalo, češ, sedaj je pa konec bolezni. Ravno deseti dan pa sta se pojavila kar dva primera v eni hiši, obolela sta hčerka in sinček mestnega tajnika g. Japfha. Okrajni zdravnik g. dr. Pavel Pance je takoj odredil popolno izoliranje bolnikov in vseh članov družine, občinska pisarna pa se je temeljito razkužila z ozirom na veliko nevarnost za vse stranke, ki imajo na občini opravila in ki imajo doma otroke. Po navodilih zdravnika bi morali oba mala bolnika odpeljati v bolnico in tudi mlarskega valenca Tomčeta, ki je imel lahek primer bolezni in ki se ne da tako izolirati, da ne bi bilo za njegovo okolico nevarnosti.

Vprašanje pa je, če je v bolnici dovolj prostora. Zato je interveniral tudi mestni župan g. Lončar pri upravitelstvu deželne bolnice, ki bo menda mnuni prošnji ogroženega mesta ustrezlo in sprejelo vse obolenje. Zdravnikovo mnenje je, da je prišlo to novo okuženje ne potom šole, kakor bi bil marsikdo mislil, temveč iz vsakodnevnega občevanja z okolico nezadostno izoliranih bolnikov.

Zato znova pozivamo vse starše in druge odrasle osebe, da se vedno ravna strogo po zdravniških odredbah in tako odstranijo že v kavi vsako nevarnost novega okuženja. Kakor kaže, razmere sedaj, čaka zdravstveni dom velika naloga za pravo zdravstveno vzgojo konservativnega naroda, ki si ne da dopovedati, da se take bolezni prenašajo po nerevidnih, žih, ki v svoji naivnosti mislijo, da so oni sami bogve zaradi kakšnega vzroka pred prenašanjem in obolenjem obvarovani. Pozivamo mestno županstvo, da naj pod-

vzame vse mero, da se bodo naredbe zdravnikov, ki vrše najtežjo službo, brez ozira na levo in desno tudi vedno izvršile.

Zavarujte svoja poslopja!

V litiskem okraju je pogorelo spet dvoje pozavarovanih kmetij.

Litija, 23. novembra.

V tukajšnji okolici je vpečeli ognjen petelin vse premoženje 54-letnega zasebnika Matiju Tomažiču iz liberske fare.

Tomažič je prebival v malem naselju Bernardovcu. Imel je sredi vinograda zidnico. Spodnji del je bil zidan in mu je služil za vinsko klet, zgornji, lesen del pa je uporabljal za svoje stanovanje. Tomažič si je običajno sam kuhal na malihm železnem štedilniku. Takisto si je tudi predvečeršnjim skuhal večerjo, potem se pa napotil v Libergo k bratovi družini. Ko je zaklenil Tomažič svoj hram, je storil usodno napako. Ognja v pečici ni pogasil.

Nekako pol ure za tem, ko je odšel Tomažič iz doma, so se drva, ki so se ob peči sušila tako močno ugrela, da so se vnela. Sosed Dragar, ki stanuje prav v bližini Tomažičeve zidnice, je opazil v večernem mraku sumljivo svetlikanje v sosedovem hramu. Predno pa je obvestil o tem domače, so je ognjeni petelin že povzpel skozi leseno ograjbo na streho.

V trenutku je bila zidanka v plamenu. Pozarni soji je privabil okolišane iz Liberge in Lapince, prihiteli so tudi gasilci iz Velike Kostrevice, a mislo mogli Tomažiču prav ničesar več oteti. Z združenimi močmi so še komaj preprečili, da se požar ni nadaljeval po ostalih hišah v Bernardovcu. Medtem se je ogenj že povzpnil na Strmanovo hišo. Rešili so jo le na ta način, da so razkopali vso streho, ki je bila deloma že v plamenu. Tomažiču je pogorelo vse pohištvo in sploh vse, kar je imel. Občutno škodo mu je prizadejal požar v vinskem hramu. Tamkaj je imel v sodčkih 1400 litrov letošnje vina. Domačini so skušali, da mu otmo vsaj vino, pa je bil njihov trud tudi tu zaman.

Tomažič je postal na mah ubojec. Zavarovan ni prav nič, kar je še bolj tragično v vsej nesreči, ki ga je zadel tisk pred zimo.

Podobna nesreča se je dogodila tudi v Volčji jami pri posestniku Ani Kapli, ki je po požaru zelo prizadeta ker ni imela svojega imetja zavarovanega.

Posestvo Kaplievih je precej na samem. Tam stanuje gospodarica-vdova s svojo hčerko, v čimnati pa stanuje sorodnik, ki je precej betoten: šteje že 80 let in je mrtav.

Starčka je pričelo hladno jesensko vreme stresati, zato si je v mali pečici zakuril. Hotel je še priložiti, zato je odšel v drvarnico po gorivo. Medtem pa je uhajal iz razbeljene cevi ogenj na lesen brun pod stropom in ga užgal. Predno se je starih povrnil, je bila soba že v plamenu, ogenj pa se je jadrno širil dalje, skozi podstrešje na streho.

Iz goreče strehe so preskočile iskre na sosednjo kaščo, ki je niso mogli več oteti. K sreči so še pravočasno rešili živino iz gorečega hleva.

Kaplievim je požar uničil ves letošnji pridelek žita in drugega živeža. V shrambi so imeli okrog 30 merikov ovsa, istočasno aide in okrog 70 merikov ostalih žit. Zdal ni bil uničen ves njihov celoletni trud in imajo kaščo — prazno. Požar je uničil tudi 15 kokoši.

Zanimivo je, da bi se bil dal požar že

Glasbeno društvo v Hrastniku ki je v nedeljo praznovalo desetletnico, o čemer smo včeraj podrobneje poročali.

Dr. Kasal o novem načinu odranja

Ljubljana, 23. novembra.

Škofi jo predaval v društvenih prostorih Udruga jug. inženjerjev in arhitektov vsouč. prof. dr. inž. Kasal o svojih izkušnjah s novim načinom odranja, ki ga je prvič uporabil pri gradnji novega mostu na Zidanem mostu.

Največje težave so bile v tem, ker je bilo potrebno graditi do 35 m široke loke, pod katerimi se je moral vršiti med gradbo vodni (splavarski) promet. Velika ovira za primerno odranje pa je bila tudi trda skalna struja Savinje, v katero ni bilo mogoče zabiti niti pilotov, niti tračnic. Dr. Kasal se je prvotno odločil, da postavi šest močnih opornih stebrov, za katere bi porabil 490 m³ betona in bi stal z delom vred okoli 150.000 Din. Obtem pa bi moral porabiti tudi 480 m³ lesa in 4800 kg železa. Celotni oder bi po tem načrtu stal nekaj nad 500.000 Din.

Pri nadaljnjem proučevanju načrta pa se je odločil za novi način odranja, podoban onemu francoskega inženjerja Prayssinetta za gradnjo rekordnega mostu preko reke Loune. Postavljen se je odranja s predelanim lokom. Za oporo lokov je uporabil svinčeni tečaj, ki mu je omogočil sorazmerno razdelitev pritiska. Pri primerjavi stroškov se je izkazalo, da se bodo znižali na 380 tisoč Din. Nadalje pa je ostal po večini za odranje uporabljen les kakor tudi železje in svinčene tečajeve, uporabljati še za druge podobne zgradbe.

Ko je bila zgradba končana, so se 20. oktobra 1. (leevi breg) = 9,4 cm, pri 2 (srednji lok) = 14,3 cm in pri 3 (desni breg) = 11,8 cm. Opazovane deformacije so se presenetljivo dobro ujemale z usledanjem, ki jih je graditelj pričakoval.

Izvajanjem univ. prof. dr. Kasala so prav številni poslušalci sledili z velikim zanimanjem. Ob živahnem odobravanju se je inž. Mačkovšek zahvalil predavatelju in mu čestital k lepemu uspehu pri gradnji novega mostu na Zidanem mostu.

Železniške zveze Prekije

Ormož, 22. novembra.

Odsel bo zopet treba večkrat potovati po uradni opravkih v Ljubljano. Pri današnjem stanju lahko potuje tako-le: odhori iz Ormoža ob 7.20, prihod v Ljubljano ob 13.46, dalje: 12.45 — 18.12, ali pa 16.16 — 22. Prihod v Ljubljano je torej v vseh treh primerih tak, da v uradni ne opraviš tisti dan nič več. Iz Murske sobote so odhodni časi: 5.16, 9.12 in 14.12. Iz Hodoša pa je treba oditi že dan prej ob 7.07, sicer ne dobiš zveze na glavno progo.

V osnutku novega voznega reda so sicer na glavni progi in pa na progi Kotoriba — Pragerice predvideni nočni vlaki, zato pa bosta vzeta iz prometa dva vlaka, ki sta bila najugodnejša za dopotovanje v Ljubljano in za vrnitev v naše okraje odnosno v Prekmurje. A za progo Ormož — Hodoš in Ljutomer — Gornja Radgona ni samo nič

Električni tok ubil monterja

Murska Sobota, 23. novembra.

Včeraj zjutraj so hoteli štirje monterji z nadmonterjem Leharom izmenjati stari transformator z novim. Medtem, ko se je nahajal Lehar zunaj poslopja pri novem transformatorju, ki so ga hoteli spraviti v voza, sta monterja Jožef Meleš in Aleksander Bagari demontirala stari transformator. Ob 8.50 pa je na Jožeta Meleša, ki je stal na starem transformatorju, skočila električna iskra 30.000 voltov in ga usmrtila. Zvrnil se je s transformatorja, a spodaj stoječi monter Bagari ga je prestregel. Odmesli so ga ven iz poslopja in ga skušali z umetnim dihanjem obuditi.

Na kraj nesreče je prišel takoj z avtomobilom šef bolnice dr. Skrlječ, ki pa je izjavil, da je vsaka pomoč zaman. Kljub temu pa niso nehali z umetnim obujanjem, ki pa je ostalo brez uspeha. Poslopje je takoj po nesreči nadmonter Lehar zaprl in ga je odklenil šele pred sodno komisijo. Komisija je naprosila inž. tvrdke Siemens, ki je prišel z novim transformatorjem, da opiše dejanski stan. Po mnenju tega in tudi nadmonterja je napaka najbrž v ožnatem stikalu, ki ni dovolil dobro izoliralo izklopljenih 30.000 voltov. Dejstvo, da telo ni ožgano, dokazuje, da tok ni imel popolne jakosti.

Ponesrečeni Jožef Meleš je star 24 let in je bil kaka tri leta zaposlen pri mestnem električnem podjetju. Zapušča ženo in dva otroka.

Pri astmi in boleznih srea, prsi in pljuč, škrofolozi in rahitisu, povečanju ščitne žleze in postanku golše je uravnava delovanja črevesja z uporabo naravne »Frans Josefove« grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da v začetku bolezni porajajoče se zapeke ponehajo s pomočjo »Frans Josefove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak boji. »Frans Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

Svetislav Petrovič

kot kavalir, osvajaalec žensk

cesarice Marije Corezije

v filmu

Baron Trenk

Ob 3., 4.5., 6., 8. in 9. uri.
Krasna godba in očarljivo lep
film! Zato vsi v

Elitni kino Matica

REMINGTON

NOISELESS

Pred 55 leti: prvi pisalni stroj: Remington. Sedaj: prvi brezhrupni stroj: Remington Noiseless.

Glasno
zastopstvo **A. PRELOG** Telefon 3-4-5-6

Ljubljana, Marijin trg.

Zahtevajte prospekte gratis.

Glavna zbirka preprečiti. V čimnati je bilo namreč tik nad pečjo bruno, tako da je vodila pločevinasta cev prav ob njem. Ta naveden kos lesa so prisilili tjakaj še pred enajstimi leti, ko so hišo popravljali. Mesto, da bi bruno obzidali, so to odlagali od leta do leta, dokler ni postal ta nedostatek vzrok težke nesreče.

V našem okraju je še precej posestev nezavarovanih. Ni napak, če opozorimo ponovno na to okoliščino, ki našemu gospodarstvu tako škoduje. Res je, da pri- skoki nesrečniku, ki ga je požar spravil na beraško palico, vsa soseska na pomoč, kar moramo sicer pohvalno zabeležiti. Po lanskem sezoni požarov v našem okraju je izdalo sresko načelstvo dopis na vse občine, naj opozore ljudi, da si zavarujejo svoj imetek za primerne vsote. Svoj čas je med pogorelem prvo podporo okrajni Rdeči križ, ki pa je v bodoče odklonil vse slične prispevke iz razloga, da se pred požarno škodo vsakdo lahko zavaruje.

Dobro bi bilo, ko bi izdalo sresko načelstvo z ozirom na oba navedena žalostna primera ponovno navodilo in priporočilo, naj si vsakdo zavaruje svoj imetek, da ga ne spravi nesreča na beraško palico.

Za Zdravstveni dom na Jesenicah

Jesenice, 22. novembra.

O nujni potrebi gradnje Zdravstvenega doma na Jesenicah se je pri nas že mnogo razpravljalo. Ravno Jesenice, ki so od Ljubljane razmeroma zelo oddaljene, morajo imeti takšno zdravstveno ustanovo, saj morda malko je tako razsajajo različne nalezljive bolezni, ki so posledice splošnih socialnih razmer. Predvsem daje povod za razne bolezni slaba prehrana, ki je tudi zelo slabo obdelana, osobito pa so leglo bolezni skrajno slaba, zatohla in premajhna stanovanja ter so zelo pogosti primeri, da hodi v eni sami družini po 5 otrok v šolo, doma pa večinoma spijo s svojimi mlajšimi bratci in sestricami skupaj v eni sami sobi, dostikrat po dva, trije v eni sami postelji. Da se v primeru raznih bolezenskih epidemij, kakor škrlatinke, davice, influence, griže in drugih takih bolezni prenese okuženje od enega samega otroka v družini na vse ostale, je po sebi nemivo. Primerilo se je že, da so oboleli vse družinski člani, pa ni bilo nikogar, da bi jim bil stregel.

Pa to ne velja samo za Jesenice, ampak skoraj za vse radovljiški srez, katerega naravno središče so Jesenice, saj bi Zdravstveni dom, ki naj bi imel izolirano, lahko služil vsemu prebivalstvu blejskega kota ter bohinjske in zgornjesavske doline. Staršem ni prijetno, ako ob grasiranju škrlatinke pride po njih otroka ljubljanski avtomobil in ga odpelje v ljubljansko bolnico ter pri tem starši ne vedo, ali se bo otrok še kdaj vrnil.

O zadevi Zdravstvenega doma se je že obširno razpravljalo v sredo, dne 20. t. m. pri seji občinskega zbora, pri kateri je občinski odbornik g. župnik Kastelic omenjal, da je Higijenski zavod v Ljubljani pripravljen k temu, da se tudi na Jesenicah uredi Zdravstveni dom, ako občina preiskrbi za to potrebne prostore. Da se temu odpomore, je gosp. župnik predlagal, naj občina kupi Katoliški delavski dom na Savi za vsoto 900 tisoč Din, kjer bi po njegovem mnenju bili najbolj primerni prostori v ta namen. Druga skupina občinskih odbornikov pa je bila mnenja, da bi bilo bolje za Zdravstveni dom kupiti vilo dr. Janka Pretnarja, katere lastnik je sedaj gosp. župan. Mi smo mnenja, da Katoliški delavski dom na noben način ni primeren za Zdravstveni dom in sicer zato ne, ker se nahaja v najbolj prometnem kraju in sta v bližini dve gostilni, dalje, ker nima nobene kanalizacije in je tu tudi ni mogoče izvesti, nima nobenega vrta in sploh samo par m² dvorišča. Dalje to poslopje tudi zato ni primerno, ker se nahaja v neposredni bližini tovarne in kolodvora, odkoder se vedno valji gost dim, vrhu vsega je poslopje predragi in bi notranja preureditev stala še težke stoletiške. Tudi preureditev vile g. župana bi stala obično ogromno denarja.

Za ta denar bi občina lahko zgradila še lep in svojemu namenu primerno stavbo. Kot najbolj primeren kraj pa se smatra zemljišče gosp. dr. E. Rekarja, tako zvane Pisarje. Ta kraj je najbolj oolnjen ter nekoliko oddaljen od cestnega prometa, ima v bližini dobro pitno vodo, je v zvozi lahko dosegljiv ter bi tu imeli bolniki vedno dober zrak in mir. Apeliramo na občinski odbor, naj bo pri izbiri poslopja, odnosno stavbišča za Zdravstveni dom previden, naj vzame v pretes vse dobre in slabe okolnosti, naj se izmed vse stvar objektivno, naj se ne da za-

vesti po potrebah in željah predstavnikov katerega društva. V splošnem je občinski odbor na svoji seji v sredo soglasno pozdravil idejo Zdravstvenega doma na Jesenicah, glede nakupa primernih prostorov pa izvolil odbor, ki ga tvorijo gg.: Pinter, Vovk, Torkar, župnik Kastelic in Peter Sitar. Ta odbor bo na prihodnji seji poročal in stvil definitivne pogoje. — Razen tega odbora je bil na seji izvoljen tudi kmetijski odbor, ki ga tvorijo naslednji gg.: Franc Klinar, posestnik na Plavčkem rovtu; Jakob Vovk, posestnik na Jesenicah; Valentin Markež, posestnik na Savi; duhovni svetnik Anton Kastelic, župnik na Jesenicah in Anton Hribar, posestnik pri Sv. Križu; kot namestnika pa Pavel Smolej, posestnik na Hrušici in Alojzij Novak, posestnik na Jesenicah.

Ing. Stanko Jesih
Ladislava Jesih roj. Battelino
poročena

Ljubljana, dne 20. novembra 1929

Pismo iz Beograda

V starodavna časih, ko je še prav »lušno« bilo, je imelo vsako veliko mesto svoj poseben duh. Tako je n. pr. Dunaj dihal po »kofetu«. Moskva po kožuovini. Pariz po parfumu. Trst po vrečah itd. Dandanes se je ta, za vsako posamezno mesto karakteristični duh izgubil. Nadomestil ga je splošni, za vsa vlemesta enolični »duh«, ki je na bolj podoben smrdu kot dišavam — duh bencina, ki ga razširjajo na ulicah križem krazem švicarščki avtomobili.

Vkljub temu pa si je naša prestolnica, ponosni Beograd, ohranila svoj starodavni in staroslavni karakteristični duh. Zato tudi je v naši ljubli prestolnici še zmerom »lušno« kot je bilo nekdaj. Veste, kakšen je ta duh? Duh po bečnih čevabščih, po bečnih praščih in uranah po milodisni šiljovici in vsakovrstnih srbskih gurmanskih specialitetah ki so na radost tvojega trebuščka prelubljeni šetalec, in na pozubo Tvojeza ženo vidno izložene v okenskih izložbah kakor ženskemu očesu kake prav okusne nogavice ali čevčiči, ali rute, da se ne moreš ubraniti niti novemu mamečemu vabilu. In tam v tistih navidez zakonitih »paizelinah« tam bide pravo srce Beograda, ne na v velikih kavarnah ali restauracijah. Tam ni preskrbljeno samo za dober prigrizek in izvorno kafilico, ampak tudi družina in prvoklasna. Zakaj pravi in resnični Beograščani ne hodi v kavarno. Jok! Na čevabčiče, raklo, na kakršnosobno »mere« in na pozovor s prijatelji se ne sestane v »svoji kafanici«. Beograščani se namreč skozi in skozi demokratizem in ne mara tistega zapadnoevropskega lizanja, mazanja in klanjanja. Rad ti »podvali« če more, ampak na čisto pošten, domači srbski način.

Zato tudi krivo gledajo stari Beograščani to nazlo naraščanje in spreminjanje glavnega mesta kraljevine Srbije v ponosno, moderno mesto kraljevine Jugoslavije. Žal jim je vseh tistih prijetnih kotičkov, vseh tistih zlatih in sladkih uric, ki so jih preživeli po njih. Tempo zapadnoevropskega vlemesta že bje po modernem tla ku Beograda in v zraku brni proleper namodernišega »saobračajnoga sredstva«, ki veže srce Jusobralcinov z vsemi delavci Evrope, da si lahko v nekoliko urah na Dunaju, Budimpešti, Münchenu, Berlinu ali Parizu. Po cestah ne slišiš več »govoriti samo cirilicom, da te razume celo svet«, ampak ti udarja na ušesa že blazoglasi, ploščnata madjarščina, rodnojava angleščina, da ne pozabim omeniti mlie ruščine, matuške naše in še mnogo, mnogo drugih jezikov. Kakor gobe po dežju rastejo palače kar čez noč. In tam, kjer je še večer stal kak stari, znameniti »paizek«, pribelaljšče bohovem, gurmanov in raznih drugih »vinskih mislecev«, se dviza danes že ponosna štiri, pet, šest in še več nadstrojna palača. In uboga »umetniška raja« si je primorana poiskati nov kotiček. Iz centra mesta je že šla. Tam je že popolni kozmopolitizem. In tisti pravi resnični Beograščani, ki so na b svoje beograščanstvo tako silno ponosni, se selijo na periferijo, kjer še lahko nemoteno uživajo v svojih starih šegah in navadah, kjer jim cizan še lahko nemoteno zaigra na uho njihovo omiljeno sevdalinsko ali kako drugo staroslavno in glinljivo pesem, kjer se še lahko adajajo »dertu«, ne da bi bili izloženi posmehovanju nove, brezsrčne generacije.

Edini kvart (okraj), ki je ohranil še malo stare zunanosti je znamenita Skadarlija, shajaljšče vseh umetnikov in bohovem. Tu kraljuje Tin Ujević, ki so ga zdaj prijatelji poslali malo na potovanje v Sarajevo in

Hercegovino na »sevdalinske«. In ker se Tin Ujević hoče zmeraj prilagoditi milieju, v katerem živi, so mu natakili »pravoverniki« fes na glavo. Zve se, da bo Tin Ujević, ko se povrne s »hadžlukom« (romania) obdržal naslov Hadži Tin Ujević. Poleg njeza lih je še lepo številu znanih in priznanih bohovem čudežne specialitete Beograda, poslednjega odmeva nekdanjih borcev za svobodo naševanja na našem Parnasu.

Sicer na nič novega. Dež in jesensko vreme kakor tam pri vas. Le denarja primanjkule nekaterim, sicer bi bile »kafanice« še bolj polne nego so. Ruski restavrant na so seveda nabito polni. V »Mon repos« »Ruskoj semie«, »Liric«, »Akvariumu« nobi prostora. Ni čuda, vse polno ruskih specialitet. Poleg izborne kulinarične postrežbe, se ti razmanne ruska pesem otožna in san'ava, ali na temperamentalni kazaček in druge v srce sezajajo pesmi. In kdor hoče spoznati vsaj nekoliko predvino Rusijo, mu Beograd nudi tako lepo priložnost. Naj obišče »Mon repos« ali »Ruska« seminie ali »Jar« in se lahko počuti kot Tolstojev Fedja iz »Živega mrtveca« ko je hodil k Maši.

Se to: kinematografi izraja zelo zanimive reči. Fritz Lanz s svojo »ženo na lunipolni vsak večer dvorano. Tudi Moskvini zanima in sploh vsi sovetsko ruski filmi ki niso vsebinsko tako prazni kakor ameriškanski. Začela je na intenzivna sezona plesov i plesnih šol. Vse polno. Vrača se s turneje po Dalmaciji beograjska opereta, kjer le gostoval z velikim uspehom, moralnim in materialnim, pod vodstvom Mariborčanom dobro znanega kanelnika Plečivja v svojo matično na Terazije v Claridge, ki le novoro predelan in popravljen. Teatru le dorazal balkon, vse le razširjeno in miz ne bo več ampak numerirani sedeži. Na ta način bo za znatno več ljudi prostora nego je bilo dosedaj. Kmalu pa — pravilo — izide novi gled. zakon, ki bo dal privatni inicijativi več svobode in le upati, da se ustanovi več priv. gledališč. Zdal se snuje otroško gledališče, ki ga finansira neki beograjski milijonar, v projektu le ljudsko gledališče (drama) za katero se bo gradila posebna moderna zgradba v stihu starogrškega amfiteatra, vendar s premikajočim se krovom tako da bo poleti lahko odprto. Teater bo nekakšna kombinacija cirusa in gledišča z lako velikim, visokim in globokim premikajočim se odrom. Idejo za to je dal naš znani režiser Rade Prezarc. Baie bo sodeloval pri tem tudi režiser kraljevske danskega gledišča v Kopenhagenu, znani izumitelj novega praktičnega odra, po rodu Srb Dragomir Žiberac, ki se mudi zdaj v Beogradu. V sredo 20. t. m. otvoril sezono ruski teater pod vodstvom Čerepova »Ivanom Groznim«. Za to predstavo vlada veliko zanimanje. Čerepov je znan umetnik in režiser. Stvar so študirali baie več kot 4 mesece.

V Narodnem gledališču je gostoval te dni z velikim uspehom Slovenca Janko Rakuša, ki je bil letos kar od treh teatrov zaporedoma zaposlen: v Zagrebu Osijeku in zdaj v Beogradu, kjer bo angažiran za prvega ljubimca, V Mariboru in družbo do Jugoslaviji je bil znan in priljubljen v vlogi »Romea«. Zdal kreira »Kamila«, delo ki ima tukaj lep uspeh. Tudi pisatelj Kulundžić, avtor najmodernejših luskos. dram »Skorpion«, Polnoči, Misterioznega Kamila« se je lepo uveljavil. Poleg tega je razlokal nekaj mehkih src tudi Nušić s svojo »Veliko nedeljo«, komadom iz trpljenja srbskega begunstva za časa svetovne voine skozi Albanijo. Vendar očita kritika delu veliko slabosti, tehnične in vsebinske prirode. Kot teaterski komad stvar ni uspeła. Zato pa polni hišo njegova »Gospa ministrovka«. Nušić je splova v komediji in burki moister, drama in tragedija mu razen »Kneza od Semberije« ne uspeva. Haškov »Šveik« ni doživel tistega uspeha, ki smo ga pričakovali. Izran je v preostrih, preakademskih liliyah pretrdo in prerensko. Jedra humorja beograjski umetniki niso izluščili. Nekaj scen je na klub temu dobrih. Literarno življenje je tudi precej živahno. Po izlužbenih oknih se potavljalo povčas je nova letošnja dela. Vendar se ne vsa, ki se pričakujejo. V Beograd se je preselil znani književnik Niko Bartulović s polnim kosom idej in veliko zalogo energije. Bo začel bati izdajati nov književni list, v katerem naj bi sodelovali i Srbi i Hrvati i Slovenci. Nekaj podobnega kot je svoječasno izdajal v Zagrebu »Književni Jug«.

Zimska sezona je torej več ali manj le v polnem obratu in blagor mu, kdor le preiskrbljen s premozom in gorivom, kaiti pravilo, da bo letos huda zima. Se boli blagor čistim, ki stanujejo v že asfaltiranih ulicah kaiti tiste, ki so jih radi popravljanja razkopali, so podobne nenrehnim močvirjem. Gorie mu, kdor vanje zabreble! Ali Beograščani so »zemljiške« ljudje, že deset let navajeni na take ulice, ki boli sličilo kanalom meo cestam in prav ravnodušno skomizajo z rameni ter zadovoljno prenašajo vse križe in težave, da bo le ljubljani Beograd lenši in gosposki.

Pre.

Adria čevlji

CELJE NARODNI DOM

Modna razstava

Danes, v nedeljo, dne 24. t. m. priredi občezana tvrdka A. Sinkovec nasl. K. Soss, Mestni trg 18-19, splošno razstavo svoje bogate zaloge in zlasti modnih novitet za nastopajočo sezono.

Tvrdka, ki je po pravici že davno zaslovela zaradi solidnosti in izredno bogate izbere svojega blaga ter točnosti postrežbe, je ena najpopularnjših, obenem pa tudi najnaprednejših modnih tvrdk v Ljubljani ter skuša, v kolikor to dopuščajo naše razmere, dvigniti svoje poslovanje na višino, ki jo opažamo v trgovinah velikih mest. Tako je bila tvrdka A. Sinkovec nasl. K. Soss prva, ki je pred leti nastopila s splošnimi razstavami, ki so v Ljubljani upravičeno vzbudile občno pozornost ter žele

vsestransko priznanje občinstva. Tudi v estetskem oziru se more reči, da je na višku, saj ji je žirija za ocenjevanje izlozbe že dvakrat naklonila prvo priznanje.

Kakor obetajo priprave, bo današnja razstava razprostrla pred občinstvom vso krasoto letošnjih modnih novitet v prav okusnem aranžmaju. Na razstavi bodo zastopani damski in moški modni predmeti od najfinjših pa do najcenejših, a vendar solidnih kvalitiet.

Tvrdka je uverjena, da bo ustregla s to razstavo vsem slojem občinstva, ki se bo v nedeljo lahko temeljito informiralo ob razstavljenih predmetih samih, kaj si bo najprimerneje omisliti za nastopajočo sezono, zlasti za Miklavža in Božič.

Razstavo priredi tvrdka v prostorih moškega in ženskega oddelka. 1504

Miklavž

lahko izbere najrazličnejše ostanke po skrajno nizkih cenah, kakor tudi drugo primerno manufakturno blago za svoje darovance pri

OBLAČILNICI ZA SLOVENIJO

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7.

Pismo iz Julijske Krajine

Trst, 22. novembra.

»Circolo del Commercio« v Trstu, to je staro društvo, katero se je prej imenovalo »Associazione dei Commerciali« in je imelo svoj sedež v poslopju »Tergeteio«, je razpuščeno. Prefektura obdoljuje društvo, da je nadaljevalo svoje delovanje navzlic izpremembi imena in navzlic modifikacijam v pravilih po predložitvi kriterijih, posebno na trgovskem polju, ki so v nasprotju z direktivami fašističnega režima. Za varstvo interesov trgovine in trgovcev obstoji fašistična deželna zveza trgovcev, zato je odvzel vsako drugo trgovsko združenje. »Circolo« so posekali elementi dvomljive politične zvestobe in redke trgovske tenkovestnosti. »Popolo« pravi, da so ti ljudje radi govorili o težkočah, o krizi in o potrebi rešitve Trsta iz sedanjega položaja, na kar opozarja Tržačane, da »koraka asimilacija svojo določeno pot in povsodi, kjer bo zadela na odpor, bo potreba malo kirurgije. Vse, kar je anahronistično in kar nasprotuje realnosti, bo izginilo.«

»Stelvio« je znova mučno razdražil Tržačanom. Vladni načelnik je ukazal inž. Fabbriju, da naj se takoj zopet loti študija načrta za predor »Stilfserioch«, ki odpre Italijo pot v Srednjo Evropo. Ta zveza, za katero se ogreva Mussolini že več let, bi koristila posebno Genovi in bi oškodovala Trst v trgovskem in turističnem prometu iz zaledja gotovo izredno občutno. O načrtih so pisali tržaški listi v zadnjih letih zelo izčrpno in se zavzemali za predelsko železnico. Milanska poročila pravilo, da se je Duce odločil za izvedbo predora »Stelvio«. Tržaški tisk je pozabil na Predel in govoril le o alpskem prebitju, ki bo »velikansko delo, vredno nove Italije«.

Slovesna inavguracija akademskega leta na univerzi trgovskih ved v Trstu se je izvršila 17. t. m. Lani je bilo vpisanih visokolincev 488, med njimi 55 inozemcev. Promociji za doktorje trgovskih ved je bilo 40. Rektor Morpurgo je v svojem govoru izrekel bojazen, da bo univerzi vedno bolj primanjlovalo sposobnih učnih moči. Sličnih zavodov je v kraljestvu precej, učiteljskih kandidatov malo. Problem je poseben težak za mlado tržaško univerzo ob meji. Prva leta je vse drlo v Trst, pa so vsi hitro odšli na boljše plačana mesta.

Na tržaškem municipiju je bilo posveto- vanje, s kakim dobrodelnim činom naj se proslavi poroka prestolonaslednika. Predlagala se je zgradba zavetišča za bolehne tržaške otroke, ki bi se postavilo na primernem kraju na Krasu. Koliko bi trebalo nabrati denarja v to svrhu? Prefekt Porro je odgovoril, da se ne more določiti višine svote, katere bitnost je odvisna bolj kot vse drugo od čustva udanosti savski hiši in dinastiji s strani Tržačanov.

Z bližajočo se zimo si sestavljajo ita- lianski smučarski klubi, na čelu jim tržaški »Tricorno«, programe za svoje delovanje po navodilih Turattija, ki želi, da se razvije ob vsej meji smučarski sport do viška, da bo fašistična mladina poznala granico tudi v mrzli zim.

Notar dr. Artur Brumati, star 47 let, doma iz Vileva v Furlaniji, je bil pred tržaškim sodiščem obsojen na 3 leta in 15 dni zaporar na globo 700 lir, ker je zakrivil razne sleparije in oškodoval številne stranke.

V Severni Istri in v Brkinih so hmelj letos glede poljskih pridelkov srednje letno. Sadja je bilo malo, razen češnje. Številu živine stalno pada, ker so kmetovalci prisiljeni, da jo prodajo za kritje drugih potreb. Kriv je tudi majhen pridelek krme. Gospodarski položaj je slab. Ljudje se izseljujejo, tudi dekleta iz boljših družin, večinoma v Argentino.

Na bolonjski univerzi so promovirali: za doktorja prava Boris Mašera, za doktorja živilozdravništva pa Fran Rutar in Slavko Grahli, vsi trije iz goriske pokrajine.

K zagorskemu pismu o prosvetnem delu

Zagorje, 23. novembra.

Ker ima ves članek v zadnji nedeljski številki značaj napada na snujočo se knjižnico in pisec g. Ami — nekako ne zaupa, da je Kolo Jugoslov sester bilo zmnožno voditi in urejati tudi veliko javno knjižnico, naj sledi par vrst posamlja resnici na lhubo. Pred vsem članki te vrste, kakor ga je napisal g. Ami, niso prosvetno delo in pričajo samo, kako malo mu je do resnega pozitivnega prosvetnega dela — ker je namen jasen! Mahati po glavah onih, ki ka- željo vsaj dobro voljo za resno delo, je kaj malo prosvetno!

Pisec govori o petih knjižnicah a imenuje samo — rudniško! To je šele ena. Ravno tu sam dokaže s številkami, da se knjižnica premalo uporablja, ker ni bralcev. To je tisto! Ljudstvo treba k branju lepe knji- ge navajati — to pa zahteva mnogo po-

drobnega poštenega dela, za kar ravno nima vsak smisla ne volje. Najpompoznejša knjižnica ne bo spremenila sedanjih razmer glede knjige po deželi, ako se ne bo storilo drugega, kot poblalo pozitivno delo, katerega ima vsekakor za sabo to društvo, ki se je razvilo za javno knjižnico.

Ta misel ravno ni izšla iz glave ene osebe, ampak je bila želja izrečena mnogokrat iz prav preprostih vrst. Ko je začelo prihajati v dolino ničvredno štivo, zoper katerega so nastopili vsi, ki jim je kultura naroda pri srcu, se je neštetrkat čula opazka: »Dajte nam kaj boljšega čitati!« — Čudno je, da se proti uvažanju šundliterature ni zdelo vredno zapisati ali izreči samo eno besedo, za javno ljudsko knjižnico pa toliko skrbil, nasvetov in priporočil. Sicer pa je »rekvijem«, ki ga je zapel pisec, dokaz, da je delo kritikovano in Neme pravi, da ni najslabši sad, v katerega ubadajo ose.

K. J. S.

Začarano mesto

Američanka E. Hucklejeva je v Londonu izdala knjigo »Čiganjenje no Sahari«, v kateri popisuje čudeže severne Afrike. Said-Uda-Amon, knez in sodnik (kaid) nekega arabskega rodu, izobražen mož in vit-z Častne legije, jo je med drugimi povabil naj si ogleda čudež njegove dežele, začarano mesto Hadžijero. Nekoč je bila to nepremagljiva trdnjava, ki je varovala deželo Said-Uida pred sahurjskimi razbojniškimi rodovi. Zdal je mesto sicer še popolnoma ohranjeno, a prazno. V njem zborijo vodnjaki, pošjo price, a ni videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nobenega človeka. Nova naselbina je nastala v daljavi enega kilometra od mestnega obzidja in tu stoji tudi kaidova razkošna mavriška palača. Američanka se je seveda zelo čudila, da je utrjeno in lepo mesto popolnoma prazno. Toda kaid o tem ni maral govoriti in njegovim podaniki pojo price, a mi videti nob

Domače vesti

Vojaške vesti. V naši vojski so imenovani: Drago Kober za inženjerskega kapetana I. razreda; Borislav Babič za nižjega vojaškega uradnika I. razreda; Alojzij Levart za nižjega vojaškega uradnika 3. razreda sodne stroke; za pehotne poročnike: Jakob Blažon, Karel Pirš, Leopold Skodlar, Alojzij Pelizton, Josip Rijavec, Hermenegild Vidmar in Stanko Rupnik; za artilerijske poročnike: Vilem Ogorelec, Karel Novak, Ivan Ravnik, Fran Mladič, Andrej i. c. Zvonimir Bohte, Rudolf Adamič, Pavle Jezernik, Pavel Vošnar in Josip Horvat; za inženjerske poročnike: Josip Solar, Vendelin Simenc, Rudolf Romšak, Drago Brezovšek, Josip Kropar, Ivan Svetlin in Viktor Olih, za konjeniške poročnike pa: Josip Golob, Roman Bradška in Fran Pintarič.

Osebnosti v pošti. Napredovanja: za zvančnika 2. skupine: Ivan Godec, služitelj 1. skupine pri 31. ter. teh. odseku v Ljubljani; za zvančnika 8. skup. služitelja: Boris Sirmik na Ljubljani I. Ant. Primožič v Kranju, Zorana Fischinger v Novem mestu, Josipina Scainko v Rušah, Draga Starac v Rogatcu, Pavlina Mozetič v Črni pri Prevalah, Janez Kržišnik na Jesenicah na Gorenjskem, Rok Pogačar v Trzinu, Peter Mlakar v Rogaski Slatini in Josip Mejač na Ljubljani I. Premišljen: pt. manip. III-2 Josipina Zavrtanik v Ljubljani I. v Ptui; zvan. 3. skup. Ida Škrbec v Ljubljani I. na Raketi, Marija Slapar in Vojnika v Trbovlje I. in Ana Ribič v Trbovlju v Voljnik; služ. skup. Marija Podberšek od oblastne pt. uprave na Ljubljani I. Josip Zakršek z Rakete v Grahovo pri Cerklju in Fr. Menart iz Dolenjske Logatke na Raketi ter dnevi. Vit. Timinski iz Čakovca na Mariboru 2. Prestanek službe: pt. ur. II-4 Vida Trefalt na Ljubljani I. je pustila službo, pogodbeni poštar Iv. Tkalec pri Sv. Martinu na Muri je bil odlovljen. Poroka: pogodbeničarica Ana Dolenc v Lohi pri Zidanem mostu je vzela za moža profesorja Ivana Milinarija. Izpiti za vodstvo pogodbenice pošte sta napravili Emilija Novak in Jelčava Bendečkovič.

Zdravniška vest. Ministrar za socialno politiko in narodno zdravje je podelil naslov specialista za kožno in spolne bolezni gospe dr. Zdenki Tomlinškov, zdravničice v Ljubljani. Gospa doktor je delovala več let na dermatološkem oddelku splošne bolnice v Ljubljani in se nahaja sedaj v inozemstvu v svrhu nadaljnjega študija.

Promocija. Na univerzi v Ljubljani je bil večer promoviranja absolviranih pravnih Krovsky Rudolf iz Roča v Istri za doktorja prava.

Diplomirani je bil za strojnega inženjerja na graški tehniki g. Fr. Peteršič, sin trgovca v Ptuiju, Cestitamo!

Napredovanje v sodni službi. Z odlokom ministra pravde je pravni praktikant dr. Jakob Milnar pri okrožnem sodišču v Mariboru potrjen za stalnega ter pomaknjen v 8. skupino I. kategorije.

Poroki. Poročila sta se g. Blaž Sobotinič, računskega uradnika pri finančni direkciji v Ljubljani in gđ. Vera Skalarjeva, hčerka g. Josipa Skalarja, višjega računskega svetnika v pok. in šefa gospodarskega oddelka »AVALE« v Ljubljani. Cestitamo. — Danes se bo poročil na Zg. Igu pri Ljubljani g. Lovro Žmikec, znan napredni delavec iz Javornika, z gđ. Katco Jeršino v Zg. Igu pri Ljubljani. Naše čestitke!

Nova meščanska šola. Ministrstvo prosvete je dovolilo otvoritev nove meščanske šole na Senovem pri Rajhenburgu. Pouk se ne bo pričel prihodnjega jesen, kakor je bilo včeraj omenjeno v članku, marveč že v kratkem, čim bo imenovan učiteljstvo in sicer ravnatelj ter dva učitelja. Za pričetek se namreč takoj pretvorita peti in šesti razred osnovne šole v prvi in drugi razred meščanske šole, ki bosta tekom dveh let dopolnila popolno štirirazredno meščansko šolo. Obisk nove meščanske šole bo zelo ugoden ne le za mladino iz neposrednega okolja marveč tudi za ono z Velikega kamna, Mrčnjah, Koprivnice pa tudi Rajhenburga in dela občine Blance. Prostorji so v poslopju nove senoveške šole urejeni in, kakor smo poročali, je občina prevzela nase tudi vso skrb glede popolnega kritja strokov za trajno vzdrževanje meščanske šole.

Lepo prosvetno delo v hrbovski občini. Prejeli smo: Na Sv. Gori v Zasavju, ki je prav priljubljen izletniški kraj, je društveno življenje prav razvito. Zanimivo je, da so imeli še do nedavna v hrbovski prebivalci celo 2 god. in sicer na pihala in tamburaški zbor. Lepo prireditve pripravljajo Svetogorci že 1. decembra ob 11. letnici ujedinitelja. Po slavnostni sv. maši ob 10. se bo vrsta akademija. Po programu bo nekaj glasbenih komadov. Po slavnostnem govoru nastopijo solariji vseh oddelkov v igrici »Narodni praznik«. Nato bo sledilo več pevskih in tisk izvedba programa bo po večini v rokah 3 iskre upravitelja na Sv. Gori g. Ivana Zagajna. Na lepo patriotično prireditve opozarjamo tudi nedeljske izletnike.

10.000 krasnih knjig brezplačno bo letos razdelil sv. Miklavž. Blagi svetnik je namreč rezerviral v svoje namene skoro vso naklado pravkar izšla novih zvezkov

Mladinske knjižnice »Jutra«: »Prigode porodnega Bobija«, »Janko in Stanko«, »Skok, Čmok, Jolka« in »Prigode gospoda Kozamurnika«. Vsak priden otrok dobi vsaj po en zvezek tega prelepega in bogato ilustriranega branja, najbolj pridni pa vse štiri zvezke!

Društvo prijateljev Velike Britanije. V Zagrebu se je nedavno osnovalo Društvo prijateljev Velike Britanije, ki je te dni pričelo svoje delovanje. Za tajnika je bil izvoljen dr. M. Čurčin, urednik »Nove Evrope«, za blaginjski pa dr. Pivčević, generalni direktor Prve hrvatske štedionice. Za častna člana društva sta bila izvoljena dr. Seton Watson, ki je dal inicijativo za ustanovitve društva, ter britanski konzul v Zagrebu J. Bullock. Društvo bo v kratkem izdalo brošuro o Veliki Britaniji ter bo od časa do časa izdajalo komunikacije o delovanju in napredovanju društva.

Pogreb nemške turistke. Nemška turistka Melanija Becherjeva iz Dresdona, ki je, kakor smo poročali, v Dubrovniku pri kopanju v morju utonila, je bila predčrtnjenim ob veliki udeležbi meščanstva pokopana na tamkašnjem pravoslavnem pokopališču. Njeni starši so poslali pooblastilo, da se truplo začasno pokoplje v Dubrovniku. Pozneje se pokopnica prepelje v Dresden.

Mornariška palača v Šibeniku. Kakor poročajo iz Šibenika bo druga pomorska obalna komanda zgradila prihodnje leto v Šibeniku veliko palačo, ki bo služila za urade komande in za stanovanja oficirjev.

Smrtna kosa. V Zapužah je preminula za. Sofija Strojčeva, posestnica tovarne. Požreb pokojne bo danes ob 16. — Šolskemu upravitelju v Donjači gori g. Tonetu Stefančiču je umrl sinček Dušan v nežni starosti 3 let. — Pokojnikoma blag spomin, žalujčim naše iskreno sožalje!

Ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. ur.
Film veselezabljivi! Mladini najprimernejši!
HARRY PIEL
v borbi proti trgovcem z belim blagom, zatorej!
Naprej Harry!
Kino Ideal.

Konzulat Češkoslovaške republike v Ljubljani naproša trdke ter agencije na področju Dravske banovine (Ljubljana, Maribor, Celje itd.), ki zastopajo poedine češkoslovaške trgovce in eksportirje, da mu blagovolijo pismeno ali ustmeno sporočiti svoj kakor tudi naslov dotične češkoslovaške trdke, ki jo zastopajo.

Ugotovitev. K članku »Lažni oblašni zdravnik«, ki je bil objavljen 16. t. m. in poslan od Sv. Kriza, smo dobili naslednje informacije. V stvari gre za popolnoma realno poslovanje zastopnika Ljubljanskega zdravstvenega zavoda. Zastopnik je prišel v okolico Sv. Kriza in se tam slučajno znašel v družbi potnika neke druge trdke. Ker je že običajno, da se zastopniki reznih trdk, zlasti pa taki, ki razprodajajo higienske predmete zglašijo na podlagi svojih legitimacij pri občinskih uradih, kjer dobivajo naslove in najmerodajnejše informacije, je tudi ta zastopnik pri občinskem uradu na svojo prošnjo dobil nekaj naslovov, obiskal potem te stranke brez vsake pretveze kake oblastne lastnosti ter več predmetov svoje stroke tudi v redni prodaji iz izpolnjenimi naročilnimi listi, katera kopije dobi stranka. Vsa ta naročila so že davno izvršena. Da bi bil zastopnik koga preiskoval, je izključeno. Tudi njegov tovariš, ki sploh ni s njim obiskoval strank, temveč se le slučajno istočasno znašel na občini, ni v nobenem oziru imitiral kakega zdravnika ali asistenta. V tem smislu je ta zadeva že popolnoma urejena in izkazala se je, da izhajajo vse netočnosti iz spominov na nekdanje pustolovske primere, ki so jih drugi zagrešili v tamošnji okolici.

Jugoslovanski hoteli. Pod tem naslovom je v založbi »Putnika« izšel nemški seznam večjih hotelov v naši državi z navedbo števil, cen, cen itd. ter se dobiva brezplačno v vseh podružnicah »Putnika«. Knjižica je namenjena tujim turistom, ki v vedno večjem številu obiskujejo naša letovišča.

Osnovna šola pogorela. V dalmatinski vasi Karin v okolici Benkovca je te dni zgorela osnovna šola. Vzrok požara ni znan.

Krvava svatovščina. Po vesteh iz Mostarja se je v vasi Beljakoviča oženil te dni neki Ivan Dragičević. V hiši je bilo veselo. Ko so bili gostje že v najboljšem razpoloženju, se je pojavil med njimi Nikola Vasin, ki je imel prej z nevesto ljubavno razmerje, potegnil iz žepa revolver in začel streljati med goste. Svat Božo Segar se je mrtev zgrudil na tla, težko pa sta bila ranjena tudi poročnica Anica in njen brat. Splošno zmedo med gosti je izkoristil atentator ter brez sledu izginil. Za njim je bila izdana tiralcica.

Steparstvo z delom v Holandiji. V Slavoniji se je nedavno pojavil neki agent, ki je najemal delavce za neko podjetje v Holandiji. Najel je 29 delavcev, ki so mu morali plačati po 100 do 300 dinarjev za neke blankete. Delavci so odpotovali v Holandijo, odkoder poročajo, da jih je agent ostleparil. Jugoslovanski konzulat je delavce napotil v Belgijo, kjer so dobili delo.

Sofer cropal žrtve avtomobilske nesreče. Meseca julija 1927. se je pri Bologu v Bosni pripetila huda avtomobilska nesreča, pri kateri sta se smrtno ponesrečila ameriški žurnalista Edward Aldrich in njegova soproga Ellen. Sofer Milan Popović iz Beograda je predčerašnjim sedel na

FOTO-KINO-APARATI
in potrebne naprave
v drogeriji
KARO, LJUBLJANA
in KARO (Wolfram), MARIBOR CENIK GRATIS!

zatožni klopi, ker je proti predpisom vozil po levi strani ceste ter zaradi tega povzročil nesrečo. Sofer je nadalje okrvljen, da je po nesreči mrtvezu amerškemu žurnalistu vzel iz žepa 6700 dinarjev in 70 dolarjev. Komisija, ki je prišla na kraj nesreče, je pri mrtvezu našla še šest desetdinarskih bankovcev in sedem dolarjev, pri soferju pa 6000 dinarjev in 70 dolarjev. Ugotovilo se je, da je dan pred nesrečo Aldrich 130 dolarjev zamenjal za dinarje. Obravnava se še nadaljuje.

Najboljše lovsko in obrambno orodje ter municijo dobite pri
A. RUTAR puškar
CELJE. 270

Arhitektonski natečaj za izdelavo idejne skice za poslovanje in stanovanjsko poslopje Akcionarskega društva za gradjenje kuca v Novem Sadu s tremi nagradami po 15.000, 10.000 in 5.000 Din ter s pravico odkupa skice za 2000 Din. Pogoji se dobijo proti plačilu 50 Din pri Akcionarskem društvu za gradjenje kuca v Novem Sadu, Železniška 98. 1499

6-mesečni deček, sirota, se odda za svojo. Natančnejša pojasnila v zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Lipičevi ulici v Ljubljani.

Dr. Čerčino pesmi »Milenci« in »Vrela ljubavi« so za salonske orkestre zelo avaležna koncertna točka. V tem aranžmaju je šlo že več izvodov v Nemčijo; tako bodo spoznali tudi tuji naše lepe narodne pesmi.

Podpiratelj Ciril Metodove družbe! Nabirajte članarino in darove, ter kupujte družbeni koledar in razglednice! 1502

Zelo ugoden nakup zlatnine, srebrnine, ur in poročnih prstanov se nudi vsakomur, kdor naroči katalog trdke H. Suttner. Čitajte današnji oglas!

Današnji ševilji našega lista je priložen prospekt »Skrivnost borznega uspeha« na katerega opozarjamo naše čitatelje. 14256

ITO — zobna pasta najboljša! Gospodine! Vaše perilo pere, posuši, monja ali lika tovarna Jos. Reich.

Darujte Podpornemu društvu stepih, Ljubljana, ključavničarska ulica 3-II.

Podružnica
Julio Meinl d. d. v Ptuiju
Panonska ulica 8
uljudno važi
vse svoje cenjene odjemalce, njih rodbino, prijatelje in znance
k pokusnem kuhanju čaja
ki se vrši v ponedeljek 25. novembra t. l. (celi dan)
Veek gost dobro dobi!

Ne razširjajte napačnih vest! Neki trgovec na drobno je razširil vest o britvicah Gillette, da se te ne izdelujejo več v Ameriki, temveč v Centralni Evropi, iz česar bi sledilo, da je njihova kvaliteta manjša. Gillette - Company je tožila dotičnega trgovca na prekleh omenjene izjave pri trgovskem sodišču. Obtoženi trgovec sigurno ni mogel svojla trditve podpreti z dokazi in zato ni izrazil roka za zagovor na tožbo. Na predlog Gillette - Company je bila potem izrečena zamudna sodba. Iz tega primera sledi nauk, naj vsakdo opusti izjave o trdkah in njihovih fabrikatih, ako jih ne more podpreti z zanesljivimi dokazi. Obsojeni trgovec bo moral sedaj plačati znatno vsoto za stroške procesa, in vse to samo zaradi lahkomišelnih izjav. »Mož je zlatol!« 1560

Oblike in klobuke kemizno čist, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

Angleška bolezen (Rahitis)
Otrok, ki zbolí za angleško boleznijo, četudi za bolj lahko, je manj odporen zoper nalezljive bolezni in pri njem morajo imeti navadno otroške bolezni, navadno prehlajenje, težke posledice, navadno prehlajenje, težke posledice.

Je torej zelo važno, da zavarujete svojega otroka zoper vsak napad angleške bolezni.

Angleška bolezen nastane zbog pomanjkanja zraka, svetlobe in nege, zlasti pa spriču pomanjkljive in nezadostne hranilne. Skrbite torej pri svojem otroku za dobro telesno nego, nudi mu dovolj svežega zraka in sonca, pazite, da bo vedno snažen, da se bo mnogo prosto gibal, predvsem pa mu dajte pravilno sestavljene hrane, ki bo imela dovolj najpotrebnejših vitaminov.

Nestle-jev otroški moki smo sedaj posebej pridelali vitaminov, ki so za zdrav razvoj otroka neobhodno potrebni, in ki služijo za to, da obvarujejo vašega otroka angleške bolezni in njenih nevarnih posledic.

Redna raba tega izdelka pri prehrani vašega otroka vam je zoro za njega zdravje.

Ali je kajenje škodljivo zobovju? Čeprav kajenje ne povzroča direktne škode zobovju, razen pri kadilnih pipe, se vendar pokaže posredna poškodovanja. Produkti, ki jih vsebuje tobakov dim pri nepopolnem dogorenju, se primelo zob v obliki rjavkasto - črnege sesedka (kadilski zob). Ta kadilski sesedek pa povzroči močnejšo tvorbo zobnega kamna, ki zopet lahko dovede do audih poškodb zobovja. To lahko prepreči samo z rednim negovanjem ust. Kot specifično zobno čistilno sredstvo za kadičce se priporoča zobna pasta »Pebeco«, 260

Iz Ljubljane

Slavnostni večer na narodni praznik bo tudi letos priredilo Društvo novinarjev. Čvrsto je že v Ljubljani ukoreninjena tradicija, da novinarji poskrbijo za čim izbranjejši spored, Ljubljancem pa se enkrat na leto, na praznik ujedinitelja, sloge, bratstva, v ogromnem številu odzovejo njihove povabilu. Tako bo tudi letos. Priprave so v polnem razvoju, zagotovljeno je sodelovanje prominentnih ljubljanskih glasbenih faktorjev — a novinarji vabimo kratko in odkrito vsakogar: Pridite!

Predavanja v društvu »Pravnik«. Ta teden prične društvo »Pravnik« zopet s rednimi zimskimi predavanji. Vršila se bodo predavanja iz vseh pravnih strok, v prvi vrsti pa bodo letošnja predavanja namenjena razlagi in navodilom za praktično uporabo novih zakonov. Prvo predavanje se bo vršilo v sredo 27. tm. pod naslovom: Praktični prikaz določb o tatvini in utaji po novem kazenskem zakoniku. Drugo predavanje bo v soboto 30. tm. in sicer: Praktični prikaz določb o kaznivih dejanjih zoper življenje in telo po novem kazenskem zakoniku. Predaval bo okrajni rektor g. dr. Metod Dolenc. Predavanja bodo v lastni palači št. 79. Pričetek vsakikrat točno ob 6. popoldne.

Razstava pri Ketteju
danes res ne zamudite ogledati!

Iz gledališča. V operi se bo pela drevi Kalmanova opereta »Grofica Marica« z g. Poličev v glavni vlogi. Dirigent g. Neffat, režiser g. Povhe. Izven abonmaja pri znižanih cenah. — Opozarjamo na ljudsko predstavo lepe drame »Nevesta s krono«, ki se bo igrala drevi v drami pri znižanih cenah. Vstopnice se na željo rezervirajo. Telefon št. 2231.

Moralna gospe Dulske. Komedijo, ki je dosegla pri včerajšnji predstavi prav lep uspeh in je občinstvo izbornu zabavala, ponovi danes ob 20. Šent akovski gledališki oder. Predprodaja vstopnic ob pol 20. pri večerni blaginji. Posetite predstavo in se boste temeljito nasmejali!

O Nagari, največjem slapu na svetu. O Washingtonu, najlepši prestolici, kakor tudi o Salt Lake Cityju, novem Jeruzalemu, in Chicagu bo imel predavanje g. prof. dr. Pavel Brežnik v torek ob 20. v dvorani Kazine. Zanimivo predavanje bo spremljalo mnogo lepih barvnih slik. To bo zadnje predavanje, ki ga bo imel g. dr. Brežnik v ZKD o svojem potovanju po Ameriki.

Materinski večeri se bodo tudi v letošnji sezoni vršili v zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani. V okviru lanskih materinskih večerov z obširnimi sporedom in razgovori z materjo se začnejo 27. t. m. točno ob 8. zvečer. Večeri trajajo po 1 uro. Na sporedu bodo govori in razgovori iz vseh panog življenja. Sodelujejo razni strokovnjaki iz teologije, zdravstva, gospodinjstva, pedagogike itd. Dne 27. t. m. govori bo dr. Draško o snovi: »Mama, zakaj in kako.«

Čitajtel **Naročajtel**

ROMAN

zabaven tednik
LJUBLJANA, Breg 10.

Pevsko društvo »Slavec«. V torek mešan zbor, v sredo moški zbor. Vsi!

Centralni akademski podporni društvo v Ljubljani, ki stopa te dni v novo določbo svojega poslovanja, se najlepše zavaljuje svojim velikodušnim podpornikom, ki so stali društvu preteklo študijsko leto z darili ob strani in jih prosil, da ostanejo revnim akademikom in Centraln. akademskemu podpornemu društvu tudi v bodoče nakloneni.

Karambol na Dolenjski cesti. Predvčerajšnjim okrog 7.35 se je pripetila na Dolenjski cesti pred »Zelenim hribom« težja prometna nezgoda. V omenjenem času je peljal posestnika sin Stanko Jamnik na dvoprednem vozju trugo granoza. Baš ko je hotel zavoziti čez progo cestne železnice, pa je pridrvel nasproti tramvajski voz. Voznik je Jamnikov voz prepoznal opazil in zaradi mokrih tračnic električnega voza sploh ni mogel pravočasno ustaviti. Nastal je silovit karambol, pri katerem je trpel tako Jamnikov voz kakor tudi tramvaj. Nezgoda je nastala čisto po naključju, navzlic temu pa je priporočilo na prometnih cestah voznikom v bodoče več paznje.

Prometna nezgoda na Gosposvetski cesti. Ko je peljal avtoprometnik France Magister v petek ob 12.30 z avtobusom po Gosposvetski cesti v smeri proti St. Vidu, je pred gostilno »Pri levu« dohitel enovprezni voziček. Ker mu je istočasno privozil nasproti tovorni voz, je moral Magister z avtobusom postati. Tik za njim pa je pripeljal neki drugi avtobus, katerega

Svetovni patent ... on more
preiti vse meje ...
Kamorkoli prideš, najdeš te peči!

30.000 komadov
v uporabi
10 greje eno sobo 24
ur dnevno

Zahtevajte brezplačen opis!

Zephir, tvornica peči, d. d., Subotica

Samoprodaja za Ljubljano:

BREZNIK & FRITSCH

Samoprodaja za Celje: D. RAKUSCH

Samoprodaja za Maribor:

PINTER I LENARD

sofer je hotel navzlic veliki gneči napred, vendar se mu ni posrečilo gladko zvoziti. Zadel je v Magistrov avtobus, katerega je poškodoval na več mestih, zaradi česar ima Magister na vozu nad 4000 Din škode. Magister je takoj prijavil zadevo, ki se bo, če se stranki ne pobotata med seboj, obravnavala na sodišču.

Povožen pes. Avtomobilski izvoščak J. M. je privozil predvčerajšnjim po Aleksandrovi cesti, kjer se mu je na križišču Beethovne ulice prikadil nasproti pes volčje pasme, ki je obležal pod vozilom mrtve. Povoženi pes je bil last pleskarskega pomočnika Franceta T. z Ambrozevega trga.

Najdeno kolo. Dne 17. t. m. je bilo najdeno ob levem obrežju Save pri Černuham moško kolo znamke »Styria« s tovarniško številko 616.012. Pri kolesu je bilo odlomljeno prožno pero. Najdeno kolo, ki izvirja najbrž iz kake tatvine, se nahaja za enkrat na orožniški postaji v Černuham.

Nova modna trgovina
J. Babičeva
Mestni trg 14

Nudi v veliki izbiri prvotno blago za dame in gospode po konkurenčnih cenah.

14510

Pobegnili od doma. Pred par dnevi je pobegnili od svojih staršev, stanujočih na Kongresnem trgu št. 15, komu 15letni Mirko Muc. Imenovani je srednje postave, črni las, oblečen v kratke hlače in kratak suknjič ter obut v rujave čevlje. Ker je močje, da je postal imenovani žrtve kakega zavajalca mladoletnih otrok, se prost, da vsakdo, ki bi opazil dečka, bodisi v mestu ali na deželi, prijaviti zadevo najbližjemu varnostnemu oblastvu ali pa direktno očitno M. Mucu, krojaču na Kongresnem trgu 15.

Prijatelj šep. V hiši št. 6 na Mošnjem trgu v drugem nadstropju stanujoči sofer Franc Cerar je prijavil, da je neznan storilec zagnal predsončnim okrog 18.15 v šipo okna njegovega stanovanja velik kamen, ki je priletel s poboja gradu. Kamen je razbil obe šipi v oknu ter obležal v stanovanju. Oškodovanec je takoj hotel na cesto ter prijavil zadevo stražniku. Stražnik je skušal neznanca prijeti pa ni uspel. Kakor znano je bilo takih primerov, da pobijalo šipe v oknih v mestu že več, pa je navadno zlobnež ostal vedno netrsleden. Cerar trpi 60 Din škode.

Promenadni koncert godbe dravske div. oblasti danes v Zvezdi ob 11. bo imel naslednji spored: Sousa: »Pod zvezdnim praporom«; koračnica; J. Strauss: »vertura k operi »Princ Metuzalem«; Sedlčček: »Bozgrajske pesmi«; Gillet: »Loin du bal«, intermezzo; Thomas: fantazija iz opere »Mignon«; Meyerbeer: slavnostna koračnica iz »Propheta«; Lehár: valček iz opere »Graf Luksemburg«; Urban: »Dimitrijevič«, koračnica. — Dirigent višji kapelnik dr. Josip Cerin.

Ko Vishnu se je vtelesil bil, prispel je v sveti palmov grad, Brahman ga star je pogostil, ponudil mu je BUDDHA čaj!

Tea Import, Ljubljana, Askerčeva ul.

Československa Obec v Ljubljani rve sredične vseh njihove velike in male priče na zahajajoči predstavi loutkovnega divadla v Narodnem domu (vhod z Pielowsky cesty) Hraje se v nedeljo, dne 24. t. m. o 4 hod. odpoledni veselo »Kašpárek a hastrman«.

Sigurne nastop doma in v družbi. Osvoril bo o tem prof. O. Šest. Opozarjamo občinstvo, da bo 3. večer v ponedeljek 25. tm. ob pol 19. v dvorani Delavske zbornice, vhod Miklošičeva cesta, pritičje. Prispevek za kurjavo in razsvetljavo 3 Din. TKD Atera. 1503

Opozarjamo na današnji razstavo konfekcije in sportnih predmetov trdke P. Magdič. Glej današnji oglas! 1497

Pevsko društvo »Slavec«. V nedeljo 24. tm. bo ob 10. popoldne njuna vaja za moški zbor. Vsi!

Bogat Miklavž

Če bo izbiral zimske suknje, obleke, konfekcije, pletnine, trikotaja, dalje krasne športne čevlje, perilo, klobuke in druge oblačilne potrebščine

v veliki in cenil izbori pri trdkih

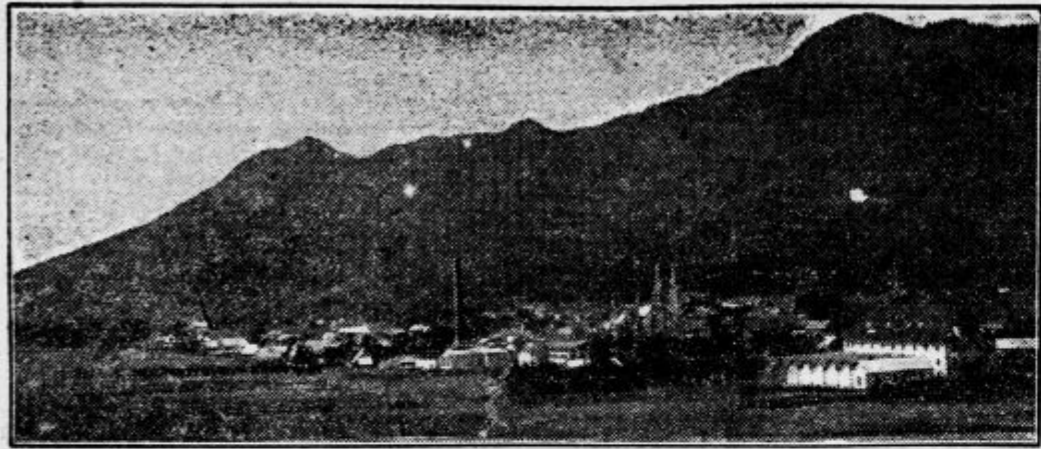
ANTON PRESKER

Ljubljana — Sv. Petra cesta št. 14.

njegova režija (potem, ko je zrežiral svoj lastni komad »Misteriozni kaniče«) bo režila sentimentalne komedije »Trikrat poročeni« (Ana Nicholson). (p)

Kočevje in Kočevarji

K 600 letnici naselitve Kočevarjev na naši zemlji

Pogled na Kočevje, središče Kočevske

Pred davnimi 600 leti ni bil Slovenec tako samosvoji gospod na rodni zemlji kakor dandanašnji. Vladali in izsesavali so ga tuji plemiči a še ti so privajali na njegovo zemljo podložnike od drugod. Tako najdemo poleg Habsburžanov v 13. in 14. stoletju med plemiči, ki so imeli velikanski vpliv v naših krajih, ortenburške grofe.

Ortenburžani so se prvotno naselili na Koroškem. Na desnem bregu Drave so si postavili trden grad, ki je popolnoma obvladoval za tiste čase zelovažno prometno zvezo med južno

prej ime Gut-See, Got-See ter slednjič Got-Schee.

Je pa še druga verzija, ki jo nahajamo pri slovitim zgodovinarju in slove: Ko so Kočevarji zastavljali sekiro v gozdovih, so začeli svoje delo z besedami: Gott-Segen. Mehka izgovorjava je izpremenila besedo najprej v Gottschegerje, potem v Gottchewerje in naposled v Kočevarje. Naš jezik ima za naziv Kočevcev takisto dve razlagi. Prva pravi, da so si postavljali kolonisti kočje iz lesa, naka jih je domače prebivalstvo krstilo za ljudi »v Kočah«. Druga razlaga pa meni, da je nastalo ime Kočevarji iz goščevja, ker so naseljenci živeli v gozdu.

Kočevarska naselbina je bila prvotno polne 4 ure hoda oddaljena od župne cerkve v Ribnici. Zato je ortenburški grof poskrbel Kočevarjem tudi za dušni blagor ter jim postavil malo kapelico sv. Jerneja, ki je pozneje postala njih župna cerkev. Patrijarh jim je celo dovolil, da je dobila kapela lastnega kaplana. Okoli te cerkve je nastala današnje mesto Kočevje.

Kočevski svet je večinoma malo rodovit, kraški, skalovit in malokje varen, zato se v teh krajih ni razvilo niti poljedelstvo niti živinoreja. Cesar Friderik III., je videvši bedo Kočevarjev, izdal dovoljenje, da smejo tržiti z živino, s platnom in drugimi izdelki po Hrvatskem in drugih pokrajinah. Od tistega časa so se Kočevarji z dušo in telesom vdali trgovini volčje, ne samo krošnjarstvu. Trgujejo pa ne toliko doma, kakor v tujini. Prišli so celo na Dunaj, v Trst, Prago in Varšavo ter si tako opomogli, da so nekateri ustanovili velika trgovska podjetja. Polje obdelujejo doma ženske. Moški primejo za motiko samo tedaj, ko pridejo spomladi domov. V jeseni pa se zopet odpravijo s trebuhom za kruhom po tujih deželah. Varčniki, kakor so poštijali domov vse prihranke, ves zaslužek in s tem rešujejo družine bede, ki bi sicer tkala na vrata.

Moška narodna noša

Nemčijo in Italijo, cesto, ki je vezala tirolske dežele s Koroško, Bavarsko in Italijo. Trgovci, ki so hoteli s svojim blagom proti Beljaku, so si morali pri Ortenburžanih odkupiti prosto pot in se z njimi razgovarjati o varnem spremstvu, ki jih je čuvalo pred napadi roparskih vitezov. Ta posel jim je donajal ugled in premoženje.

Že v 12. stoletju se je razširila ortenburška posest daleč preko mej koroške grofije na Kranjsko in Štajersko. Na Gorenjskem so imeli v oblasti malone vso dolino Save. Izven njihove posesti je bil samo Bled. Na desnem bregu Save so zgradili utrdbo Lancovo, po Lipniškem gradu blizu Radovljice pa je ortenburška posest v teh krajih dobila naziv Lipniško gospodstvo — danes Pusti grad, nemški Wallenburg.

Druga posest ortenburških grofov v naših krajih je bila na Dolenjskem. Imenovali so jo Ribniško gospodstvo. Segala je od grada Čušperk do Kolpe, središče pa ji je bila Ribnica. V čase, ko so imeli oblast v teh pokrajinah Ortenburžani, pade tudi nastanek Kočevarjev in nemškega jezikovnega otoka sredi kompaktne slovenskega ozemlja.

Ortenburška posest je segala od Ribnice do Kolpe. To ozemlje so pokrivali gozdovi, kjer so se mestoma že bili naselili slovenski drvarji in naseljenci. Toda ljudstva je bilo malo in ortenburški grofje so prišli na čudno misel, da bi te kraje poselili s tujim življem. Privredili so najprej nekaj podložnikov iz Koroške. Jedro naselbine pa je postalo šele 300 moč z ženami in otroci, katerih prihod v naše kraje opisuje starina Valvazor takole: »Potem, ko je rimski cesar in češki kralj Karel IV. premagal Frankovce in Frideriku Ortenburškemu na njegovo prošnjo 300 moč z ženami in deco. Ti ljudje so bili obsojeni zaradi upora na smrt. Imenovani grof jih je poslal v kočevske gozdove podirati drevesa in zidat cerkve.«

Tako so prišli predniki Kočevarjev v slovenske kraje.

V svojem monumentalnem delu navaja Valvazor tudi, odkod izvira naziv »Kočevarji«. Eno razlaga pravi: Ozemlje, na katerem so se bili naselili kolonisti, je bilo zelo močvirnato. Naseljenci so ga imenovali Gut-See, Got-See, v mehkejši izgovorjavi Got-Schee. Kadar je namreč padlo na Koroškem mnogo dežja, se je pokrajina spremenila v pravcato jezero in ko je voda upadla, je ostalo na površini mnogo rib in rakov. Naseljenci so izvalili dar božji in tako je nastalo naj-

nekristjani, da so se skrivali v jame, kamor so odnašali tudi svoje imetje. Šele z zgraditvijo obmojne stražnice v Plaskem si je ljudstvo na Kočevskem oddahnilo. Dežela je dobila zaželjeni mir.

Zato pa so tlačile Kočevje druge nadloge. L. 1596. je neka dekla po nesreči povzročila ogenj, ki je upelnil vse mesto. L. 1662. je prineslo upor kmetov, ki mu je sledila smrtna kazen in L. 1684 je vnovič zapel rdeči petelin. Zgorela je tudi cerkev. Nadlog je torej bilo dosti, a ljudstvo ni omagalo.

Nad Kočevjem stoje razvaline slovitca Friedrichsteina, gradu Friderika Celjana, sinu Hermana Celiskega, katerega rodovina je po Ortenburžanih posedovala njih posestva v teh krajih. Tod se je skrivala nesrečno lepa Veronika Deseniška. O Frideriku se je po deželi raznesla vest, da je zadavil svojo ženo samo zato, da bi mogel živeti z Veroniko. To je izvedel njegov oče Herman. Razkačen je dal sina ujeti in zapreti. Veroniko pa zasledovati. Ni mu šlo v račune, da bi se mogočeli Celjani, ki so se imeli za kneze, vezali z Deseničani, ki so bili samo vitezi. Veronika je morala bežati. Umaknila se je v šumo in se je skrivala v gozdu. Dokler je niso prišli Hermanovi biriči ter jo vrgli v grajski stolp. Naka jo je postavil Herman pred sodišče in jo dal utopiti. Pozneje sta se Friderik in Herman spravila in grad Friedrichstein, ki so ga podirli, so zopet pozidali.

Kočevski kraji so, kakor vidimo, zgodovinsko zelo zanimivi. Nič manj mika nam niso po svoji naravni lepoti, katero, žal, premalo poznamo, da bi jo lahko s pridom izkoristili.

Našim ljudem je kočevska pokrajina malo znana, ker prevladuje glede na naziranje, da leži na »koncu sveta«. Zato je ta kočevski zemlji, ki šteje danes kakih 12 tisoč Nemcev, ostal eden najmanj raziskanih krajev pri nas. Do leta 1895. je bilo Kočevje odrezano od sveta. Kakšne pa so bile medtem razmere med ondornim slovensko-nemškim prebivalstvom, o tem nas lahko pouči Cigaletova »Slovenija« iz L. 1849. Vse do prevrata je bilo na Kočevskem gnezdo nemškega šovinizma. Profesor Schöer je opozoril nemški svet na mak jezikovni otok sredi slovenskega ozemlja in avstrijski Nemci so si jeli preko Kočevarjev prizadevati, da bi spravili nemstvo na Kranjsko, zopet na nože. Tako je n. pr. dala avstrijska vlada Kočevarjem L. 1872. nemško nižjo gimnazijo. Kmalu nato se je pojavil na Kočevskem nemški Schulverein in je začel svoje potujoče delo proti Slovincem. Nemška bojna društva so imela na Kočevskem svoje ekspozente, ki so širili njih težnje. Šele po prevratu L. 1918. so se razmere spremenile in storile, da bodo Kočevarji prihodnje leto naslanjajo se zgolj na zgodovinska dejstva praznovali svojo 600 letnico, odkar so se naselili v naših krajih (gl. Kol. CMD za L. 1930.)

Jezik kočevskih Nemcev ni čist, ampak ima — kakor vsako »narečje« — svoje lokalne posebnosti. Učeni Nemec, ki obvlada samo knjižno nemščino, se s kočevskim Nemcem težko razume. Kočevarji imajo za večatere stvari posebne izraze. Posebno karakteristična so živalska imena. Volkne ne pravijo Wolf, ampak Hotzangel, lisica je pri njih Schleicher, zajec Springerle, vervečka Scherzer in ostroge (na škornjih) Jag-Eisen. Takih primerov je še mnogo. Tudi slovenščina je plivala na kočevski dialekt, ki je privzel iz naše govornice kačo (die Katsche), kozolec (Koals), koš (Kosch), jokati (Jökacen) itd.

V »Ljubljanskih Novicah« je zabeležil pesnik Valentin Vodnik prigodo nekoga slovenskega kaplana. K spovedi je prišla Kočevarica in — spovedala: »Ich hon mein Kind in Kirhe getetet, beils geijoket hot.« Kaplan je razumel, da je dete v cerkvi umorila. Hotel je že prositi škofa za odvezo, da se greh naznani pristojni oblasti in ko je tozadavno prišel k svojemu župniku, je šele izvedel, da je otroka podojila (getetet), ne pa umorila.

Kočevarji so ohranili do današnjega dne nekaj narodnih pesmi. Kočevarska noša je originalna. K temu je nemalo pripomoglo dejstvo, da se danes ni popolnoma zamislil smisel za prejo in domače izdelke. Motil bi se pa, kdor bi mislil, da se je to ohranilo iz kakšnih sentimentalnih ozirov in vzrokov. Kočevarji imajo manj smisla za čustveno plat, v njih prevladuje računarsvo.

Prihodnje leto v začetku avgusta bodo slavili Kočevarji jubilej 600 letnice, odkar so prišli v naše kraje. Ta prilika boji pobuda vsem, ki jih zanima jo le.

Ženska narodna noša

Kočevje zavzema v naši domači zgodovini posebno mesto tudi zaradi turških vpadov v naše dežele.

Že L. 1528. so ga Turki napadli, oplenili, ljudi morili in mlade moške odvedli v suženjstvo, da jih vzgoje za janičarje. L. 1540. se je turška invazija ponovila. Nekristjani so gospodarili tako kruto, da je Kočevje popolnoma obubožalo. Šest let pozneje se je vpad ponovil; česar niso opustili, so požgali. L. 1559. je zapisano v zgodovini Kočevja s črnimi črkami. Tedaj je pridil na Kočevsko turški paša iz Bosne s 16.000 vojniki in opustošil deželo hki orkan. L. 1578 je pritisnila kuga in iztrebila prebivalstvo — šest let pozneje so v Kočevje zopet vdrla Turki. Kočevarje je bil prevzel takšen strah pred

Kočevarji plešejo »povšterance«

Lepi vonj
še ne pomeni
snažnosti

BREZ DVOMA SI ŽELITE DOBREGA MILA ki dobro odpravi vso nesnago, a obenem tudi razkuži.

Če vam je to glavno, a ne morda, da je milo parfimirano, tedaj rabite samo

ALBUS

milo za umivanje. Ni parfimirano in je po cen!

Po rabi mila Albus za umivanje ostane samo sveži, naravni vonj, ki ostavlja toli ugodni dojem po sveže umitem telesu. Ta naravni vonj vpliva v osebnem opčevanju tako ugodno na ljudi kakor noben drugi umetni duh.

Dobito v vseh trgovinah.

pote slovenske zemlje, da obiščejo kočevsko Svico, predel od Broda na Kolpi do Osilnice in stopijo morda celo do Cabra, ki je postal sedaj integralen del Dravske banovine.

Letošnje Vodnikove knjige

Ko smo zagledali pred seboj štiri lepe knjige, letošnji dar Vodnikove družbe, ki so še dehtele po tisti svežosti, s katero nas mami in vabi nova knjiga, smo se razveselili že pri pogledu nanje in obšel nas je nekak občutek zadovoljstva: napredujemo, rastemo, ustvarjamo. O obeh leposlovnih knjigah smo že govorili. Obrnili smo se na dr. Ivana Laha, ki je z letošnjo knjigo dovršil svoje delo »V borbi za Jugoslavijo«, s nekaj vprašanji:

1.) Kako ste se zadnji čas lotili zgodovinskih del?

— S tem hočete reči, da sem preje pisal druge stvari. No, ni tako hudo. Napisal sem te tri poljudno znanstvene knjige za Vodnikovo družbo, ker jih nisimo imeli in ker smo jih potrebovali. Ko so pesnika Macharja vprašali, zakaj je napisal »Rim«, je rekel: »Ker nisem našel o Rimu primerne knjige, sem jo napisal sam.« Tako so tudi te knjige nastale iz potrebe. Vodnikova družba ima na programu, da izda vsako leto poleg pratike in dveh leposlovnih knjig eno poljudno znanstveno. Prvo leto smo izdali »Zl. tajnosti prirode«, ki je obsegala več zanimivih sestavkov, a videli smo, da so take zbirke za knjižni trg mrke in da je boljše, če je knjiga enotna. Težko je dobiti primerno delo, ki bi zanimalo 18.000 čitateljev in ohranilo stalno vrednost. Za poljudno znanstvo skrbje danes razni časopisi, revije in založništva in res je, da te vrste del čim dalje več potrebujemo. A meni se je zdelo važno, da dobimo knjige, ki odkrivajo in kažejo smerne našega kulturnega, narodnega in državnega življenja. Mislil sem na to že prej. Kulturna zgodovina je bila od nekdaj moj najljubši predmet, posebno naša slovenska. Kot Masarykov učenec sem spoznal, kako je oblikoval ta veliki mislec češko narodno mišljenje, kako je dvignil iz misli in del največjih narodnih mož vodilno idejo in kako je ta zgodovinska ideja vodila do zmage pravice in resnice. Videl sem, da zunanji dogodki predstavljajo zgodovino samo na zunanji, treba pa jim je polskati notranjih vzrokov in zvez in prodrati do onih akrajnih skrivnosti, kjer snuje, misli in ustvarja duh. Glede te vodilne ideje ima slovenski zgodovinar težko stališče, če jo hoče iskati in dokazati iz zgodovine. Oprostite, nekoliko sem se oddaljil. Hotel sem le reči, da potrebuje narod, kakor človek, v življenju vodilnih idej, ki jih mora najti v sebi, t. j. v zgodovini, v svoji preteklosti in v delih svojih velikih mož.

Torej imajo vse tri knjige nekaj skupnega?

— Gotovo. Prva kaže vodnike in proroke, drugi dve pa po v obljubljeni deželi. Smatral sem te knjige potrebne za našo narodno vzgojo. Mi slavimo razne dogodke in moze, a morda premalo vemo, v kaki zvezi so med seboj. Res je — in nič čudnega ni, — da premalo poznamo svojo narodno zgodovino. Morda zato, ker je tako skromna, da je skoraj ni. Zato sem bil vesel, ko sem videl, da so bili celo stari geselje, ko radost presenečeni. Še bolj pa je to potrebno za mladino. To je namreč naša stara zgodovina, ona, ki jo moramo nositi v sebi, po nji misliti, delati in živeti. To ni »tvoja učnost«, ampak naša lastna življenja. Recimo, to je ono, kar mora vedeti vsak pošten Slovenec, z drugo besedo: abecednik našega narodnega mišljenja.

Laška knjiga se je zdela nekoliko previjala za širše vrste.

— Mogoče, a zato bo morda letošnja bolj razumljiva. Stvar je takra: bližala se je desetletnica Jugoslavije in družba je hotela izdati primerno knjigo za jubilej. To bi morala biti knjiga o svetovni vojni, ki je tekom desetlet let še nismo utegnili napisati. Obljubljeni sem, da napišem to knjigo. Toda svetovna vojna je nerazumljiva, če ne posežemo nazaj v balkansko vojno in pa nerazumljiva, če ne pogledamo na Balkan od časa aneksijske — in tako sem se odločil, da začnem tam kjer se je res začelo resno, odločno in s polno zavestjo, t. j. pri Karačoržu in Napoleonu. Tudi če nam prejšnje čase pokriva mrak, pot od Ilirije in Karačorževke Srbije do danes mora nam stati jasno pred očmi. Je težka, a zanimiva, polna bojev, a poučna, trda, a naša in slavna. Ona nas je pripravila na odločilni boj. Imena mož, ki so nas vodili, bodo ostala večna. Zato sem smatral za potrebno, da podam

pregled našega kulturnega, narodnega in državnega boja, preden stopimo v svetovno vojno. Vem, da take knjige ne smatrajo vsi za enako važne, potrebne in zanimive, a večina članov je vendarle našla v nji marsikaj, kar pojasnjuje našo polpreteklo doba. Mislim, da je z njo družba storila svojo dolžnost.

Katerih virov ste se držali pri svoji letošnji knjigi?

— Kolikor mogoče prvovrstnih. Dogodki tik pred svetovno vojno, mislim, niso nikjer tako objektivno in pravilno podani, kakor jih je nam podal Seton Watson v svojem »Sarajevcu«. Knjigo imamo v erškem prevodu in se čita z velikim užitkom. Ravno kar je izšla tudi v češkem prevodu. Naš marljiv prof. Ferdo Šišić nam je zbral v »Dokumentih« skoraj da vse izjave, proklamacije itd. iz časa svetovne vojne, ki so važne za razvoj naše misli. Slovenski prevod programa »Jugoslovenskega odbora« sem dobil v zapuščini Janka Kosa, ki ga je prevajal v italijanskem vjetništvu. Za skupen pregled mi je služilo obsežno češko delo v petih knjigah, Zepkova »Vojna narodev«. Srbi imajo že lepo število splošnih in specialnih del. Čital sem Nusičeva »1915« in Barbujevo »Albansko Golgot« poleg drugih srbskih in čeških del. O našem znanjem boju imamo lepo knjigo dr. Vošnjaka, nekaj nam je o tem podal že dr. Ogrija. Poleg tega časopisi, brošure, revije, Marsikaj se mi je še rešilo in ohranilo iz predvojnega in medvojne dobe, kar sem s pridom porabil. Sicer pa sem sam videl vojno od vseh strani: iz ječ in taborišč, v kasarnah in na fronti, v bolnici in v prevratu. Ker sem bil že preje na vse pripravljen, sem zasledoval razvoj dogodkov s polno zavestjo. Še danes mi posamezni trenutki zvezo živo v duši. Gotovo ni bilo lahko spraviti vse gradivo na 128 strani in poleg tega vedno paziti, da ostanemo pri našem glavnem vprašanju. Ob času zadnjih ilirskih slavnosti, je našel neki ljubljanski dnevnik samo tri slovenske moze, ki so si baje upali med vojno zahtevati Jugoslavijo. Ta trditve je bila prav tako predrzna in smešna, kakor krivica in neumnost. Vidi pa se, kako hitro pozabljamo, če si upamo po desetih letih pisati na tak način. Upam, da je zdaj dokazano, da je zahteval Jugoslavijo še marsikdo in morda še drugače nego omenjeni trije gospodje. To je bil namen knjige.

Vidim v knjigi precej zanimivih ilustracij. Od kod so?

— Treba je bilo precej zbirati. Res je, da imamo znani »Ratni album«, a treba je bilo dati slik iz naših krajev. Vem, da jih ima še marsikdo, a težko je zvedeti zanje. Rabili bi mnogo večjo, natančnejšo knjigo o svetovni vojni. Čehi imajo o tem že celo literaturo. Pri nas je to začetek. Zdi se, da nas začenja vojna šele zdaj zanimati. Takoj po vojni smo je bili siti, sedaj pa je dorasla že generacija, ki se je več tanko ne spominja. In tudi mi smo si že malo oddahnili. Zato je tako zanimanje vzbudil roman »Na zapadu nič novega«. Marsikateri dogodek se bo nam šele sedaj pokazal v pravi luči. Zeleti pa je, da se reši čim več spominov, slik, fotografij itd. kar hranijo ljudje, da bi se dalo pozneje pisati o tem večje delo. Saj brez tega ne moremo prav razumeti sedanosti in vsega, kar se godi okoli nas. Posebno za mladino je važno, da se ji dogodki pokažejo v pravi resnici, da more pravilno gledati v pravi preteklost in sedanost.

Kje ste dobili slike iz Amerike?

— Našel sem jih pri Drašlerjevih v Borovnici. Bil sem prav presenečen, ko sem jih zagledal. Kakor vidite, so naši Amerikanci marljivo sodelovali. Imel sem priliko videti nekoč pod Stolom cel arhiv pri gosp. Možini, ki je bil tajnik in je imel vse govore stenografirane. Take stvari bi bilo treba rešiti in časoma izdati. Amerikanci hranijo še mnogo teh spominov, dobil sem jih še nekaj od brata in mislim, da bodo ravno ti spomini krepko vezali staro in novo domovino, pa bodo morda tudi ugovor proti agitaciji, ki se je tam razpasla med enim delom našega naroda. Takrat med prevratom je šlo vse prehitro in nenadoma mimo nas, zato marsičesa nismo shranili, kar bi nam bilo danes lep spomin. (Pa ne mislim na plen in drugo, tega smo »shranili« še precej.)

In splošno o številu letošnjih članov?

— Nekoliko smo napredovali, a ne toliko, kolikor bi morali. Število 18.000 bi se lahko podvojilo, če bi se ljudje zavedali, kako je 20 Din malo v primeru z ljudem, ki ga vrši odbor, tiskarna itd. Ko bi ljudje enkrat pogledali, kako knjiga nastane, koliko je dela od misli do vezane knjige, bi videli, kako majhen je njih dar za veliko skupno delo.

ko. Za 5 din dobi naš član zgodovino svetovne vojne s 115 slikami in s prilogo v bakrogravu — če pomislite, da za ta denar ne dobi nič toliko nepotekanih šolskih zvezkov. No, pa to so stare pritožbe. Jaz mislim, da je največ kriva, oprostite tujo besedo, — kompozicija. Ta se drži nas vseh. Če nas kdo prime in zahteva — plačamo, če ne, ne izumemo, in mislimo, da smo kaj prihranili, če smo odvzeli svoji kulturi. Treba je vedno misliti, da imamo vsi skupne dolžnosti in da bomo le skupno zmagali.

Lotosne knjige ste posvetili dr. Žerjavu?
— Da. On je bil vodilna in gibalna sila cele naše generacije in njegova borba pred vojno in med vojno zasluži, da gledamo nanjo s spoštovanjem. On je omogočil Vodniško družbo in brez njega bi morda ne zagledala bele dne nitke — ta knjiga.

Ta knjiga obsega svetovno vojno do prava; ali nameravate pisati še III. del.

— Ne vem; za sedaj ne. Mislim, da bi bilo to potrebno. Kakor vidite, je ostalo na karti dvojice črni mest. Treba bi bilo podati boj za našo zemljo, kako smo se zanj borili na Koroskem, na Primorskem, v Parizu, boj a Reko, vpad a Annunzijskih artiljev, zasedbo Medžimurja in Prekmurja, plebsit na Kroškem, smrt kralja Petra, seveda tudi notranje razmere in njih vzroke itd. itd. recimo, do prihoda regenta Aleksandra v Ljubljano, oz. do Rapala. A za sedaj pustimo besedo našim čitateljem.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Kakor v vojni, je tudi v šahovski partiji silno važno, da izkoristimo vsako potezo, da torej ne zapravljamo časa. Enota časa je za šahista ena poteza. V teku boja dobič velkokrat kmeta, dostikrat se nam posreči priboriti si figuro. Prav tako važno pa je, da poskušamo dobiti včasih potezo, enoto šahovskega časa, »tempo«, kakor pravimo.

Pa saj to ni mogoče, bo rekel neizkušeni šahist. Saj ne morem potegniti dvakrat zaporedoma, ne da bi neposlušno igral. Pač, mogoče je! Postavimo si figure za normalno partijo in pogledimo si sledeči začetek, ki seveda nima praktične vrednosti, pa vendar zelo dobro ilustrira boj za tempo:

Bel:
1. d2—d4
2. c2—e3
3. c2—c4
4. f1×c4

Črn:
d7—d5
e7—e6
d5×c4

Bel je pridobil en tempo, potegnil je dvakrat zaporedoma. Če bi beli po drugi potezi stavil predlog, da naj se beli kmet na c2 in črni kmet na d5 postavita enostavno s deske, bo črni seveda energično protestiral. Črni kmet d5 je vendar že porabil eno potezo, beli kmet na c2 še ni konzumiral nič časa. Kupčija bi bila slaba. Črni bi postavil s deske kmeta in tempo, beli samo kmeta.

Pa vendar šahisti vsak dan zapravljajo čas, ne samo božji, temveč tudi šahovski. Zamenjav, sličnih oni v 3. potezi črnega mrgolje v partiji. Smisel za izrabo časa šahistom manjka. Veliki mojstri zmagujejo ne samo z rafinirano izrabo latentne sil figur, temveč v izdatni meri tudi s skrajno izrabo časa.

Kako važen je vsak tempo, kaže mogoče najbolje sledeče. Mislimo si partijo, ki dovoljuje belemu trino dve potezi zaporedoma, črnemu pa samo eno. V takem enakem boju nastopimo lahko brez figur, torej brez dame, brez trdnjav, lovcev in skakačev, samo s kmeti in kraljem proti popolni črni vojski. Pa še bomo zmagali. Če sme beli vsakokrat, ko pride na vrsto, potegniti trikrat, namesto enkrat, bo drugič partijo že zaključil. Ne verujete? Postavimo si zopet začetno pozicijo in igravimo:

Bel:
1. Sb1—c3
Sg1—f3
in Sf3—d4
2. Sc3—b5
Sb5—c7
Sc7×e8, vzame kralja, torej mat

Črn:
e7—e6
ali poljubno

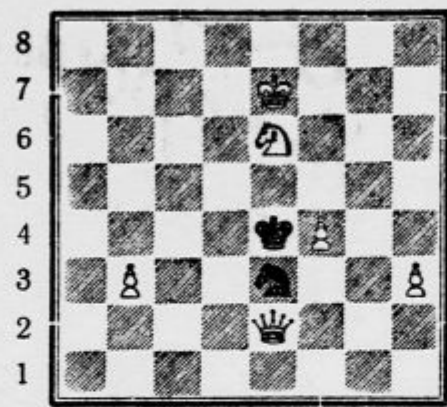
Bel:
Sd4—b5
Sb5—c7
Sc7×e8, tudi mat.

Po vsam tem je tempo važen element igre. V začetkih partije se računa tri tempe za kmeta. Seveda so možne situacije, ki postavljajo tempo nad kraljico. Saj so tudi možne pozicije, ki stavijo kmeta nad trdnjavo ali kraljico.

V igri moramo misliti na tempo. Navadno bomo skušali pridobiti si tempo prav

tako, kakor lovimo kmete. V izrednih prilikah pa bomo tempo tudi žrtvovali, kakor žrtvuje kmeti in figure. Da je to tudi mogoče, nam kaže sledeči problem kralja problemistov S. Loyda.

a b c d e f g h

Bel: Ke7, De2, Se6, b3, f4, h3 (6 figur).
Črn: Ke4, Se3 (2 figure) mat v štirih potezih.

Pozicija je skoro simetrična z linijo e kot osjo simetrije. Jasno je, da moramo biti pripravljeni na simetrične variante. Črni kralj tudi zares lahko beži na dve strani, na d5 ali na f5. Očividno stoji bela kmeta na b3 in h3 zato, da zavirata črnega kralja na begu.

Je li ta beg res tako nevaren? Pogledimo!

1. ————— Ke4—d5
2. De2—d3+ in mat
ali pa
1. ————— Ke4—f5
2. De2—d3+ in mat.

Pa saj to ni problem! Črni kralj sploh nima drugih potez. Mat je čisto enostaven. Veliki kompozit vendar ni mogel upati, da bomo občudovali tako trivijalne variante, brez idej in umetniškega ognja, ki žari iz vseh kompozicij S. Loyda.

Nu, Loyd se nam zlobno smeja. Saj ni trdil, da je črni na potezi. Seveda je mat enostaven, če črni začne. Tega Loyd ne taji. Še celo z izbrano zlobo je ta mat postavljen kar se da enostavno. Toda beli začne! Naj poskusim. Kompozit mu podari še tempo vrhu vsega.

V tem podarjenem tempu tiči vsa perfidnost problema. Jasno je, da bi se beli rad znebil poteze; da se je mora znebiti za vsako ceno, da mu baš ta poteza, ta preveč moči zapira pot do mata.

Da je temu tako, ni težko doznati. Kmeta na b3 in h3 sta potrebna in ker sta ravno na svojih poljih potrebna, ne smemo z njima izgubiti poteze. Skakač na e6 drži pod kontrolo važna polja c5, d4, f4 in g5. Skakač je priključen na polje e6. Kralj pa na polja d6 in f6 ter krije skakača.

Kaj pa dama? Dognali smo že, da mora dama biti pripravljena, dati mat na d3 ali pa na f3. Do obeh polj ima odprto pot le če stoji na e2, d1, ali f1. Na žalost ne sme konzumirati nesrečne prve poteze s tem, da stopi na d1 ali f1. Črni skakač bi jo takoj podrl.

Zadnja nada je še kmet f4. Pa saj res ta kmet moti simetrijo. Tu bo najbrž rešitev. Poskusimo.

1. f4—f5 Ke4—d5 ali (Xf5)
2. De2—d3 (ali d3)+ Ke4—e5

Razočaranje! Kmet f4 je bil potreben. Držal je polje e5. Napačno pot smo ubrali. Če se enkrat natančno pregledamo vražjo pozicijo, bomo našli, da so vse bele figure priključene na svoja polja, da pa beli kralj trenutno ni vezan. Res je, da mu je poverjena kontrola nad polji d6, e6 in f6, toda v trenutku, v začetni poziciji, ta tri polja še niso napadena. V kralja bomo to

rej vtačniti prvo odvisno potezo:

1. Ke7—e8!!

Zakaj ravno na e8. Radi smetrlje. Simetrija ni samo zunanja lastnost pozicije. Boj sam se razvija simetrično in beli kralj mora biti pripravljen, da stopi na obe strani oši simetrije z isto svobodo.

1. ————— Ke4—d5

Napade polja c6, d6 in e6. Ta tri polja beli kralj lahko drži.

2. Ke8—d7

Če bi bil beli kralj v prvi potezi šel na f8 ali f7, ne bi mogel sedaj držati svojega nasprotnika. Prav tako bi prišel v zadrego, če bi njegov prvi korak bil na d8 ali d7, ker bi črni kralj seveda pobegnil na f5. Simetrija je torej res važna.

2. ————— Kd5—e4

Črni nima druge poteze. Če vleče skakača, je belj dami takoj odprta pot na c4, kjer bi dala mat.

Črni se je pod pritiskom vrnil v začetno pozicijo, ki je bila tako lepa za bele. Sedaj pa se tudi beli lahko vrne v začetno pozicijo:

3. Kd7—e7!!

zmagoviti, ker sedaj je črni na potezi. Seveda je črni v prihodnji potezi mat, natančno tako, kakor bi bil takol mat, če bi v začetni poziciji hmel potezo.

Jedro problema je tempo. Beli ga mora izgubiti. Sredstvo je tu, kakor velikokrat, takozvani »kraljevi trikot«. Ke7—e8—d7—e7. Beli kralj se v treh potezih vrne na prvotno mesto, črni kralj v dveh. Priprava aritmetika, skrita v čudovitih aparatu genialne konstrukcije!

Radio

Izveček iz programov

Nedelja, 24. novembra

LJUBLJANA 9.30: Prenos oratorije glasbe. — 10: Religiozno predavanje. — 10.30: Iz prazgodovine žita in kruha. — 11: Koncert radio-orkestra. — 15: Organizacija mekanih zadrž. — 15.30: R. Murnikova veseloigra »Napokonov samovar«. — 16: Reprodukcijska glasba. — 16.30: Humoristično štivo (pisatelj Miškovski). — 17: Koncert lahke glasbe (trio-Magistron). — 20: Prenos Wagnerjeve opere »Lohengrin« in nar. gledališča v Zagrebu. — 22: Napoved časa in poročila.

Posrednik, 25. novembra

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa, borza, reprodukcijska glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Francosčina. — 19: O ljudski konstituciji (dr. Škeri). — 19.30: Angličščina. — 20: Mešan večer: glasba, petje, humoristično predavanje. — 22: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 12.30: Reprodukcijska glasba. — 17.30: Popoldanski koncert orkestra. — 20.30: Rezervirano za prenos. — BEOGRAD 10.30: Reprodukcijska glasba. — 12.40: Koncert radio-lavarteta. — 17.25: Popoldanski koncert radio-lavarteta. — 20: Prenos koncerta iz Budimpešte. — 22: Poročila. — Reprodukcijska glasba. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 19.05: Prenos programa iz Brna. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta iz Budimpešte. — 22.15: Koncert lahke glasbe. — VARŠAVA 16.45: Reprodukcijska glasba. — 17.45: Koncert komorne glasbe. — 19.25: Lahka godba. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta iz Budimpešte. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — 15.30: Popoldanski koncert kvarteta. — 17: Glasbeni program za deco. — 20.05: Pevski koncert. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta iz Budimpešte. — Godba za ples. — BERLIN 16.30: Po-

IDEAL radio slušalke

BARIJEVE cevi TUNGSRAM

popoldanski koncert. — 19: Musorgski: Slike s razstave. — 21: Koncert madžarske glasbe. — 21.30: Reklacije. — Godba za ples. — FRANKFURT 17.20: Prenos koncerta iz Stuttgarta. — 19.30: Koncert na citre. — 20.30: Prenos orkestralnega koncerta. — 22: Reklacije. — Godba za ples. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert kvarteta in solistov. — 20: Orkestralni koncert. — 21: Glasbeno predavanje. — Lahka godba in ples. — STUTTGART 16: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos koncerta iz Frankfurt. — 20: Prenos orkestralnega koncerta iz Baden-Baden. — 22.15: Čitanje pesmi. — 22.15: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 9.15: Popoldanski koncert. — 12.05: Koncert radio-kvarteta. — 17.45: Popoldanski koncert tria. — 20.30: Mednarodni koncert: madžarska glasba. — 22: Koncert salonske orkestra in ciganske kapele. — LONDON 20.45: Pevski koncert in vojaška godba. — 22.35: Koncert komorne glasbe. — 24: Godba za ples. — RIM 17.30: Prenos koncerta iz filharmonije. — 21: Veliki koncert napoških pesmi. — STOCKHOLM 18.30: Koncert lahke glasbe. — 20: Prenos koncerta iz kr. gledališča.

Torek 26. novembra

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa, borza, reprodukcijska glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Predavanje o letovnem gledališču. — 19: Zaključno predavanje o letovnem gledališču. — 19.30: Ruščina. — 20: Klavirski koncert. — Osterc. — Veljavo: Premor: skladbe. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert radio-orkestra.

ZAGREB 12.30: Reprodukcijska glasba. — 17.30: Popoldanski koncert radio-orkestra. — 20: Prenos koncerta iz Ljubljane. — 22.10: Prenos inozemskih postel. — BEOGRAD 12.40: Reprodukcijska glasba. — 17.25: Popoldanski koncert. — 18: Prenos koncerta iz kavarne »Moskva«. — 20.30: Koncert Rubinsteinove glasbe. — 22: Poročila. — 22.10: Koncert radio-kvarteta. — PRAGA 16.30: Prenos mladinske koncerte Češke filharmonije. — 19.05: Koncert godbe na pišala. — 20: Prenos komornega koncerta Foersterjevih skladb. — 22.15: Koncert lahke glasbe. — BERNO 16.30: Prenos mladinske koncerta iz Prage. — 19.05: Prenos koncerta iz Bratislave. — 20: Prenos komornega koncerta iz Prage. — 22.15: Koncert lahke glasbe. — VARŠAVA 16.15: Popoldanski koncert. — 17.45: Lahka godba orkestra. — 19.20: Prenos opere iz gledališča v Kačovcih. — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — 15.30: Koncert orkestra. — 20.05: Koncert orkestra mandolin. — 21.10: Igralski večer. — BERLIN 17.45: Popoldanski koncert lahke glasbe. — 20: Mešan glasbeni program. — FRANKFURT 16: Popoldanski koncert orkestra. — 19.30: Lokalen nemški program. — 20.30: Prenos opere iz Stuttgarta. — 21.30: Koncert lahke glasbe. — Godba za ples. — LANGENBERG 17.30: Koncert moderne glasbe. — 20: Zabaven program. — STUTTGART 16: Prenos koncerta iz Frankfurt. — 19.30: Zabaven program. — 20.30: Britanska opera »Zingiro«. — 21.30: Prenos koncerta iz Frankfurt. — 22.45: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert vojaške godbe. — 12.05: Pevski in klavirski večer. — 17.10: Olgarska godba. — 20.10: Šibojira. — 21.25: Zborovski koncert. — Lahka godba. — LONDON 20.45: Orkestralni koncert lahke godbe. — 22.40: Kabaretni program. — Godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Prenos opere iz gledališča. — STOCKHOLM 20: Koncert švedske glasbe. — 22.10: Koncert sekstea.

Kino

Novi filmski problemi v Hollywoodu

Zvočni film je res kakor tornado prhramel nad filmsko mesto Hollywood in uničil karjere mnogih slavni igralcev, a že preje so tam izkuzili popularnost mnoge zvezde, ki so v Evropi še dandanes dovolj priljubljene, ki pa jih je na oni strani Oceana potisnila ob stran temperamentna in bujna mladost. V evropskih kinematografih so se zmerom vrtili filme z Ano Qu. Nilssonovo. Viole Dano in Mary Prevostovo ter drugi. mi a vse te igralke so v Hollywoodu že davno vrzli iz vrst zvezd. Kakor povsod tako je tudi v Ameriki publika zahtevala novih obrazov, mladih obrazov, ki so bili šele ravno dozoreli in ki so zahtevali, da pred film kamero dokažejo svoj talent. Mlade zvezde, tako rekoč se »bebece«, ki so jih v poslednjih letih mnogo zapošlji, da jih preizkusijo, so se izkazale za zelo talentirane in so v mnogih primerih zamenjale starejše zvezde, katerih slava je sprito njih obledela. Javnost spremlja to nestojanje doslužnih zvezd precej ravnodušno in je redko se zgodi, da jih ne pozabi. Pred desetimi leti je bila slava Wallacea Reida na vrhuncu, toda tudi njega so po nekovi nenadni in tragični smrti kaj kmalu pozabili.

bihi navzlic vsemu trudu njegove žene, ki je hotela oarantiti njegov spomin. Rudol Valentino je bil v tem pogledu izjema. Njegova popularnost in vzdihovanje po njem se je šele v zadnjih mesecih nekoliko poleglo, a še zmerom je nebroj deklet, ki kupujejo njegove slike, in še zmerom je dovolj nepoučenih filmomanov, ki iščejo slavnemu filmskem ljubimcu pisma, ne vedoč, da je že zdavnaj umrl.

Z novimi obrazy, ki jih danes vidavamo v ameriških filmih, je prišla tudi nova vrsta filmov. Niso se samo igralci izkazali za zastarele, nego tudi problemi, ki jih film obdeluje, in silni naval mladih sil na ameriške ateleje se je moral pokazati tudi v vsebini in temi novih filmov. Tudi zvočni film je prinesel na platno nove oblike in nove probleme in lahko rečemo, da se danes v Hollywoodu bavijo in ukvarjajo s problemi režiserja Harryja Beaumonta, strokovnjaka v snemanju družabnih filmov, čigar delo cenijo vsi svet. Beaumont je odkril mnogo talentov; njegovi filmi so strogost realistični — zato, ker je znal zmerom priti v dotik z naimodernejšo generacijo. On se je bavil s problemom »mladost« že tedaj, ko so se njegovi kolegi ukvarjali s čisto drugimi problemi. In če on pravi, da so nasprotja med mladostjo in starostjo v filmu vselej interesantna, ne pove prav za prav nič novega, ker je bila to ena izmed najbolj priljubljenih tem umetnosti.

V svojem filmu »Prodane hčere« dokazuje Beaumont, da današnje devojke niso tako zle, kakor to mnogi mislijo, in da zahteva poznavanje današnje mladine mnogo truda in psihologije.

Pri tem moramo pripomniti, da je najbolj čudno to, da je Beaumont izšel iz tako zvane »stare šole«. To je tem bolj čudno, ker je znana stvar, da se Beaumont vselej posreči dati svojim filmom i v umetniškem i v tehničnem pogledu hipermoderno noto. »Popolnoma naravno le, pravi on, »da se vsaka nova generacija razlikuje od stare: vsaka ima svoje lastne ideale, svoje lastne ideje in probleme, ki jih skuša rešiti odnosno uresničiti na svoj način — zato je ta motiv eden izmed najbolj izvirnih filmskih motivov vobče.

»Odgojitelji in sociolozi bodo trčili, dokler bo obstojal svet, da je mladina slabša ali boljša kakor je bila prej — zakat ona bo zmerom problem, nerazrekan misterij, ki za nikoli ne bomo pozabili do konca.

»To je drugi razlog, zakaj je tema mladina eden izmed najbolj hvaležnih motivov za filmsko prikazovanje, vrhu tega da je najboljši svet, ki odraža naša lastna čustva in izkustva. Nismo mi vsi preživeli? In tragedij: mnogi izmed nas niso dosegli ljubezni niti dramatsko niti kakor problem, a mnogi niso niti mislili nanjo. A mladi smo mi vsi bili in čista doba, doba mladosti, nam je predmet najugodnejših spominov. Mi vsi smo bili mladi in vsi smo počeli neumnosti kakor današnja mladina. Morda samo neumnosti druge vrste, a vendar neumnosti. Zato nisem nikoli bil doela zlaguren, ali je današnja mladina tako zla, kakor govore. Da je mladina mnore bolj nevezana in svobodna, ni nikakrereh, same odgojitelji, a to so v prvi vrsti starši, ki morajo pokazati mnogo več razumevanja svoje deca. Naposled lahko rečemo, da je gotovo brez izjeme nerazumevanje na strani starejših ljudi, ako se vobče more voriti o kakem nerazumevanju med mladino in starino.

»S koliko večjim pogumom in hrabrostjo stopa današnja mladina nasproti problemom sedanjosti! Ali ni to bolje v primeri s starejšimi generacijami, ko so bili najstvenjši šepet edini kazipot za boje in vharie, ki jih imenuemo življenje?

»Velika škoda je, da zavzema v našem življenju mladost tako malo časa. A vendar si želimo v mladosti, da bi se čim prej postarali — da potem prerano pridemo do spoznanja, da je mladost minila, minila za zmerom.

»Dramaturški brofi prav je teh razlogov neprestano stikalo za filmskim suedi, ki obdelujejo probleme mladosti. Toda ne iščejo jih samo oni, nego tudi razni magazini kakor na primer »Saturday Evening Post«, ki prinaša danes v svojih stolidnih člankih o problemih, ki bi se jih pred pol leta ne upala prinesiti. Najpopularnejši scenaristom, med katerimi je največ žensk v zrelih letih, ta preokret ni poudaril. Ne samo, da morajo zaradi zvočnega filma delati skupaj z dramatski verziranimi ljudmi, ki morajo z njimi tudi deliti honorar, nego tudi zato, ker film je moderne teme nič kaj posebno ne prijalo. Ti scenaristi so se bili navadili, da dejanje filma razvilejo po običajni šabloni in da za naposled dovede do happy-enda, a zdaj prihajajo nad me nove zahteve, ki jim niso dorasli in za katere je treba mladinske svežosti in poleta.

Nove sile, novi suieti — to so zdaj gesta ameriškega filma.

Darujte za Jugoslovensko matico

Josef Kocourek:
Svetnik in devica

I.

Izba gospodične Helene blede med zidovij kakor bela roža. V njej domuje žena. Okno. Kos blede pokrajine. Stol. Ure: črna mravljica, ki večno leze navzgor in nizdol. Podoba svetega Antona z lilijo v roki. Vse molitvene mlade žene gredo do nebes pred to podobo.

II.

Somrak.
Solnce zahaja. Sence gredo v neskončnost. Zemlja je vzporedna z nebom. Na belem kolodvoru črne lokomotive kukajo kakor žolne, ki si v dobla borovcev dolbejo gnezda. Po stezi se sprehaja martinček, ki opleta vsenaokoli z jezičkom, da bi si ujel mušico. Na cesti pod Heleninim oknom je zajel goslač z obema rokama v somrak in zabrenkal nanj kakor na gosli. Iz srca svira v srebrno godalo, ki se zdi na ustnih kakor cigareta. Sliši se, kako se zvezde z zelenim svetom naslanjajo na stekla v oknih, sliši se, kako si sličijo krila, da bi se mesecu pokazale vse do pasu, sliši se, kako se je somrak izvil iz otrpilih rok in je goslač čisto obnemel.

Ta večer so sence zalile pokrajino, da ne bi niti slutili o tem. Ta večer so šle zvezde čez nebo v petih dolgih vrstah kakor bele note, in je grobar v dnu skeleta našel prstan z rubinom, ki je kravro zažarel. Ko se je še boli stemnilo, je Helena odprla okno, z rokami segla med zvezde in uredila note v melodijo pesmi, ob kateri ležemo spat.

Zatorej je ne budite.

Naj tiho spi.

III.

Glej, žena!
Stoji v oknu, njene oči so med zvezde zatopljene. Razmišlja, katero pesem naj še zaigra, strmi v pokrajino vse tja do kolodvora, in enakomerno razpostavlja svečavo in sence vsečez, po vseh livadah in poteh. Ko je po svojem srcu uredila pokrajino, so ji misli skrivno zapustile glavo in se razšle po vseh modrih cestah na zemlji. In če greš po stezi in jo srečaš, se izmenjata vajina pogleda, kakor se iz roke v roko prelije rumen cekin. In vidiš potem ž njimi očmi svet tisočkrat lepši, vidiš nevidno življenje kakor privid, ki ga krepko stiskaš v roki, pa razpoznaš v sebi nekatere misli, ki so se porodile v njeni glavi in tebi ne pristojajo. Slišiš ženo, ki tiho poje, naslonjena na klavir.

Šliši jo, kako izpreminja mrak v noč, da bi dala nebu mesec, vseokoli obsut z zvezdami, in tebi ljubezen, navonjeno z okroglimi poljubi; samo kdaj pa kdaj zaslišiš sladke melodije besed, ki jih še ni izpela, pa se sredi ceste neke zaustaviš, da bi nemo stisnil roko, ki se ti proži naproti.

Zena!

Vsi tleči plameni v tebi nenadoma vzplamene, žena ti stopi naproti, ne da bi se dotaknila, in samo v srcu začutiš ljubezen, in veš, da te je obiskala, opaziš na njej tisoč izpreminjajočih se prelesti, slišiš, kako so ji zaljubljene besede, ki teko čez njene ustnice v ritmu česajočega glavnička, razčesale ustnice v poljub, k temu gotokemu nasmelem ljubezni, in veš, kam je pred spanjem položila svoje grudi, svoja usta, svoje koleno. In s črnega gnojšča sveta se zvezde razbeže čez vse nebo. Petelinji z gorečimi grebeni beže čez pobočja obzorij k peklenskim durim. Tihnik, ramena in nedra so posuti s pudrom ljubezni, mesec je odprt ko zlata pudrnica.

IV.

Zazvonilo je zdravomarijo, zazvonilo je s sedmimi zvonomi.
Helena je pokleknila pred svetnikovo podobo k molitvi. Topli mrak je legel

na okno kakor muren v obliki kvadrata. Martinček je prijel svojo samičko za roko in sta odšla v kavarno; kolodvor je igral kakor črni klavir. Mesec je odgnril posteli s svojimi melanholičnimi rokami in položil vanjo svoje sence, da bi mu v sanjah prebudile Heleno.

Molila je.

Med nebom in zemljo se je odprla podoba. Lilija v svetnikovi levici je slabotno trepetala; z desno roko se je še oprijemal za okvir, da ne bi padel in bi se cvet ne zlomil na ženinih rokah. Žena se je sredi besede pokrivala, kakor bi pletla redko zaveso, in desno prižela na nedra, kakor da bi morala zdaj iti čez bodičje in za tem znova nazaj. Lepotica, vrtnarijeva hčerka, je sedla pod murvo, in svilo predec ji je stkal židano oblačilo, čisto brez šivov, kakor je bila brez šivov tudi rdeča Jezusova halja.

Pod oknom je goslač zaigral prvo melodijo. Žena pred podobo moža je zaslutila v sebi glas, ki je bil podoben glasu srne. Molila je in poslušala.

Goslač je igral zamotilko.
Popje na svetnikovi liliji se je odprlo in prašniki so se stegnili kakor zlati kiži. Helena je zmollila pol molitve. Žena je spoznala ženo.

Sredi zdravomarije je zvonar pretrgal ritim, in mi v molitvi pravimo: »ku jaz, o Gospod, sem služabnik po tvoji besedi.«

V tem so tiho prošle ure. Goslač na temni struni G. gosli nastonjene na srce.

Helena se je srepo zazrla v podobo in gledala tja, radi česar je mož možki. Lilija je v roki med nebom in zemljo in ženo migljala z belo brazdo kmetu meduza. Cvetni prah se je razsul iz nje in posipal Helenine ustnice, da so bile ko iz medu. In tedaj je svetnik zgrnil oči in stopil s podobe k ženi.

Neznana roka je zgrnila na nebu polovico mesečine, jo pripeljala do okna in razlila v izbo.

Vstala je.

Mož ob ženi.

In svetilka na mizi ni bila več svet

En večer me ličkarji

Ličkarje koruze na kmetih — Halo, tu radio Šiška... Ličkar-ske nagajivosti — Zaspala Jera na de s trona — Rdeča Ančka — Črna zamotanka — Ličkarska zakuska in lahko noč!

Ko je pridna kmetova družina zvršila na polju domala vsa večja dela, se loti ob jesenskih večerih posla, ki prinaša v naša naselja obilo pisanega življenja.

Kdo od nas, ki sicer ne spremljamo vsemga kmetijskega dela prav od blizu, ne pomisli rad nazaj na prijetne večerne sestanke, ko se zberó vsi sosede, da pomagajo drug drugemu hitreje opraviti delo in da se obenem v živahni, razigrani družbi povesele... no... da... na ličkanju.

Ličkanje je zdaj geslo podoželja! Saj je vendar življenje tako enostavno in najde glavne osnove vsepovsod: naši kmetje se sestajajo v jesenske duge noči okrog zvrhanih kupov koruznih strokov, druge se zbirajo za razgovor ob svojih »venčkih« — po drugih običajih se nazivajo taki se stanki — čajanke, če pa hoče biti poseben podkovan v rabi slovarja tukj, boš celo krstil razvedrilne sestanke za »five o'clock tea«.

Torej nič novega na svetu!... me nja se le forme... in hitreje.

Mi na ostanemo, kakor smo b'li in jo mahnejo na pristno pošteno staro kranjsko zbirščino — na ličkanje.

Ze popoldne nam je dela soseda ta-

ko nekam sramežljivo: »Zvečer pa bo-

mo pri nas ličkali...« Kar tako mimo-

grede, kakor bi bilo to vse nekam

vsakdanje, v resnici pa občutiš, da ima

že vse dopolne nekam več skakanja

in potov, in se je tudi nekam močnejše

kadilo iz sosedovega dimnika.

Dandanes ličkanje že se gre! Vse je

moderno, vse je šimi... Ko stopiš v

zračno sobo, je že zbran tam cvet de-

višstva, fantje junaki, skromne matere

in resni očete. Močna električna žar-

nica meče jasno luč po veselih obra-

zih, kolikor se jih sploh izpočetka

opazi izza visokega plota koruznih

strokov. Danes gre tak posel že zlahka

od rok. Ampak včasih ni bilo takšne-

ga razkošja. Briljava leščerba je kadila

in nos in trepetala v nizki zakajeni

sobi, ali pa so se morda sproti palili

trsti in jih zatikali v mehka bruna.

Danes pa je ličkanje — juhej! Če ti

znanika govoriš in ufinne pesem, ti

navije domače fantič, tak, ki svoje čase

še peresa ne bi znal vzeti v roke in mu

niti živine niso dali v varstvo, da bi jo

gnal na pašo: — danes ti stoji tak

pobit pri politirani omarici in vrti ko-

lesa tako sigurno, kakor bi bil imel

opravka s kavim mlinčkom, in je vsa

soba na mah polna veselih akordov ali

pa kratkočasnih besedi: pač — radio-

časli...

Izpočetka je vsa številna družba ta-

ko umih rok, kakor bi šlo na akord.

Hišni hlapec na, tisti, ki je bil v vojs-

ski za »unteroficirja«, ne zubi niti tu

svoje poveljniške zavesti. Kar s škori-

nji razmeže kup koruznih strokov, da

mu zamedli pogled do brhke deklinde,

ki mu sedi nasproti. Še hitreje grabi

fant, da izpodnese hribček strokov, ki

branijo pogledom do rožastega gvanča

deklice, ki jo ima že vse večer v mis-

lih...

In kakor vesten hišni gospodar deli

kupce strokov ta hlapec, Janez, ker se

boji, da bo moral nositi polne stroke

nazaj na pod, in si s tem samo otež-

kočil delo.

Dobrišen del gore koruznih strokov

je že prešel skozi pridne roke, in so

potegnili že vse sramežljive koruze iz

belih sračic. Potrgali so jim liste, ki

so odveč, pustili pa samo tri do štiri,

jih potem po dva in dva zvezali skup,

da jih obesijo sušit na late. Glavno

delo je že skoro pri kraju. Medtem je

ponehal radio-program, nanovredovalec

je želel vsem cenjenim poslušalkam in

poslušalcem lahko noč. Ličkarji so za-

čeli pospravljati svojo reč.

Zdaj se začne zanje šele prava ve-

selje! Ni bojazni, da ne bi podelali

stvari večer vsega kupa, kar ga je še os-

ta, razmetanega po tleh semintja, zato

si privoščijo vmes tudi kako okroglo.

O, so tiči tle fantje! Fantje ličkarji.

Tamle ga vidite onega ponižavca!

Za pravo delo se ni, za lumbarijo pa

je že ves nabit. Med polne stroke je

potisnil pred napol slepo teto prazen

strok. Teta pa ne vidi hudobije. Vsi

drugi se muzajo in čakajo, kdaj bo

zagrabila stara reva za prazen strok.

Pa ji končno le pride podstavljenec v roke. Vrta ga reva semintja, pa ga na nobenem kraju ni nič. Huda ga trešči od sebe, ne vedoč, da ji je bil namenoma podstavljen. Tedaj pa bruhne vsa soba v smeh, pa se starki niti ne stori nič hudo. Saj grede ličkarske šale iz roda v rod.

Nič zato, v svoji dobroti odpusti prešernemu fantu in se zareži še sama, da se ji od veselja razmakne brez zoba čeljust: — danes njej, drugič drugemu...

Vse roke se nato zopet pridno zapletejo v delo. Je pa to le kratak in termozzo. Navihanci zopet iščejo priložnosti, da bi jo komu zagodili. Dekla Jera, tista, ki jo najhitreje premaga spanec, in se je pomaknila prav tik tople peči, rada vmes zadremle. Od časa do časa ji zakinka glava, no pa se še vedno znaide v pravem ravno težju, da ne zdrži z nizkega stolčka. Ko pa jo opazijo fantini, kako ji leze trudna glava na prsi, ji njen sosed previdno spodmakne trinožnik, da se zavalja Jera یرasta kakor prazen snop v ličkanje. Zopet krohot! Dekla se sicer togoti, ko vstaja iz mehke jame, pa se kmalu potolaži. Rada bi se sicer skregala in ušla spat, pa ji misel na približek ob koncu ličkanja ne da domov.

Kmalu je pozabljena tudi ta »asera«, fant, ki poje na vasi naprej, tudi tu vzdigne eno višje, vsa soba je polna veselih akordov. In nato sledi še druga in tretja pesem, dolgočasju ni tu mesta, vsem se zdi, da je ob ličkanju tako lušno kakor na mali oheci.

Pesem gre že h koncu, tedaj pa se enemu izmed navihanih pobov, ki bo šel drugo leto na nabor, zaiskre od veselja oči. Kaj bi se tudi nel v kupu je našel smetljiv strok. Več je vreden kakor ne ve kaj. Za cigaro bi ga ne dal. Z lističim pogledom pregledava vso družbo, oči mu lete le bolj po dekleh. Išče in zbira, katero bi spravil v zadrego in v posmeh.

»Aha, jo že imam,« šepeta sam sebi. Potem vstane, povsem brezskrbno, kakor bi ne imel niti za lesnik zlih misli. Odpravi se okrog kupa, kakor bi šel le mimogrede, da se v kotu pretegne od dolgega sedenja. Ko pa je vstric Mežnarjeve Ančke, pa se jadrno skloni k njej — in že se je razlezel črn smetjav strok po rdečem Ančkinem ličku.

Sprva dekle niti ne ve, kako grdo ji je zagodel ta fant, ki ji je bil še najbolj pri srcu od vseh. Ko pa se ozro vse oči v njo, precej ve, v kako sramoto jo je spravil. Kajon jo je podršal preko nosa in lic z umazanim strokom, da je bolj podobna črni zamorčki kakor pa zali Mežnarjevi Ančki.

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»O ti hudoba!« se znajde dekle kmalu iz zagate. Vzdigne dva, tri težke stroke in oplazi z njimi hudobneža, ki se pod udarci kar zvije pred njo. Deklina pa ne odneha, s svojo krepko roko mu jih par prisoli, da je fantu že kar prav, ko mu nagovarjajo deklet: »Zdaj imaš! — hitro jo prosi odpuščanja.« In fant se tega ne brani, ker ve, da bi se Ančki preveč zameril, če bi jo ne prosil vpricho vseh — od mere...

»Na, tu je še en mlečni...« pomoli soseda domači hčeri še ne povsem dozorel strok. Vse večer je imela domača hči na brigi, da je sproti zbirala mlečne stroke in jih je nosila v kuhinjo, kjer jih bodo spekli za pridne ličkarje.

Ko je že prav zadnji strok pobeljen in je vsa nadlega znešena na svoj kraj, pa ima glavno besedo domača gospodinja, ki se ji kar lica smeje, da se je iztekla vsa večerna zabava tako lepo. Vse kup koruze je poličkan, družba se je lepo zabavala, zdaj pa jim je treba postreči z zakusko. Raje bi šla vsaka gospodinja iskat na posodo, kakor da bi spustila ličkarje lačne in žejne iz hiše. Ne, tega pa ne bi prenesla nobena poštna naša hiša, da bi se govorilo še potem skozi leta: Pri Anžku so nas pa potem, ko smo jim zlikali vso koruzo — posadili praznih želodcev in suhih ustnic pod kap.

Javorjevo mizo gospodinja skrbno obriše in priganja goste, naj posedejo. Sprva se vsi branijo, ko pa sede prvi in drugi, hite vsi, ker se boje, da ne ostane kdo izrinjen od mize in bi moral potem predaleč nositi v usta. Ko je vsa ličkarska družina posedla okrog mize, prinese gospodinja na mizo pečeni koruzni strokov. Vsak dobi najmanj po enega. Urno pograbijo v roke mehko dišeče pečenjake. Zdravi zobje se zagrizajo v imenitno poslastico: da, pečeni koruzni stroki so imenitna jedca, nič manj ali pa še bolj, kakor kuhan koruzni strok, ki ga imajo v Primorju, posebno po susaški okolici za nekako nacionalno približico in si posebno v okoliških gostilnah ne moreš misliti gostov, ki pohite ob jesenskih nedeljah ven iz mesta, da se ne bi posladkali s kuhanimi stroki.

Ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

ko je pospravljena prva rihta, pride na mizo pečeni kostanj. Kako skrajajo pridne roke in potegujejo pečene kostanje iz hrustančastih luščin! Če je

O dežju, vetru in snežu

NIVEA-CREME

Veter in slabo vreme, mrzota in vlažnost od-
vzemajo vašo kožo trajno za kodo važne hranilne
sostavine in posušujejo s tem prerano naguba-
nost obraza. Vaša koža pa potrebuje svežega
zraka. Ta vas varuje NIVEA-CREME pred ne-
ugodnimi vremenskimi vplivi. Samo NIVEA-
CREME vsebuje EUCERIT. Ta obvaruje nežno
kožno stanje osušena in prepreči nastajanje
gub in rug. — Doze po 3, 5, 10 in 22 Din. —
Tube po 9 in 14 Din.

NIVEA-CREME prodajne v kodo in ne ostavljaj
nikakega bleśka.

Odpremo skladišče:
MARIBOR - MELJSKA CESTA 56.

kaj prida orehove letine, natrese go-
spodinja še pehar ali dva velikih ko-
ščakov, da je jedi res kar na izbiro.

Najimenitnejši pa je konec! Gospo-
dar postavi na mizo par litrov tolkov-
ca. — Malomarno omenja: »Na še te-
gale pokusite, čeprav ji dosti prida,« v
resnici pa kar nateguje ušesa, kako
hvalo mu bodo peli, in mu kar dobro
zdi pohvalna beseda sosedova, ki si
je že v tretje natočil prazno čašo:

»Dobra kapljica!«

Še sam gospodar vzdigne nato ku-
pico. Obrne jo proti luči, da se zasveti
lika čista tekočina, nato pa prijazno
pokima ličkarjem in jim napije: »Na
zdravje in hvala lepa za obisk! Ko bo-
mo ružili, pa spet pridite. — Bog lo-
naj!« — in spiše čašo na požirek. Vsa
ve, zdaj je konec! V stolpu udarja
polnoč.

Gostje vstanejo — segajo domačim
v roke in jim žele lahko noč.

Zunaj se svetlikajo številne zvezde,
od neke se čuje h

Sanje, ki se ne tice samo ožjega ozemlja dravske in savske banovine, temveč interesov velikega dela države. Mi ta korak samo pozdravljamo z željo, da bi se čimprej uresničil, ker bo

Tehnični del rubrike ureja avtotehnični oddelek Vacuum Oil Company, d. d.

Kako odstranimo običajne motnje

Motor odbija. Vzrok je lahko: preveč predvzga ali samovžig vsled pregretja. To motnjo odstranimo s tem, da vžiganje pravilno naravnamo; v drugem slučaju pa ohladimo motor na ta način, da ga obračamo z roko, pri čemer naj bodo sičniki odprti.

Vsi v uplinjaču. Vzrok: vstopni ventil naprta prepozno, je pokvarjen ali je obvisel. Odstranitev: Treba ga je pravilno naravnati. Paziti je treba na razdaljo dročnika in na lahko premikanje ventila. Vredna. Brusi ventil. — Drugi vzrok: Plinska zmes je nezadostna, tako da zgorenje ni še dovršeno, kadar spet odprmo vstopni ventil. Odstranitev: dati treba obilnejšo zmes plina. — Nadaljnji vzrok: Vžig se izvrši med nesalnim dvigom. V tem slučaju bomo motnjo odstranili tako, da pravilno naravnamo vžiganje.

Nesadosten učinek motorja. Tukaj imamo lahko zelo veliko vzrokov, od katerih so najvažnejši: izguba kompresije. V tem primeru bomo vsak cilindar posebej pregledali, da odstranimo pri ostalih svečah. — Ako ima ventili dročnik premajhen razstop, postavimo razstop na 0,4 mm. Pri izpušnem ventilu je razstop lahko nekoliko večji.

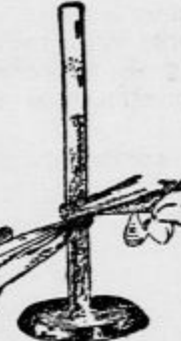

Nadaljnji vzrok: Lahko so ventili onesnaženi ali zalepljeni vsled zaostankov. V tem slučaju je treba čistiti in brusiti s finim korundovim praškom. Ako se ventili krožnik pomakne, se mora menjati ventil.

Slednji vzrok: Ventili dročnik je zalepljen ali pa zagorel; v tem slučaju je treba čistiti z bencinom ali s petrolejem.

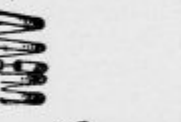
Ako je ventilo zakrivljeno, se mora menjati ventil.

Naslednji vzrok: Tiči v nezadostnih brtvljenih cilindrih. V tem slučaju nadomestimo brtvlila z novimi in nategnemo vijake.

Ako je ventilno pero oslabiljeno ali zlomljeno, ga je treba nadomestiti z novim.

Ako je sveča zrahljana, jo je treba nategniti, eventualno vložiti brtvlilo iz bakra in azbesta.

Nadaljnji vzrok: je lahko nepravilno ali zelo razredčeno mazno olje. V tem primeru je treba izliti staro olje in napolniti s pravilno vrsto mineralnega olja visoke mazne vrednosti.

Ako je uplinjač nepravilno postavljen, ga je treba seveda samo pravilno naravnati. — Nov vzrok tiči morda v tem, da je kaka napaka v gonilu. Treba je pogledati, da ne brusijo zavore. Pregledati je treba tudi vse ležaje in zobato kolesje. — Kot zadnji izmed najvažnejših vzrokov nezadostnega učinka motorja so lahko obrabljeni obroči na batih ali izdolbljena cilindrska stena. Tu je seveda

v zvezi s preureditvijo Zidanega mosta povzročil mnogo živahnejši promet po naših železnicah in s tem posredno koristil razvoju našega gospodarstva.

treba dati nove obroče na bat in eventualno izbrusiti cilindar.

(Dalje prihodnjič.)

Drugi najhujši konkurent

Zadnjič smo naslikali karijero Henryja Forda, enega največjih ameriških tovarnarjev, ki je iz majhnih začetkov postal velesila na avtomobilskem tržišču. Objavili smo tudi opisati njegovo najhujšo konkurenco, t. j. General Motors Corporation. To pa ni tako enostavno, ker je General Motors Co. družba, ki sestoji iz več delnicarjev, njeni vodilni možje so širšim krogom skoraj popolnoma neznan. Med te može spada tudi Richard H. Grant, prodajni ravnatelj Chevrolet Motor Company, ki spada h koncernu General Motors. Mr. Grant je prevzel to mesto 1. 1924 in od tega časa so se prodaje vozov tipa Chevrolet popeterostile. V 1. 1924. je namreč bilo prodanih 250.000 teh avtomobilov, lanske leto se je pa prodaja povečala na 1 milijon 225.000 voz. Rezultat pomeni vsakega rekord, ki ga dosedaj še ni dosegla nobena organizacija. Kljub temu nismo slišali o Mr. Grantu doslej skoro nič.

Mr. Grant je Amerikanez škotskega porekla. Studiral je na svetovno znani Harvardski univerzi. Tri leta je prodajal Grant telefone. Nato je vstopil v prodajno organizacijo National Cash Register Company in je po devetih letih službovanja napredoval za prodajnega ravnatelja.

Njegova tretja služba je bila že težavnejša. Tvrdis Delco Light Company je poverila prodajo električnih naprav pri farmerjih. Takrat je bilo v Ameriki okrog 50 takih tovarn, ki so v enem letu prodale največ 10.000 takih električnih naprav. 37letni Grant je povečal prodajo družbe, pri kateri je bil uslužben in je kmalu dosegel, da je samo njegova družba kmalu prodala 25.000 naprav na leto.

Tudi njegova četrta služba je bila zgolj organizatoričnega pomena. Koncern General Motors mu je poveril iskanje novega tržišča za električne hladilne aparate. Take aparate namreč proizvajajo tudi neka tovarna, ki spada v interesno sfero General Motors. Ko se mu je posrečilo spraviti prodajo teh aparatov na precejšnjo višino, so mu poverili prodajno vodstvo Chevrolet Motors Co. V prvem letu se je prodaja dvakrat povečala. V zadnjem letu je znašala to povečanje 12 1/2 %.

Tajna njegovega uspeha tiči v tem, da si vedno sestavlja točno izdelan načrt, predno prične s prodajanjem. Po njegovem mnenju leži uspešnost prodajanja v tem, da se izloči vsi negotovi poskusi, ovirajoče omahovanje in nevarno menjanje metod. Grant napravi vedno načrt za popolno kampanjo kakor arhitekt, preden gradi stavbo. V svojem načrtu se tudi natančno ozira na vse prodajne pripomočke, na propagando, na usluge odjemalcem, na razstave itd.

Glavna točka, na kateri zida svoje uspehe, je ta, da postopa s svojimi prodajalci tako, da jih popolnoma zadovolji. Tako n. pr. gleda na to, da ne bi prodajal kdo drugi v njihovih rajonih, pomaga jim pri propagandi, pri prodajanju rabljenih avtomobilov in celo pri njihovem knjigovodstvu. Nikdar ne sili trgovca, naj vzamejo več voz, kakor jih morejo prodati. Začasno razpolaga Grant z nad 4500 preprodajalci in 5500 komisijonarji. Z vsemi temi trgovci je prodajna organizacija stalno v kontaktu in prodajni inspektorji jih mnogokrat obiščejo ter jim pomagajo z nasveti in dejanji. Razen tega dobivajo trgovci instrukcijski material (brošure in razne letake. Posebno dobri trgovci prejmejo še posebne nagrade.

Sama zunanost Richarda H. Granta ni nič posebnega. Star je 51 let; je majhne rasti in na zunan precej flegmatičen. Kakor vidimo, je uspeh tega velikega organizatorja popoln v vseh panogah. Ako je danes Chevrolet Motors Company med največjimi svetovnimi družbami in najnevarnejši konkurent Fordu, se ima za to v največji meri zahvaliti le Grantu.

Letala na posodo. V Ameriki se je ustanovila družba, ki posoja letala z dvema sedežema osebam, ki sicer znajo upravljati z letalom, ki si pa tega luksusa sicer ne morejo privoščiti. Taksa za eno uro znaša 20 dolarjev.

Vašna obsejba. V Düsseldorfu je vozač motornega kolesa, ki se je hotel izogniti pijančurju, pri tem poskusil povoziti tri ljudi ter ranil nekaj drugih. Posrečilo pa se mu je, da se je izognil pijančurju, kateremu se ni zgodilo nič. Državno pravdnštvo je uvedlo postopanje proti vozaču in proti pijančurju. Priče so izpovedale, da je vozač zelo miren in trezen človek, ki je storil vse, da bi preprečil nesrečo. Sodišče je opustilo vozača in obsodilo pijančurja na mesec dni zaporu. V utemeljevanju obsodbe je navedlo, da dotičnik, ki se podaja na prometno cesto, ne da bi gledal, izpostavlja nevarnosti ne samega sebe, ampak tudi druge. Zato se ima obsoditi.

Pameten ukrep. Brazilska vlada je eklenila, da se vsi davki, ki izvirajo iz raznih taks in uvozne carine na avtomobile, uporabljajo izključno za graditev cest.

Franeja kot producent avtomobilov. Na Francoskem so lanske leto proizvedli vsega skupaj nekaj nad 200.000 avtomobilov ter so s tem participirali pri celokupni evropski produkciji s 34 %.

Zelo dobra kombinacija. Kanadske državne železnice so sklenili elektrificirati železniško progno med Detroitom in Pontiacom in zgraditi nad progno 12 metrov široko avtomobilsko cesto. Ta cesta bo določena za hitri avto-

mobilen promet. Za uporabljanje bo treba plačati posebne takse. Sama graditev te ceste bo stala okrog 100 milijonov dolarjev ali okrog 5 milijard 700 milijonov Din; skoraj polovico povprečnega našega budžeta!

Avtomobilski produkcija v Ameriki. V prvih osmih mesecih tega leta so proizveli v Zedinjenih državah Severne Amerike in v Kanadi skupaj 4 milijone 443.350 motornih vozil, dočim so v istem razdobju lanskega leta proizvedli 3 milijone 236.364.

Koncem je v Parizu odklenkalo. Pariški mestni svet je sklenil, da se od 1. januarja prihodnjega leta ne sme več rabiti konj na prometnih cestah.

Avtomobili s dvanaestimi in šestnajstimi cilindri. Kakor poročajo ameriški časopisi, bo začela avtomobilska družba „Packard“ s produkcijo novega tipa avtomobila z motorjem na 12 cilindrov in tovarna „Cadillac“ s 16 cilindričnim motorjem.

izvirne francoske pastilje

VALDA

proti prehladu, grip, influenci itd.

Prodajajo vse lekarnice in drogerije.

Kmetijski vestnik

Žito v shrambah

Letos smo pri nas pridelali razmeroma dobro žito v precejšnji količini. Sicer je ponekod napravila toča nekaj škode, pa tudi razne bolezni so škodovala, kakor rja in smetljivost, ali kljub temu je večina kmetovalcev prav zadovoljna s svojimi žitnimi pridelki. Naloga vsakega kmetovalca, ki ima z žitom opraviti, je sedaj, aranžirati ta pridelek v shrambah v dobrem stanju, da se ne pokvari.

Predvsem naj omenimo nekaj o žitni shrambi. Žitna shramba naj bo predvsem suha, snažna in da se dá dobro zračiti. Okna shramb morajo biti zamrežena, da ne prihajajo v shrambo miši, podgane, vrane itd. Pa tudi ta shramba naj bodo lepo izolirana, to je brez lukenj in šprani, da se s tem ne nudi prilika pripravnih skrivališč in zavetišč raznim žitnim škodljivcem in boleznim, ki čestokrat napadejo žito v kupih po shrambah.

Izmlačno žito, ki se nam je zdlo sedaj v jeseni tudi že na polju ali pa v kozočih popolnoma suho, se začne, prenečeno v shrambe, čez čas zelo potiti, in sicer zaradi tega, ker se začelo v kupu močno dihati. Nekaj sičnega opazamo tudi pri krompirju, še bolj pa pri jabolkih, ki se v kupu tudi čez čas spotijo.

Zrnje je namreč živo bitje; kot tako torej tudi diha, to je sprejema kisik iz zraka ter izdihuje ogljikov dioksid in vodo. Istočasno pa se proizvaja pri tem energija, to je toplota. Znano je, da je vsako dihanje prav za prav počasno gorenje; pri tem se namreč organske snovi spajajo s kisikom; razvija se toplota, voda itd.

Dihanje žita pospešuje in je tem močnejše, ako je toplota ozračja višja, ako je bilo žito slabo sušeno in se je spravilo še nekoliko vlažno ter če je zrnje zelo drobno in vsebuje večjo množino beljakovin kakor po navadi.

Če leži žito v debelih plasteh v kupu in se ni ob pravem času prostor dovolj prezračil, se žito zaradi tega zelo segreje. V sredini včasih do 80 stopinj Celzija in tudi še več; žito se vname in pokvari. Vlaga namreč, ki se je tukaj razvila, ne more izhlapevati iz te plasti, temveč se polagoma zbira v kapljice in te lezejo na dno. Tu se potem razvijejo razne plesnobe glivice in gnilobni bakteriji, ki potem napadejo zrnje in ga pokvari.

Da to preprečimo, naj se zrnje, preden se nosi v shrambe, razgrne v tankih plasteh, 15 do 20 cm debelih, da se dobro posuši. Pri tem pa je treba žito večkrat premešati in prezračiti. Čez dobrih 14 dni se žito lahko zmeče v večje kupe, ki pa naj ne bodo nad pol metra na debelo. Kljub temu pa se morajo potem vsaki 14 dni tudi ti kupi premešati. Šele pozimi se lahko povišajo kupi do enega metra.

Izredno važno je torej, da se določi primeren čas za obračanje žita in zračenje shrambe pozimi in pomladi. To delo pri nas premalo upoštevamo. Zračiti se poljubno, kakor se pač komu zahoče, in s tem se dela velika škoda.

Pri zračenju žita je treba upoštevati predvsem fizikalne pojave. Toplota žita namreč proti zimski čezdalje bolj pada, kar je v zvezi z dihanjem. Če tedaj shrambo zračimo, ko je zunaj bolj suho in hladno nego v shrambi, potem se zunanji zrak pri stiku z notranjim segreje in sprejema vlagu; žito v shrambah se potem dobro suši, in to je prav za prav namen zračenja. Proti pomladi je toplota žita zelo padla, včasih na 8 stopinj C in na tej nižini tudi dolgo ostane. Ker pa postaja zrak zunaj proti pomladi navedno toplejši, kakor je žito in zrak v shrambah (in ker vsebuje topli zrak obilo vlage), zato se pri pomladnem zračenju shrambe pri stiku gorki zunanji zrak z notranjim hladnejšim na mah ohladi in izloči se vlaga v podobni rose na žito. Stičen pojav opazujemo, ako prinesemo hladen predmet pozimi na topli prostor; na predmetu se takoj nabere vlaga. Zrnje pa kot podlaga se vlage kaj hitro napije, in tako žito se potem rado kvari.

Iz navedenega torej sledi, da se zračenje in obračanje žita v shrambah izvršuje le takrat, ko je zrak zunaj hladnejši in bolj suh kakor v shrambah. V toplih nočeh in ob vlažnem vremenu proti pomladi naj se okna shramb zapro. Nikdar se ne sme žito zračiti, in to zlasti proti pomladi ne, ko je deževno vreme; to je pri nas namreč precej običajno, a je škodljivo za žito v shrambah. Zračilo naj se torej vse žitne shrambe le ob lepem, suhem in hladnem vremenu.

KVERTA d. z. o. z.

TVORNICI KVERT in KONFEKCIJA PAPIRJA

se nahaja samo na Karlovski c. 2 ali Vožarski pot 1

Priporoča se za cenjena naročila za izdelovanje vseh vrst kuvert

Moravska dolina in Moravčani

Pregovor pravi, da vsa pota vodijo v Rim. Za moravsko dolino to sicer ne drži, pač pa jih je mnogo in raznih. Najhitreje prideš tja z avtobusom izpred Figovca in to v eni uri. Vendar velja to prometno sredstvo v prvi vrsti domačinom, ki se ga iz praktičnih ozirov prav pridno poslužuje. Nam izletnikom ostane še vedno najbolj priljubljen dohod v Moravče iz savske doline od železnice. S postaje Kresnice greš pičle četrte ure nazaj proti teku Save in se pri Ribčah prepelješ z brodom čez reko. Nato se vzpenjaš po senčnati, deloma strni stezi proti sedlu Grmača, kamor dosežeš v dobri pol uri. Še preden si na vrhu se ti nudi prekrasen razgled nazaj na savsko dolino na vasi Gornji in Spodnji Preker, s precejne višine pa te pozdravlja bela cerkva sv. Miklavža, podružnica moravske župnije. O njej poje šaljiva narodna pesem:

Svečga Miklavža cirkuca,
gor je namalana mirkuca.
Ona mene gleda, jaz pa njo,
jeza me popade, smuk! za njo.

O tej cerkvici pripoveduje legenda, da je stala pred davnim časom v dolini ob Savi, ker so brodniki čistili sv. Miklavža kot svojega patrona. Ker so pa prav grdo prekinjali, so jo našli nekje jutro na vrhu gorovja. Na savski strani sta še občini Velika vas in sv. Križ, ki tudi pripadata moravski župniji.

Čudovit je razgled, ki se odpre z vrha Grmača na moravsko dolino. Pred tabo leži vsa širna in bahata, vsa v pričakovanju Sredi nje se beli trg Moravče, v ozadiju pa kipe proti nebu mogočne kulise Kamniških planin in zelene Menine planine. Bele ceste se iztezajo med zelenimi travniki in plodnimi njivami tja v trg, z desne te pozdravlja Ljimbarske gore (768 m) sv. Valentin in brat njegov sv. Peregrin. Pred smrekovimi in bukovimi gozdi se dvigajo starodavni gradovi, priče davne sužnosti. V resnici je malo tako krasnih razgledov točk v naši ožji domovini kakor je baš ta. Poleg tega dohoda je še več drugih. Naj omenim pot s postaje Laze čez Savo na Jemčovo znamenje in Vrhpolje ali čez sv. Trojico, odkoder imaš diven razgled na gorenjsko stran tja do Bleda. V novejšem času je pristop v moravsko dolino tudi po novo markirani poti s postaje Jevnice skozi Veliko vas preko vasi Vrh pri Miklavžu. Odtod imaš nekaj minut na vrh Ciceli (817 metrov) z obsežnim razgledom na celo moravsko dolino. Južna savska stran ima mnogo studencev s prav dobro pitno vodo, dočim jih ima severna moravska stran malo. Pogorje, zlasti proti severovzhodni strani, je poraslo večinoma z iglastim drevjem (smreka, jelka), tudi bukev je močno zastopana. Žal, gospodari zadnja leta tudi okoli neusmiljena sekira ter zapušča občutne, vidne pleše. Pred desetletji je šel o onem kmetu, ki je izsekaval les glas, da se mu mora preklekano slabo goditi. Danes pa kmet v tem pogledu ni preveč občutljiv.

Po skalnati poti se spuščamo navzdol in dospemo v dobri pol uri v trg Moravče. Na levi ostane vas Češnjice, na desni Deritja. Ponosni kmečki domovi z velikimi gospodarskimi poslopji pričajo, da je to blagostanje doma. Ljudstvo se povečini peča s poljedelstvom in živinorejo, posebno na glasu je prašičereja. V moravski dolini kopolje stooštostni fini, beli in rumeni kremenčev pesek, ki ga izvažajo letno po več sto vozov v hvarne. Tudi marmornati kamen se dobiva v Straži, Pečah in Kolovratu. Pri raznih kopanjih so našli odtiske morskih rib in školjk. V Soteski so pred leti kopali premog, a so pozneje to opustili. Poskušnje so pokazale, da grede žile v smeri proti Zagorju.

Prebivalci moravske doline žive v marsikaterem pogledu še dandanes zelo preprosto in niso še tako okuženi od slabih strani mestne kulture kakor drugi kraji na deželi. V tej dolini vlada neka samoniklost in preprostost, akoravno ne več tako kakor pred več desetletji, ko je šel moravski kaplan maševati v sv. Miklavžu in je izročil kmetiči kavo v zrnjih, da bi mu skuhala zajutrek. Po maši pa ni bilo pričakovane kave in žena tožila, češ, da kuha že toliko časa tista zrnja, ki pa nikakor nečelo postati meka. ... No, danes je tudi v tem pogledu drugače in sem se prepričal, da je znala Malinova teta v Češnjicah skuhati tako kavo, kakoršni bi zamaškal v mestih po kavarnah in bi jo celo »angelci pili«.

Ljudstvo je prilazno in uslužno, a sila ponosno in samozavestno, kar se večkrat tolmači kot bahavost. Govorica je počasna in pojoča. Ljudje dosledno »svapajo« t. j. izgovarjajo i za v. Nekega posebnost je r. ba dvojine v ženskem spolu, tako n. pr. sve šle. Ljudskemu značaju tudi ne manjka primeti šegavosti in humorja, kar nam priča narodna pesem o »moravskem mačku«. Dolga je, baje okrog 99 kitic. Nai navedem samo začetek, ker bi mi sicer utegnila slaba prest, akoravno sem po materi moravske krvi in je nisem sam zložil. Torej:

Moravčani se skup zberó
pa star'ga mačka oderó.
V Požarjev štál so mačka kval,
brca, brca, še ga udar' lid.

Tik pred trgovom nas še pozdravlja imoviti in prilajni dom na Trznu. V trgu smo. Preseneča nas čistost ulic in prostranega trga pred cerkvijo, kjer stoji spomenik moravskemu vojaku, slavnemu matematiku Juriju baronu Vegli, ki je bil rojen v Zagorici pri Sv. Križu. Tudi tam ima spomin

na rojstni hiši in svetokriški cerkvi. Prvotna pisava imena je bila Vena. Kronika piše, da se nahajajo v matriki imena Vena, Vecha, Veicha. — Tik cerkve stoji hiša »pri Jurku«, kjer je bil rojen plodoviti pisatelj Franc Detela, gimnazijski ravnatelj in vladni svetnik. — V Spodnjih Kosezah je bil rojen slovenski bard, pesnik Jovan Vesel-Koseski. Živo je še v spominu starejše generacije slavnost, ki se je vršila pred tridesetimi leti ob pesnikovi stoletnici rojstva. Aranžiral jo je takratni visokošollec, sedaj vpokojeni gimn. profesor Makso Pirnat, znani publicist in literarni zgodovinar, domačin z bližnje starodavne tuštanske graščine. Porabil je to priliko, da je vzbujal v ljudstvu narodno zavest, Zgrnile so se takrat v moravski dolini mase naroda kakor redko poprej in pozneje. — V bližnji vasi Vrhpolje je doma zaslužni gimnazijski ravnatelj v p. in vzgojitelj srednješolskega dištava dr. Lovro Požar. Iz Češnjice je obtožil kipar Tine Kosa. Iz moravske doline so kiparji in umetni fotografji Rovški. — K svoji teti v Sotesko je zahajal na počitnice Andrejčkov Jože — Podmilšak in jemal snov svojim spisom iz teh krajev. — Z bližnjega Brda je prihajal odlični naš romanopisec, notar Janko Kersnik, po svojih uradnih in zasebnih poslih ter spretno uporabljal značilne osebe, dogodek in razmere moravske doline v plodovitih svojih spisih. Tako je iskati Obloškega Tončka v Rokovnjačih v Nadlogu pri Moravčah, kjer je bil tipični, originalni mešetar nadloški Tonček. — Tudi Prešern je nekoč obiskal Moravče. Dijaku mi je pripovedoval že davno pokojni osemdesetletni starček Martinka, da je v nekdanji gostilni »na Mlakci« dal za plačilo, fantje pa so mu morali peti narodne pesmi, ki jih je zapisoval.

Pred cerkvijo stoji spomenik vojnim žrtvam, domačinom iz moravske doline.

Ako govorimo o moravskih narodnih in gospodarskih društvih, ne moremo mimo moza, ki je z njimi v tesni zvezi. To je vpokojeni žolski upravitelj in posestnik, Janko Toman. Pre 40 leti je prišel v Moravče in našel prazno ledino. Mladeniško navdušen se je s spretno roko takoj lotil dela. Snoval je društvo za društvom in bil v početku skoro edini aktivni delavec v njih. Poleg notranjega žolskega dela je vsepovod pomagal ljudstvu z nasveti in dejanji. Pri vseh svojih odličnih zmoglostih stoji še vedno skromen in preprost v ozadiju, pravi učitelj svojega naroda. Kakor prepogosto v podobnih primerih, tako je tudi on, zlasti v začetku, naletel na neumevanje in celo na odpor. Danes pa v vsej moravski dolini ni imena, ki bi bilo tako spoštovano in visoko cenjeno kakor je Tomanovo. Pred tremi leti je stopil po 43 letnem službovanju v pokoj. Ne da si pa še pokoja v narodnem in gospodarskem delu za procvit in napredek tako priljubljenega moravske doline in njenega prebivalstva. Stevilne in težke so naloge, ki jih boče g. Toman izvesti. Na čelu vseh je zamišljena preskrba Moravč in bližnjih krajev s pitno vodo. S pomočjo Higijenskega zavoda v Ljubljani se napeljuje baš sedaj vodovod v Drtiji, kjer se je pokazala najbolj nujna potreba. Sledila bo napeljava vodovoda v trgu, ki bo črpal vodo iz bližnjega močnega studenca na Pogledu. Še dve življenjski nalogi si je postavil g. Toman in to sta: regulacija Drtijišice in Rače, ki ob pomladnih in jesenskih poplaval povzročata dolni ogromno škodo ter elektrifikacijo doline.

Geografska posebnost teh krajev, zlasti pogorja med savsko in moravsko dolino, je kraški svet in podzemskie jame. Take jame so blizu Srjčca, sedaj že bolj zasute. Enako tudi pod sv. Miklavžem. Dalje od Vrhpolja do sv. Trojice imajo »stavic« in »dolg« cerkev s kapniki, pregledani že od strokovnjakov, ki so tam iskali jamske hrošče. Pod cerkvijo sv. Andreja v Krascah, pravijo, da je vse votlo. Nekaj časa greh lahko pod zemljo, potem pa prideš do velike globoke vode in ni moč dalje. Tam se tudi jama »vetrnica«, odkoder vedno enakomerno veter piha.

V dolini je več večjih in manjših graščin. Poleg že omenjenega, gotovo manjših še graščine Tuštanj, je še Češnjaška, dalje Belnek in Zalog. Tudi trg je imel v davni preteklosti svojo graščino. Valvazor lo naziva »Hof von Morautsch«. Danes ni o njej ne duha, ne sluha. Iz razvalin so pozidali hišo, današnji Ljudski dom in cesto proti Zalogu.

Mirno in enakomerno poteka življenje v blagoslovljeni moravski dolini in tih idila se razprostira nad njo v jesenski večer, ko se oglasi D. M. v Drtiji, pa ji prizvanjata sv. Peter in Pavel z Vrhpolja ter možuje sv. Andrej v Krascah in sv. Valentin z Ljimbarske gore, pa tako po vrsti vseh enajst družnic. Zadnje besedo pa ima doneči brnasti bas farnega sv. Martina. Pridi, potnik in poslušaj!

D. R.

„Pyrota“ v Celju

edina tvornica raket v Jugoslaviji, ima v zalogi in prodaja najcenejše in najboljše:

Čudežne svečice

za Božič, rakete, žabice, petarde (topiče), brizgače (šišalce), beng. vžigalce, baklje za bakljade, aparate proti vltomu itd.

Zahtevajte novi cenik za l. 1929.

MLADO JUTRO

»A. Albrechtova:«

Po solnce

Na Gorance leze poiz,
ne navzgor, on gre navzdol.
A na Smarno goro mravlja,
dve nedelji se odpravlja.
Bolha se je odločila,
da bo Triglav preskočila.
V Trst je žaba jo mahnila,
da bi morja se napila...

Jožne, pojme, kam pa vi,
vsi pred vami so odšli?
Pa pokžite k solncu v goste,
tam lepo sprejeti boste!

A s seboj vzemite lonce,
da prinesete v njih solnce!

II.

Solnce v sivo so zaprli,
žarki skozenj so prodrli.
Pa so brž po vrečo stekli,
a vse prstke si opekli.
In skoz vrečo osmojeno,
solnce je izšlo rumeno...

S slamičkom so ga pokrili,
a kaj hitro so gasili,
drugi so ga v sod stlačili,
čep trdnó v dno zabili...

Zdaj pa pipo nasadite,
v vrče solnce natočite!

Josip Vandot:

Gobji kralj

Matijcu smo se vse čudili, kakor bi se
mu čudili tudi vi, če bi ga poznali. Bil
je vesel pobliž in je imel smeh spravljen
kar v rokav. Če je stresel rokav, se je
pričel smejati in se je smejal tako pri-
srčno, da smo se morali smejati za njim.
Čeprav nismo vedeli, zakaj se smejemo,
Matijec je bil nekaj več nego mi vsi
skupaj. Prepričani smo bili, da je v
zvezi z vsemimi dobrimi gozdniimi bitji
in prijatelji celo one prečudovite Vile, ki
domuje v zelenih gozdih visoko gori pod
skalovjem skrivnostnega Vitranca.

Čudno — če smo stali na livadi tokraj
Save in je Matijec samo trikrat potkal
s kazalcem po nosu, se je že zgodilo
čudo. »Smrček, huku, smrček!« je zakli-
cal Matijec tako skrivnostno, da nas je
bilo strah, ker smo bili prepričani, da
čara. A Matijec je že stresnil z rokavom
in se zasmejal. Kar sklonil se je, pa je
pobiral lepo rujave smrčke! in jih tlačil
v žep, dokler mu niso bili vsi polni.

Hodili smo za njim in okrog njega, da
bi tudi mi zagledali smrčke, jih pobrali
in v vasi prodali za drage denarce. Tr-
kali smo se po nosu in posnemali Ma-
tija: »Huku, smrček, huku!« — A is-
kali smo rujavih gobic lahko ves dan,
pa nismo našli niti ene. Matijec se nam
je na zvečer smejal, ko nam je kazal
srebrne kovance, ki jih je bil za smrčke
iztrgal pri vaškem trgovcu.

Zaradi tega smo uganili, da je Ma-
tije res v zvezi s prečudovito Vifran-
čev vilo, ki mu je podarila moč, da
lahko vsekdar in povsod pričara iz zem-
lje gobe, kolikor mu drago. Silili smo
vanj in ga prosili, naj nam pove resnico.
Matijec pa je stresel z rokavom in se
nam smejal tako odkrito, da nas je bi-
lo sram.

A nekoč smo ga le pregovorili. Jeseni

je bilo, ko smo se spazili visoko gori
po Robč in je bil Matijec nabral že
poln nahrbtnik gob — ne vem, ali so
bili jurčki ali samo lisičke. Že davno je
bilo listje odpadlo z visokih bukev in
solnce je prav toplo sijalo v zagorsko
dolino. Posedli smo kraj mahovite ska-
le in tedaj se je Matijcu res razvezal
jezik in je nam povedal čudovito zgod-
bo.

Spomladaj je bilo, po dolgotrajnem
dežu, ko je solnce pričelo preganjati
sneg z najvišjih gor. Matijec je opre-
zoval tam po Stančih za gobami. A je
imel smolo in je zaradi tega že na glas
javkal. »Huku, jurček, huku!« je bil kli-
cal ves dan, da je bil proti večeru že
ves hripav. A jurček se mu ni prikazal
nikjer. Še manj pa smrček, o, lepo rujav-
vi smrček.

Večrilo se je in solnce je zdrknilo
za Vitranec. Matijec se je obrnil in je
nejevoljen stopal skozi gozd proti do-
mu. Na okrogli jasi je obstal kraj zava-
ljene, mahovite skale. Zdajci ga je po-
grabila tako silna jeza, da je moral z
mogo cepetniti ob tla in zavpiti tako
glasno, da je jekalo po vsem gozdu:
»Huku, ti jur, huku!«

Prestrašil se je svojega lastnega gla-
sa in je plašno pogledal okrog sebe. In
glej — tedaj je zagledal za skalo veliko,
veliko gobo z okroglim, rujavim klobu-
kom, ki je kakor streha senčilo široki,
stebroviti peceli. »Oh, kako krasen
jurček!« se je razveselil Matijec. »Za
tega mi trgovec gotovo odšteje vsaj pet
dinarčkov. Pa imam vendarle srečo in
ni bilo prav nič treba, da sem javkal in
se nemarno togotil.«

Potegnil je iz žepa rdeč pipec in po-
kleknil, da gladko odreže velikanski jur-
ček. Že se ga je bil dotaknil z rezilom
in hotel zarezati — a tisti mah je zasli-
šal tenke, mile glaske, ki so ga prosile:
»Nikar Matijec, nikar! Sliši in ne reži!«

Matijec se je zavzel in se sklonil prav
do tal in pogledal pod jurčkov stebro.
Večerna zarja je žarela po vrhovih sne-
žnikov in svetila prav na jaso, da je Ma-
tije videl vse prav razločno. Zagledal
je pod jurčkovim klobukom majkne,
prav majkne izbice z drobnimi okenci.
Skroz okenca pa so gledali drobčkani
obrazki, obkroženi z rumenimi lasmi.
Živa očesa, napolnjena z rosnimi sol-
zicami, so bila uprta naravnost v Matij-
ca, a rdeča usteca so prosila in zovo-
rila: »Nikar, Matijec, nikar!«

»Pa kdo ste, deklice, kdo ste ve, ki
ste tako majkne in stanujete v tem
mojem jurčku?« je vprašal Matijec.

»Jurčkove kraljčice smo, jurčkove
kraljčice,« so odgovarjale deklice.
Usmili se nas in ne razdiraj nam doma.
»Saj nisem hudobec,« je odvrnil Ma-
tije. »Majčkene in lepe deklice ste. Za-
to vam ne storim zleza. Rašji pojdem
prazen domov. Lahko noč, jurčkove
kraljčice.«

Matijec se je počeno odkril in je ho-

tel oditi. A male kraljčice so ga pokli-
vale nazaj in mu rekle: »Pobliž si, da ga
pod zvonom ni boljšega. In smo te iz-
volile za gobjega kralja. Le pojdi in re-
ci: Huku! Pa boš videl, da si res gobji
kralj.«

Matijec se je posmejal in je odšel.
Doli za gozdom je pa res zaklical: »Hu-
ku, jurčki, huku!« — Pa je bilo mahoma
vse polno jurčkov okoli njega. Do trde
noči jih je pobiral, a jih še ni mogel
pobirati. In tedaj je Matijec spoznal, da
se kraljčice niso prav nič lagale in da je
na njihove besede resnično postal gobji
kralj...

Jurček je umolknil. Samo z rokavom
je potresel, pa se je posmejal. Lahkotno
je vzdignil težki nahrbtnik, a ni rekel
besedice več. Napotil se je navzdol po
strmini in se ni okrenil niti enkrat.

Z velikim spoštovanjem smo zrlj za
njim in smo počakali, da je izginil v goz-
du. Zakaj bilo nas je sram, da smo tako
neznatni, in smo vedeli, da nismo vre-
diti, da bi šli z Matijcem, ki so ga same
jurčkove kraljčice izvolile za kralja.
Kar strah nas je bilo pred njim in izogi-
bali smo se ga od tistega dne in niti
prav govoriti se nismo upali z njim, ker
je bil vendarle kralj in je znal govoriti
celo s kraljčinami, ki so pač nekaj več
nego vaše paglavke.

No, tudi vam bi bilo neprijetno, da ga
srečate in bi morali govoriti z njim. Če
mislite, da ne boste pred njim v zadre-
gi, ga lahko poiščete in spregovorite
pošteno besedo. A težko da bi ga našli
doma. Kod ga morate iskati — no, to pa
že morate vprašati jurčkove kraljčice
nekje tam za Stančji.

Andersen:

Pedenj mož in štacunar

Nekoč je bil študent, pravi študent,
ki je živel v podstrešni sobi in ni nič
imel; bil pa je nekoč tudi štacunar.
Pravi štacunar, ki je stanoval v prizem-
lju in je imel veliko hišo. Pedenj-mož
je bival pri njem, ker je od njega do-
bival na božični večer skledo kaše, s
kepo masla na vrhu. Štacunar mu jo je
lahko dajal in zato je ostal pedenj-mo-
ž v štacuni.

Nekega večera pa je stopil študent
skozi zadnja vrata, da bi si kupil luči
in sira. Dobil je, kar je hotel, plačal je
in štacunar in njegova žena sta mu pri-
jazno pokimala dober večer. Tudi štu-
dent je pokimal, a odšel ni, ker se je
bil zamaknil v branje papirja, kamor so
mu bili zavili sir. List je bil iztrgan iz
stare knjige, ki bi jo bilo škoda raz-
trgati.

»Tu imam še cel kup takega papir-
ja,« se je zasmejal štacunar. »Stari že-
nici sem dal za knjigo nekaj prgišč ka-
ve. Za trideset novčičev vam dam vse,
kar je še ostalo.«

»Najlepša hvala,« je dejal študent.
»Zanjo vam vrnem sir. Lahko poveče-
jam tudi suh kruh.«

Štacunarka je zmagala z glavo in
imela dolgo predavanje o nerodnih lu-

Najnovejša slikanica,

kakor tudi

mladinske knjige za

Miklavža

se dobe v največji izbiri v knjarni
Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešer-
nova ul. 54 in pri njeni podružnici v
Mariboru, Aleksandrova c. 13.

se dobe v največji izbiri v knjarni
Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešer-
nova ul. 54 in pri njeni podružnici v
Mariboru, Aleksandrova c. 13.

deh, ki žive od domačije. Poezija ne
nasiti. Tako se je razvnela, da kar ni
mogla končati, zakaj imela je dolg je-
zik; tudi štacunar je bil njenega mne-
nja in se je smejal študentu. Študent
pa je veselo dejal: »Ugleden mož ste,
gospod posestnik, a o poeziji razumete
prav toliko, kakor tale stara omara.«

To je bilo žalivo, zlasti za omaro.
A štacunar se je smejal in študent s
je smejal, saj je bila le šala. Le pedenj-
mož se je jezil, da se kdo upa kaj ta-
kega reči štacunaru, ki je bil hišni po-
sestnik in je prodajal najboljšo maslo.

Ko so zvečer štacuno zaprli in so v
hiši vsi razen študenta ležli k počitku,
je smuknil pedenj-mož v spalnico in
vzel štacunarki jezik. Saj ga med spa-
njem ni potrebovala. Katerikoli reči ga
je nataknil, je pričela govoriti in izra-
žati svoje misli in čustva prav tako
glasno, kakor štacunarka.

Najprej ga je pedenj-mož nataknil
omari, kjer so bili shranjeni stari časo-
pisi in računi in jo vprašal:

»Ali je res, da ne veš, kaj je poezija?«

»O vem, vem,« se je razvnela omara,
»Poezija je tisto, kar je natisnjeno za
cesarjev rojstni dan spredaj v časopisu
in kar pišejo pri vseh slavnostnih prili-
kah. Nekateri ljudje pišejo debele knji-
ge take poezije. Lahko trdim, da je
imam več v sebi, kakor tisti študent.«

Nato je nataknil jezik minčko za ka-
vo. Joj, kako je drdral! Potem ga je
dobil soček za maslo in predal z bla-
gajno, in vsi so bili istega mnenja. Mne-
nje večine pa je treba spoštovati.

»Kaj ko bi ga dal tudi študentu,« se
je namuznil pedenj-mož, in se spazil
po stopnicah v podstrešje, da bi po-
gledal, če še budi. Še je imel luč. Pe-
denj-mož je pogledal skozi ključavnico.
Študent je bral staro raztrgano knjigo.
A kako čudovito svetlo je bilo v pod-

strešni sobi! Iz knjige je bilo zraslo vi-
soko drevo, ki je razprostiralo svoje
veje nad študentom. Med listjem je pe-
ko kakor angeljski glasovi. Iz vsakega cvet-
ta se je smehljaj jasn dečki obraz in
sieherni sad je bil svetla zvezda.

Ne, o take lepote se močijo še nikoli
ni sanjalo. Stal je na prstih in gledal,
gledal, dokler ni svetloba ugasnila. Naj-
brže je bil študent upihnil luč in legel k
počitku. A pedenj-mož se še ni ganil,
zakaj še vedno je zvenelo mehko, sa-
njavo petje, uspanka bednemu štu-
dentu.

»Tu je nebeško lepota!« je vzdihnil pe-
denj-mož. »Najrajši bi ostal pri študen-
tu.« Pomislil je, vzdihnil in dejal: »Štu-
dent nima zabeljene kaše,« in nato je šel
seveda — k bogatemu štacunaru.

Dobro, da se je naposled vrnil, za-
kak omara je bila že skoro obrabila šta-

Mlajši
izgledate

ako si izmijete osak teden
enkrat svoje lasje
s preizkušenim

Schwarzkopf
Schaumpon-Extra
(blešk las ... prahak gratis priložen)
Generalni depot: Rava, d. d. Zagreb

ounarkin jezik, ker je venomer govoril.
Pedenj-mož ji ga je vzel in ga vrnil
lastnici. In vsa štacuna, od sodčka za
maslo do leščerbe je bila istega mnenja
kakor omara. Vsi so spoštovali v njej
izvir čednosti in če je štacunar zvečer
bral svoji ženi dnevne vesti in kulturni
pregled, so mislili, da to prihaja iz
omare.

A pedenj-mož se ni več zadovoljeval
s pomenki v štacuni. Ko je zvečer za-
svetila v podstrešju luč, ga je gnalo na-
vzgor h ključavnici. Tam je začutil ne-
kak velikega, čudovitega, ki ga je po-
popolnoma prevzel; pričel je plakati,
sam ni vedel zakaj, in je bil neskončno
srečen. Kako lepo bi bilo sedeti s štu-
dentom pod drevesom poezije. A to ni
šlo. Moral se je zadovoljiti s svojo klju-
čavnico. Stal je na mrzlem podstrešju
in skozi razpoke je pihala jesenske bur-
ja. A močje ni čutil mraza, dokler ni luč
ugasnila in ni zvokov odnesel veter.
Hul tedaj ga je zazebelo. Zlezel je spet
dol v svoj topli kotiček, kjer mu je bilo
udobno in prijetno. In ko je dobil o
Božiču kašo z veliko kepo masla, tedaj
je dal štacunaru spet prvi kotiček v
svojem sroju.

A sredi noči je zbudil pedenj-moža
strašen ropot. Nekoč je razbijal na
polkna in nočni čuvaj je trobil v svoj
rog. Izbruhnil je bil velik požar. Zdelo
se je, da je vsa ulica v plamenih. Kje
je gorelo? V štacunariji hiši ali pri
sosedu? Strah in zmešnjava po vsej hi-
ši. Štacunarka si je vzela iz uhljev zla-
te uhane in jih vtaknila v žep, da bi
vsaj nekaj rešila. Štacunar je hitel po
državne papirje, služkinja pa po svil-
no ružo, zakaj do te se je bila že po-
vzpela. Vsakdo je hotel rešiti svoje naj-
boljše, tudi pedenj-mož. V hitrih skokih
se je vzel po stopnicah v študentovo
sobo. Na mizi je ležala čudovita knjiga.
Pedenj-mož jo je pograbil, jo vtaknil v
svojo rdečo kapo in jo krčevito prijel z
obema rokama. Največji zaklad hiše je
bil rešen! Zbežal je skozi podstrešno
okence na streho in splezal na vrh dim-
nika. Tam je sedel, obžarjen od požara,
in krčevito prižemal k sebi rdečo ka-
po, v kateri je bil skrit zaklad. Tedaj
se je zavedel, kaj mu je najljubše na
svetu, in komu je bil dal svoje srce.

A ko so ogenj pogasili in je utegnil
mimo premisliti vso stvar, je dejal:
»Najbolje bo, da se delim med obema.
Ne bi bilo pametno štacunarijo popolno-
ma zapustiti, če zaradi kaše.«

To je bilo čisto človeško. Saj tudi ni
ne moremo živeti brez štacunarije, za-
radi zabeljene kaše.

Volnene nogavice

po najnižjih cenah pri

J. Höfler, Miklošičeva 14

Sivko

Volčji roman

Nato je priskakal nazaj, sunil Bulija
s smrčkom, odskočil, se potuhnil v travo
položil smrček na sprednje šape in po-
mežiknil Buliju s svojimi pretkanimi
očesci. Buli, ki se je bil že pri Vulfiju in
Mufici navadil posnemati, kar so delali
drugi, se je zdaj tudi potuhnil na tla,
pritiskal svoj debeli smrček na sprednje
šape in z očmi vprašal kojota:

»Kaj bo pa zdaj?«

Kot je imel načrt. Kojoti imajo zne-
rom načrte in največkrat jih ni dosti
prida. Misliti je na Gerika in Beksterja.
Kako sijajno bi bilo gledati, če bi ta dva
zgrabila malega za vrat!

Gerik in Bekster sta bila polnokrvna
amzeška foksterjerja gospodične Geo-
rgije Morisonove. Bila sta ena duša v
dveh telesih; nikoli nisi videl nobenega
izmed njiju samega.

Kar je storil Gerik, je storil tudi Be-
kster, in kar je storil Bekster, je storil
tudi Gerik. Kadar sta bila okopana, sta
bila oba bela kakor sneg; kadar nista
bila okopana, sta bila oba enakomerno
prevlečena z blatno skorjo, zakaj ni je
bilo mlake, ki se Gerik ne bi bil zapodil
vamjo, in če se je zapodil Gerik, se je
zapodil Bekster za njim. In ni je bilo
mišje luknje, da Bekster ne bi bil ril po
njej, in če je ril Bekster, je ril tudi Ge-
rik. Toda Gerik je imel zadaj na hrbtu

črno liso; drugače ji ni bilo težko razlo-
čiti.

Gerik in Bekster sta imela skupno pri-
jateljico — gospodično Georgijo. In im-
ela sta skupnega smrtnega sovražnika
— kojota. Temu kojotu je bilo menda
posebna slast, da je sieherni dan razto-
giti Gerika in Beksterja do pojmr-
vega.

Kojot je bil boljši prebrisan in hiter ka-
kor Bekster in Gerik skupaj in močnej-
ši od vsakega izmed njiju dveh. Kojot
je dal junakoma, da sta prišla tik do
njega; nato jima je pokazal pete. Z lah-
koto bi bil pretekel svoja preganjalca
za pol prerije. A on jima je rajši plesal
pred nosom, skakal sem in tja in kakor
bandero vrtel svoj košati rep nad
travo.

Bekster in Gerik sta od gneva hropela
in dirjala za njim. Od kraja se je razle-
galo njiju lajanje daleč na okoli. Potlej
pa nista imela več toliko glasu; zaradi
tega ne, ker jima je visel jezik iz gobca
in sta komaj lovila sapo, da sta d'hala,
nikar pa da bi mogla lajati. In naposled
je eden omagal; katerikoli je bil to
Gerik, katerikoli pa Bekster. Izprva so
bili samo za nekaj pasjih dolžin vsak-
sebi, a delj ko so se lovili, večja je po-
stajala razdalja. In kadar je bilo pasjih
dolžin dovolj, se je kojot obrnil in na-
skočil preganjalca številka ena.

Tedaj je bilo navdušenja konec in lov
se je obrnil nazaj. Bojno lajanje se je
izpremenilo v žalostno tulanje, zakaj

kojot je skakal okoli in okoli bežečega
in ga ščipal v noge. Najhujše je bilo pa
tote: če je preganjalec številka dve vi-
del, da številka ena beži, se je tudi on
spustil v beg. Zakaj kar je storil Be-
kster, je storil tudi Gerik — in narobe.
Sele pred hišo sta se spomnila, da sta
skupaj močnejša od kojota; a takrat že
ni bilo o njem ne duha ne sluha.

In Bekster in Gerik sta se jezila.

Ure so minevale. Solnce je vzšlo ter

posušilo roso na travi in Bulijev premo-
čeni kožuh. Vzhalo je vse više in više;
zdaj je zlezal tudi Mikl v svoj voziček
in legel spat, potem ko je bil več ur za-
man iskal malega Bulija.

»Volk ostane volk,« si je rekel. »Vol-
kovi se nikoli ne nauče ljubiti človeka.«

Na verandi farmerjeve hiše se je po-
kazala gospodična Georgija v jahalni
obleki. Bekster in Gerik sta že čakala
tega trenutka; malo je manjkalo, da ni-
sta od navdušenja podrli gospodične na
tla. Skakala sta kakor dve žogi.

Hlapec je pripeljal osedlanega pontja;
gospodična Georgija ga je zajahala in
odjezdila, a Bekster in Gerik sta tekla
za njo.

Čez dve uri so se vrnili. Zdaj je bilo
poludne. In popoldne je prišlo.

Bekster in Gerik sta se sočnila pred
stopnicami na verando.

»Zdaj pride drugi del,« je pomislil
Bekster in tudi Gerik je pomislil: »Zdaj
pride drugi del.« Pogledala sta drug
drugemu v oči in sta se razumela.

Mislila sta na kojota. Dan se je delil za
njiju v prvi in drugi del. Prvi je bil
gospodična Georgija, drugi je bil smr-
tni sovražnik — kojot.

Viš ga, tamle je bil!

Izza pesjaka, komaj deset korakov od
njiju, je gledal njegov smrček. Ta ne-
sramni smrček, še krt bi bil pobesnil, če
bi ga bil videl! In smejal se je. Nesram-
ni smrček se je smejal.

Nato se je pokazalo še malo več ko-

jota: oči, uhlji, vsa glava, sprednje ša-
pe. Glava je stala po strani kakor zme-
rom. Oči so bile čisto majhne in hu-
dobne — kakor vsak dan.

»Prostim, gospoda!« so govorile.

Kakor bi trenili, je stal Gerik na no-
gah in počakal, da je stal tudi Bekster
na svojih. Nato sta pogledala drug dru-
gega in sta se razumela. In zapodila sta
se in zalajala, da so zažvenketala stekla
v oknih in gospodična Georgija v sobi
je zvedela, da je prišel smrtni sovra-
žnik; uganila bi bila, tudi če vrata ne bi
bila odprta.

Danes je imel kojot poseben spored.
Danes ni priredil dirke po preriji, da bi
razdružil nerazdružljivca kakor druge
dni. Zavrtel se je, njegov košati rep je
za trenutek kakor kljaj pokazal okoli
vogala — in ni ga bilo več!

»Strahopetec!« je pomislil Gerik in
Bekster je pomislil takisto in bavba-
vavav sta šinila za njim okoli vogala.
Na ovinku se je kar zapražilo, v ta-
kem zaletu sta bila, in nato sta še vi-
dela kojota, ki je pravkar izginil za dru-
gim vogalom. Držal je rep pokoncu in
poplesaval.

A tam za hišo je sedel drugi kojot in
ju debelo gledal.

6. poglavje

Volk gleda človeku v oči

Ta kojot ni bil kar nič podoben kjo-
tu. Neumen je bil videti. In mlad. In ne
posebno močan. In prav nič okreten ni
bil.

Kam je izginila gospa Tija?

Gospodar in njegova sužnja — Dva, ki ljubita senzacije — Smrtni ples Bajadere ali: Samomor Britanike — Roparski vitez — Mož z nožem v prsih — Graščak pozove svojega gosta na dvoboje

V tistem trenutku, ko je vstopila gospa Tija, sem opazil, da me je spoznala. Njene oči so obstale na meni in zadelo se mi je, ko da je spretel njen običajni lahen, radosten smeh. A takoj je spet ko v strahu pobledela in povešila trepalnice: zadel jo je bil blisk iz jeklenih oči gospoda Hugona. O, dobro sem bil videl, kako jo je pogledal! Kakor hud gospodar svojo sužnjo...

Kljub temu me je ta pojav na gospe Tiji razveselil in v veliki napetosti sem čakal na njeno vrnitev. Če me bo vseeno spet pogledala ko preje, sem si rekel, potem je igra dobljena.

A zaman sem lovil oči gospe Tije, ko mi je prinesla večerjo. Naglo in neakno od daleč, kakor bi se me bala, je postavila predme krožnike in spet izginila — kot da mi je postregel duh in ne živo bitje.

Nič ne bom opravičil! sem pomislil s tesnobo v srcu. Ima jo v oblasti in ne bo hotela iti. A če jo njen mož po sili odvede domov — kaj naj siromak počne z ženo, tako bolno na duši? Razbita bo njuna zakonska sreča še bolj ko preje... A čakati, pustiti njeneu demonu, da bo še nadalje trpinčil njeno že itak dovolj izmučeno dušo?

Ne! V meni se je vse uprlo. In bil sem odločen, da naredim nekaj... ne vem, kaj... magari kak škandal... ali vsekakor da spravim to reč na čisto, — mahoma, še to uro, še preden prideta detektiv in gospod N. Pogled, ki sem ga bil prejel od gospe Tije, njen smehljaj, to je gorelo v meni in domišljal sem si, da me je pozdravila kot osvoboditelj!

Ko danes mislim nazaj na tisto noč, se moram čuditi samemu sebi in kaj da mi je takrat bilo, da se nisem držal navodil tovariša detektiva... zakaj sem se — in še s toliko borbenostjo! — umešal v zadevo, ki se mene prav za prav ni nič tikala... in zakaj sem se (kar si bom vedno očitil) v sovražnem razpoloženju ločil gospoda Hugona, ki mi ni storil nič zalega in mi celo izkazal gostoljubje... No, nekaj mi pač ni dalo takrat, da bi igral samo pasivno vlogo, — tisto nekaj, kar je v meni in kar me je poglalo že v toliko pustolovščin. Sicer pa, bratje, vse na svetu je božja volja: in zgodilo se je tisto noč, kar in kakor je bilo namenjeno.

Povečerjal sem z velikim apetitom, kar mi je prinesla gospa Tija — sardine v olju, prekajen jezik, sir — saj nisem deset ur nič jedel in sem bil pošteno lačen.

Baron se je opravičeval, ker ne more bolje postreči. Če bi bil vedel za moj cenjeni obisk... No, sreča, da je vsaj nekaj pijače pri hiši. Prinesel je iz kredence novo buteljko in jo odmašil z glasnim pokom.

— Dobra kapljica, kajne? je dejal. — Darilo prijatelja. Prost!

Z veseljem sem opazil, da je baron veliko pil. Ako se opijani, bo lažje delo z njim... sem računal, kovaje hudobne naklepe. Ampak nase sem moral paziti, da ohranim glavo jasno in bistro! Zato sem le po malem srkal na čaši, naj me je baron še tako silil piti. Tudi zmajskih cigaret sem se moral varovati; preveč so omamljale in sploh mi niso dobro storile. Ne, taka cigare-

ta in vino, to ni šlo vkup. Ampak tista Nurijska cigareta pri turški kavi, to je bila naslada vseh nasiad! Sicer sva si pa z baronom zdaj našla cigaro.

— Veseli me, sem nato povzel besedo, — veseli me, gospod baron, da sem vas dobil pri tako dobri volji... res židani volji. Gotovo se vam je posrečilo ugodno prodati graščino. Slišal sem nekaj takega —

— Ni še nič sklenjeno, je odvrnil malomarno. — Ali pa morda veste vi za kakoga dobrega kupca?

— Ho, seveda vem! Gospod N., znani ljubljanski bogataš, se zelo zanima za vašo graščino. Ker je njegovi ženi tukaj tako všeč...

Na ta trnek riba ni prišla. Gospod Hugon je srame poškilil name izza očesnih kotov, rekel pa ni nič. A okoli ust mu je igral slejkoprej tisti vedni porogljiv nasmehek, ki me je tako žalil in dražil. In moja izzivanja so bila odgovor na ta njegov posmehek.

— Pa kako je z Abo, sem zdaj previdno potipal, — z lepo, božanstveno Miss Abo, ki si je tudi že prišla pogledat vašo graščino? Ali ne misli kupiti? Ona bi tukaj gotovo napravila kakšen pravični grad!

— Gotovo, je vzdihel baron, — da ni žal že več ko dvatisoč let v grobu. Saj mislite Abo, dvorno damo kraljice Rokane?

Ali se je mislil mož res norčevati iz mene ali pa je bil že pijan? Zaenkrat mi je vsekakor zaprl usta. In spet je nastal med nama napet, prežek molk.

Tam na steni, baronu nad glavo, je visela slika v starinskem kovinastem okvirju: portret živookega, kodrolasega mladca.

— Vaša slika iz mladih let, gospod baron?

— Ne. Moj brat.

— Ali sem se zavzel. — Ta frapantna podobnost! Zdal se ne čudim, da je gospa Tija —

Zadel me je bil pogled iz njegovih oči. Čudno grozeč pogled in me tako zmedel, da sploh nisem vedel, kaj sem hotel reči. Občutil sem svoj poraz s tihim besom, ki sem ga prikril, dvignivši čašo:

— E. pa na vaše zdravje, baron!

Vrnil je zdravico z izbrano vlnudnostjo. In nato je on povzel besedo: — Če se ne motim, dragi gospod, ste želeli zvedeti od mene senzacijo. Ne samo z eno, s tucat senzacijami vam lahko postrežem. Z majhnimi in velikimi Poljubno! — Evo, male senzacije: »Smrtni ples bajadere.« Kaj takega gotovo se niste videli.

Baron položil gorečo cigaro na mizo in jame okrog nje božnjati s prsti obeh rok vse hitreje in hitreje, dokler se cigara ne postavi pokoncu in se prične vrteti, najprej na mestu, potem pa vedno dalje in v krogu okoli čaše. On bobna, cigara pa pleše, divje in noro, da pršijo iskre in pepel daleč po mizi. Slednjič — gromek udar bobnarja, in v visokem loku je plesalka vsa razmršena in z vihrajočim plaščem, skočila v čašo in z žalostnim sikom utonila v vinu...

— Ako hočete napisati satiro, je dejal baron in vrgele cigaro v pepelnik, — lahko imenujete to »Samomor cigare«. Uboga Britanika! Iz obupa si konča življenje ker ne more preboleti propasti svojega nekdanjega imenitnega rodu...

Na ta baronov dovtip nisem rekel nič, samo smehljaj sem se s sladkokislim obrazom. On pa je nadaljeval: — Ampak vem, vi hočete imeti pravo, veliko, krvavo senzacijo. Pa naj bo. Torej poslušajte: Živi tam v vlemestu v razkošni palači gospod s svojo mlado lepo ženo. Živi z njo ko piček v raju. Pa pride naenkrat neki, recimo, pustolovec in mu ugrabi ženo. Pred nosom, prosim! Eno, dve, in hop z njo v avto. Pred petdesetimi leti bi jo bil posadil v kočijo z iskrim vranici, mar ne?

— Da, da, v tistih časih bi jo na vsak način odpeljal v kočiji... Prosim, pripovedujte dalje, gospod baron!

— No, in tako jo je odpeljal nekam na samotni kraj, na svoj dom. Živa duša ni vedela, kam. Mesece in mesece so jo zaman iskali najvitejši detektivi. Pomislite: niso je našli, čeprav se ni nič skrivala. Ali ni to zanimivo?

— Od sile je zanimivo, gospod baron!

— No, navsezadnje so pa je izteknili njegov briog. Hia, in ga ponoči obkolili o dvseh strani. On, recimo, roparski vitez, je baš nastavljal na usta velikanski vrč, napolnjen s starim muškatelem, prosim... Ko se odpro vrata in »Udajte se!« zagrmijo detektiv z napetim samokresom. — »Ne!« pravi vitez in pograbi bodalo. (Baron je pograbil lovski nož, ki je ležal na mizi.) »To vino lahko popijete, mene pa živega ne boste dobili!« In si zasadi bodalo v prsi. (Baron si je bliskoma porinil v prsi nož do ročaja!)

Od groze sem kar otrpnil — baron pa se je veselo rezal. In ta prizor — človek z nožem v prsih, ki se smeje! — je bil tako grotesken, da je hočeš nočeš se mene posilil smeh.

— Ali je to senzacija, ha? se je rezal baron.

— Kolosalna senzacija! In za napis bi kar lahko dali »Baron — fakir!« sem rekel in dvignil čašo:

— Na vaše zdravje, gospod baron! Bogme, sijajen dečko ste... Ampak prosim vas, izderite si nož, moji živci so nocoj malo razdraženi.

Baron si je izdrl nož in ga v loku zalučal preko mize, da se je zapilil nekje v leseno steno.

Jaz pa sem zdaj hitel kovati železo, dokler je bilo še vroče.

Gospod baron, sem dejal, brž potegnivši iz žepa beležnico, in zasakal svinčnik. — Stvar, ki ste mi jo pravkar povedali, je v resnici velezanimiva, pravcar slager za moj časopis, in jaz bi jo najrajši kar zdajle takoj izdelal. Samo moram prositi še za nekoliko podrobnosti in pojasnil. Veste, meni ni baš toliko za senzacijo, kolikor bolj za notranje jedro, za duševno, človeško stran takorekoč. Ker jaz sem resen, prav resen žurnalist. O. meni se sme popolnoma zaupati! Zato boste tako ljubezni, gospod baron, in mi odgovorili na par vprašanj. Da?

— No, kaj pa želite? je zamrmral in se zaspano pretegnil v stolu.

Začel sem, cedec se same vlnudnosti:

— Najprej, gospod baron, mi dovolite majčkeno, hm... prav majčkeno intimno vprašanje: Če sem prav razumel, ste popreje s tisto zgodbo hoteli podati samo nekako... hehe... malo hudomušno parabelo k vaši lastni, toliko resni in upravi tragični zadevi. Mislim zadevo z gospo Tijo, soprogo gospoda N., ki je zdaj tu v vaši graščini kot... kot...

— Dekla! kjer ni marala biti gospodarka! Vsaka krivda se naščuje... je dejal baron tiho, mirno in z zaprtimi očmi.

— Razumem razumem, gospod baron. Je to takorekoč pokora —

— Ki bo samo zdrava zanj. Mrzko ji je bilo delo, revščina, skrb... naj le malo to izkusi!

— Dekla! kjer ni marala biti gospodarka! Vsaka krivda se naščuje... je dejal baron tiho, mirno in z zaprtimi očmi.

— Razumem razumem, gospod baron. Je to takorekoč pokora —

— Ki bo samo zdrava zanj. Mrzko ji je bilo delo, revščina, skrb... naj le malo to izkusi!

— Dobro, gospod baron. V toliko bi bila stvar v redu. Toda, tu je se nekdo: njen mož. Kaj pa je on zakrnil? Zakaj mora še on trpeti? Dober, plemenit človek je to! Že samo to, da ne nastopi proti vam, kakor bi lahko! Po zakonih je vaše dejanje kaznivo, to vendar veste, gospod baron?

— No, pa zakaj ne nastopi? Tu ga ne vodi nobena plemenitost, marveč samo strah pred škandalom. Sicer se pa gospod N. nima prav nič pritoževati. Prvič njssem storil njegovi ženi še nič zalega, drugič sem pa tudi napram njemu pokazal dovolj obzirnosti...

Gospod baron menite tisto pismo, ki je bilo poslano gospodu N. nekaj dni po izginotju njegove žene in ki naj ga je pomirilo glede na njeno usodo. Ali je napisala gospa Tija pismo na vašo pobudo?

— Da. In sem ga celo sam oddal. To se pravi: Dal sem pošteni ljubljanski barabi pismo in ključ in on je za majhno nagrado to vse opravil. In ni tam nič sunil, čeprav je na nočni omari ležala nabasana denarnica gospoda N. To zapišite. To bo tudi senzacija!

— Drugo vprašanje, če dovolite, gospod baron: Vi ste prišli po gospo Tijo v znamenju srca. Kdaj in kako ste — Baron mi je odrezal besedo.

— Eh, je zarenčal in nejevoljno zamahnil z roko. — To ni nič. To je vse skupaj dolgočasno. Jaz bi se pa rad zabaval. In željan sem senzacij kakor vi!

— Ali znate streljati, gospod? me je naenkrat vprašal. — Jaz bi se rad malo podučil z vami!

Vzel je bil pistolo v roke in njegove oči so me gledale kalno in hudobno.

Prestrašeno sem strmel vanj. Kakšna zver se je naenkrat zbudila v tem človeku? Ali pa je bil res že popolnoma pijan?

Pogledal sem na uro: bilo je četrta polnoč.

(Konec prihodnje nedelje)

Jos. Fr. Knaflič.

Socijalna politika

Delavski dopusti. Vprašanje plačanih letnih dopustov zanima delavstvo vsega sveta. V mnogih državah je to vprašanje urejeno zakonitimi potmi. Tako v Avstriji z zakonom od 30. junija 1919, na Poljskem z zakonom od 6. marca 1922, na Finskem z zakonom od 6. junija 1922, na Češkoslovaškem z zakonom od 3. aprila 1925, v Luksemburgu z zakonom od 6. decembra 1926 in v Braziliji z naredbo od 30. oktobra 1926. V drugih državah so plačani dopusti ali na osnovi kolektivnih dogovorov, ali na osnovi običajev. Naš zakon o zaščiti delavcev ne predvideva plačanih letnih dopustov. Najboljše so urejeni plačani letni dopusti za železničarje in znašajo po številu službenih let v Avstriji 15 do 28 dni, v Belgiji 15 dni, na Češkoslovaškem 14 do 30 dni, na Danskem 15 do 21 dni, v Angliji 12 do 18 dni (poleg tega imajo železničarji angleško soboto), v Estoniji 14 do 30 dni, v Franciji 12 do 15 dni, v Holandiji 15 do 22 dni, v Italiji 21 do 26 dni, v Nemčiji 17 do 31 dni, na Norveškem 21 dni, na Portugalskem 20 dni, v Rusiji 21 dni in na Švedskem 25 do 30 dni. V Jugoslaviji imajo železniški delavci plačane dopusta 10 do 15 dni, stalni železniški nameštenci pa po določilih službene pragmatike od 15 do 45 dni.

Odpiranje in zapiranje obratovalnic v Nemčiji. Odpiranje in zapiranje obratovalnic je v Nemčiji urejeno z različnimi naredbami iz leta 1919, 1923, 1927. Obratovalnice se v splošnem odpirajo ob 7. uri in zapirajo ob 19. uri. Lokalne policijske oblasti lahko dovolijo, da so obratovalnice najprej 20 dni v letu odprte najdalje do 21. ure. Prav tako lahko policijske oblasti dovolijo, da so lah-

POZOR!

14502

Specijalna popravila galos in snežnih čevljev izvršuje

Vehove Franc

trgovina z usnemi

Ljubljana, Florjanska ul. 7

95 Zastopnik se išče! povsod!

Zobni atelje

14224

Josip Kovač

se je preselil s Sv. Petra ceste na Miklošičevo cesto 18

ko obratovalnice, ki se bavijo s prodajo življenskih potrebščin odprte pred 7. uro, vendar nikdar preje kot ob 5. jutraj. Nemški nameštenski sindikati so potom ankete ugotovili, da od 957 večjih nemških mest v 650 mestih policijske oblasti sploh niso dovolile nobenega prekoračenja normalnega delovnega časa. V 307 mestih je pa bilo dovoljeno prekoračenje delovnega časa tako-le: v 3 mestih za 1 dan, v 19 mestih za 2 dni, v 39 mestih za 3 dni, v 12 mestih za 4 dni, v 12 mestih za 5 dni, v 96 mestih za 6—10 dni, v 42 mestih za 11—15 dni in v 84 mestih za 16 do 20 dni.

Armade brezposelnih delavcev. Problem zaposlitve brezposelnih delavcev je v sedanjih dneh najvažnejši. Akoravno se je splošni položaj na delovnem trgu Evrope in Amerike znatno izboljšal, je vendarle milijonska armada onih, ki so brez dela. Po pravkar objavljenih statističnih podatkih znaša samo v Nemčiji, Angliji in Rusiji število brezposelnih preko 4 in pol milijona delavcev. Ogromne vsote se potrošijo za podpiranje brezposelnih delavcev tako iz tržavnih kot komunalnih sredstev. Ogromne vsote pa reprezentirajo izzubljeni delovne ure nezaposlenih armad delavstva. Najprejnejši deželi, kjer dejansko ni brezposelnosti, sta Francija in Belgija. Znani so statistični podatki iz meseca junija, ki izkazujejo, da je bilo v celvi Franciji brezposelnih 1.400.000 delavcev, v Belgiji pa 1.100.000 delavcev.

Delavska azila v Beogradu. Začetkom novembra sta bila v Beogradu odprta dva azila za brezposlene in potujoče delavce in delavce. Azil za delavce se nahaja v Mileša, Pocerca ulici št. 2 in ima 250 postelj; azil za delavce se pa nahaja v Mileša ulici št. 4 in ima 100 postelj. V azilih je nastanjen tudi Borza dela. V ženskem azilu pa poleg tega še detje zavetišče za dojenčke tistih mater, ki morajo med dnevom delati izven svojega doma. Zgraditev obeh azilov je veljala 10 milijonov dinarjev. Upravo azila vodi odbor, sestavljen iz zastopstva ministrstva za socialno politiko, beogradske mestne občine, Borze dela in Delavske zbornice. Prenosiščje v azila se zaračuna brezposelnim za uro po 5 Din, za večerjo in zajtrk pa še 5 Din. Potujočim in zaposlenim delavcem in nameščenim se zaračunajo pristojbine za 20 % višje. V azila se sprejemajo obiskovalci od 18. do 22. ure, morajo pa ga zapustiti najkasneje do 8. ure zjutraj.

Za Miklavža

kupite najceneje igrače v

BAZARJU

S. STUPICA, LJUBLJANA.

Vodnikov trg 5 — Sv. Petra cesta 7. Din 8.— Oglejte si zalogo! Din 12.—

Zanimalo vas bo...

... da je bila Leatrice Joyeva, ki je prav kar dokončala svojo glavno vlogo v filmu »Process Mini Bellamyjeva«, prva žena slavnega bonvivana Johna Gilberta. Pred nekaj leti sta se zakona sporazumno ločila; njuna mala hčerka je ostala pri materi.

... da je snemanje filma »Nevdva veličina« trajalo več ko leto dni, ker se ekipacija, ki je v ta namen odpotovala na Kitajsko, zaradi nemirov ni mogla vrniti domov.

... da je mnogo prizorov gori omenjenega filma posnetih v uredništvu in tiskarni newyorškega lista »New York Herald« in da se dejanje filma odigrava v novinarskem svetu.

... da se je Harry Langdon, znani filmski komik, nedavno tega oženil s svojo tovariško Heleno Waltonovo. Igralec je hotel svo poročno ceremonijo posneti v zvočnem filmu, a na žalost so bili električni vodi preslabi, tako da so zaradi prevelike napetosti pretrgale žice. Zato ne samo ni bilo moči ceremoniji dobiti na film, nego se je poroka vrhu tega morala vršiti v temi.

... da bo moral znani mali debeluh Joe Cob stopiti iz kluba Rantanplan, ker je že prestar zanj. Njegovo mesto zavzame mali komik Chubby Chaney, ki je prav tako šrok kakor visok.

... da je Karl Dane, znani švedski komik družbe Metro-Goldwyn-Mayer, lastnik podjetja, ki finansira več salonov za lov poto.

DESINFEKCIJSKA (razkuževalna) SREDSTVA

za vse svrhe proizvaja »Chemotechnica« družba z o. z., Ljubljana. Mestni trg 10.

Félicie Boutot:

Pomota

Pazi na cesto, če kdo pride, je ukazal slepec, suh možkar nedoločljive starosti, v sivem dežnem plašču. Deček, njegov spremljevalec, je previdno stegnil glavo skozi luknjo v živi meji, za katero se je skrival. Pač. Tam prihaja voz.

Slepec je pridružen zaklel, potem je zašepetal: Počakajva... Čakam že pet let, pet minut več ali manj še strpim... Umolknil je. Slišati je bilo drdranje voza. Tedaj, vila je na desni. Pojdem ob zidu, ki se začneja za mejo. Umolknil je, potem je nadaljeval s hripavim glasom: Ali je ona?... Si prepričan?

Katera ona? je zagodrnjal deček. Ženska. Ali je gotova? Si gotov? Da! Videl sem jo prej ob oknu. In dekla?

Deček je zdolgočasno skomignil z ramoni. Šla je iz hiše Krenila je v mesto, in vrtnar tudi, in gospod se pelje vsako jutro ob desetih v Pariz in se vrača šele zvečer po šestih...

Slepec je bil bled. Vidnil je globoko. Tedaj je sama... Dobro, pojdi tja... Voz je proč. Stori, kar sem ti

rekel. Postavi se med vrata, jaz že pridem tja.

In moje plačilo? je vprašal deček. Slepec je segel nestrpno v žep: Tu imaš dvajset frankov, pozneje dobiš še dvajset.

In potem mi boste dajali vsak teden po pet frankov več. Mislite, da je to veselo opravilo? Vas bom že vodil, toda tako, kakor se mučim že osem dni zaradi te zgodbe, to ni več lep!

Sedaj je končano... končano... ko sem jo našel...

Pa ste vsaj prepričani, da je to ona, ki jo iščete?... Včasih se človek moti...

Ne... ne... Ona jel... Poizvedoval sem... In potem si jo tudi ti videl... Velika je, vitka, rjavolasa, kaj ne?... Ona jel Torej pojdi!

Deček je vstal in se stisnil skozi mejo. Bil je zelo slabo oblečen, dolg in bled, oči so mu bile nemirne in lokave. Kazal je štirinajst let. Mož je potisnil klubok globoko do oči in mu sledil brez besede. Tipal se je ob meji naprej.

Vila je stala samotna in bela pod popoldanskim solncem ob robu ceste.

Deček je prekoratil nekoliko stopnic in pozvonil. Vrata so se odprla: mlada, lepa, rjavolasa ženska v beli

obleki se je odražala od poltemnega ozadja.

Spet si tu? je dejala smeje se... Tedaj vsak dan?... Že včeraj sem ti nekaj dala.

Baš zato, je vzdihnil mladič, ki se je zdel s stisnjenimi rameni in sočutje moledujočim izrazom v obrazu kakor majhen otrok. Zato sem prišel... Jesti moramo vendar vsak dan, kaj ne?

Zasmejala se je.

Tedaj dobro, tudi danes ti dam nekaj, toda... O Bog! Na pomoč!

Slepec se je bil prikradel ob hiši. Zaglal se je proti vratom, odrinil dečka in potisnil mlado žensko, ki jo je bil zgrabil za roke, v ozadje predsobe.

Molčil je ukazal, ali pa te ubijem! Držal jo je trdno kakor s kleščami in njegov od besa spačeni obraz je bil tako preteč, da je mlada ženska prenehala kričati in ga samo gledala z očmi, ki jih je groza na široko odprla.

Deček je zaloputnil vrata in je sledil prizoru z velikim zanimanjem, z rokami v žepu.

Po trenutku strahotnega molka je nagnil slepec svoj obraz k obrazu svoje ujetnice.

Jaz sem... Ali me spoznaš? Odmaknila se je, kolikor je mogla. Ne poznam vas! Kdo ste?... Kaj

hočete?... Denarja?

Strah ji je dušil glas. Slepec se je trdo zasmel.

Jaz sem tvoj mož in ti me ne spoznaš!... Saj nisem tako spačen!... Računala si torej z možnostjo, da se nikoli ne vrnem?... Pet let, kaj, pet let?... Takrat ti je bilo tri in dvajset, danes osem in dvajset... Ali si še vedno tako lepa?... Koliko prijateljev si imela, od kar sem si radi tebe ustrelil kumla, od gospodar? Kako svobodno si zadihala, ko si menila, da sem mrtev!... Toda zgrešil sem... ne popolnoma... ker mi je uspelo, da sem se oslepil... Šest mesecev bolnišnice, umiranja... In ti si izkoristila ta čas, da si ušla... Da, vem, streljal sem nate, predno sem se zgrešil, če je bilo to zgrešenje... In potem sem te iskal, iskal sem te, iskal...

Mlada ženska, ki so ji bila zapestja zmečkana od neusmiljenih rok, ki so jih stiskala, se je od groze opotekla. Obhajala jo je omedlevica. Stresel jo je.

Kaj si ne zmisliš! Imela si trdnjše živce, ko si me delala blaznega s svojimi zlobami in svojih prijateljev in s svojimi trditvami, da me ne ljubiš več!... Spominjaš se, kaj ne, spominjaš se?

Trepetal je od ljutosti in nadaljeval s pretrganimi stavki:

Poglej me... razvalina sem, pohabljenec... slepec! Veš, kaj pomeni, biti slepec? In ti si kriva, ti! Toda sedaj sem te našel! Ni bilo lahko, ne, toda sovrastvo, vidiš, sovrastvo... in potem — morda te še ljubim!... Podkupil sem ljudi... Bivša služkinja mi je povedala, da so te videli tu... In potem mi je pomagal deček... In tu sem!... Danes te ne zgrešim! Nihče več te ne bo imel...

Zaš

Kraljestvo mode

Lepi kožuhovinski plašči

Vsak soprog bo s jeznim ali pa s obupnim vzdihom priznal, da je kožuh najvišje hrepenenje elegantne žene. Zato ga tudi velika večina zakonskih mož smatra za največjega sovražnika domačega ognjišča, kajti katero drugo oblačilo se more pobahati, da je povzročilo toliko zakonskih viharjev, kakor ravno kožuh? Tem bolj, ker stoji kožuhova cena ponavadi v nasprotnem razmerju s dobro voljo soproga, ali pa s stanjem njegovega žepa.

Tukaj si ne moremo odreči, da ne bi položili v usta po kožuhu koprneče žene nekaj učinkovitih argumentov. Namreč:

Kožuh ni več tisto nepraktično in luksuzno oblačilo prejšnjih let, ko je bil samo čez zimo moderen in se mu poleti na podstrešju delali družbo molji ali pa naftalin. Danes je kožuhovinski plašč dobrodošlo ogrinjalo za poletne večere, plašč za potovanja in izlete preko celga leta. Sicer pa vemo, kako je — srditi blesk v očeh najpopolnejših gospodov stvarstva se bo šele omilil, ko pri temi kožuhne zagledajo svojo ženo še sto-krat mikavnejšo v novem in razmeroma cenemem kožuhu. Zakaj moderne kožuhovine niso več tako nedostopno drage, kakor časih, ko je žena gledala s prezirom na vsako imitacijo. Priznano dejstvo pa je, da kožuhovina prijetno laska obrazu in lepo uveljavlja vsako postavo.

Poleg črnih kožuhov, ki so brez dvoma najumestnejši, ker se lahko vedno in povsod izkoristijo, nam je moda prinesla celo vrsto nenavadnih kož, ki s svojimi pregami, barvo in sestavo zelo zanimivo učinkujejo. Dekorativno delujejo manšete in ovratnik, ker so skoraj vedno iz kontrastne barve, kar se še podčrta na ta način, da je plašč iz krat-

kodlake kožuhovine, oprema pa iz dolgodlake. Kroj novih kožuhovinskih plaščev je večinoma enostaven in nekomplikiran, ker se baš v tem primeru s enostavnostjo doseže največji efekt.

Za štrpaceriranje stoji v ospredju paletet kroji, ki so krajši od obleke, rabijo potemtakem malo kožuhovine in delujejo izredno elegantno. Na prvi sliki kažemo tak model, ki izvrstno služi tudi v promensadne svrhe.

Istotako praktičen je s kožuhovino podlažen plašč, ki je sicer izdelan iz blaga ali usnja. Ker gre za notranjost, lahko za podlogo uporabimo star kožuh, ki ga ne maramo več nositi. (Slika 2.)

Plašč iz perzijanerja ali njemu slična ogrinjala iz imitacij (kar je mnogo cenejše), vedno zelo elegantno izgledajo in imajo to prednost, da jih moremo uporabljati tudi zvečer. Naša predzadnja slika prinaša tak model, zadaj podaljšan, spredaj pa zvončasto krojen, z moderno nabranimi rokavi, ki se pri roki popolnoma zožijo. Opremljen je z ovratnikom kontrastne barve, za kar nam služijo n. pr. črnila — podganeč (učinkovito in ne predrago nadomestilo pravega črnila), ali pa rjava kožuhovina, ki jo imamo čisto doma v obliki kake neuporabljive boe. Na črnem plašču tudi zelo elegantno delujejo plavi, lisici varljivo slični belgijski kuni.

Plašč iz konjske kože je kožuh, ki je priporočljiv že zaradi svoje trpežnosti, razen tega pa je skrajno originalen, posebno če ga garniramo z dolgodlakno lisico, jazbecem ali kuno. Robi nam za vsako priložnost. (Zadnja slika.)

Ovratnice

no v tako tesnih stikih s sedanjostjo, da neprestano dobivamo v tej stroki novosti, ki jih rada nosi tudi najeleгантnejša žena, dasi gre za imitacijo. Najbolj priljubljeni so takozvani »obrtin« — umetniški komadi, kombinacije iz kovine in emajla, pri kate-

rih igra glavno vlogo originalnost sestave. Najnovejši modeli so zares nenavadno apartni, zlasti spiralne oblikovane ovratnice, nadalje srova členkovita veriga s emajlnoplastjo ali pa nova luskinasta veržica. Razen tega so se znova uveljavile one fine, iz tenkih paličic sestavljene veržice, ki so se že nosile pred več leti in so določene, da držijo privesek iz napol dragocenega, apartno obrušenega kamna. (Slika.)

A T E L J E
ZA NOTRANJO
ARHITEKTURO
ING. ARH. J. OMAHEN
ING. ARH. D. SERAJNIK
LJUBLJANA
KOLODVORSKA
ULICA ŠT. 28/II

Mali, prepeti klobuk

je nedvoumno zmagovalec v letošnji zimski modi klobukov in priznati se mora, da so vse te nove, fantastično garnirane oblike izredno pikantne. S svojo neznatnostjo se zabavno odražajo od bogatega in naravnost pompoznega učinka ostale mode. Najnovejši modeli izgledajo, kakor da so jih drapirale šele na glavi nositeljice, tako popolno obrobijo obraz.

Na gornji sliki kažemo zanimivo prepet klobuček, ki spominja malo na stil Wagnerjeve čepice in se nosi zvečer. Spodaj se vidi originalna čepica iz klobučevine s apartnim postranskim aranžmanom, ki predstavlja eno najnovejših in najeleгантnejših pokrival za popoldan.

Modni atelje J. KURILJ

Ljubljana, Turjaški trg št. 1.

Nudim cenjenim odjemalcem prvotno izdelavo, vse vrste moške garderobe po najnovejšem kroju. Angleško blago v najmodernejših vzorcih vedno v zalogi. Postrežba točna in solidna.

Smučarji

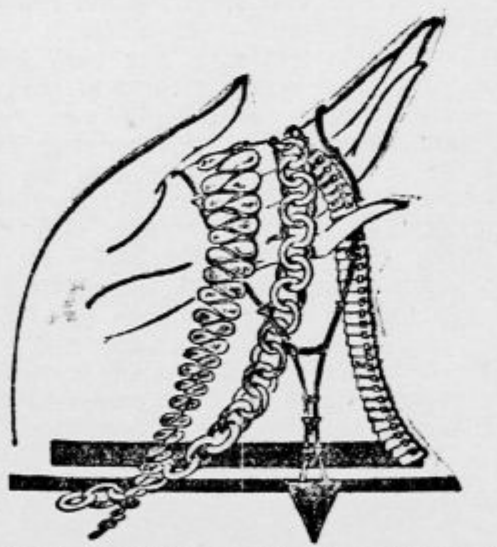
velika športna razstava

P. Maglič

Ljubljana, Aleksandrova c. 16
(nasproti opere)

Spor za Maratovo banjo

Ameriški milijonar Rodman Wana-maker je ob svoji smrti zapustil muzeju svojega rodnega mesta Maratovo banjo, ki jo je pred leti kupil v Parizu. Muzej je javil v časopisih svojo novo pridobitev, naka se je takoj vnel spor o pristnosti kupljene relikvije. Oglašila se je namreč takoj gospa Tussaud, lastnica nekega velikega londonskega panoptika, ki zatrjuje, da ima edino nje podjetje pravo Maratovo banjo. Panoptikum jo je l. 1885. pridobil v nandejskem župnišču Sarzeau, kamor je prišla iz zapuščine generala de Saint-Hilaire. Ta pa jo je l. 1805. kupil pri nekem starinarju s potrdilom, da je Maratova. Tudi iz pariškega muzeja je prišlo poročilo, da se prava izvorna in pristna relikvija nahaja v lasti tega muzeja. Banja, ki je v Ameriki, ima tudi mnogo spričeval, ki potrjujejo nje pristnost, največ pa dajo Američani na napis v banji, ki se glasi: »V tej banji je 13. julija l. 1793. Charlotta Corday umorila Marata.«

Kožuhovinske plašče

že od Din 2500.—

dalje v veliki izbiri modri, damam
tvrdica

L. ROT, Ljubljana, Mestni trg 9

Zaloga vseh vrst krzna po solidnih cenah
Strojenje, barvanje, izdelovanje
kožuhovine.

jim prijateljcem je vzkliknila v hipnem navdihu.

Slepec je zastokal. Njegove besne roke so jo tipale po obrazu in lasih; nagnil je svojo glavo čisto do nje s strahovitim naporom, da bi videl.

Ti si! je dejal, ti si! Vem. Ne pre-motiš me! Pridi sem! je zaklical deč-ku. Pogledaj jo! Oči so ji plave?

Da, je odvrnil deček brezbržno; ko pa je pogledal mladi ženski v oči, je opazil v njih izraz takšne groze in tolikšne prošnje, da je moral pristaviti: plave ali zelene, med obojim...

Ona je! Saj vem! Pridi bližje, je ukazal dečku v hipnem domisleku. Dvigni ji rokav... levi rokav... Hito vendar... Raztrži ga, bedak, če ga ne moreš odrediti! Pogledaj ji sem. Sem, poleg mojega prsta. Tu je majhna pegica v koži, ni res? Bleda pegica, kakor majhna vijolica? Pogledaj, ti pravi-vm!

Deček je pogledal in opazil vijoli-často znamenje: No? je zarjul slepec. No, gledam, je menil deček. Dvignil je svoje lokave oči in je za-

gledal spet ono brezmejno prošnjo v njenih očeh. S prevečano kretnjo je podrgnil kazalec in palec, zahtevajoč s tem denarja. Njene oči so pritrile.

Tu ni nič, je pojasnil mirno. Nobe-ne pege, kakor v mojih očeh.

Lažeš! je zavpil slepec.

Ne lažem! Nobene pegice. Če bi bila, bi povedal. Saj me nič ne briga, je dodal. Saj vendar ne gre za mojo kari-rist. Če vam tako rečem, vas hočem samo ubraniti, da ne bi storili kaj nepotrebnega.

Molk. Mlada žena je postala najprvo rdeča, potem bleda kakor smrt. Slepec je strahotno okleval.

Pozor! je hipoma dejal deček. Ne-kdo prihaja...

Slepec je spustil roke, ki jih je držal. S kretnjo brezupnega dvoma se je hitro obrnil, odprl vrata, stopil, tipaje ob zidu, na cesto in se oddaljil.

Predno mu je deček sledil, se je približal mladi ženski, ki je stala še vedno nepremična, bleda in drhteča.

To je vredno tri sto frankov, je me-nil. Jutri pridem ponje... Če ne, ga privedem spet sem.

Zdravniška posvetovalnica

G. S. M. v P. Bolezen gotovo ni podedovana, pač pa konstitucija, iz katere lahko izvira naklon k obolenju, zaradi posebnega ustroja organa. — Da se taka obolenja rada vračajo, veste iz lastne skušnje. Verjetno je, da jih doživite še več. Vsa obrambna sredstva, ki jih uporabljamo, lahko samo razkužujejo in tudi to omejeno duplino na njeni površini, torej sluznice, ne morejo in seveda tudi ne smejo prodreti v globočino, ker bi v tem primeru sredstva odvisni jakosti lažje ali težje okvare. Ne preostane vam torej drugega, kot to, kar vam je že nasvetoval vaš zdravnik: radikalna operacija, ki je neznatna, toliko kot brez nevarnosti in vas reši enkrat za vselej vseh preteklih vam nadlog. — G. C. M. v S. V. n. L. Kakor sami pravite, vladajo glede teh imunizacij in njihove trajnosti jako različna mnenja. Odveč bi bilo navesti še naša, ker ga ni moči boljše podpreti, kot druga, ki so vam že znana.

— Zaenkrat pa se nam zdi vendarle priporočljivo novo cepljenje. Preberite odgovor, stojič v današnji »Posvetovalnici« pred vašim. Isto velja za anasot, panflavin itd. Ne-kaj malega pa koristilo vsi ti lekovi, ker uničijo vendarle kolikortoliko bolezenske kali in razkužujejo ustno votlino in v njej se nahajajoče sluznice in žleze. — Vse preprečevalne mere je moči izvesti samo do neke meje, pri čemer se upošteva v prvi vrsti večja ali manjša nevarnost splošne okužbe. Zato je jasno, da so predpisi za kugo ali kolero n. pr. dokaj osterjši kot za ošpi-ke ali kako slično bolezen. Stori se pač, kar se da in se skuša odpraviti običajno najbolj neposredna preteča nevarnost infekcije. Če bi pa hoteli razkuževati striktno po teoriji, — ne glede, da je to skoraj vedno nemogo-če, bi morali ustaviti vsak promet po se-lezniad, vsako shajanje, zapreti vse šole, gos-tilne, kavarne, trgovine, kontumicirati vsa-kogar, ki je sploh prišel z bolnikom v doti-ko, seveda tudi zdravniške itd. Menda ni treba poudarjati, da je to neizvedljivo, in da ne bi bile tako stroge odredbe v nobe-nem razmerju s dejansko nevarnostjo. Še manj pa s pričakovanim uspehom. — G. J. P. v B. B. Ta, med mladimi ljudmi tako raz-širjena razvada, sicer davno ni tako škod-ljiva, kakor pišejo gotove knjižure, sposobna je pa že okvariti živčevje in ga razdražiti ter izžupati. Če trpi preko gotovih let in se prekomerno pojavlja, postane izraz seksual-ne hiperestezije, vznikne skoro vedno na psihopatični podlagi. Pojavlj, o katerih po-ročajo, so dokaz prekomerne razdražljivosti in iz nje izhajajoče slabotnosti. Posledic vam pač ni treba poročati, saj jih doživ-ljate in si lahko sami mislite, do kakih ne-prilik lahko vodi. Svetujemo vam, da se odločite in stopite za nekaj tednov na živ-ni oddelki ljubljanske bolnice. — G. P. P. v P. Kar opisujete, so pod kožo nemešne lojne žleze, ki prosejajo skozi njo. Zakaj vas ženirajo, nam ni razumljivo. Zdravil proti njim ni, kakor kajpada povaja ni snat-rati za bolezen. — Za opisano napako ni druge pomoči kot neznatna operacija, kato-ri si daste najbolje izvesti v bolnici. Bole-vanje bo trajalo kakda dva tedna, morda še manj. — »Notranjica«. I. Brez osebne pre-iskave vsaka sodba nemogoča. Morda pa ne-ravno ležite? II. Tudi na to vprašanje ni moči brez preiskave odgovoriti. Morda trpi-te na kroničnem vnetju obkrobnice? Stopite vendar k zdravniku in se dajte preiskati. III. Velja isto, kar za vas. K zdravniku! Na tako površne in neustrezne, deloma si na-sprotnoče opise, je sploh vsak odgovor ne-mogoč, ker ni mogoče niti domnevati, za kaj gre. — G. M. L. v L. Da bi bila vaša očesna bolezen v kaki zvezi z vašim diha-njem, si pač težko mislimo. Poskusite jemati kalcijev diuretin (2—3 krat na dan po 1—2 pastili), vrh tega še natrijevega bromi-da po 2—3 noževke konice na dan. — G. M. M. Na v. Brez točne preiskave želodčnega soka — rentgenološka preiskava davno ne zadostja — ni moči glede vaše bolezni po-vedati ničesar določnega. Če je pa res po-javov kriva prekomerna zakisanost, upo-rabljajte kalcijev laktat, — po 1 žlico na čašo vode, — katero je požirkoma porabi-ti preko celoga dne. Nadalje popijte vsak dan 1 liter mleka, kateremu ste pridelali po par žlice apnove vode (aq. calcis), ki jo dobite v vsaki lekarni. Ostalo mora storiti dijeta. Jettje večkrat, a vedno po malem. Izogibajte se vseh začimb (gorčica, česen, čebula, po-per, žebice itd.), vseh kislih jedi in pijač, kislih kumaric, citron, jesiha, vina), hrani-te se po možnosti s tekočimi in kašnatimi jedmi. Izogibajte se juh, ali samo postne juhe s slezavimi zakuhami (ječmen, sago itd.). Priporočljive so maslobo, posebno ma-slo in emetana, rumenjaki, kuhano meso, kruh razen skorje. Poleg tega radensko sla-tino. Prepovedano: vse pečene, pražene in ocvrte jedi, bodisi mesene, bodisi močnate, kotleti, zrezki, pražen krompir, pečeni štruk-lji itd. — A. B. v C. Sodimo, da je pojavu krivo zaupanje Elja v nogi. Morda smo pravo uganili. Jemljate par tednov kalcijev diuretin 1—2 pastili 2—3 krat na dan in masirajte si pridno nogo. Seveda pa v pri-meru, da vam zdravilo pomaga, kuro pre-je ali sleje zopet ponovite. Poleg tega skrbite za redno iztrebljanje. Kot pijačo vam pri-poročamo radensko slatino. — G. J. H. v K. Oprostite, tako nekoliko jamejše se morate že izraziti, da vemo, kaj hočete izvedeti. Dvomimo, da bi vam bilo prav, če bi vam na vaše vprašanje mi tako odgovorili, kakor ste ga vi stavili! — G. M. T. v 8. Pred tret-

„Na povratu se hi-tro zavojček LUX-a, in moje nogavice so zopet kakor nove.“

Takogovorivsa-ko moderno dekle.

LUX

Jim mesecem nosečnosti je le-ta jako težko in zanesljivo ugotovljiva. Da bi se gravidi-teta po dveh mesecih opazljivo poznala, je izključeno. Tudi izguba teka, ni nikakor re-eno znamenje nosečnosti, niti izguba perila ni povsem zanesljiv simptom. Obrnite se na kakake ginekologa in dajte se preiskati. To je edino, kar vam moremo svetovati, če ho-čete izvedeti, kako stoj z vami. — G. A. B. v Z. K. p. L. Bolnika pošljite v posteljo, kjer naj pije katerikoli po možnosti topel čaj. Križ mu mažite s kakim mazilom za trganje, ka-tero dobi v vsaki lekarni. Vrh tega naj vza-me vsak dan dvakrat po 2 grama salicilove-ga natrija. Bolnici se je v usesih bržice na-bralo maslo, ki je deloma prisušeno. Naj gre k zdravniku, da ji izpere sluhovoda, pa upa-mo, da bo stvar v redu. — G. D. R. v Z. Ti-sto glasovito mazilo izvrstno pomaga izlelo-valcu, da si polni, kupovalcu pa, da prazni svoj mošnjček.

Že skozi 20 let

prodaja najboljše češko in angleško suknjo za oblike in plašče, volneno bla-go, platno, šifon, flanel, odejje, prepro-ge perje, puh itd.

I. N. SOSTARIC,

Maribor, Aleksandrova cesta št. 13.

Najnižje cene, točna postrežba. Blago-volite se prepričati!

Kadar Vam je slabo v želodcu

kadar čutite pritisk in napetost v že-lodcu, kiseli okus v ustih, kadar vas mučijo hemeroidi, glavobol, vrtogla-vost, nespečnost, tedaj vzemite preiz-kušeno zdravilno specialiteto FIGOL eliksir, uredili boste prebavo in povr-nilo se vam bo zdravje.

FIGOL proizvaja in pošilja po poštnem povzetju lekarna dr. Semelič, Dubrov-nik 2, 43.

Originalni zavojček s tremi steklenica-mi, s pakovanjem in poštino stane 105 din, 8 steklenic 245 Din, ena stekle-nica 40 Din. Mnogoštevilne zahvale prihajajo dnevno o uspešnem delova-nju FIGOLA.

—X—

Javna zahvala.

P. N. dr. Semelič, Dubrovnik 2, 43. Imel sem močno zaprtje želodca. Naročil sem tri steklenice FIGOLA in ko sem jih popil, sem ozdravel, in sedaj mi je, hvalabogu, dobro. Ker sem trpel na prenatrpanosti želodca, nisem smel zaužiti drugega kot mleko, a sedaj jem vso. Zelo se vam zato zahvaljujem za vaše zdravilo FIGOL. Radomir Živković, Beograd 28. aprila 1928.

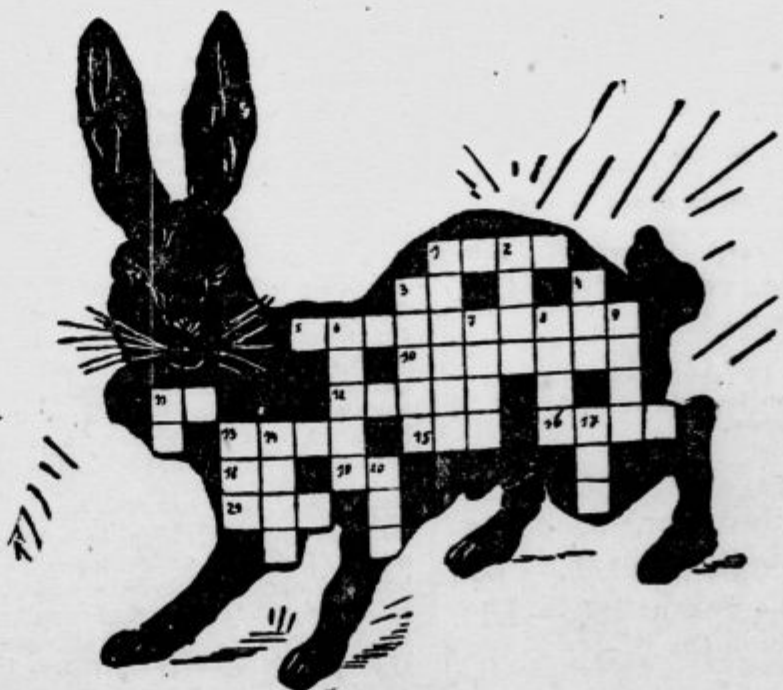
Križanka „Dolgohec“

Pomen besed.

Vodoravno: 1. vodni slav: 3. naslovna kratka; 5. čredniška sodba; 10. celina; 11. okočala Ljubljane; 12. vrag; 13. grški de-nar; 15. naplačilo; 16. turški bog; 18. malkica; 19. predlog; 21. pesnitev. — Na-vpično: 1. ravnokrilce; 2. gora v Karavan-kah; 3. žalostni dokodek; 4. stoletje; 6. konška onrema; 7. vrednost; 8. letni čas; 9. teža; 11. veznik; 13. osebni zbirnik; 14. revščina; 17. rastlina; 20. najvišja oseba.

Rešitev križanke »Torbica«

Vodoravno: 1. Asen; 5. rokavica; 9. Mo-lanezija; 11. Okl; 12. Al (aluminij); 13. San; 14. ta; 15. etil; 17. na; 18. ananas; 20. ve-na; 22. nato; 24. ila; 25. p. d.; 27. ker; 28. li; 29. drob; 31. ri; 32. od; — Navpično: 1. Aka; 2. sonata; 3. Evelin; 4. niz; 5. reka; 6. ali; 7. cis; 8. Aian; 9. motorovilo; 10. Ana-tor; 15. ena; 16. lan; 18. Ana; 19. sak; 21. Elida; 23. teran; 25. prezir; 26. doma-la; 29. dnina; 30. Boris; 36. la; 37. in.

"JUTRO"

svojim naročnikom in čitateljem

za

Miklavža in Božič

Jutro hoče tudi letos svojim prijateljem omogočiti nakup krasnih slovenskih knjig po jako znižani ceni. Knjige, ki jih jim nudimo, lahko uporabijo za miklavževa in božična darila, ali pa za začetek domače ali društvene knjižnice. Knjige so razdeljene v

krasne zbirke.

Vsak naš naročnik ali čitatelj jih dobi po silno znižanih cenah. Naši prijatelji dobe zbirke

od 50.— do 150.— dinarjev.

razen poštne, ki je navedena pri vsaki zbirki. Cena za vezano zbirko je označena pri vsaki zbirki.

Ugodnost nakupa teh zbirk nudimo le svojim čitateljem in naročnikom, in to v času

od 26. novembra do 10. januarja.

Nakup in naročila se vrše z naročilnico, ki se izreže iz »Jutra«, ter le proti takojšnjemu plačilu. Zamenjava knjig iz ene zbirke v drugo je nemogoča.

Knjige se dobe v knjižarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54. Kdor predloži »Jutrovo« naročilnico, ima pravico do nakupa vseh desetih ali pa poedinih zbirk. Zunanji naročniki naj nalepijo naročilnico na dopisnico in jo pošljejo izpolnjeno na upravo »Jutra« v Ljubljani.

Naročilnica

Upravi »Jutra«

v Ljubljani.

Podpisani naročam (katero)? zbirko knjig.

Istočasno pošiljam za knjige in poštino znesek Din

Za vezavo knjig dodajam še Din

Po prejemu denarja mi knjige takoj pošljite.

Ime naročenika (čitljivo)

Kraj, pošta

Istočasno z naročilnico je treba poslati denar po poštni nakaznici ali po položnici (ne »Jutrovi«), ki se dobi pri vsakem poštnem uradu za 25 par, na naslov: Tiskovna zadruge, knjižarnica v Ljubljani, poštno ček, račun št. 11.926.

Na naročila brez denarja se ni mogoče ozirati.

Ako ima kdo že kako knjigo, pa bi zbirko le rad naročil, ta stori najbolje, ako naroči skupaj s prijatelji dve ali več zbirk, ki si knjige razdelijo tako, kot jim je najbolje všeč.

Da ne pridejo knjige za darila prepozno in da zbirke, zlasti vezane, ne poidejo, pripravljamo, da jih naročite takoj.

Knjige so najlepše in najcenejše Miklavževa in božična darila za mladino, pa tudi za odrasle.

Seznam knjig v poedinih skupinah:

I. zbirka.

Dr. Ivana Tavčarja zbrani spisi. Uredil dr. Iv. Prijatelj.
III. zv. Otok in struga — Tiberius Pannonicus — Kuzovci — Janex Solnce — Vita vitae meae.
IV. zv. Grajski pisar — 4000 — V. Zall — Izgubljeni Bog.
V. zv. Izza kongresa.
VI. zv. Cvetje v jeseni — Visoka kronika.

Vse obširne knjige mesto

324.— Din le 150.— Din ali v platno vezane 200.— Din.

Poština Din 18.—

II. zbirka.

Josipa Jurčiča zbrani spisi. Uredil dr. Ivan Prijatelj.
II. zv. Spomini starega Slovence — Tibo — Jurij Kobila — Dva prijatelja — Vrbani Smukova ženitev — Grad Rojina.
III. zv. Kloštrski žolnar — Deseti brat.
IV. zv. Golida — Hči mestnega sodnika — Nemški valpet — Dva brata — Božidar Tirtelj — Kozlovska sodba v Višnji gor — Črta iz življenja političnega agitatorja — Sin kmetijskega cesarja — Sosedov sin.
V. zv. Pipa tobaka — Moč in pravica — Zupanovanje v Globokem dolu — Vojni krajin — Telečja pečena — Ivan Erazem Predjamski Tattenbach — Bela ruta bel denar — Doktor Zober.

Vse obširne knjige mesto

228.— Din le 100.— Din, ali v platno vezane 160.— Din.

Poština Din 18.—

III. zbirka.

Janko Kersnik: Cyclamen. Roman.
Janko Kersnik: Agitator. Roman.
Podlombarskega: Zbrani spisi.
I. zv. Gorski potoki — Tovarš Damjan.
II. zv. Potresna povest — Moravske slike — Vojvoda Pero.
Simona Jenka zbrani spisi. Uredil dr. I. Glonar.
Josip Stritar: Sodnikovi.

Vseh šest knjig mesto

224.— Din le 100.— Din, ali vezane 160.— Din.

Poština Din 12.—

IV. zbirka.

Meško: Kam plovemo. Roman.
Sori: Zadnji val. Roman.
Budel: Križev pot Petra Kupljenka. Povest.
Kersnik: Testament. Povest.
Lah: Angelin Hidar. Povest.
Novčan: Samosilnik. Novela.
Waštetova: Umirajoče duše.
Kmetova: Večerna pisma.

Vseh osem knjig mesto

216.— Din le 100.— ali vezane 160.— Din.

Poština Din 12.—

V. zbirka.

Boccaccio: Dekameron — 3 knjige, 774 strani s 100 ilustracijami. (Le za odrasle.) — Knjige obsegajo 100 povesti, katerih snov je zajeta iz ljubezenskega življenja 14. stoletja. Kdor se hoče izvrstno zabavati in iz srca nasmejati, pa ne išče povsod nemoralnosti in pohujšanja, naj naroči to zbirko.

Mesto 168.— Din le 80.— Din, vezane 110.— Din.

Poština Din 7.—

VI. zbirka.

Shakespearejeva dramatična dela. Prev. O. Zupančič.
I. zv. Sen kresne noči.
II. zv. Macbeth.
III. zv. Othello.
IV. zv. Kar hočete.
V. zv. Zimska pravljica.
VI. zv. Ukročena trmoglavka.

Vseh šest knjig mesto 148.— Din le 70.— Din, vezane 110.— Din.

Poština Din 9.—

VII. zbirka.

Potopisna zbirka za mladino (ilustrirana). Nansen: V noči in ledu. (Proti severnemu tečaju).
Brežnik: Junaki prekomorskih poletov.
Kozak: Boj za Mount Everest. (Najvišje goro na svetu).
Sven Hedrin: V azilskih puščavah.
Kunaver: Zadnja pot kapitana Scotta. (Na južni tečaj).
Hearn: Knjiga o Japonski.

Vseh šest knjig le 100.— Din mesto 208.— Din, vezane 150.— Din.

Poština Din 9.—

VIII. zbirka.

Goncourt: Dekle Eliza.
Servantes: Tri novele.
A. France: Pingvinski otok.
Barbusse: Ogenj.
Andrejev: Plat zvona.
Strug: Jutri.
Andrejev: Povest o sedmih obešenih.
Coster: Ulenspiegel.
Vayanski: Leteče senca.
Fozzaro: Svetnik.
Maupassant: Povesti iz dneva in noči.

Vseh 11 knjig le 100.— Din mesto 218.— Din, vezane 160.— Din.

Poština Din 18.—

IX. zbirka.

Stenkevci: Zgodovinski romani: Z ognjem in mečem.
Potop I in II del.
Trije obežni, skoro 1800 strani obsegajoči ilustrirani zgodovinski romani, veljajo le 140.— Din mesto 290.—, vezani 180.— Din.

Poština Din 18.—

X. zbirka. (Zbirka za otroke.)

Zupančič: Pokoncu izpod korenja.
Grošjeva: Sale za male.
Grošjeva: Cebelica brendelica.
Domače in tuje živall.
Sori: Bob in Tedl.
Waštetova: Pravljica.
Sori: V deželi Cirimurcev.
Čika Jova: Kalamandarija.
Princesa v pomaranči.
Dolgohri Jernejček.

Vseh 10 knjig vezanih le 100.— Din mesto 215.— Din.

Poština Din 11.—

XI. zbirka.

V enajsti skupini si vsak sam izbere knjige iz navedenega seznama po navedeni ceni, ki so za okoli 60 % nižje od prodajnih. Skupina mora obsegati toliko knjig, da velja najmanj Din 50.— Poština za skupino do Din 50.— znaša Din 10.— Za izbiro so na razpolago sledeče knjige: Heller: Blagajna velike vojvode. Roman. Cena Din 8.—
Farrere: Gusarji. Cena Din 8.—
Harry Sheff: Hči papeža. Roman Lukrecije Borgie. Cena Din 8.—
Cuendas Fereal: Veliki inkvizitor. Ljubozenski roman iz najramotnejše dobe človeške zgodovine. Cena Din 8.—
Jean de la Hire, Lucifer. Fantastični roman. Cena Din 10.—
Leblanc: Tigrovi zobje. Cena Din 10.—
Veridicus: Pater Kajetan. Roman. Cena Din 10.—
Dumas: Zvestoba do groba. Roman. Cena Din 10.—
Oliver Curwood: Onkraj pragozda. Roman. Cena Din 8.—
Gustave le Rouge: Misterija. Roman. Cena Din 10.—
Hubicki: Roman zadnjega cesarja Habzburžana. Cena Din 10.—
Jack London: Roman treh arc. Cena Din 10.—
Oevre Richter Fritsch: Rdeča megla. Roman. Cena Din 8.—
Bruyere: Hektorjev meč. Roman. Cena Din 8.—
Zevacco: Papežinja Faveta. Roman. Cena Din 15.—
Curwood: Lov za ženo. Roman. Cena Din 10.—
Selig: Ugrabljeni milijoni. Roman ameriškega Jugoslaven. Cena Din 15.—
Oppeheim: Milijonar brez denarja. Roman. Cena Din 8.—
Staroslav: Gostilne v stari Ljubljani. Cena Din 6.—
Melik: Do Bitolja in Ohrida. Cena Din 6.—

Posebno nagrado krasni

ALBUM SLOVENSKE KNIJEVNIKOV, ki prinaša 267 slik slovenskih književnikov v bakrotisku dobi brezplačno za božični večer 10 naročnikov, ki naročijo in plačajo vsaj 2 zbirki do 15. decembra in ki bodo izžrebani.

Najnujnejši problem

Socialno politični odsek mestne občine Ljubljane se po reorganizaciji svojeza urada, ki to le izvedel v letu 1928, posvetil glavno pažnjo mladinskemu skrbstvu. Ne brez utemeljitve le odsek podčrtal veljansko važnost mladinskega skrbstva v polni meri, ker se sadovi zanemarjanja te panoke socialnega skrbstva kažejo v vse svoji strašni obliki: porast tuberkuloze, visok procent zanemariene mladine, naraščanje števil mladostnih zločincev, morala pokvarjenost in celo spolno okuženost otrok.

Ako pogledamo v naša predmestja, v one barake, kamor so dovolne razmere stila vso budo z vse-ni grozotnimi posledicami, zasledamo pred seboj problem, ki je tako težak, da za občina sama ne bo morda rešiti brez vsestranske sodelovanja onih, ki so poklicani, da zaščitijo človeško družbo pred propadanjem.

Mnogi da premožni niti ne sanjajo o strašni bedi, ki vlada v predmestjih in tudi v mestu samem. Poznam barake, v kateri se vprico otrok, izstradan in prezgodaj ostareli plačulec preklinja, se rablo izrazi, ki človeka pretrese do duše. V otlanosti se prostituirajo pred očmi otrok, sredi mesta, ki ima vse polno karitativna organizacij in ustanov in svoje oficijelne dobrodelne institucije.

Tam nekje v napol brušeni baraki leži tuberkulozna mati z dvema otrokoma: v baraki le na tleh luža od dežja, ki pada skozi raztrgano streho. Po dnevi vidiš otroka, ki se plazita okoli barak in iščeta kruha, solnce in toplote. To so otroci, ki ne poznajo drugega občutka kot lakoto in mraz, ki ne slišijo tople besede, ampak samo preklinjanje.

Našli bi lahko celo vrsto primerov tativne mladotnih, dolgo vrsto primerov prostitucije. Samo pogledati bi bilo treba tla v one dele mesta, kjer se vzvalajo bodoči zločinci, bodoče prostitutke, otroci, ki bodo čez leta samo še za hiralsko oskrbo in ki bodo v svojo težo padli v breme občini oziroma splošnosti.

Mladinski urad mestne občine skuša s vsemi silami prodreti v sredo bede in lo omejit, a sredstva so tako mala, da so uspehi tega dela komaj vidni. Velike so žrtve občine: dečja zavetišča, kjer le našo zavetje 300 otrok preskrba v zavodih (Marianščine, Lichtenturn), dečji domovi, rešitve, izdajanje stalnih podpor, obleke, obnova in perila, izdatki za vse to zredo v milijone. Ustvarili se le sistem v mladinskem skrbstvu, ki skuša preventivno poseči v mase, vendar so sile premale in kar le nalteže, delo le razcepljeno. Mizijska zaščita mora iti v roku v roku s socialno zaščito; zato je upati, da bo letos izvršena namera, da se prideli k mladinskemu uradu zdravnik, ki le bil v te svrce soretet v mestno službo.

Nujno potrebna pa je tudi delovna skupnost vseh karitativnih društev in organizacij: privatnih, samoupravnih in državnih. Visoko le ceniti delovanje mnogih karitativnih društev in ni dvoma, da le njihovi nameni čisto socialni. Zato le kotovo, da bodo vsa ta društva podprla misel, ki zre za koncentracijo delovnih sil vseh karitativna društev v svrhu omejitve in preprečitve bede med mladostnimi.

Društva naj bi ostala še v napred avtonomna. Izvolili bi se le skupen akcijski odbor pod okriljem mestne občine: odbor naj bi svoje delo osredotočil na mladinsko skrbstvo. Izdelal naj bi skupen delovni program, zbral skupna sredstva in začel s

takošno izvedbo akcijskega programa.

Najnujnejše naloge, ki bi jih moral rešiti ta akcijski odbor, bi bile naslednje: a) razširitev dečnih zavetišč in ustanovitev otroških vrtcev, kjer bi bila deca čez dan pod nadzorstvom v toplih prostorih in bi prejela tudi hrano proti mali odškodnini; b) preskrba otrok z obleko in obutvijo, čez zimo pa poleg teza tudi razdelitev kuriva; c) hišniško nadzorstvo nad otroki in materami in ustanovitev okrajnih posvetovalnic za matere in dojenčke, kjer bi se brezplačno dajali zdravniški in pedagoški nasveti obemom pa tudi iskala pomoč in podpora potrebim; d) treba bi bilo naložiti kartoteko o evdenci, zdravstveni in socialni, za vse otroke po okrajih. S tem bi se omogočila obširna preventivna pomoč.

To so samo temeljna in najnujnejša vprašanja, iz katerih sledijo nuno druga. Vendar se moramo s temi vprašanji baviti v prvi vrsti in v takem obsegu, ki omogoča uspeh. Uspeh bo pa mogoče le takrat, ako skupno in organizirano pričemo ofenzivo proti bedi in njenim posledicam.

V kratkem bo mladinski urad sklical enako, ki na reši vprašanje delovne skupnosti vseh karitativnih društev. Gotovo se bodo odzvali vsi oni, ki jim le na srco bodočnost naše mladine.

Lolze Sedej.

Sokol

Ob šestdesetletnici ženske telovadbe v Sokolu

Ko je bil leta 1862 ustanovljen v Pragi prvi Sokol, se je gojilo v njem samo telovadbo moških oddelkov. Sele leta 1869, se je posrečilo nekaterim naprednejšim Čehinjam prebiti led med vrstnicami in ustanoviti »Telovadno društvo praških gospa in deklet«, ki je pričelo s sistematično žensko telovadbo pod vodstvom ustanoviteljice Sokolstva, Tyrša in drugih. Precej dolgo pa je vseeno trajalo, da se je ostalo žensstvo na Češkem ogrelo za telovadbo oziroma za kako telesno vzgojo sploh. Le polagoma se je širila misel med ženami, da je tudi za nje zdravo in koristno, ako skrbje za pravilno vzgajanje in negovanje njihovega telesa. Ko pa enkrat to naziranje splošno prodrla, zaznamujemo zelo nagel porast ženskega članstva v Sokolu. Prvotno »Telovadno društvo praških gospa in deklet« je sicer formalno ohranilo svoje ime še zelo dolgo, toda vso vzgojo je vršilo v Pragi Sokolstvo, povsod drugje pa so bili ustanovljeni nekaki ženski oddelki, kasneje pa so postale ženske popolnoma enakopravne moškim v organizaciji. Danes reprezentira češkoslovaško žensstvo v Sokolstvu lep odstotek vsega članstva, pa tudi glede aktivnosti moramo podčrtati, da prav nič ne zaostaja za člani.

Po češkoslovaškem vzoru se je tudi med Jugoslovenkami koncem 19. stoletja porodila misel za sodelovanje pri sokolskem delu. Kmalu so si osnovala večja društva svoje ženske oddelke, dokler ni končno tik pred vojno pričel široki razmah ženske telovadbe tudi pri nas. Po vojni je bilo potrebno, marsikje začeti znova, toda razvoj lahko smatramo kot zadovoljiv, četudi bi lahko napredek bil mnogo znatnejši, kakor je.

V JSS je danes združenih nekako 10 tisoč članic, ki tvorijo torej nekaj manj kakor četrtino vsega članstva. Število telovadk pa je prav za prav nizko, saj jih je samo okoli 3000. Ako smemo trditi, da je pomanjkanje prednjakov pri moških še vedno akutno, potem velja to v dvojni meri za članice. Število prednjakov itak ni veliko, le nekatera vodilna društva so v stanju, da imajo za celotno vodstvo ženskega telovadnega dela res zadostno število strokovno izobraženih članic na razpolago.

V zletnem letu smo. Nas vseh želja je, da bi nastopilo v Beogradu kolikor mogoče veliko naših članov pa tudi članic. Zato bi bilo zelo primerno, ako bi se še sedaj skušalo dvigniti število telovadečih članic, povečati zbor prednjakov in sploh vzbuditi med žensstvom naših krajev večje zanimanje za pravilno telesno vzgojo. Isto velja seveda tudi za vrste ženskega naraščanja in deca, ki nikakor ne dosegaajo po številu moške oddelke. — Z številnim nastopom bomo najlneše proslavili jubilej ženske telovadbe v Sokolu.

V JSS je danes združenih nekako 10 tisoč članic, ki tvorijo torej nekaj manj kakor četrtino vsega članstva. Število telovadk pa je prav za prav nizko, saj jih je samo okoli 3000. Ako smemo trditi, da je pomanjkanje prednjakov pri moških še vedno akutno, potem velja to v dvojni meri za članice. Število prednjakov itak ni veliko, le nekatera vodilna društva so v stanju, da imajo za celotno vodstvo ženskega telovadnega dela res zadostno število strokovno izobraženih članic na razpolago.

V zletnem letu smo. Nas vseh želja je, da bi nastopilo v Beogradu kolikor mogoče veliko naših članov pa tudi članic. Zato bi bilo zelo primerno, ako bi se še sedaj skušalo dvigniti število telovadečih članic, povečati zbor prednjakov in sploh vzbuditi med žensstvom naših krajev večje zanimanje za pravilno telesno vzgojo. Isto velja seveda tudi za vrste ženskega naraščanja in deca, ki nikakor ne dosegaajo po številu moške oddelke. — Z številnim nastopom bomo najlneše proslavili jubilej ženske telovadbe v Sokolu.

V zletnem letu smo. Nas vseh želja je, da bi nastopilo v Beogradu kolikor mogoče veliko naših članov pa tudi članic. Zato bi bilo zelo primerno, ako bi se še sedaj skušalo dvigniti število telovadečih članic, povečati zbor prednjakov in sploh vzbuditi med žensstvom naših krajev večje zanimanje za pravilno telesno vzgojo. Isto velja seveda tudi za vrste ženskega naraščanja in deca, ki nikakor ne dosegaajo po številu moške oddelke. — Z številnim nastopom bomo najlneše proslavili jubilej ženske telovadbe v Sokolu.

V zletnem letu smo. Nas vseh želja je, da bi nastopilo v Beogradu kolikor mogoče veliko naših članov pa tudi članic. Zato bi bilo zelo primerno, ako bi se še sedaj skušalo dvigniti število telovadečih članic, povečati zbor prednjakov in sploh vzbuditi med žensstvom naših krajev večje zanimanje za pravilno telesno vzgojo. Isto velja seveda tudi za vrste ženskega naraščanja in deca, ki nikakor ne dosegaajo po številu moške oddelke. — Z številnim nastopom bomo najlneše proslavili jubilej ženske telovadbe v Sokolu.

Delovanje slovenskega Sokolstva

Kmalu potem, ko je nekako začetkom oktobra postalo hladnejše, so se sestali v Pragi zastopniki načelnstva ČOS, Zveze smučarjev in vojske ter se posvetovali o letošnjem smučarskem programu. Med drugim se je izrekla želja, naj bi se vršila tudi tekma za sokolsko smučarsko prvenstvo vsega Slovanstva v Ljubljani, oziroma bolje, v Sloveniji na pripravnem mestu. — Dalje se je izdelalo za skupnem porabo točno smučarsko nazivoslavlje, ki bo priobčeno v vseh strokovnih listih. Češkoslovaško Sokolstvo priredi leta 1930, zopet smučarske tekme v Plavah, ki bodo obsegale iste vrste tekmovalja kakor 1929.

Pokrajinski slet ČOS v Hodoninu leta 1930, bo obsegal tudi proste vaje za starejše telovadce, ki bodo iste, kakor za pokrajinski slet v Kladnem. V Hodoninu bo stadion primerno povečan, tako da bo prostora za 3000 telovadcev in tudi za okoli 25.000 gledalcev. Zlet začne 1. junija s predzletnim dnevom deca in naraščanja.

Praško sokolsko okrožje petih žup je priredilo v oktobru - novembru t. l. na Mrázovki pri Pragi večtedensko večbo članic v prosti telovadbi ali lahki atletiki. Tega tečaja za vodnice je udeležilo lepo število nad 63 telovadk iz vseh praških društev. Poleg članic pa je bilo izjemoma prispešen tudi 11

naraščajnic. Tečaj je vodil br. Miroslav Kavahir iz Praškega Sokola.

Moravsko - šlezjska sokolska župa v Moravski Ostravi je priredila 10. novembra spominski večer znanega sokolskega skladatelja, pokojnega br. Karla Pospisila, kjer so večbali vsi oddelki društva v Moravski Ostravi samo na skladbe, ki so jih po telovadni strani sestavili vodniki žižkovskega Sokola br. Pospisil in a. Burgerova. Godbo pa je v svoji priznani obliki sestavil br. Pospisil.

Nove knjige. V založništvo ČOS v Pragi je izšel IV. del »Priročnice za vezbanje ženske deca«, ki ga je napisala načelnica ČOS s. Milada Mala. To delo obdeluje snov za vezbanje 12 do 14letnih deklet, obsega 248 strani s mnogimi slikami. Gotovo bo prav prišlo tudi našim vodnicam ženske deca, ki nimajo v slovensčini na razpolago nobene silne knjige. — Znan sokolski pisatelj br. Antonin Benda pa je izdal praktično knjigo za vodnice najmanjših v Sokolstvu, za moško deca. — Šestega izdaja pa se veseli priznana knjiga načelnika slovenskega Sokolstva, br. dr. Jindre Vanička: »Razlaga redovnih večb«.

Sokolstvo v Južni Ameriki. Znano je, da so izseljence večina Slovanov v Severno Ameriko. Zato je nastalo tamkaj mnogo več sokolskih društev, kakor v Južni Ameriki, kamor je prišel slovenski živelj šele po vojni v večjem številu. Tu zasledimo le nekoliko sokolskih društev češkoslovaških in jugoslovenskih, ki imajo le redke stike z domovino. Češka društva so v Buenos Aires, Pinceyro in Villa Devoto, jugoslovenskih pa je več v nabrežnih mestih. Stiki z domovino pa so le rahli.

Zanimivo predavanje se je vršilo v Pragi 31. oktobra o temi »Narodnogospodarski pomen Sokolstva«, ki ga je imel pred zastopniki gospodarskih in sokolskih krogov redaktor Havranek ob sodelovanju Praškega velesejma. Na to veleznimivo predavanje se še povrnemo, danes pa ugovarjamo le toliko, da je tehično sokolska organizacija tudi v tem pogledu vedno dosledno in strogo vršila svojo dolžnost in marsikje pripomnila nacionalnemu življu k uspehu. — Praški velesejem je s tem predavanjem navezal še ožje stike s Sokolstvom kakor jih je imel doslej in pokazal s tem, da razumeva pravilno važno nalogo, ki jo ima Sokolstvo kot velika, ves narod in državo obsegaajoča disciplinirana organizacija na gospodarskem področju.

Podporni fond ČOS, tako zvaní Fügnerjev sklad ima namen, podpirati sokolske delavce, ki so si stekli osebiti zaslug za stvar, za njen razvoj in razmah. Vsako leto se razdeli gotovo svoto najstromejšim izmed njih, da se jim na ta način olajša življenje. Letos se je obrnilo na ČOS 28 starih Sokolov s prošnjo za podporo. Razdeljeno je bilo skupno 20.500 Kč.

Sport

Najboljši lahkoatletci Amerike

Statistiki o uspehih evropske lahke atletike je bilo objavljenih že mnogo. Nud manj zanimiva kot redka pa bi bila statistika teh uspehov v Ameriki, v katerih pa je vsekakor nekaj rezultatov, o čijih pravilnosti je treba resno dvomiti. Nekateri rekordi so bili doseženi od takih prikljak, da njihove verodostojnosti še ni bilo mogoče proučiti.

Najhitrejši sprinterji so bili Simpson, Bracey in Sweet, ki so vsi tekli 100 y v 9.4. Simpson je dosegel tudi na 220 y 20.6 t. j. boljše od Tolana z 20.8 in Braceya z 20.9. Na 440 y vodijo Baird s 47.7, Morrison s 47.8 in Walker s 47.9, ki pa jim je treba pridružiti še Bowena, ki je v Evropi na 400 m postavil znamenko 47.6. Kanadski zamorec Edwards je v 1:52.2 novi ameriški rekorder na pol milje (880 y), kjer mu sledita s 1:54 ozi. 1:55.2 Burton in Conger. Na miljo je prvak tudi v Evropi znani Lermond s časom 4:13; za njim sta najjaka Conger in Ryser (4:13.4 ozi. 4:14.6). Na 120 y z zaprekami je najboljši Collier s časom 14.4, kar odgovarja približno svetovnemu rekordu, ki ga je nedavno v Stockholmu postavil Sved Wennerström. Naslednja v seznamu sta Kaester (14.5) in Rockaway (14.7). Na 440 y z zaprekami se je letos najboljšje odrezal Abbot s časom 54.3.

V skokih so Američani daleč pred Evropci. V skoku v višino so dosegli Goggschall 1.99, Lavellette 1.98 in King 1.96 m, dočim so se v skoku ob palici dvignili Sturdy na 4.27 m, Williams in Packard pa na 4.215, česar v Evropi letos nismo mogli pokazati.

Ugodnejše je razmerje v skokih na daljino, kjer vodi Hill s 7.64 m in mu nato sledijo v večjem presledku Dyer s 7.54, Gordon s 7.52 in Boyle s 7.49 m. Zelo uspešljive so rezultati metalecev diska. Na vodstvu je neki Kronz s 49.90, za njim pa se uvrščata Moeller s 48.79 in Rasmussen s 48.51 m. Priz

ekstni tekaši Sippio in Mattiencoon na 5000 m v času 15:02 — s naskokom 50 m. Okolica ga podžiga na boj s samim Nurmijem!

In res! 7. septembra 1929 je napovedano srečanje. Na igrišču je 50.000 gledalcev, ki zaupajo svojemu Petkiewicz. Rezultati so znani: Petkiewicz je zmagal na 3000 m v 8.15 in ušel Nurmiju po trdem boju tak pred ciljem za meter. Dan pozneje sta startala na 4000 m, kjer pa je zopet Nurmij uveljavil svojo rutino in zmagal za 6 sekund.

Ko so ga novinarji vprašali o onem večernem dnevu, ki mu je prinesel zmago nad Nurmijem, je dejal, da z uspehom ni posebno zadovoljen. Njegovi rojaki so videli samo zmago in so besneli veselja. Petkiewicz je pobijal tudi naziranje nekoga angleškega strokovnjaka, češ da mu »leže« samo krajše kroge, največ do 3000 m. Dejaj je, da je tudi Nurmij menil tako, toda pristavil je takoj, da se pripravlja kljub temu na lastni poljski rekord na 5000 m, ki ga mora spraviti pod 15 minut. Ta načrt bo pa za prihodnje leto, ker je bila letošnja sezona že dovolj naporna.

Slovenska olimpijada. Iz poljskih sportnih krogov je vznikla misel, da naj bi se prirejale posebne slovenske olimpijske igre, ki se bi jih udeležili poleg Poljakov tudi Čehoslovaki, Jugoslovani in Bolgari, medtem ko se na udeležbo Ukrajincev in Rusov pod sedanjimi političnimi razmerami ne more računati. Tekme bi obsegale: lahko atletiko, nogomet, plavanje, sportne igre, sabljanje, boks, tenis, dirke, težko atletiko, veslanje, plesanje, kolesarstvo, smučanje in druge sportne penoge.

Villacher SV: Ilirija

Danes ob 15. se bo vršila ob vsakem vremenu tekma med Ilirijo in Villacher SV iz Boljake. Velik napredek, ki ga je v zadnjem letu zaznamoval koroski nogomet, ki je že dosegel naš razred, je pripisati delovanju dunajskih trenerjev. Villacher SV se splošno smatra kot najboljšo moštvo Koroske. Dokaz temu je, da je v vse zadnje reprezentance postavil vedno po sedem do osem svojih igralcev. Nedavno je reprezentanca Koroske porazila mariborsko reprezentanco v Mariboru 4 : 2. Tudi ljubljanska enajstovrstica je morala spomladiti kloniti s 6 : 3. Glavni delež na teh zmagah imajo igralci Villacher SV, ki so tudi v klubskih srečanjih z našimi moštvimi dokazali, da jih ne smemo več podcenjevati. Rapid (Maribor) je izgubil z 1 : 3 in ljubljanska Svoboda celo z 0 : 8. Tekma med Ilirijo in gosti bo sigurno nudila naspoto borbo in lep sport.

V predtekmi ob 13.30 nastopita SK Natak in rezerva Ilirije.

SK Svoboda: SK Grafika

Danes se odigra na igrišču ASK Primorja prijateljska trening tekma za darilo Saveza grafičnih radnikov Jugoslavije podružnice Ljubljana, med gornjima kluboma. Svoboda postavi v prvi svoje B moštvo, ki svoje A moštvo v maršnem prekaša. Grafika postavi svoje najboljšo moč, da si pridobi gornje darilo.

Tekma se prične ob 14. le v povojnem vremenu. Darilo je razstavljeno v Splošnem kreditnem društvu, Miklošičeva c. 13.

Tek Ujedinjenja

Naša sportna omladina namerava tudi letos dostojno proslaviti praznik Ujedinjenja. V ta namen bo priredil ASK Primorje pod pokroviteljstvom bana Dravske banovine g. inž. Dušana Serneca svoj vsakoletni »Tek Ujedinjenja«, ki zavzema zelo obširen program in vsakega obeta biti dostojna sportno-nacionalna manifestacija. Tek se bo vršil v nedeljo 1. decembra ob 16. s startom pred palačo Ljubljanske kreditne banke, nakar se bo razvil po obširni progi preko mesta ter končal s ciljem na Aleksandrovi cesti.

Program teka je zelo obsežen. Del se v dve glavni progi, ki se zopet delita v več skupin. S tem je dana vsem lahkoatletom možnost tekovanja. Nudila se nam bo prilika videti v eni skupini naš najmlajši sportni naraščaj, v drugi zopet zgolj znana sportna imena. Tekalci kratkih prog se bodo zopet ločili v borbi z onimi daljših prog. Zelo zanimiva bo tudi borba našega vojaštva, ki zavzema zopet skupino zase. Obeta se nam istočasno v vseh skupinah zelo ostra sportna borba, kar nam jamčijo številne prijave naših najboljših lahkoatletov. Med drugimi je že prijavil soudeležbo naš znan rekordar Stefanović iz Beograda in Kumer iz Zagreba. Pričakuje se tudi prijave znanih inozemskih sportnikov.

Nadejamo se, da nam bo dan ujedinjenja nudil mnogo sportnega užitka, da nam bo v borbi ob najmlajših do najstarejših razviden zdrav nacionalni duh naše sportne omladine. Da bodo naša pričakovanja uresničena, priča visoko pokroviteljstvo, ki jo je blagohotno sprejel ban Dravske banovine, ter da je organizacija sportne manifestacije v najboljših rokah.

Službene objave LNP

Iz seje poslovnega odbora 20. novembra 1929.

Verificirane prvenstvene tekme: Ilirija rez.: Svoboda rez. 5 : 2. Primorje rez.: Svoboda rez. 2 : 2. Jadran rez.: Hermes rez. 3 : 0. Svoboda rez.: Jadran rez. 4 : 2. Amateri rez.: Trbovlje 5 : 1. Reka : Krakovo 3 : 1. Grafika : Slavija 3 : 0. Grafika : Natak 3 : 0; nadalje po paragrafu 14. pr. tekem, ker je SK Natak nastopal z neverificiranim igralcem Terpotitzem, tekme Slavija : Natak, Slovan : Natak in Krakovo : Natak s 3 : 0 za Slavijo, Slovana in Krakovo; nadalje po istem pravilu.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani. 23. novembra 1929.

Višina barometra 808.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra	Brzina	Padavine
Opazovanja							
Ljubljana		769.6	7	93	mirno	10	
Maribor		769.0	5	84	W 4	10	
Zagreb		7.87	7	100	N 2	10	
Beograd	8.	769.3	6	80	ESE 10		
Sarajevo							
Dubrovnik							
Skoplje	7.	769.4	10	80	E 2	10	
Split		765.9	13	75	E 2	1	

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 11.4, najnižja 6.0. Sonce vzhaja ob 7.10, zahaja ob 16.23, luna vzhaja ob 0.35, zahaja ob 13.58. Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Suho in milo vreme.

Gimnastične vežbe pozimi

Da, zima prihaja! Z dolgimi rokami, neučakano drevi po potih, katere ji narekujejo zakoni njenega življenjskega ritma. Prihaja, pride, ostane nekaj časa, — da se spomladi zopet umakne topleni solncu, veselomu ptičjemu petju in pisanim tratom. Tak je ritem življenja — prvin. In temu ritmu je prilagodil človek svoj obstoj. V vsakem letnem času tvori druge stvari bistvo njegovega dela, njegove zabave, bistvo celo njegovega sporta.

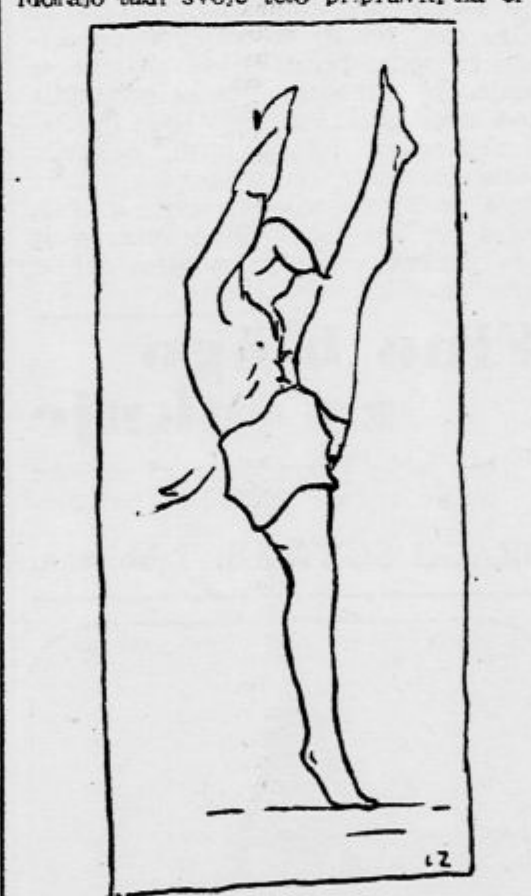

Priroda čuti, kako trepeče zemlja pod neizogibnimi, težkimi koraki zime. In se pripravljajo, da ji Morana ne bo uničila preveč sadov. Drevje je vrglo raz sebe plodove, zdaj meče še listje, da ne bo breme snega prevetilo in se ne bodo lomile veje. Korenine so posrkale vase sokove iz drevesa, da ne bo pokal les, kadar bo zmrzovalo. Tudi ovčke so se skirile v svoje korenine, živali iščejo in si urejujejo stanovanje, da bo zimsko spanje sladko, nemoteno in koristno. Ptice so odletele na jug. Vsa priroda se pripravljajo na zimo.

Sportniki, ali se vi tudi že pripravljate?

Marsikdo si je že kupil, ali pa si bo šele kupil smučil. Lepe monda in drage. Pa ne samo smučil! Močne čevlje, posebno obleko in — smučarski znak, ki igra vendar tako velepomembno vlogo na čepici... Drugi so si nabavili drsalke, tretji sani in vse, kar je potrebno zraven. Mnogo studentov je »bolnih«, ker jih entuziazem sili, da na vse mogoče in nemogoče načine pripravljajo smu, čevlje, drsalke itd. Da, z mrzlično naglico se vrše velike priprave, da bodo tem dostojnejše oživilji gricli in holmi, planine in ledena zrcala. In prav je to! Koliko koristnega časa lahko izgubi sportnik, če ga zaloti zima neopripravljenega?

Novincem, ki so si šele letos kupili primerno orodje za zimski sport, pa ni potrebno samo preskrbeti se z vsem mogočim, kar se kupi v trgovini. Oni morajo tudi svoje telo pripraviti na čisto novo, čisto tujo vrsto gibanja. Oni morajo že naprej prilagoditi svoj organizem, t. j. mišice in notranje organe, novi telovadbi, zakaj tukaj so odločujoče čisto druge okolnosti, kot pri lahki atletiki, pri plavanju, tenisu, ali pri katerikoli drugi panogi poletnega sporta. Pri nobeni drugi disciplini delo nog ni tako oteženo in naporno, kakor ravno pri smučanju (za začetnika). Z vsem telesom je treba sodelovati, da se trmaste mišice uklonijo naši volji! Kje se zahteva več čuta ter smisla za ravnotežje, kakor pri diranju na ledu? Ali si more kdo misliti telovadbo, ki zahteva večjo izpopolnjenost v bokih in pasu, kot drsanje in smučanje? In poleg vsega, — prisotnost duha, tresno preračunavanje, prilagajanje terenu, opazovanje njegovih sprememb itd. Tisoč je novih stvari, katerih novinec še ne pozna! Pa ta zrak! Kdaj dobiš poleti v neposredni bližini mesta tako kristalno čisto atmosfero? Ali ni gnd gred ostati pozimi v zakurjeni, neprežrečeni sobi, če zunaj vabi priroda k uživanju bistre zračne svežine?

Toda ta zračna svežina je mrzla. Ni topla, kot poletna sonarica na planinah, pa tudi ne kot topla vlažnost ozračja v kopališčih. Človekova dihalna se ne morejo kar na mah sprijazniti z dobroto zimskega zraka. Tu je preveč dobrega na enkrat. Enako se tudi mišice pri prvem smučanju predelajo tako, da jih začetnik ves naslednji teden čuti. Zakaj, kdo pa ne pretirava, ko si prvič natakne smučil? Koliko pa je treba nepravilnemu telesu, da čuti mišice ves teden? Samo pol ure smučanja in nič več, kajti v tej skromni polovici ure se človek neprestano bojuje s smučil, ki nikakor nečelo ubogati, gre nešteto krat v breg, se spušča z njega in lovi ravnotežje, dokler se ne vije... Velikost in silovitost »pika«. In bojevanje s smučil, in lovenje ravnotežja je sila težka telovadba, če prav se navdušen človek tega ne zaveda, ko jo izvršuje. Pa tudi »pika« ni kar tako, če je prav mehko! Preden se novinec izkoplje izpod snega, porabi že ogromno množico kalorij telesne energije. In vse to je težka telovadba, za katero ni sposobno telo kar čez tisto noč, ko se drugo jutro na »bejo vstane«.

Kdor hoče imeti uspeh v zimskem sportu in želi, da bi se mu nabavljeno orodje kmalu izplačalo z nepopisnimi užutki snežnega gozda in belih gora, ta naj žrtvuje nekaj volje in potrpljenja za to!

Kaj vse pa zahteva zimski sport od organizma? Pred vsem zdravo srce in dihalna. Nato pa zadosti moči in prostosti ter odgovarjajočo kvaliteto miškulature. Seveda, da je treba telo tudi napram škodljivemu vplivu večjih toplinskih izgub zavarovati, je samo po sebi umilna stvar.

To vežbanje lahko napravimo samo z — dihalnimi vajami. Komur ta gimnastika še ni vsakdanja navada, tak, kot na primer za jutro ali kosilo, — ta naj se vsaj sedaj premaga in naj vsako jutro diha pri odprtem oknu. Dihalni vaj je toliko in tako lepe so, da se človeku kot na prvi mah priljubijo ter jim ta žrtvuje vsako jutro vsaj deset do petnajst minut časa. Saj sem že jaz sam o dihalni gimnastiki toliko pisal, v »Jutru« ali reviji »Življenje in svet«, da se mi jedva potrebuje zdi, ponovno omeniti njih pomen in izvrševanje.

Pred široko odprtim oknom se najprej popolnoma izdihne tako, da razen alveolarnega, tudi trdnice drugega zraka ne ostane v pljučih. Nato se prične polagoma skozi nos (zlasti če je hladno!) srebati zrak, da se napolni z njim vse do zadnjega pljučnega mehurčka. Tedaj, ko se udih ustavi, pa se dihanje ne sme zadržati, marveč se mora takoj prelivajoče pričeti izdihovati, vse dokler pljuča zopet niso popolnoma prazna. Šele tedaj je primerna kratka pavza, da se zračni pritisk v vseh pljučnih mehurčkih enakomerno porazdeli. Tej pavzi sledi pa spet udih in vse ostale faze dihalnega akta. Torej grozno enostavno! Kdor si bo zapomnil ta prirodni zakon, ta bo dihal vse svoje žive dni — pravilno. Z različnimi kretnjami telesa se pljuča v tem gibanju podpirajo, zakaj z dihalno gimnastiko se mora skušati kapaciteto prsnega koša povečati do največje mogoče. In vsak, kdor je že smučaril, bo lahko povedal, kakšne ogromne množine zraka morajo predelovati pljuča pri tej panogi sporta. Delovanje srca pa je v najtesnejši zvezi z delovanjem pljuč. — Pa tudi ostali pomožni dihalni organi morajo biti pripravljeni, da se zaradi velikega pretoka mrzlega zraka ne vnamejo. Nos naj se kopa v slani vodi, da se vonjalna sluznica utrdi. Velikega pomena pa je tudi, da si pusti popraviti vse zobe, preden se človek loti zimskega sporta. Zakaj? Zato, ker organizmu včasih ne zadostuje samo tisti zrak, ki pride skozi nos, marveč se ga mora potegniti čestokrat tudi skozi usta. In če so zobje gnili ter luknjasti, se prehlade — in bolezenski procesi so lahko nedogledni z ozirom na bolečine in stroške. Pa tudi časa je škoda pozimi.

Organizem je treba založiti z zadostno rezervno množino kalorij. Res, nam je to potrebno, zakaj ne vem, če bi kdo lahko prenesel na zimskih turah kot hrano samo čisto namizno olje s prepečenjem, kakor je to v navadi na Norveškem. Kdor je sposoben, naj se tega poslužuje, kdor pa ne, naj si raje že v naprej s primerno dieto zagigura do-

Pred široko odprtim oknom se najprej popolnoma izdihne tako, da razen alveolarnega, tudi trdnice drugega zraka ne ostane v pljučih. Nato se prične polagoma skozi nos (zlasti če je hladno!) srebati zrak, da se napolni z njim vse do zadnjega pljučnega mehurčka. Tedaj, ko se udih ustavi, pa se dihanje ne sme zadržati, marveč se mora takoj prelivajoče pričeti izdihovati, vse dokler pljuča zopet niso popolnoma prazna. Šele tedaj je primerna kratka pavza, da se zračni pritisk v vseh pljučnih mehurčkih enakomerno porazdeli. Tej pavzi sledi pa spet udih in vse ostale faze dihalnega akta. Torej grozno enostavno! Kdor si bo zapomnil ta prirodni zakon, ta bo dihal vse svoje žive dni — pravilno. Z različnimi kretnjami telesa se pljuča v tem gibanju podpirajo, zakaj z dihalno gimnastiko se mora skušati kapaciteto prsnega koša povečati do največje mogoče. In vsak, kdor je že smučaril, bo lahko povedal, kakšne ogromne množine zraka morajo predelovati pljuča pri tej panogi sporta. Delovanje srca pa je v najtesnejši zvezi z delovanjem pljuč. — Pa tudi ostali pomožni dihalni organi morajo biti pripravljeni, da se zaradi velikega pretoka mrzlega zraka ne vnamejo. Nos naj se kopa v slani vodi, da se vonjalna sluznica utrdi. Velikega pomena pa je tudi, da si pusti popraviti vse zobe, preden se človek loti zimskega sporta. Zakaj? Zato, ker organizmu včasih ne zadostuje samo tisti zrak, ki pride skozi nos, marveč se ga mora potegniti čestokrat tudi skozi usta. In če so zobje gnili ter luknjasti, se prehlade — in bolezenski procesi so lahko nedogledni z ozirom na bolečine in stroške. Pa tudi časa je škoda pozimi.

Organizem je treba založiti z zadostno rezervno množino kalorij. Res, nam je to potrebno, zakaj ne vem, če bi kdo lahko prenesel na zimskih turah kot hrano samo čisto namizno olje s prepečenjem, kakor je to v navadi na Norveškem. Kdor je sposoben, naj se tega poslužuje, kdor pa ne, naj si raje že v naprej s primerno dieto zagigura do-

Pred široko odprtim oknom se najprej popolnoma izdihne tako, da razen alveolarnega, tudi trdnice drugega zraka ne ostane v pljučih. Nato se prične polagoma skozi nos (zlasti če je hladno!) srebati zrak, da se napolni z njim vse do zadnjega pljučnega mehurčka. Tedaj, ko se udih ustavi, pa se dihanje ne sme zadržati, marveč se mora takoj prelivajoče pričeti izdihovati, vse dokler pljuča zopet niso popolnoma prazna. Šele tedaj je primerna kratka pavza, da se zračni pritisk v vseh pljučnih mehurčkih enakomerno porazdeli. Tej pavzi sledi pa spet udih in vse ostale faze dihalnega akta. Torej grozno enostavno! Kdor si bo zapomnil ta prirodni zakon, ta bo dihal vse svoje žive dni — pravilno. Z različnimi kretnjami telesa se pljuča v tem gibanju podpirajo, zakaj z dihalno gimnastiko se mora skušati kapaciteto prsnega koša povečati do največje mogoče. In vsak, kdor je že smučaril, bo lahko povedal, kakšne ogromne množine zraka morajo predelovati pljuča pri tej panogi sporta. Delovanje srca pa je v najtesnejši zvezi z delovanjem pljuč. — Pa tudi ostali pomožni dihalni organi morajo biti pripravljeni, da se zaradi velikega pretoka mrzlega zraka ne vnamejo. Nos naj se kopa v slani vodi, da se vonjalna sluznica utrdi. Velikega pomena pa je tudi, da si pusti popraviti vse zobe, preden se človek loti zimskega sporta. Zakaj? Zato, ker organizmu včasih ne zadostuje samo tisti zrak, ki pride skozi nos, marveč se ga mora potegniti čestokrat tudi skozi usta. In če so zobje gnili ter luknjasti, se prehlade — in bolezenski procesi so lahko nedogledni z ozirom na bolečine in stroške. Pa tudi časa je škoda pozimi.

Organizem je treba založiti z zadostno rezervno množino kalorij. Res, nam je to potrebno, zakaj ne vem, če bi kdo lahko prenesel na zimskih turah kot hrano samo čisto namizno olje s prepečenjem, kakor je to v navadi na Norveškem. Kdor je sposoben, naj se tega poslužuje, kdor pa ne, naj si raje že v naprej s primerno dieto zagigura do-

NAJ-
STAREJŠA
HISA
SVETA
OSNOVANA
LETA 1712

za zobe
za nego kože
za britje

sti trden temelj svoji energiji. Vse živalske in rastlinske tolče so zamje primerna hrana, pa bodisi od orehovi in kosovnega mleka vse do surovega masla ter čiste svinjske masti z ocvirki. Vsa ta hrana nudi mnogo kalorij energije. Nu, sedaj pridejo pa na vrsto še mišice. Te morajo biti zadosti močne, da vzdržijo vse napore, poleg tega pa še prožne in gibčne v največji meri.

Trdnost mišičevja nog se pridobi s počepi, bodisi s sonožnimi ali pa samo na eni nogi. (Slika 1.) Gibčnost nog pa dobimo z vaj, katero kaže slika 2. Z eno nogo se sune pred telesom kolikor mogoče visoko v zrak, da se prečnejšo zakrnelo mišico na zadnji strani noge. Zakaj »pung« mora biti trden kakor »skala, kamen, kost.« Poleg tega pa ta vaja krepi tudi izvanredno trebušno miškulaturo, ki je pri smučanju gotovo eminentnega pomena.

Takoj za tem so vevavne bočne mišice. Ne samo, da mora biti smučar v pasu kolikor mogoče prožen in gibčen, tudi, močan mora biti zadosti, da lahko dolgo vstraja pri kavljenju ravnotežja. Najlepše si človek izobrazí pas s pred-, za-, zlasti pa z odkloni, ki morajo biti kolikor najbolj mogoče hitri in sunkoviti. Pri teh odklonih drse roke po razkoračenih nogah v svrhu kontrole globine giba. Jako primerna so tudi kroženja v bokih. — Vse to nam da moč in vstrajnost mišic. Da bo vsakdo dosegel še največjo prožnost in gibčnost bočne miškulature, priporočam pa zabavno vajo, katero predstavlja slika 3. Spetna stoji, stopala vsopredna; iz tega položaja skušati doseči pete enkrat z ene, drugič z druge strani. Slika naj pojasni vsako nerazumljivost.

Spretnost, ki je potrebna pri smučanju, najfinejši občutek za ravnotežje in za preračunljivo prenašanje telesnega težišča — za vse to je pa najboljša gimnastika na gredi, na najti bo to plot, barjara na sportnem igrišču ali pa posebno gred v telovadnici. Primerjal sliko 4.

Tako naj se pripravljajo oni, ki neustojno pričakujejo in se vesele na skorajšnji — »smuke«.

Ivo Zor.

Dopisi

KOROSKA BELA-JAVORNIK. Tukajšnje sokolsko društvo priredi v soboto 30. tega meseca ob 20. v društvenem domu proslavo narodnega ujedinjenja in sokolskega praznika s naslednjim sporedom: govor duhovnega starost, svečana zaobljuba na novo ustopivskega članstva, deklaracije in žive sklope. Med sporedom sodeluje društveni orkester. Vestop prost.

PREDDVOR. Iz našega okoliša izpod Storičevih planin se redkokdaj kdo oglasi v novinah, kljub temu je naš kraj mnogo poznan po državi. Temu je pripomogel največ letoviščarski promet, ki se je v povojnih letih izredno razmahnil. Krasna lega in okoliča ter solnčno podnebje s silo vabijo v ta lepi košček slovenske zemlje. Comfort in udobnost letoviščarjev je mnogo pridobila, ker ima naš kraj večjoma vodovod in električno luč. Da je pa to tudi za kmota samega in njegovo gospodarstvo velika pridobitev, je pač samo ob sebi umljivo in ni potrebno to posebej naglasiti in utemeljevati. Toda s skrbjo čujemo, da namerava industrialec Franc Dolenc ustaviti dobavo električnega toka in svoje preddvorske lesne industrije okoliškim vsem, ker je baje davčna oblast to dobavljanje električnega toka visoko obdavčila. Iz Dolencove elektrarne prejemajo tok vasi Preddvor, Tupalčice, Hofenjaže in Breg ter bodo z uresničanjem te namere težko prizadete. Še večje posledice bi to rodilo na letoviščarskem prometu, ker bi odpadel s tem velik predpogoj komforta. Dobro poznamo g. Dolenca, ki je prav mogoče že žrtvoval tudi za košček zemlje pod Storičem, ki je vedno pokazal tukajšnjim vsem svojo naklonjenost. Upamo, da kljub vsem neprilikam ne bo izvedel g. Dolenc svoje namere.

JEŽICA. Na praznik ujedinjenja 1. decembra bo priredil tukajšnji Sokol svojo telovadno akademijo, s katero bo postal obrazom svojega telovadnega dela. Nastopili bodo vsi telovadni oddelki. Vmes so uvrščene dve deklaraciji in pevске točke tukajšnjega pevskega društva »Zora«. Ker ima letos praznik ujedinjenja svoj poseben pomen, naj se ga udeleži vsakdo, ki čuti jugoslovensko. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer.

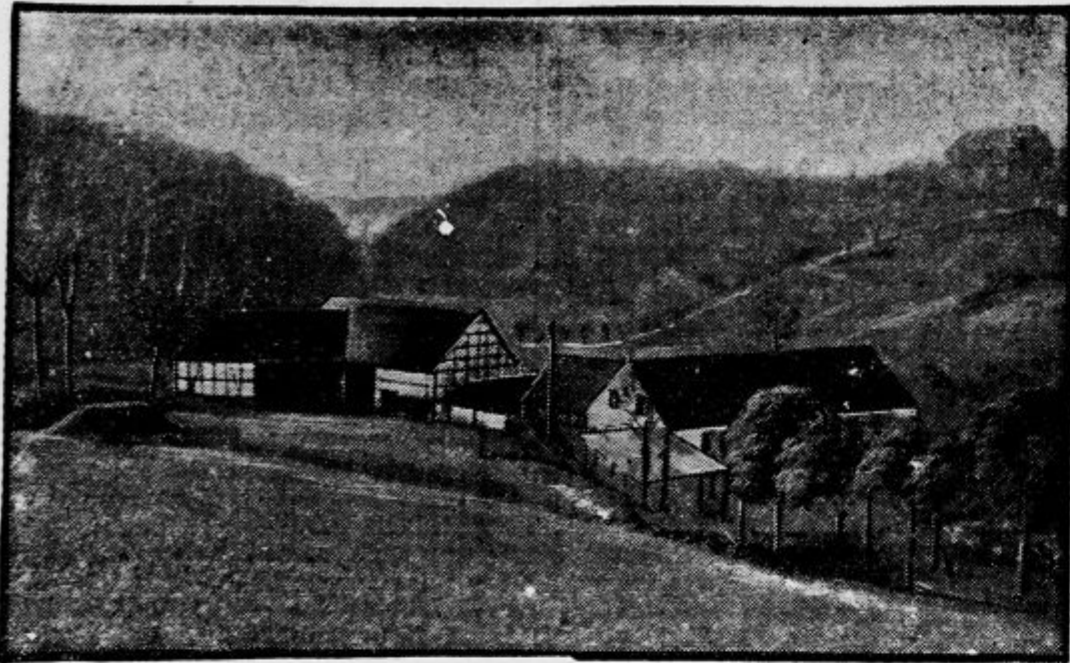
D. M. V. POLJU. Dramski odsek Sokola Polje priredi v nedeljo 24. t. m. ob 7. zvečer v Sokolskem domu veseligoj v 3 dejanjih »Stari grehi«. K obilni udeležbi vabijo vabi odbor. V nedeljo 1. decembra pa bo proslava narodnega ujedinjenja. 1491

ZALEC. Pevski koncert bo v dvorani g. Robleka danes 24. t. m. ob 16. Priredi ga pevsko društvo »Slavce« iz Teharij pod vodstvom pevovodje Franjo Lužviča. Prijatelji lepega petja vladno vabljeni.

DRVA, PREMOG, KOKS

pri tvrdki »KURIVO«
Telefon 3434 Dunajska c. 33
Javna skladišča (Balkan)

Iz življenja in sveta

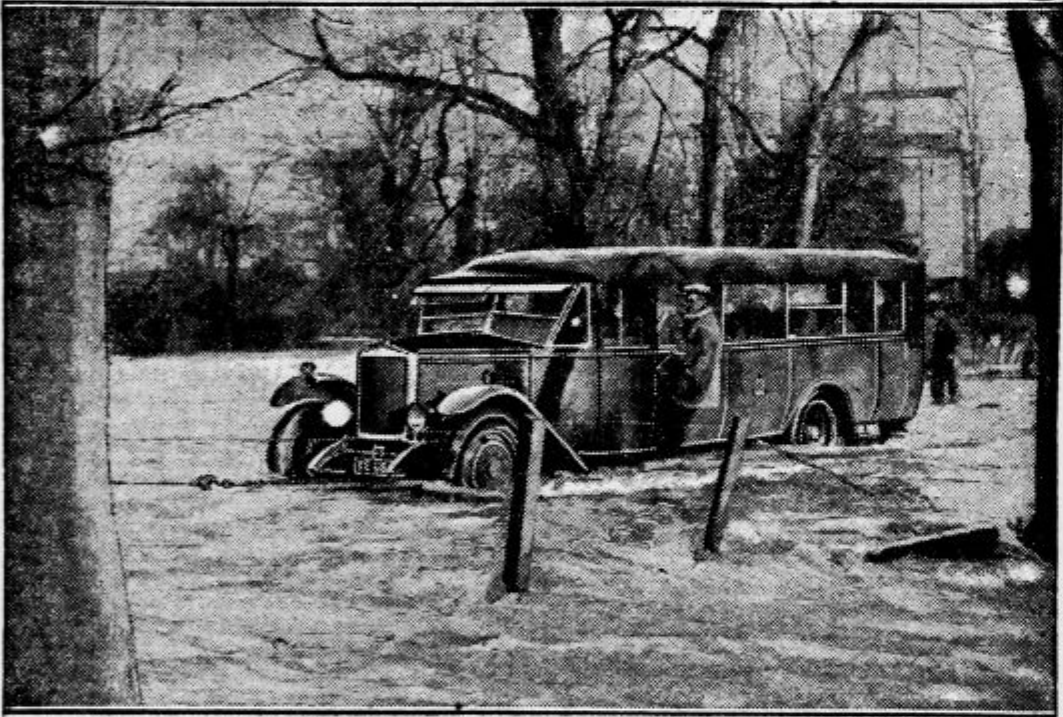
Novo sled za düsseldorfskim morilcem žensk in otrok
 mendljo, da so našli pri tako zvanem Stinderjevem mlinu v okolici tega mesta. Tu so odkrili truplo na zverinski način umorjene Marije Hahnove. Ker je baš tiste dni izginila iz mlina, v katerem je bila zaposlena kot hišica, samica, da ima on vse umore na vseh.

Koze in vojna med maroškim kinematografi

V Tangerju se bje že dolga časa nenapoveden boj med kinematografskim podjetjem. Polez mošnjčarskih razlogov igra v tej vojni veliko vlogo tudi narodnostno vprašanje. Francoski kinematografi bi radi izpodrinili španske, španski imajo iste namene s francoskimi. Vsa sredstva, kolikor so pač kinematografskim podjetjem na razpolago, so v tem boju dobila, celo lepakarij posameznih kinematografov, so si napovedali večno sovražstvo in če ga že ne pokažejo drugače, se zadovoljijo vsaj s tem, da lepijo svoje lepake tik ob plakatih konkurence.

V teh nenavadnih okoliščinah se je zgodilo, da dmi nekaj še bolj nenavadnega. Nekaj kmetica je vodila čredo koz proti tangerskemu trgu, kjer jih po potrebi pomolzejo, da zadostijo klienti svoji potrebi po mleku tako rekoč iz njegovega vrečka. Pred mestom se je kmetica ustavila tik ob zidu, ki je bil ves polepljen s plakati kinematografov. Tu jo je bil namreč pričakoval kup mleka željnih interesentov. Kmetica se je spravila na molžo in med tem, ko je bila zatopljena v svoje opravilo, so se proste kozje ogledale za kakšnim do-

brim grizljajem. Trave in druge zelenjave ni bilo in tako so se spravile na — lepake. Malo so jih povohale, malo obližile in že so jih začele požirati s pravo kozjo naslado. Vse bi bilo prav, toda neka čudna sila jih je tirala, da so dajale prednost francoskim plakatom, dočim niso španskim niti pogledale. Lahko si mislimo, kakšen krič so zagnali francoski podjetniki, ko so zvedeli za stvar. Menili so, da jim je španska konkurenca iz same hudoobje zaigrala ta komad. Ne dajo si dopovedati, da se kozje presneto malo brigajo za sovražnost, ki jih imajo z lastniki španskih kinematografov, in da je dogodka kriva le izborna francoska — kuhinja, ki slovi po vsem svetu. Da, baš francoska kuharska umetnost je vsemu kriva, izjavljajo nepristranski strokovnjaki. Francoska nadarjenost za dobro kuhinjo se namreč tako daleč, da pripravljajo celo boljše — plakato lepilo, nego je špansko. In tako ni nič čudnega, da so se kozje spravile rajši na francoske lepake nego na španske. Če natančno pomislimo, bi morali biti prizadeti lastniki na to ponosni....

Poplava na Južnem Angleškem

Močna deževja zadnjih dni so na Južnem Angleškem povzročila velike poplave. Na mljfo dnoč so glavne ceste pod vodo, tako da se je moral ustaviti promet. Slika nam kaže avtomobil, ki je pri Canterbury običal v vodi in ni mogel se naprej ne nazaj.

Nevarnosti belega plemena v kolonijah

V angleški reviji »The World« ob-favlja Frank T. Webbs, ki že celo vrsto let proučuje kolonijalni problem angleške imperije in njega posledice zanimivo razpravo o bioloških spremembah človeških plemen pod različnimi svetovnimi podnebnji. Dognal je, da polt severnoameriških črncev postaja od generacije do generacije bolj bela, med tem ko ljudje belega plemena v tropskih krajih močno počne in se v nekaterih pokolenjih barva njih polti skoro popolnoma približa oni domačinov. Razen te popolnoma zunanje spremembe vpliva podnebje tudi na duševno življenje. Webbs navaja da se malajski dijaki navzamejo v Evropi popolnoma evropskega mišljenja in pojmovanja, ko pa se vrnejo v domovino, se zopet utopje v malajski sredi. Nizozemci se v kolonijah hitro prilagodijo

tamošnjim razmeram in se zelo pogosto tudi ženijo z domačinkami. Opazovanja so dognala da ti ljudje postanejo lahkoverni in vražasti ter popolnoma nesposobni, da lahko metodično mislijo, kakor prej. Njih mešani potomci pa so po duševnem življenju popolni ne-Evropci. Angleži smatrajo tako mešanje svoje rase za nevarno in se le redko ženijo z ženami druge barve. Tudi ohranijo povsod svoje angleške šege in navade, način življenja in prehrane. To ni pripisati snobizmu, marveč je le modra in zavestna reakcija proti učniku sreče, ki bi s svojo silo popolnoma izenačila belce z barvastimi narodi, ako bi ne bilo tega zavestnega odpora. Angleži nočejo postati v svojih kolonijah to, kar so že davno postali Portugalci in Nizozemci, ki se v tropskih deželah že malo ločijo od domačih ljudi.

KALHIDORI!

ZAK. ZAŠČIT. PATENT
 TAJNO ZANESLJIVEGA
 POLEPŠANJA SMO NAŠLI!

KALHIDOR je tekočina rastlinskega so-ka preizkušena in odobrena po fiziškome-mičnem institutu kr. tehnične fakultete in zdravstvenega odseka v Zagrebu pod št. 100.863/27

KALHIDOR izvleče iz obraza plasti por-made in vse nečistosti, tudi naitežje. Daje licu in koži naravno lepoto in lo ohrani do najpoznejše starosti, ker se gube nikakor ne pojavijo, a kdor jih ima, temu izginejo, ker varuje kožo.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in par-fumerijah — steklenica Din 35 Pošlje po povzetju najmanj 2 steklenici za Din 70.— 240

PROIZVOD KALHIDORA ZAGREB
 Radičeva (Duga) ulica 32.

Zora voda

proti sivim lasem!

Zak. zašč.

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguran in tralen. Cena steklenici brez poštnine Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
 Radičeva (Duga) ul. 32.

Lekarnam, drogerijam, parfumerijam, brivnicam in trgovinam mešanega blaga damo v komisijo.

Milijardni ples

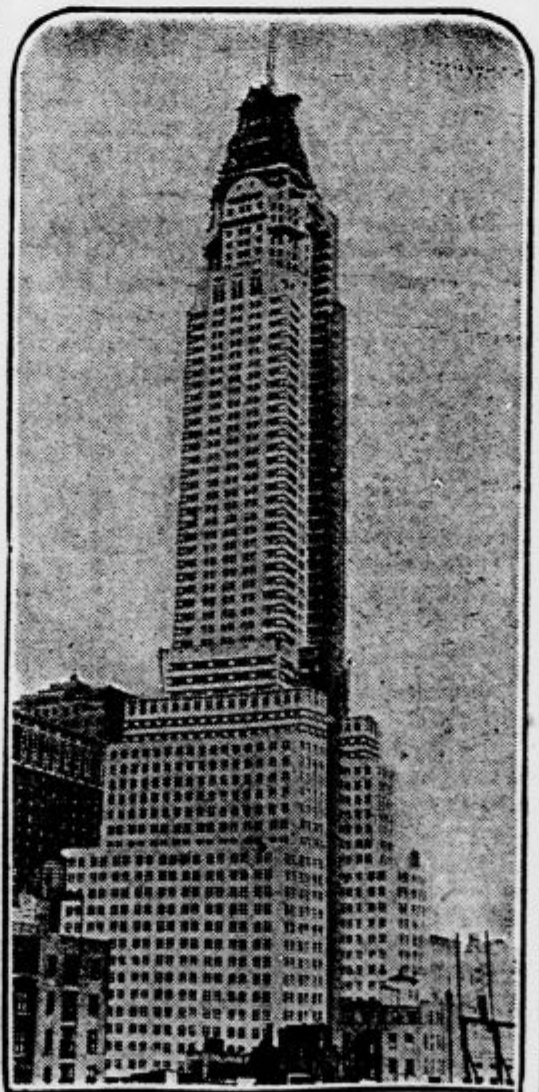
Ameriška pošta ima v zalogi gotove brzojavke s čestitkami k rojstvu ali od-likovanju, z obžalovanjem o priliki smr-ti in nesreče itd. Pošiljatelj naroči samo številko primerne besedila in zapiše naslov ter svoje ime. Tudi pošta brzo-javi samo številko, ker ima natisnjeno besedilo v zalogi vsaka podružnica. Na ta način se prihrani veliko časa, papir-ja in ugibanja. O razmerah pri polomu na borzi v Newyorku govori najbolj dejstvo, da je morala poštna uprava na-tisniti več novih brzojavnih vzorcev, sicer ne bi bila kos borznim naročilom. Tako se glasi vzorec št. 3: »Povodom v zgodovini ameriške borze nečuvane polomije Vam priporočamo, da vplača-te na svoj odprti račun pri našem za-vodu znesek... Brez posebnega obve-stila, ki pod temi razmerami ni mogo-če.« Drugi vzorec, št. 6, ima besedilo: »Dolgujete nam z ozirom na nagli pa-dec tečajev znesek... Če ne boste poravnali tega dolga do 10. zjutraj, bo-mo, žal, primorani prodati del Vaših vrednostnih papirjev, da izenačimo razliko.« Pošta je dobro zaslužila pri polomu, zato pa je prinesel nepričako-vano razočaranje pristašem ženske enakopravnosti. Ženske so se na borzi jokale in pretakale reke solz: rešilni voz so klicali venomer zdaj v banko, zdaj na pošto ali še kam, kjer se je zgrudila kakšna nova žrtev. Nasprotno pa so ostali moški mirni in redko-besedni. Tega ni bilo opazovati prej za časa manjših polomov; nazadovno je zelo tudi število samomorov. »Kavitan ne sme biti zmeden med viharjem!« — to je geslo vseh, ki so zdaj izgubili svo-ja imetja. Nekd priletni mož je delal dečku pri dvigalu: »Nimam niti centa, da ti dam napitnino. A nič ne de: mo-rebiti mi boš malo pozneje še ti zaupal svoje prihranke. Poskusimo vnovič srečo!« Znani bančnik Gus Kimpton je bil na izletu v Parizu in izgubil med tem v domovini pet milijonov dolarjev. Sin mu je brzojavil iz Svice: »Čitam v ameriških listih, da si vse izgubil. Je to res?« Kimpton-oče je odgovoril: »Izgubil sem veliko, a vsega še nisem. Zdaj je najugodnejša prilika za nakupo-vanje deviz. Pet milijonov je nekaj vredno, a predvsem ne smemo izgubiti glave, ker bi nas to stalo še več.«

Izvrstni posli vatikanske pošte

Ravnatelj vatikanske pošte je izjavil, da je emisija novih znamk s sliko pa-peža nesla doslej državnemu zakladu preko 57 milijonov lir. Prve emisije je bilo toliko da bi bila zadostovala za daljši čas, vendar so filatelisti do ma-lega že sedaj pokupili vse znamke te izdaje. Za prihodnje leto se pripravlja nova emisija znamk, ki jo bodo ljubite-lji nedvomno takisto hitro pokupili. Kakor vse kaže, bo vatikanska država imela velike dohodke iz samih znamk, kakor jih imajo manjše države, ki iz tega razloga vsak čas menjajo obliko, barvo in sliko na znamkah.

Fino blago za suknje

Čer velika izbira blaga za damske plašče zadnjih novosti po najugod-nejšem nakupu pri tvrdki
DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Eden najvišjih newyorških nebotičnikov
 ki so ga dogradili v zadnjem času in ki mu vrh sega 250 m od tal.

Darujte za
 Jugoslovensko matico

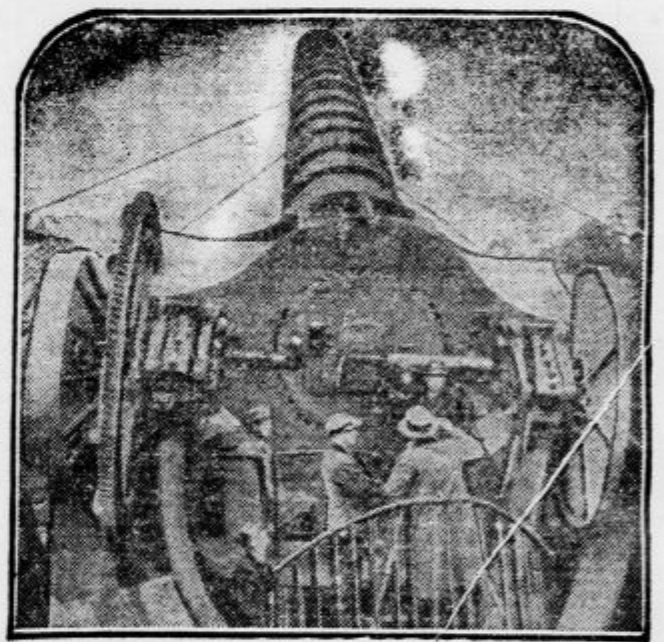
Najnovije kreacije sportne mode — L. 1899...
 Od leve proti desni: jahalni kostum, plavalna obleka, krog za vavce pristašnje kolesarskega sporta.

Samomor izumitelja čudaka

Na Dunaju je izvršil zelo čuden sa-momor penzionirani strokovni učitelj Karel Czerny, izumitelj »letečega mo-tornega kolesa«. Na tla je pribil bu-diljko, jo naravnal tako, da bi morala zabrniti ob 8. zjutraj, na ključ za na-vijanje brnilne naprave je pritrdil kos vrvice, tako da bi se morala med br-nenjem navijati na ključ, na drugi ko-nec vrvice je privezal zamašek, ki ga je vtaknil v cev plinske napeljave, in je legel spat. Naprava je funkcionirala tako dobro, da ga je našel zjutraj neki njegov prijatelj že mrtvega. Iz poslovnih pisem, ki so jih našli, ni razvidno, kaj ga je gnalo v smrt, ba-l pa se je z mislijo na samomor že dolgo let. Hotel ga je izvršiti na ta način, da bi nihče ne našel njegovega trupla, vendar mu je za izvedbo te ideje manjkalo denarja. Pred smrtjo je uničil vse svoje spise, edino načrte za svoj leteči motor je ostavil dru-štvu, ki je nabiralo s članskimi pri-spevki sredstva za dograditev prvega modela in ki mu je bil Czerny pred-sednik. Ze pet in dvajset let se je ba-vil s tem izumom kot pravi fanatik, a ga ni mogel javno uveljaviti. Izum je obstajal v tem, da bi dal navadnemu motornemu kolesu nekakšna ptičja krila, ki bi se gibala s pomočjo poseb-nega motorja in dvigala kolo z voza-čem vred v zrak. Na Dunaju je vzbudi-la njegova stoična smrt veliko sen-zacijo, čeprav si je ni želel. Bil je tam namreč precej popularna osebnost.

Srečni Američani

Mister Albert Cunningham ima lepo, 18 člansko rodbino; poleg soproge 16 otrok v starosti od 2 mesecev do 21 let. Toda usoda je vrgla družino v majhno vasico ob Michiganskem jeze-ru, kjer so dobili samo trisobno stano-vanje. Kako bi si razdelili sobe? Mister Cunningham je ugibal in našel rešitev. Razdelil je svoje ljudi v tri posade in zdaj spijo po vrsti: prvi od 10. zve-čer do 6. zjutraj, drugi od 6. zjutraj do 2. popoldne, tretji od 2. popoldne do 10. zvečer. S tem si je priboril iznajdljivi družinski oče dvojno korist: izhaja s 6 posteljami namesto z 18 in veliko pri-štedi pri ruhah. Če bi se dogodilo kaj sličnega pri nas, bi pisali naši listi o novem dokazu stanovanjske krize: se-veda potrebuje 18 ljudi vsaj šest na-mesto treh sob. A to se je zgodilo v Zedinjenih državah. Mr. Cunningham je bil kot Američan jako ponosen na svoj izum, ga obesil na velik zvon in postal slaven. Dnevnik so priobčili njegovo sliko, pobira vstopnino od radovedne-žev, ki ga oblegajo, razkazuje svoje stanovanje novinarjem. Iz Hollywooda je dobil štiri ponudbe, da bi nastopil v zvočnem filmu. Iz Chicaga in Newyor-ka so prišli lastniki music-hallov in mu ponudili nastop na odru. »18 ljudi v 3 sobah!!! Spijo na tri posade!!!« tako pišejo listi in množijo slavo iznajdljive rodbine. Srečna Amerika! Koliko slič-nih umetnikov imamo pri nas in kdo se zineni zanje...

To ni top,

temveč ogromni daljnogled treptow-ske zvezdarne pri Berlina, ki spada med najmoderneje in najbolj oprem-ljene na svetu. Velikost tega daljno-gleda sam postane še očitnejša, če jo primerjamo z osebam, ki stoje poleg njega. In vendar je njegovo manpell-ranje skrajno lahko; zadostuje maj-hen pritisk na posamezne vzvode in orjak se zgane hitro, neslišno, avto-matično v določeno smer.

Mali junaki

so otroci, ki se veselo igrajo. Samo skrbna mati pozna muke nThovega življe-nja. Prvi zob, prvi korak, mnoge preteče bolezn, vsi ti so priče velike por-tošnje telesne moči, ki jo potrebuje malo telo za svoje življenje, za rast, zlasti pa za razvoj. Pomozi mu, majka, da obvlada poteškoče rastenja, da pride do zdrave krvi in močno izgrane telesa. dajajočo mu naravno, krepljeno hrano

Ovomaltine, ki lo priporočajo zdravniki. Ovomaltine je koncentrirana krepljena arana, ki sestoji iz najdragocenejših hra-nilnih sestavin. Ona draži tek in uspešno pripomore k izgradnji telesa in živcev. Raztopljena v mleku ali drugi piiači je Ovomaltine prava slaščica za otroke. Ovomaltine je najboljšo jamstvo za zdrav razvitek otroka.

Dobiva se povsod za ceno Din 18.50 za zavojček.
 Zahtevajte brezplačni vzorec, sklicujoč se na ta list
 od Dr. A. WANDERA D. D. ZAGREB

Gospodarstvo

Kakšen bo novi združni zakon

V naši državi imajo sedem različnih zakonov, ki se nanašajo na združništvo, ki so večinoma zastareli in pomanjkljivi. Zato se osredotočajo na združni zakon. Dosele so sestavili posamezni zakoni strokovnjaki 5 načrtov, ki so ustrezali bolj posameznim pokrovnostim kakor pa celotni državi. Zadnji načrt je sestavil letošnji splošni komisija, sestavljena iz vseh vodilnih slovenskih združniških delavcev. Ta načrt je od vseh najboljši, zato se ga soglasno odobrijo vse jugoslovanske združne zdruge. Ker bo ta načrt sedaj predložen vladi v odobritev in je kmetijski minister, kakor smo že poročali, izjavil, da bo upošteval soglasno voljo vseh združniških združenj, lahko pričakujemo, da bo v nekaj mesecih ta načrt postal zakon.

V informacijo našim združenjem in njihovim članom objavljamo glavne razlike med tem načrtom in stariim združnim zakonom. V splošnem načrt ne predvideva vsaj glavnih slovenskega združništva, vendar jih sprejemamo, pač pa zakonsko predpisuje vse to, kar se v praksi že izvaja, a v starem zakonu manjka ali ni jasno.

Splošne določbe
Vsebujejo bistvo in delokrog zdruge in sicer tako, da ne bo več sporov s sodiščem kakor doslej in da se pod združnim imenom ne bodo mogla več ustanovljati razna špekulativna podjetja. Poleg kreditnih, konsumnih, proizvodnih, vovčevalnih, predelovalnih itd. združenj bodo dopuščene tudi zavarovalne, zdravstvene, vzgojevalne in pravovarstvene zdruge. Jamstvo članov bo še dalje lažje omejeno ali neomejeno, če pa bodo morali biti vsi enaki. Dosele so namreč imeli nekateri zdruzi dvojno deležo: glavne z večjimi, opravilne z manjšimi pravicami.

Ustanovitve zdruge
se bo lahko izvršila, če bo za to 8 polnopravnih državljanov. Dosele je bilo lahko ustanovila 1 oseba. Nič ne bo smel biti več član dveh ali večih združenj z neomejeno zavezo, in sicer zaradi tega, ker ni mogoče jamčiti z vsem premoženjem na več strani in da se ljudje ne bodo prezadoževali. Praviloma bodo smele poslovati zdruge samo s svojimi člani, z nečlani pa le, če bi sicer utrpeli škodo ali če bodo vršile posle po nalogu javnih oblasti. Ako bo izstopil član iz pasivne zdruge, bo moral ob izstopu pokriti izgubo, kolikor odpade nanj. Dosele je obstajala ta dolžnost samo v konkretnem postopanju.

Uprava zdruge
Načelstvo zdruge bo moralo šteti najmanj 3 člane. Člani načelstva se ne bodo smeli doživljati pri zdruzi, če jim tega ne bo dovolilo nadzorstvo. Dosele zakon o tem ni ničesar določal. Zdruga bo morala del prebitka porabiti za tvorjenje rezervnega sklada, katerega bo smela porabljati samo za kritje izgub. Dosele zakon o tem ni ničesar določal. Vsaka zdruza bo morala imeti nadzorstvo, ki bo sestojalo najmanj iz 3 članov. Nadzorstvo bo dolžno vršiti nadzor nad poslovanjem zdruge, pregledati knjige, zalogo in blaginjo ter poročati o tem običnem zboru. Dosele nadzorstvo ni bilo obvezno niti niso bile točno naznačene njegove pravice in dolžnosti.

Na običnem zboru bo imel načelno vsak član samo en glas. V pravilih pa se bo lahko določilo, da ima toliko glasov kolikor vplačanih deležev, vendar največ 10 glasov. Dosele je lahko imel posamezni član neomejeno število glasov. Okrog tega vprašanja se je že ponovno vršila živalna debata. Združniški ideologi so zahtevali, da se mora zakoniti temeljno združno načelo, odnosno princip gospodarske demokracije, ki dopušča posamezniku samo en glas. Praktiki pa so zagovarjali mnogo močnejše in v praksi odločujoče protizakone. Končno so prodri praktiki s kompromisnim predlogom, po katerem bo posamezni član lahko imel do 10 glasov. Dalje so zahtevali zastopniki šulcedelčevskih posejnikov, naj pri njih še dalje velja sedanje glasovalno pravo. Zahteva se je sprejela v načrt in bo za ne veljala izjema, da se bodo s časom lahko brez škode prilagodile zgornji navedeni demokratičnejši načeli.

Prestanek zdruge
Zdruge se bodo lahko razdržile ali združile z drugo zdruzo. Dosele združitev ali fuzija ni bila mogoča. Razdržiti pa se tudi ne bodo mogle, če bo temu ugovarjal vsaj 8 članov. t. j. toliko kotikov jih je treba za ustanoviteljev zdruge.

Za konkurzno in poravnalno postopanje bodo veljali dotični zakoni.

Kazenske določbe
Kazenske določbe bodo razširjene, kazni pa predvidene v današnji valet. S tem bodo na oni strani v večji meri onemogočene zlorabe, na drugi strani pa bo dosežen večji red v poslovanju združenj.

Zveze združenj
Prvotno se je smatralo, da zveze združenj v dosedanjem sestavu in v dosedanjim delokrogom najbolj odgovarjajo praktičnim potrebam. Predlagani sta bili samo dve važnejši spremembi. Dosele je zveza lahko obstajala, če je imela vsaj 50 združenj. Ker je pokazala praksa, da zveza s tako nizkim številom združenj ne more uspešno vršiti svojih nalog, je bil stavljen predlog, da mora imeti vsaka zveza najmanj 100 združenj. Druga še važnejša novost naj bi bila, da bodo zveze obvezne, to se pravi, da bo morala biti vsaka zdruza članjena v

neki zvezi. Dosele je bilo združenj dano na prostovolje, da so se včlanile v kakšno zvezo ali tudi ne. V slednjem slučaju je vršilo nadzor nad njimi sodišče samo ali upravna oblast (če jih je subvencionirala). Po načrtu novega zakona bi sodne revizije odpadle.

Letošnje leto se je od strani nekaterih združenj pojavilo naziranje, da bi bilo bolje, če bi se zveze delile v poslovne in v revizijske. Dočim bi lahko obstajalo poljubno število poslovnih zvez, če bi imelo vsaj po 25 združenj ene in iste vrste, bi smela obstajati v vsaki oblasti (sedaj banovini) samo ena revizijska zveza, ki bi vršila zakonito nadzorno nad vsemi združenji v dotični oblasti. Dalje se je ventiliralo vprašanje, če bi ne kazalo osnovati zveze po vrstah združenj, tako da bi obstajala za vsako vrsto združenj samo ena zveza.

Na konferenci, ki se je vršila 7. in 8. novembra 1929 v Beogradu, so navzoči zastopniki vseh zvez v naši državi še enkrat in zadnjič temeljito prebrali načrt zakona in gornja vprašanja. Soglasno je bilo sklenjeno, da obvelja prvoten načrt zakona. Ostale bodo torej dosedanje zveze v dosedanjih sestavi in z dosedanjim delokrogom. Prav tako je bil sprejet tudi predlog, da lahko obstoja, oziroma izvršuje zakonite revizije te zveze, ki ima vsaj 100 združenj. Vsaka zdruza se bo morala najpozneje v teku 6 mesecev včlaniti v kakšno zvezo, sicer jo bo sodišče razpustilo. Zakonite revizije bodo izvrševale samo zveze po svojih stvari večjih revizorih.

Zadnje čase se širijo vesti, da bo po novem zakonu obstajala samo ena revizijska zveza v vsaki banovini, v kateri bodo morale biti včlanjene vse zdruge v dotični banovini. Kakor je razvidno iz navedenega, so te vesti neresne. Čudno se nam zdi, da se širijo te vesti, ko je vsem našim združnim krogom znano, da bodo dosedanje zveze ostale in obdržale ves delokrog, te da tudi revizijsko pravico.

Ugodnosti za zdruge
Zdruge bodo tudi po novem zakonu deležne davčnih, taksih in poštinskih ugodnosti. Večine teh ugodnosti so deležne že sedaj in so bile prevzete dotične določbe iz dosedanjih finančnih zakonov. V zakonitvijo obravnavana načrta bodo prenehali veljati vsi dosedajni zakonski predpisi o združništvu. Zdruge se bodo morale v teku 4 let po zakonitvijo prilagoditi novemu zakonu, sicer jih bo pristojno sodišče razpustilo.

Rekordni izvoz v oktobru

Letošnji izvoz je že skoraj 1100 milijonov večji od lanskega.

Iz Beograda javljajo glavne sumarične podatke o našem izvozu v oktobru, ki je dosegel izredno višino 991 milijonov Din, dočim je znašal naš izvoz v istem mesecu preteklega leta komaj 666 milijonov Din in v istem mesecu leta 1927 le 646 milijonov Din. Napram lanskemu oktobru se je torej letos naš izvoz povečal za 325 milijonov Din, ali za skoraj 49 odstotkov napram oktobru preteklega leta pa za 345 milijonov Din, ali za 53 odstotkov. Tako visokega izvoza v oktobru nismo imeli od leta 1924, ko je bila za beleženja vrednost oktobrskega izvoza v višini 1009 milijonov Din, pri čemer pa je treba upoštevati, da je bila v tem letu vrednost dinarja znatno manjša, kakor letos. Glavni izvozni predmeti v oktobru so bili zopet pšenica in les. Vendar še niso objavljeni točnejši podatki.

V posameznih mesecih tekočega leta se je naš izvoz v primeru z lanskim letom gibal naslednje (vse v milijonih Din):

1929. 1928.
januar 425,7 430,3 — 4,6
februar 385,1 439,0 — 53,9
marec 499,4 503,2 — 3,8
april 615,0 428,5 + 186,5
maj 533,7 431,6 + 102,1
junij 530,2 454,4 + 75,8
julij 621,3 493,8 + 127,5
avgust 1006,2 603,8 + 402,4
september 721,1 692,3 + 28,8
oktober 991,0 666,1 + 324,9
6328,7 5233,0 1095,7

V prvih desetih mesecih tekočega leta je bil torej naš izvoz že skoraj 1 milijardo 100 milijonov Din večji kakor lani v istem času, in za preko 1 milijardo Din večji kakor v istem razdobju leta 1927. V prvih desetih mesecih tekočega leta smo namreč izvozili za 6329 milijonov Din, dočim smo v istem razdobju preteklega leta izvozili za 5233 milijonov Din in v istem razdobju leta 1927 za 5240 milijonov Din.

Načrt rudarskega zakona. Kakor smo že kratko poročali se je 18. t. m. vršila v Beogradu anketa o novem rudarskem zakonu, ki jo je vodil generalni direktor rudarske direkcije prof. Gostjica. Na konferenci so bili prisotni predstavniki rudarskih oblastev gospodarskih organizacij in zbornice. Svrho ankete je v daljšem referatu obrazložil načelnik inž. Belančič, ki je izjavil, da je ministrstvo pripravljeno sedanjim načrt, ki od gospodarskih in rudarskih krogov ni bil povoljno sprejet, spremeniti. Vlada ne insistira na tem, da se v zakonu obdržijo določbe glede premoženjskih sindikatov in glede uvedbe posebne rudarske zbornice in je tudi pripravljena ugoditi ostalim željam, v kolikor smatra, da so upravičene. V svojem referatu je dalje poudarjal, da tudi rudarska oblastva stremijo za tem, da bo zakon koristno in blagotvorno uplival na razvoj našega rudarstva. Pripombe gospodarskih korporacij, ki so dobile zakonski načrt v izjavo, bodo pri definitivni redakciji zakona po možnosti upoštevane. V diskusijo so nato posegli zastopniki Trboveljske premoženjske družbe G. Vrhnice, tajnik ljublj. zbornice za TOI G. Ivan Mohorič, tajnik sarajevske zbornice G. Hlavič in član zagrebške zbornice G. Hlavič. Predstavniki ministrstva so pri sklepu konference izjavili, da bodo

posamezna mišljenja točno proučili. V krilu generalne direkcije po posebna komisija izvedla ponovno redakcijo zakonskega načrta, ki bo nato s kratkim rokom predložen gospodarskim organizacijam v oceno.

Menični in čekovni zakon. V založbi Tiskovne zadruge je izšel Menični in čekovni zakon od 28. novembra 1928. Z opazkami opremil univ. prof. dr. Milan Škerlj. (Cena brošura 100 Din, v platno vezano 116 Din, poštnina 3 Din). Glede na skorajšnje uveljavljenje teh dveh zakonov (19. decembra t. l.) je bila izdaja gornje knjige nujno potrebna. Še večje važnosti pa je za vsa poslovni svet, da je knjigo priredil vseučiliški profesor dr. Milan Škerlj, ki je besedil obeh zakonov opremil s kratkimi tekočimi opazkami, ki naglašajo razlike napram sedaj veljavnim zakonskim predpisom, tolmačijo pomen posameznih določb in izrazov ter opozarjajo na zvezo posameznih določb s drugimi določbami meničnega in čekovnega zakona in ostalih še veljavnih ali vsaj že objavljenih zakonov, ki se tičejo meničnega in čekovnega prava. Na izvršno delo opozarjamo vse prizadete kroge, praktične pravnike, denarne zavode ter trgovce in obrtnike. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadruzi v Ljubljani.

Sprjevala o nabavljajni sposobnosti. Na podlagi pooblastila iz čl. 104 a) zakona o državnem računovodstvu, je finančni minister izdal rešenje, po katerem se točka 6. člena 13. pravilnika za izvršenje odredb iz oddelka »B« (pogodbe in nabavke) zakona o državnem računovodstvu spremeni, tako, da je vsak licitant ali ponudnik dolžan, na dan objave licitacije izročiti predsedniku komisije pisмено sprjevalo o svoji nabavljajni ali zakupni sposobnosti. To sprjevalo mora ugotoviti: sodno protokolarne firme, odnosno, da ima licitant obrtni list, s katerim je od pristojnega oblasti pooblaščen, baviti se na podlagi stalnega pooblaščenosti, ki so predmet licitacije in da je tako sprjevalo veljavno 3 mesece od dneva, ko je bilo izdano. Naši državljani so tudi dolžni predložiti komisiji potrdilo, da so svoj obrat prijavili pristojnim davčnim oblastvom in plačali davek za tekoče tromesečje. Sprjevalo o nabavljajni sposobnosti izdajajo pristojne zbornice, za kmetovalce in živinorejce pa občinska oblastva.

Jugoslovensko-madžarska pogajanja za žitni izvozni kartel. Kakor znano, vodijo mađarski gospodarski interesi in nekega časa akcije, da bi se med Jugoslavijo, Rumunijo in Mađarsko dosegel sporazum glede skupne prodaje in skupnega izvoza žita, predvsem koroze. Po čističnem sporočilu novosadske glavne borse so se te dni mudili v Budimpešti jugoslovenski izvozniški pod vodstvom predsednika novosadske borse dr. Gedeona Dunajevskega, ki so imeli informativne razgovore z mađarsko Ekonomsko družbo, z Budimpeštanske borse in predstavniki mađarske žitne trgovine. Ker obstajajo možnosti za ugodno rešitev, bodo najbrž v kratkem pričela prava pogajanja, ki se bodo vršila v Beogradu.

Španija se sanima za naše blago. Po krasno uspehi razstavi proizvodov naše države na barcelonski svetovni razstavi dobivajo naše gospodarske korporacije številna vprašanja po trdnih, ki bi mogle dobiti razne vrste lesa (šibke in letve za izdelavo rolet, fine hrastovine, furnirskega lesa in furnirjev, jelovine in borovine), dalje sodov, parketov in vsakovrstnih suhih črev. Naši gospodarski krogi lahko takoj navežejo trgovske stike, ker je naša država že ratifi-

cirala trgovinsko pogodbo s Španijo ter bo do ratifikacijski instrumenti te dni zamenjani v Madridu, naka bo pogodba takoj stopila v veljavo in s tem tudi vse ugodnosti, ki smo si jih pridobili s to pogodbo.

Zniževanje diskontov. Likvidnost na svetovnih denarnih tržiščih, ki je nastopila po polomu na ameriških efektih borsah, je v zadnjih tednih dalje napredovala. Po novem znižanju diskonta v New Yorku in Amsterdamu je pretekli teden tudi angleška banka znova znižala diskont za 1/4 % na 5 1/4 %. V londonskih finančnih krogih se pričakuje, da bo newyorška Federalna rezervna banka še v tretji znižala diskont. V vrsto držav, ki so v novembru znižale diskont, je v četrtek stopila tudi Norveška, ker je novčaniška banka znižala diskontno obrestno mero od 6 na 5 1/2 %. Končno se je včeraj tudi Avstrijska narodna banka, ki je bila po polomu dunajske Bodenkreditanstalt prisiljena dvigniti diskont na 8 1/2 %, odločila na znižanje diskonta od 8 1/2 na 8 %, kar je razmeroma še zelo visoko.

Škodovi načrti za gradbo ladjedelnice pri Splitu. Nedavno smo poročali o povečanju naprav ladjedelnice v Kraljevici s pomočjo angleškega kapitala. Sedaj pa se potrjuje vesti, da nameravajo tudi Skofove tvornice pri Splitu zgraditi veliko ladjedelnico. Izvedba tega načrta je odvisna le še od zakonske ureditve subvencioniranja gradbe ladij. Skodove tvornice nameravajo ustanoviti posebno delniško družbo, pri kateri bi bile same udeležene s 60%, jugoslovenski kapitalisti pa s 40%. Tudi za gradbo rečnih ladij je projektirana ladjedelnica v Obrenovcu.

Položaj na naših borsah

Ljubljana, 23. nov.
V početku preteklega tedna je bil devizni promet na ljubljanski borski prilično velik, v drugi polovici tedna pa je nekoliko popustil. Skupni tedenski promet pa je navzile temu znašal 26,7 milijona Din napram 18,7, 27,7, 21,8 in 26,8 milijona Din v zadnjih 4 tednih. Tekom tedna se je švicarski frank ponovno ovrstil, kar pripisujejo okolišninam, da je nastopilo zopet veliko zanimanje za švicarski frank v zvezi z ustanovitvijo Mednarodne reparacijske banke v Baslu, katere glavica v višini 500 milijonov zlatih frankov bo vplačana v švicarski valuti. Z okrepljenim švicarskega franka se je ponovno dvignil tudi dinar, tako da so tečaj deviz dalje nazadovale, Deviza New York je tekot tedna nazadovala od 56,41 na 56,57, deviza Dunaj od 7,9507 na 7,9425, deviza London od 275,81 na 275,41 in deviza Berlin od 13,52 na 13,5075.

Hosa v Vojni škodi se je v prvi polovici preteklega tedna nadaljevala ter se je tečaj za aranžma na zagrebški borski ponovno dvignil od 438 na 443. V sredo pa je nenaodoma nastopil preokret, ki ga je povzročila intervencija Poštne hranilnice, ki je v Beogradu in Zagrebu z oddajami pokrivala potrebo. Ta intervencija Poštne hranilnice je prišla povsem nepričakovano. Kakor je podoba, hoče Pošta hranilnica preprečiti, da bi se Vojna škoda zaradi spekulativnih momentov skokoma dvigala, ker je v interesu publike in države, da se tečaj obdrži čim stabilnejše. Koncem tedna se je Vojna škoda za aranžma ustalila pri tečaju 438. V investicijskem posojilu in v agrarnih obveznicah ni bilo posebnega prometa in se tečaj ostali dalje čvrsti.

Zasebne vrednote so bile ves teden bolj zamenjane. Unionbanka je v početku tedna zaradi večje ponudbe popustila od 202 na 200 ter se je pri zadnjem tečaju trgovala tudi koncem tedna. Od ostalih bančnih papirjev so se trgovale Zemaljska po 129 — 130, Praštediona po 906, Jugobanka po 88 in

Ljubljanska kreditna po 123. Med industrijskimi vrednotami se je Sečerana po zadnjem padcu od 410 na 360 nekoliko okrepila ter se je trgovala v početku tedna po 370 — 375, koncem tedna pa po 380. Trboveljska je ves teden polagoma popuštala ter se je včeraj trgovala po 450 napram 460 koncem zadnjega tedna. V ostalem se je Slavonija pri čvrsti tendenci trgovala po 155, Dubrovačka pa po 430—435.

Devise in valute.

Ljubljana. (Prosti promet). Berlin 13.5075, Budimpešta 9.885, Curih 1065,9, Dunaj 7.9425, London 275.41, Newyork 56.57, Pariz 222.27, Praga 167.45, Trst 205.64.

Žitni trg

Ljubljana, 23. novembra 1929.

Na svetovnem žitnem trgu se je pretekli teden razpoloženje po zadnjem padcu cen pomirilo. Izkazalo se je, da je bilo nazadovanje cen v prvi vrsti posledica derute na ameriških efektih borsah, kakor tudi nazadovanje cen na svetovnem trgu sladkorja in kave. Z koncem zadnjega tedna se je cena pšenice na čiaški borski okrepila od 112 3/4 na 121 centov (za december); v preteklem tednu pa se je dalje dvignila na 13 3/4 do 124 centov, naka se je včeraj po nezastnem valovanju ustalila na višini 122 3/8 centa. Tudi na kontinentalnih tržiščih je nastopilo krepčje razpoloženje. Dočim je na budimpeštanski terminski borski pšenica za mare notirala koncem zadnjega tedna še 23.08, se je do včeraj dvignila na 23.68, danes pa je bil sabelčen tečaj 23.66. Seveda je kupnja še vedno precej omejena, ker je evropski konsum za enkrat založen.

Na vojvodinskem žitnem trgu se se cene tokom tedna okrepile za okrog 5 tolik. Danes stane baška uzančna pšenica 187.50 Din, tečaj pa 190 do 192.50 Din. Tudi cene koroze so nekoliko višje in velja času primerno suha koroza 120 Din, umetno sušena pa 137.50 — 140 Din na 100 kg. Nekaj pšenice je bilo tekot tedna nakupljeno za izvoz v druge balkanske države. V relaciji po Dunavu nazgor se ne obotajo možnosti za izvoz pšenice in tudi za prodaje preko Braje v zapadno Evropo za enkrat zaradi zmanjšanja napetosti med našimi in ameriški cenami ni zanimanja. Potreba po izvozu pa sedaj ni več tako nujna kakor pred meseci, ker so producenti že oddali znaten del svojega presečka in so pri sedanjih nizkih cenah bolj rezervirani.

Veliko povpraševanje je za moko, ki se je zopet nekoliko podražila, dočim ostajajo minom temnejše moke v velikih količinah.

+ **Novosadska blagovna borska** (23. t. m.) Tendence za pšenico čvrstejša pri višjih cenah. Promet: 25 vagonov pšenice, 2 vagona moka in 64 vagonov koroze. Pšenica: baška 77 kg 185 — 190; 78 kg 187,5 — 192,5, banaška 77 kg 182,5 — 187,5; sremica 77 kg 180 — 185. Oves: baški 137,5 — 142,5. Jecmen: baški 120 — 125. Koroza: baška in sremica 105 — 107,5; s kakovostno garancijo 112,5 — 115; za december - januar 117,5 do 120; za mare, ladja Dunav 135 — 137,5; umetno sušena 135 — 137,5. Moka: >0< 295 do 305; >2< 265 — 275; >5< 235 — 245; >6< 160 — 200. Otrubi: baški 97,5 — 102,5.

+ **Dunajska borska** na kmetijsko proročilo (22. t. m.). Glede na višje industrijske tečaje je bilo razpoloženje na dunajski borski prilično. Tudi konsum se je pričel v večji meri zanimati za nakup. Tudi glede koroze je situacija ugodnejša ter so se veliki trgovci na potu po Dunavu. Za poznejše termine se je podunavska koroza trgovala po 98 Kx ex Šlep Dunaj.

Razstava
in
prodaja
Aleksandrova
cesta štey. 16

P. MAGDIĆ
LJUBLJANA

Razstava
in
prodaja
Aleksandrova
cesta štey. 16

SMUČARSKA IN TURISTOVSKA POTREBŠČINE
SMUČI, STREMEHA, PALICE, RAZLIČNE MAŽE ZASNUČI, OLJE, SPEC. ČEVULJICE, MARI
ALPINA
LJUBLJANA : GOSPOUSVETSKA 6
NA DVORIŠČU POLEG MESARNE SLAMIČ

Kanarček
harški vrvevi, prvovrstni pevci — od zlatorumenih do mahzelene barve.
Cena samcu: 170 —, 250 —, 3. 0 — Din; samcu č 40 — Din.
Razpustijam n. vse st. ni.
FRANC ŠMID,
gajtelj p avih harških kanarčkov.
DOBRAVA-VINTGAR,
Gorenjsko.
Oddam tudi skupno 80 do 100 parov.

Občinski tajnik
le prvovrstna moč se sprejme z novim letom. — Prošnje do 15. decembra 1929.
Županstvo Senovo.

Razstava
in teden
nizkih cen!
od 25. do 30. nov.

Plašč, podložen, eleganten Din 395.—
Obleke volnene v vseh barvah Din 245.—
Domače halje in pijame Din 195.—
Večerne in plesne obleke Din 195.—
Obleke, volnene georget Din 585.—

Popoldanske in večerne obleke dunajski in pariški modeli za polovično ceno!

Radi malih stroškov neverjetno nizke cenel
Obleke tudi za močne dame na zalogi
Izdeluje se tudi po modelu v najkrajšem času.

Z glavo ob zid
bi butnili, ko nas ponovno popade naš zobobol...

Ako tudi Vi trpite na tem, tedaj samo nekoliko kapljic prijetnega dišečega Fellerjevega Elsalidna na bomba in v piškvah sob, a na lice obkladite s Elsalidom — in bolečine prenehajo! Elsalidnič savorazan s zakonom! Ze 33 let je povsod cenjeno, to preizkušeno narodno sredstvo in kosmetikum. Poizkusite ga pri ublačenju bolečin pri revmatizmu, gihu, prehlajenju, nervoznosti, kot zaščito proti gripu; notranje na sladkorji proti lednim krčtem, slabostim in kašlju.

To pomaga!

V lekarnah in vseh podobnih trgovinah: polkuzna stekleničica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din, specialna steklenica 26 Din.
Po pošti: najmanj 1 zavoje s 9 poizkusnimi ali 6 dvojnimi, ali 2 specialnim steklenicami stane 62 Din. Dva taka zavoja s poštno in zavojem samo 102.— Din. Naročila na naslov:

EUGEN FELLER, lekarnar STUBICA DONJA, Elsalidrg 275
Ako pa potrebujete dobro odvajalno sredstvo, ki krepki želodec, tečaj zahtevajte Fellerjeve Elsa kroglice. 6 Skatljice 12 Din.

Naznanilo!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da so mi prispela nova dalmatinska bela, rdeča in črna vina izvrstne kvalitete in se bodo točila v dobroznan

gostilni „Pri Tratniku“

Ljubljana, Sv. Petra c. 25 in Filaki Ljubljana, Kette-Murnova c. 26.

Domača in dalmatinska kuhinja. — Vsak dan sveže morske ribe, bakala in mrzla jedila.

14471 a

SUNARA.

Prepričajte se na Beka patronov, preizkušene od Waffentechnische ml o prvosti (Neumannsche) — Neudam v Nemčiji. Začetna brzina prične z 31 m razpis 75 7/8

S. Kočonda, Zagreb, Ilica 40.
Naročila po pošti se odpremljajo istega dne. Loko naročila dostavljamo v 14 dno
Telefon 20-51 14173

PUH - PERJE
R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Veliko izbiro
snežnih čevljev in galoš

na boljših svetovnih znamk ter nepremišljivih sportnih čevljev in gozseriev
na boljšega domačega izdelka priporoča
tvrdka

A. Žibert

14205

Ljubljana, Prešernova ulica

Vse vrste koledarjev

od najpreprostejših do najfinišne izdelave
za vse stroke

v slovenskem in srbsko-hrvaškem jeziku (v latinici in cirilici) se dobijo pri

Novi založbi v. j. j. o. j.

Ljubljana

Zahtevajte ponudbe!

Simmeringer

tovarniška d. d. za gradnjo strojev in vagonov

WIEN, XI., Hauptstr. 38-40

Oddelek: **PARNE NAPRAVE**

»Hanomag« strmocevni in
»Königsfelder« poševnocevni

Visokotlačni kotli

Ekonomizerji, kurilne naprave na premikalne rešetke

Kurilne naprave za premogovni prah lastnega sistema

Parne turbine

Parni stroji

za vse svrhe

ČEŠKOSLOVAŠKI ZAVOD

brnska-kralovska-poleška tovarniška d. d. za

gradnjo strojev in vagonov

BRNO KÖNIGSFELD Č.S.R.

Zastopstvo: Inženirska pisarna Julius Breitwieser, Zagreb, Frankopanska 8.

Ali se želite iznebiti
protina

REUMATIZMA
bolečin v kosteh
in išlasi
brez nevarnosti!

Reuma je strašna in zelo razširjena bolezen, ki se ne izogne niti bogatašu niti siromaku in išče žrtev, kakor v patačah, tako udi v kočah. Prerazlične so oblike v katerih bolezen nastopa, največ boleznij je pa takih, ki se nazivajo z najrazličnejšimi imeni medtem pa niso nič drugega kot

reumatizem

Enkrat bolijo kosti in členki, drugi členki otečejo, pohabljeni roke in noge, trganje, zbadanje v raznih delih telesa. celo oslabljenje vida,

vse to so posledice reume in bolečin v kosteh. Kakor so različne oblike s katerimi se bolezen pojavlja, ravno tako številni a so močnija in nemogoča zdravila, medicina, miksture, mazila itd., ki se trpečemu človeštvu ponujajo. Večina teh sredstev ne more popolnoma ozdraviti, kvečjem bolečine samo ublažiti. To, kar vam pa mi priporočamo je popolnoma neškodljiva zdravilna pijača, katera je že

mnogim bolnikom pomagala!

Naša kura je izborna in deluje hitro pri zastarelih, kroničnih slucah Da pridobijemo čim več pristašev smo sklenili vsakomur, ki nam piše

poslati popolnoma brezplačno

našo interesantno in poučno raspravo. Kogar torej mučijo bolečine in kdor se želi teh bolečin hitro, temeljito in brez nevarnosti iznebiti, naj še danes piše na:

AUGUST MÄRZKE
Berlin-Wilmersdorf,

Bruchsalerstrasse Nr. 5., Abt. 19

Popravila

za računske, pisalne, razmnoževalne aparate, blagajne, foto, gramofone, nalivna peresa se priporoča

Specijalna mehanična delavnica — **LUD. BARAGA**
Telefon 29-80 Ljubljana, Šelenburgova ulica 6

Lepota očesa in las

SEVE ASIATIQUE. S uporabo tega preparata dobimo izvanredno bujno, gosto in dolgo obrvi in trepalnice, s tem dobijo oči idealen pikanost, dramski in privlačni pogled. Dna 46. NOIR D'ORIENT. Na isto svojstvo kakor »Seve Asiatique«, same da močnejše barva v temni barvi. Dna 45. KOPPEL ZA OČI daje odlično osamljenost in bleščavi pogled. Oči postanejo bistre, svetle, očajane, a rdečice, trdnost in močan pogled izgine. Dna 46. DRISOLDE nam daje po preteku ene noči naravno kupa posmeha. Ne kodri se dolgočasno in daje nekako obraz drage in samostojnosti. — Dna 46.

Sivi lasje

se v resnici najprej svažnik mladosti, a gotovo kvirijo lepoto vsake dame. »EXCELSIOR - HENNE« od dr. Doraine & Cie., Pariz, barva las, perfektno in enako v vseh nianсах kupa posmeha. Ne kodri se dolgočasno in daje nekako obraz drage in samostojnosti. — Dna 46. CENTIFOLIA, kozmetički savod, Zagreb, Jurijeva 8. — Zahtevajte brezplačno ilustrirane cenike! 200/5

Iščemo

za urejevanje strokovnega lista kot postransko opravilo

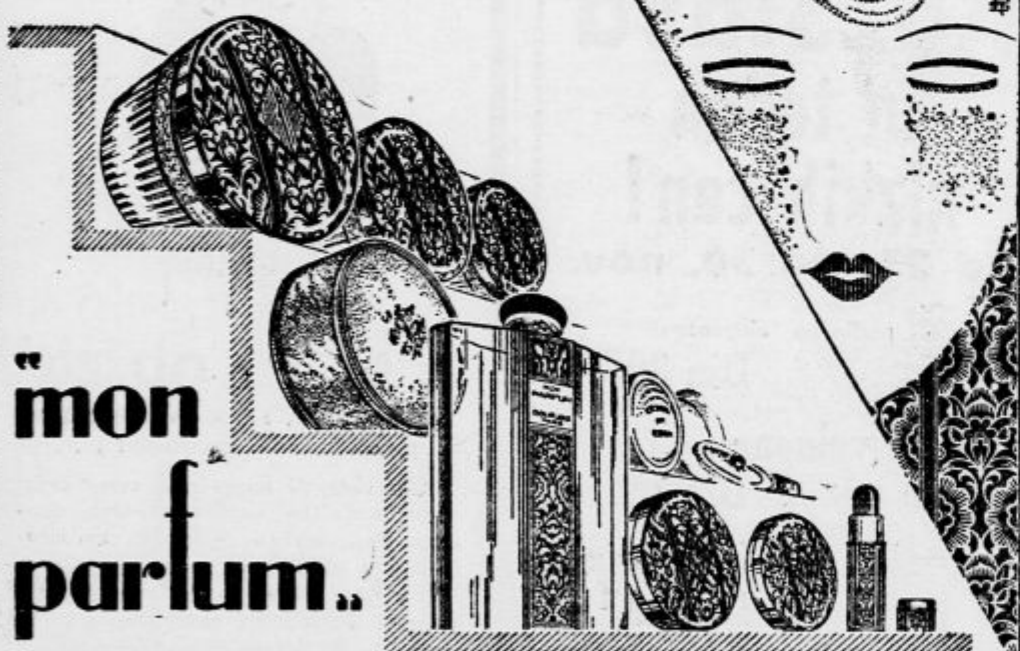
inženierje,
arhitekte, strojnike
ali pa vsaj **tehnike**

te stroke. Pojasnila pri L. Ogrin, podpredsednik zbornice za trgovino, obrt in industrijo. 14241

Kupim stalno

kostanjev
taninski les

smrekove skrajne cele in drobljene, rabljene sode od stroj. in jedil. olja, po najugodnejših cenah, takojšnje plačilo. Franc Oset, Sv. Peter v Sav. dol.

BOURJOIS
PARIS

PH. BELAVARY Rackoga ulica 7a ZAGREB

Zdravniki!

Kompletno domačo lekarno, kompletne ordinacije z instrumentarijem, posebno primerno za zdravnika začetnika, ki bi lahko prevzel takoj zdravniško mesto (tudi bolniška blagajna in okrožni zdravnik), prodaja vdova po dr. E. Ryzienski v Framu pri Mariboru. 14463

Sodavičarji!

Sifonske, pokalične in limonadne steklenice, sifonske glavnice in stroje znamke „Pochtler“ kakor tudi vse ostale potrebščine kužite najugodnejše pri

LJUBLJANSKI KOMERCIJALNI DRUŽBI
Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Kompletno stanovanje

edilnica, gosposka soba, spalnica, pred-oba, kuhinja in druge mobilije, glasovr, šivalni stroj kombiniran štedilnik na plin in diva ceneno na proaj Oddajo se tudi posamezne sobe. Ponudbe pod „Marbor“ na podr. Jutra Maribor. 14477

Samostojne tkalske mojstre

izkušene za avtomatizacijo stavbe za izdelavo strovit prvotnih tkanin, kakor tudi sposobnega

Samostojnega moistra močilca

(Schlichtmeister) za mazanje tkanin, sprejemoma. Nastop takoj. Pismeno ponudbe s priloženo kakor tudi pogoje nastopiti na Jugoslav. Rudolf Mosse, Beograd, pod „Automat 545“. 14179

Vi morete

zidati

tudi v mrazu, ako mahi prirečate

»ANTIFREDDIN«

Dobavi Vam ga
Ljubljanska komercialna družba
Ljubljana, Bleiweisova 18.

2 tovarna avtomobila!

Fiat 1 in pol tone, Ford 2 toni, velika Wertheim blagajna na dvoje vrat, 1 pisalni stroj Continental, 2 peči na žagovino, 1 kompletna orema za avtomobilsko ceneno na prodaj. Ponudbe pod „Priložnost“ na podr. Jutra Maribor 14478

Trebušne in kilno pasove

najmanjše pri
A. BESEDNIK
Ljubljana
Šelenburgova ul. 6.

Pozor ženini in neveste! ZIMNICE

(matrace), posteljne mrača, železne postelje (zložljive), otomana, divane, in tapetirane ložeke sedi najceneje
Rudolf Radovan
tapetnik
Krokov trg št. 2.

TO JE
NAJBOLJŠA
ČOKOLADA

TOVARNA ČOKOLADE
RODA LA CIGOGNE
ZEMUN

Spominjajte se slepih!

Cenjenemu občinstvu vladno naznanjam, da sem odprl

Novo pekarno

v lastni hiši v Ptuj, Ormoška cesta šte. 10. Pekarna je moderno in higiensko opremljena. Zagotavljam, da bom svoje odjemalce vedno postrigel s svežim pečvom. Se priporočam, z odličnim spoštovanjem

Ivan Kozel.

Rešite jih pijanstva!

Materi in žene, ve, ki obupno gledate, kako upropščajo vaš dragi v pijanosti sebe, rodbino, premoženje in svojo čast, pustivši v kavami začaje pare, ve jih morete rešiti, ne da bi oni vedeli zato, z »AVINALOM«, preparatom berlinskega lekarnarja Franka, absolutno neškodljivim za zdravje. Polno zahval od ozdravljenih. Cena 220 Din. Razpošilja glavni zastopnik za Jugoslavijo N. POPOVIĆ, Beograd, Kolardjeva 7.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiu)

Ohrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu in inozemstvo, založbe, depoziti itd. itd. itd.

Brojovke: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2548 Interurban 2706 2506 87 L

Arthur Bornodes

BELFEGOR

Pustolovski roman
PRVI DEL

Mladi novinar se ni usajal zoper ta ukrep redarstvene oblasti, ampak se je mirno vrnil, kakor je bil prišel. Sklenil je, da najprej poišče paznika Gautraisa, zakaj upal je, da ta ustreže prošnji, katero je bil sporočil po Marizani. Bellegarde je vstopil v antichno galerijo in naglo krenil proti kipi Melske Afrodite, ki se je s svojimi skladnimi oblikami risal na črnem ozadju. Tedajci pa je osupel obstal.

Na zločivem stolu je sedela z albumom na kolenih in svinčnikom v rokah prelestna Parižanka, ki jo je bil srečal včeraj na Sevastopolskem bulvarju in zaradi katere sta se bila pred dvema urama v restoranu »Des Glycines« sprla s Simonom. Z navdušenim obrazom je občudovala božjanski kip.

Jacques se je nekaj trenutkov obotavljal, nato pa je pristopil k njej in jo spoštljivo pozdravil, rekoč:

»Gospodična, menda nama je usojeno, da se vedno srečava. Ker mi je že čast, da me poznate, se niti ne predstavim.«

»Da, gospod,« je z ljubkim nasmeškom odvrnila Koleta, »vklada sem vašo sliko na naslovni strani ene vaših knjig. Vse vaše članke čitam in prav nič ne skrivam, da me zelo zanimajo.«

»Preveč dobri ste gospodična,« je odvrnil urednik. »Zato upam, da ste mi oprostili tudi neljub prijetilaj v restoranu.«

V zadregi je umolknil.

Koleta se je nasmešnila, dejaje se nekoliko začudeno:

»Ne razumem vas, gospod, kaj hočete reči!«

Jacques je razumel, da je bolje, če preneha govoriti o tem. Naglo se je ozrl na album, ki ga je Koleta držala na kolenih:

»Lep talent imate, gospodična.«

Mladenka je smeje se pokazala novinarju stran svoje risanke, na kateri je bilo videti šele nekaj črt:

»Kakor vidite, nisem mti pričela.«

V zadregi zaradi svoje nerodnosti se je Jacques vrnil k misli,

ki mu je bila najprej prešla možgane:

»Gospodična, ali se nič ne bojite strahov?«

»Saj vobče ne verujem vanje!« je veselo odgovorila Koleta.

»A vendar pravijo, da v Louvru straši!«

»Da, to vem.«

»Predstavite si: prav jaz sem se namenil, da ga preženem.«

»Srečen lov, gospod Bellegarde!«

Mlada Parižanka je vzela svoj svinčnik in spet pričela risati; s tem je hotela pokazati Bellegardeu, da je razgovor po njenem mnenju že dovolj dolgo trajal. Jacques je bil predobro vzgojen, da bi se bil hotel vsiljevati. Priklonil se je lepi umetnici in nekam zamišljen odšel.

Ko je izginil, je stopil izza bližnjega kipa mož, ki je ves čas pazljivo poslušal razgovor mlade dvojice.

Bil je Claude Barjac.

Približal se je hčeri, ki je ob pogledu nanj lahno zardeala, in resnobno vprašal:

»Kaj ti je povedal?«

Preden je Koleta utegnila odgovoriti, je prihitel iz sosednje dvorane Gautrais. Ves zbežan je stopil k Barjacu, privzdignil čepico in dejal:

»Mislite si gospod! Novinar, ki je pravkar govoril z gospodično hčerko, me je prošil, naj ga drevi spustim v dvorano barbarskih bogov.«

»In?« je vprašal Barjac.

»V tem trenutku čaka, da bi dobil moj končnoveljavni odgovor.«

»Nu evol! je velel Barjac. »Brž se vrni k njemu in mu reci, naj pride.«

»Ali, gospod!« je zajekal paznik ves prepaden.

»Reci, kar ti pravim,« je kratko odvrnil Barjac, »saj ni treba, da bi vedel, zakaj.«

Gautrais je naglo odšel. Koleta je vstala in presunjena pogledala očeta:

»Oče... jaz tega ne bi hotela, da se zgodi gospodu Bellegardeu nesreča!«

»Teda se zanimaš zanj?« je vprašal Barjac in nagrbancil obrvi.

»Čitala sem njegove članke in knjige,« je v očividni zadregi

odgovorila mlada dama; »in kakor vidim, je zelo nadarjen. Tudi tega ne tajim, da mi je simpatičen.«

Med tem, ko je Koleta plašno pobesila oči, so se skrivile Barjacove ustnice v čuden smeh.

Gautrais je bil v tem poiskal Jacquesa v garderobi. Sklonil se je k njemu in mu šepnil nekaj besed na uho. Mladi poročevalec je bil videti ves zadovoljen. Stisnil je Gautraisa roko in tiho vprašal:

»Teda velja?«

»Velja!« je z mračnim obrazom ponovil Gautrais.

6. poglavje.

Tisti večer okoli 11. je prišel nekdo s Karuseljskega trga in prekoračil veliko dvorišče Louvra. Oblečen je bil v temen površnik z zavhanim ovratnikom in pokrit z mehkim črnim klobukom, katerega si je bil potegnil do ušes. Ko se je prepričal, da ga nihče ne zasleduje, se je kakor ris priplazil k desnemu krilu. Pod galerijo je naletel na osebo, ki je bila skrita za stebrom in ga je očividno že nekaj časa pričakovala.

Mož za stebrom je z roko pomignil možu v površniku, ne da bi izpregovoril. Nato je vzel sveženj ključev, oprezno odprl majhna vrata in stopil s svojim spremljevalcem v vežo pred galerijo antik. Oprezno se plazeč, sta krenila po galeriji in jo prehodila po vsej dolžini.

Nato sta splezala čez leseno pregrado, ki je zapirala občinstvu dohod v dvorano barbarskih bogov, in se vtihtapila v to dvorano, ki je bila skoro popolnoma temna.

Mož s svežnjem, ki je bil očividno v veliki zadregi, se je nemirno oziral. Nato je zamrmral:

»Služba me kliče, gospod Bellegarde. Drugače bi rad ostal pri vas.«

»Tega ni treba, dragi Gautrais,« je odvrnil novinar. »Doživel sem že marsikaj in nič me ni strah samote.«

Nato je potegnil iz žepa browning in dodal:

»Pripravljen sem. Ne bojim se nikogar, pa naj bo strah ali zločin. Sicer pa ne verjamem, da bi bil tako predrzen in bi se nocoj spet upal priti v Louvre. A naj se zgodi, kar se hoče — mene ne bo iznenadilo!«

Gautrais je nejevolno zmajal z glavo in odšel.

Najboljši
in najcenejši
so
„Minerva“
šivalni
stroji

15 letno garancijo.
Brezplačen pouk v vezenju in krojenju.
Prodajamo tudi na obroke.
Priporoča se
„Tehnik“ Josip Banjari
Ljubljana, Miklošičeva cesta 20, v palači
Okrožnega urada.
Na drobno! Na debelo!

Dobro vpeljana izdelovalnica živilske industrije

(Znanstveni predmeti) s velikim krogom odjemalcev radi preobremenitve lastnika prodamo ali damo v najem restoranim, gostinškim in trgovskim. — Nekaj kapitala radi prevzema zalog blaga 3—500.000 Din potrebnih. — Poudarimo pod »Markon« artiler 21506 na Publicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva 11. 14515

Obl. koncesionarna
Šoferska šola
GOJKO PIPENBACHER
Ljubljana, Dunajska cesta 15
Pisarna in informacije: Rutarjeva 9
Zahtevajte prospekt!

Prvovrstna
apnena jajca

v zabojih po 720 ali 1440 komadov.
Din 1.38 za komad. postavno Poljčane.
vključno zaboja. razpošilja po povzetju
Ekspozitna družba Matheis,
Suppanz in drug, Maribor
poštni predal 6.

MICHEL SOVA MOCILANA
KUDELJE I TVORNICA
UZETA D. D.,

Stara Palanka, Bačka
poštni predal 17
ustanovljena 1884
priporoča po konkurenčni ceni

V R V I
za transmisijske pogone

kakor različne vrvi za dvigala, ladje in
splave iz prvovrstne bačke konoplje
tehnično napopolnjenše dovršene v različnih
dimenzijah.

Specijaliteta: transmisijske vrvi z patentiranimi spojkami (Seilschlöss).

MULTOR ROTARI
Najpopolnejši in najcenejši aparat za množenje, poslednji uspeh nemške industrije.
Multor Co., Beograd. Obiljež venac br. 15. Telef. 33-01. 201a

Sedaj je treba
menjati olje!

Olje, ki ste ga svojčas napolnili, je porabljeno! Samo sveže olje visoke maslene vrednosti, ki je specijalno usposobljeno za Vaše vozila, bo kos težavnim delavnim pogojem pozimi.
Zato vedno uporabljajte pravilno vrsto Gargoyle Mobiloil po priporočilnem kazalu. Na ta način si zagotovite pravilno mazanje in s tem vred

- ★ pospešujete brtvenje med batom in cilindrovo steno,
- ★ ne izgubljate brez potrebe moči,
- ★ preprečujete razredčenje olja,
- ★ lažje poganjate motor in vozite pozimi brez ovir.

Po kakovosti prvo olje na svetu!

Mobiloil
REG. TRADE MARK
VACUUM OIL COMPANY D. D.

Zahvala.

Ob priliki prebridke izgube našega ljubega očeta, starega očeta, brata, strica, svaka in tasta, gospoda

Matije Dolničarja

izrekamo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so v tako ogromnem in častnem številu spremili blagopokojnika na zadnji poti, kakor tudi vsem onim, ki so na katerikoli način skušali olajšati našo neizmerno bol.

Osobito se zahvaljujemo g. dr. Jamarju za njegov požrtvovalni trud, nadalje za častno spremstvo preč. duhovščini in sestram »Vincencijske družbe«, istočasno Upravnemu svetu, članstvu in uradništvu »Kmetijske posojilnice«, potem Glavnemu odboru CMD, »Šentpeterski moški in ženski podr. CMD«, »Zvezi za tujski promet«, njegovim stanovskim tovarišem iz Ljubljane in okolice, »Viškim gasilcem«, »Sokolu«, zastopnikom »Šentjakebske podr. CMD«, uslužbencem raznih podjetij, zlasti uslužbenstvu »Pekartet«, še posebno darovalcem prekrasnih vencev in šopkov in končno vsem, ki so počastili blagopokojnika, nam preostalim pa kakorkoli izrazili svoje sožalje in sočustvovanje!

Nemogoče se nam je zahvaliti vsakemu posebej, zato: Najlepša hvala vsem in za vse! Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, 25. nov. ob ½8. zjutraj v Franciskanski cerkvi.

Ljubljana, dne 23. novembra 1929.

ZALUJOČI OSTALI

Zastopnika za vso Slovenijo

iskamo za razpečevanje novega izuma, ki je potreben v vsakem umadu, trgovini, obratu, industriji, obrtniku itd. Prednost imajo vsestransko trgovsko nabavljene. Ponudbe s navedbo dosežanega službovanja na oglas oddetek »Jutra« pod »NOVI IZUM«. - 14470

Paslovedja s kavcijo

izvežbanega v trgovini z jajci, sprejem takoj. Ponudbe pod »Sposoben« na podružnico »Jutra« v Mariboru.

Zahvala.

V boleznih in ob smrti predragoga in neposrednega nam soproga, brata, svaka in strica, gospoda

Fraňa Greifa

nam je došlo z vseh strani nebroj dokazov iskrenega sočustvovanja.

Dovoljujemo si tem potom izreči za pomoč in tolažbo v boleznih, na ovrže in čiščenje spomina na njegovi zadnji poti ter naše iskrene sožalja vsem in vsakega posebej našo najklobko zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujemo za požrtvovalni trud g. zdravnika, za oporo na počasičenje upravi, nadzorniku, direktorju in namččenstvu Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo, dr. Angelika Tomincu, zastopnikom vojaštva, častni četi in vojaški godbi, kakor tudi Zvezi rezervnih oficirjev v Ljubljani, zastopnikom ostalih denarnih zavodov in industrijskih podjetij, številnim poklonikom osebnim prijateljem in znancem in sploh vsem, ki so na katerikoli način lajšali našo bol.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek 25. nov. ob 7. uri v Franciskanski cerkvi.

Zahvala CIRILA GREIF roj. SCHIFFRER in ostalo sorodstvo.

Pisalni stroji

Pisalni stroj
»Hemington«, malo
rabljen, ugodno prodaja.
Naslov v oglaševalnem oddelku
»Jutra«.

Pisalni stroj
»Underwood« in majhni stroj
»Grosbeak«, Ljubljana
»Grosbeak« 25 — Mirja.

Stroji

Prodaj
»Savski« povlačni stroj ta-
koj: Staljni parni stroj,
ca 50 HP, parni kotli,
projevalni in stopničasti
kurilniki. V obratu za vi-
diti se ca. 14 dni. Naslov
v oglaševalnem oddelku
»Jutra«.

Sivalni stroj
»Savski« prodaja Pariz
»Savski« 25 — Mirja.

Pletilni stroj
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.

Benčni motor
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.

Flektromotor
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.

Orodje

Prodaj
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.

Informacije

Skrbi zaupajte
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.

Razno

Lisičje, pol-
hove kože
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.

Sv. Miklavž
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.

Naznanilo
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.

Pozor!
Dober zaslužek.

Prodajalce
za naše švedske
»posnemanike«
iščemo v vsakem kraju
proti dobremu plačilu
»Tehna« družba
Ljubljana
Mestni trg 25/1

»VREČE«
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.
»Savski« 25 — Mirja.

Zakaj pa ravno spomlad?

Če si pa lahko prihranite
Din 300.—

s tem, da si že sedaj preskrbite nova kolesa in poleg
tega še priznate najboljšo znamko

Peugeot

PAKIS

katera prodajam od danes naprej vsled nastopajoče
zime po lastni nabavi cenil.

Ne zamudite te izredno ugodne prilike, ker bo
zaloga kmalu pošla.

Vse tipe koles Din 300.— ceneje!

Šribar Ivan, Peugeot,
Ljubljana, Gosposvetska c. 12

**Najpopolnejši
Stoewer**

sivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje ter
za vsak dom. Preden si nabavite
stroj, ogledajte si to zbirnost pri
tvrdki.

Lud. Baraga, Ljubljana
Šelenburgova ulica 61.
Izročila: »Jutra« 15.11.1929. »Savski«
Telefon št. 980.

**RADIO
FR. BAR**

Vam nudi
za Miklavža
najboljše radio-aparate

tudi na mesečne
obroke
Ljubljana
Mestni trg 5

Velika
zaloga
gramofonov

Vsakovrstne narodne, plesne in umetniške plošče v
veliki izbiri.
Kakor drugi, tako tudi Vi kupite pri nas v Vašo naj-
večjo zadovoljnost.

Priporočila se

„Tehnik“ Josip Banjai
Ljubljana, Miklošičeva c. 20. V palači Okrožnega urada

Prodaja tudi na obroke! Postrežba solidna!

Makulturni papir po 4 Din kg
Naslov v upravi »Jutra«.

Revmatizem.

Isjava zahvalnosti.

Velemenjem gospodu
dr. R. Rahlejevu, Beograd, Sarajev-
ska 70.

Čast mi je prositi Vas, da bi mi po-
slali Vaše — izmed vseh do danes pre-
izkušenih — najboljšo zdravilo zoper
revmatizem. Vaša sposobnost in trud
se širi na vse strani, ker so v našem
mestu trije težko trpeli na revmatizmu,
a z Vašo pomočjo vidimo danes vse tri
popolnoma zdrave. Zato Vas prosim,
da bi mi takoj odposlali to močno zdra-
vilo, ker trpi moja družina težko na
revmatizmu.

Vdano se Vam zahvaljuje

Niko Črnčević.

Vir Pazar (Črna gora).
Zdravilo Radio-Balsamika izdeluje, pro-
daja in razpošilja proti naplačilu Labora-
torij Radio-Balsamika dr. L. Rahlejeva,
Beograd, Sarajevska 70.
Zdravilo se dobi tudi v vseh lekarnah in
drogerijah 168

**Blagor kurjih
očes »CHOME«**

Milijonkrat najboljšo pre-
izkušeno nemško fabrikat
Kurja očesa, roženica,
bradavice, bule izginejo
brez sleda. Nikak obliži
nikak obveza, torej tudi nobeno spolze-
nje oblogel. Nikak rezanje! Nikakšno
vnetje! Nikak pritisk! Nikakno lepljenje na
oči! Tudi v najhujših slučajih brez-
pogumno zanesljiv učinek!

Tuba Din 10.— (predplačilo). Po
povzetju najmanj 1 tubo »CHOME«, pet no-
vih kopljev in pršilni prah (proti potenju
nog) za dva meseca, vse skupaj 54 Din
in porto »AURORE« sekt. 16. Novi Sad,
Zvezdarska 38.

Hvala predmet za vsakega
trgovca, brivca, čevljarja, prodal-
ca in okrajnega zastopnika itd.

Kanarčki

žlahtni vrvič (Edelroller) odlikovani rod
s srebrnim lavor, vencem ter veliko in malo
zlatu kolajno. Cena za samce 150, 200, 250
in 300 Din, samice po Din 50 komad. Razpo-
šiljam po povzetju in jamčim, da ptice pride
živa. Pri vprašanju priložiti znamko. Franc
Golob, Ljubljana, Hranilnična cesta 8. 15. 1

**Razpis
gostilne na račun**

na žagi v Soteski pri Straži-Toplice. Pred-
nost: verzirana kuharica. Nastop 1. janu-
arja 1930. Pisane ponudbe s referencami
do konca t. m. na Josip Javornik, lesna
ind., Ljubljana, Beethovnova 6.

Izvanredna ponudba!

Za čezurni letni čas priporočamo, da se nabavite
kožno pelerino za dež

C. O. V. tehta samo 110 gramov, kmitača ribe
kože imi. Odlično se je ta pelerina izkazala, ker
ne prepušča mokrote, je komodno zložljiva, kakor
mehka žepna beležnica, ki se jo nosi vedno lahko
s seboj, ter je nadreje trpežna. Zelo priporočljiva
za dame in gospode (tudi za otroke), v dežju in
snegu, za izlete in sport.

Reklamna cena s posebno kapico in etufom sa-
mo 70 Din franco, zacinjena, poslana po po-
nem povzetju, 2 kosa 138 Din. Razpošilja A.
Mašik, export, Praha XII., Loočdýnska 57.
(Če ne bi ugajalo, jamčimo zameno.)
Naslov natančno napisati. 14791

VINA

bela in rdeča, najboljše kvalitete priporoča
tudi zasebnikom od 56 l naprej po najnižjih
cenah Jurij Ehl, Maribor, Krčevina 88. Ogle-
da se v kleti od 8.—12 in 2.—5. ure dnevno
14479

Krasno stanovanje

3 sob (2 veliki, 1 manjši), s vsemi pritlikli-
nami, plin itd. oddan s 1. decembrom proti
odkupu mobilij za obednico in spalnico. Po-
nudbe pod »Krasno stanovanje« na oglašni
oddelen »Jutra«.

14534

Z kup v A striji

Kmetijstvo, 2 in pol km od oddaja-
lišča za mleko (postaja D-vlaka), 25
km od svetovnega zdravilišča (poleti
yoghurt), najboljše ceste, la. zemlja,
izborno arondirano, za najmanj 60 krav
mlekari (ob pridelovanju čiste krme je
moči privesati še več živine, ker so
hlevi obsežni za 120 velike živine).
Niv. travnikov, pašnikov okoli 70 ha,
poleg tega 4 mesece planine za 50 mla-
de živine. Prevzeti se mora živ in
mrtvi inventar. Prednost imajo stro-
kovnjaki z dokazano najmanj 80.000.—
Rm (nemških državnih mark) kapitala.
Pišite pod št.: »Rationelle Wirtschaft
sichert beste Verzinsung und 100% Si-
cherheit« na »Kaver«, Klagenfurt, Burg

**Prvovrstne
tapetniške
delavce
sprejemem.**

Vprašati osebno v Zagrebu, Sav-
ska cesta 25 pri vratarju --

KRASNE TLAKOVE

na veže, cerkve izdeluje in poklada

Cementarna Gostinčar

p. Dol pri Ljubljani. 14097

Zahtevajte v trgovini

Hubertus mast

najboljša za lovske in turistske
čevlje.

Izdelovatelj:

Iv. Lapajne, Ljubljana — Moste

V novo preurejenem dalmatin-
skem vinotoku na starini za
Ljubljano se toči prvovrstno
novo vino 14% gradacija. —

Pridite in prepričajte se!

14514

DR. SCHAEFER-JEV EPILEPSAN

proti ep lepsiji, krčem, padavici

Ze petnajet let najboljšo preizkušeno sred-
stvo. Vsak dan dohajajo nova priznanja.
Pobližnja pojanila daje in razpošilja

Lekarna pri Sv. Stefanu, Mr. M. Fister,
Osijek III. 14233

Udeležbo

z ali brez sodelovanja v kulturnem
podjetju nudim gospodu ali dami z ka-
pitalom nad 100.000 Din.

Ponudbe na oglašni odd. »Jutra« pod
»Dobra obrestovanje«. 14511

Volna

apartnih barv za pull-overje, žemperje
in obleke. Došla tudi posebna volna
»Ivora-Frotte« za blazine in čepice.

TONI JAGER,

LJUBLJANA, Dvorci trg 1.

Pristopajte k Vodnikovim družbil

B. Pauer - Ljubljana

družba z o. z.

Sv. Petra c. 48 Sv. Petra c. 48

Tvornica

keksov-biskvita-vafeljnov

K. Milkovič

naznanja, da se bo v nedejo točil pristni rizling in hlozan
iz Gradove kleti v re-avraciji Kouiny, na Dunajski cesti,
nasproti artijerjske vojašnice in se vujudno priporočam za
obilen obik. 12469

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naša srčno ljub-
ljena mamica, in tetka, gospa

SOFIJA STROJ

posestnica tovarno

v petek, dne 22. nov. ob 1/3. zjutraj po dolgi mučni bolezni,
previdna s tolažili sv. vere, bogu vdano preminula.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedejo, dne 24. no-
vembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na farno pokopa-
lišče, kjer jo bomo položili k večnemu počitku.

Zapuže, dne 23. novembra 1929.

Žalujoči ostali.

Miklavževa darila

v največji izbi in solidnih cenah nudi tvrdka

F. A. Schmitt

142-2

Pred Škofijo 2

Ljubljana

Lingerjeva 4

**18 Din
likanje**

obleke, kila, čisti, pošije
WALLET EXPRESS
Stari trg 19.

Samo ta znamka vam jamči za odlično kakovost vrhnih in snežnih čevljev. Vsak par se pred ekspedicijo kontrolira in opremi s tovarno številko.

Kupite še danes „Trapez“ vrhnje in snežne čevlje, ker so ti najboljši!

TRAPEZ

Pozor! Nikdar niste bili tako zadovoljni, kakor boste, če si nabavite prvovrstne **JUGO LUC-PEČI**, katere izdeluje in popravlja edino domača tvrdka **JUGO-LUC, Ljubljana** PUHARJEVA ULICA 3.

Dvokolesna najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozil od preprostega do najfinišnega, in igrači vozilki v saloni. Več znamk kavalirskih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. **TRIBUNA F. B. L.** tovarna dvokoles in otroških vozil, Ljubljana, Karlovaška cesta 4.

DOGAN LJUBLJANA Osakmovalne peh-štev na opremo stanovanj in pisarn **Dunajska cesta 17**

Pravkar izšlo! Naročite takoj!
Sinclair Gluck

Zlati panter

Najsijajnejši kriminalni roman našega časa

Skrivnostne nastajanje mladenk in newyorške družbe
Tihotapljeni mamili in njihovi „cesarji“
Clayton išče svoje sestre in najde ljubosnen Natalije van Gleeft
Bitka policije s slečinci

V Ameriki milijonske naklade

Cezano 35 Din, broširano 25 Din

Naroča se pri upravi Jutra v Ljubljani in pri vseh knjigarnah

Gorenjci!

Ne delajte si nepotrebnih stroškov pri nakupu lesenskega in žinskega blaga. pohitite v

Radovljico in na Bled k Vinke Savnik-u

Tam boste ravno tako postreženi kakor v Kranju in Ljubljani, toraj ne zamudite prilike ogledati si bogato zalogo modernih vzorcev. — Cene za jamčeno mize kakor v vsaki največji trgovini! 12.443
Le en sam poset! In doplača je Vaš trud!

GOSPODINJE!

To je priznано najboljši dvojno koncentrirani **paradižnikov ekstrakt**

Dobi se v vseh trgovinah! Zahtevajte pri nakupu paradižnikovega ekstrakta izrecno znamko „MELLONI“

Razsvetli bolje

z notranje matiranimi

OSRAM

žarnicami.

Res poceni in dobro

Vas postreže

BERKO

MODNA TRGOVINA
DUNAJSKA CESTA šte. 5

Razpis službe.

Električno podjetje velike občine Murska Sobota razpisuje mesto samostojnega

knjigovodja-bilancista-kalkulanta

Prednost imajo reflektanti, ki so bili že zaposleni pri električnem podjetju. Prosilci naj vložijo nemudoma svoje prošnje s priporočili pri županstvu velike občine Murska Sobota. Pilača po dogovoru. Nastop službe s 1. januarjem 1930.

Župan: **Benko, I. r.**

14495

KLAVIRJI!

Tovarna klavirjev Selter, Nemčija, ustanovljena l. 1840. izdeluje prvovrstne instrumente, neprekinljivo v glasi in izdelavi. Zastopstvo R. WARBINEK, tovarna in izposojevalnica klavirjev, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska cesta 2. 14504

ŠOFERSKA ŠOLA

I. GABERŠČIK, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 52. Praktični in teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov in praktične vožnje z zaprtim in odprtim avtomobilom. Poučujem tudi privatno. — Prihodnji redni tečaj prične 2. decembra. 14225

BOTOT

Edina zobna voda katere je odobrila PARIŠKA MEDICINSKA AKADEMIJA Najboljše tovarne sveta. Ustanovljena l. 1783.

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRAZIKA

za navadno leto 1930, ki ima 365 dni
„VELIKA PRAZIKA“ je najprej izšla glasovita knjižica, ki jo bi se od naših predhodov najbolj upoštevala in jo bi do naših najbolj običajnih.
V „Veliki Praziki“ najde vsa, kar si vsak potrebuje vsak dan: Katalozi knjižice s sobornimi, občinskimi, ljudskimi, verskimi in drugimi izdajami; — solstice in lunine mize; — letna spremljevalca; — knjižice za prevodilne in protestantne; — poštne dolžnice za gospodinjstvo; — knjižice za knjižice in mesece, pobornice, knjižice pogodb in račune; — knjižice za knjižice v Ljubljani in Zagrebu; — vse seje na Kranjskem, Korolovskem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o konci trajnosti živine; — tabele hektarov v orabi; — popis vseh vseh domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjske važne in odlične osebe s slikami; — osamljena predmetov, ki bi radi knjižice in knjižice v knjižici.
„VELIKA PRAZIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisarno pri založniku: tiskarni J. Blasnikova nasl. d. d. v Ljubljani.

Zahtni kanarčki

v letni knjižici in knjižici knjižice knjižice v letni knjižici. 10 mark in višje. predgovor, pisniški posel, knjižice, pisniški posel, knjižice. Večkratovno obnovljeni in dragoceni podobni naslovi. — (Vedre) Groszschütz Heydenreich, Bad Suederode 100, Harz.

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite najboljše in najcenejše pri stari, priznani tvrdki

H. SUTTNER,

Ljubljana, Prešernova ulica 4, poleg franciškanske cerkve.

Največja in najsofistnejša razpoložljiva. Razpoložljiva v vse kraje tu in izvenstva.

Zahtevajte brezplačni cenik

H. SUTTNER, Ljubljana 4.

Lasna protokolirana tovarna ur v Švic, znamk

IKO, OMIKO, AXO

China srebrno jedilno orodje s 50-letno pisarno tovarniško garancijo.

Najboljši v materialu in konstrukciji in najlepši v opremi so živalski stroji in kolesa „Gritzer“ in „Adler“ za dom obrt in industrijo le pr!

JOS. PETELINC

Ljubljana

pošiljatelj Prešernovega spomenika ob vseh

Post vseh knjižnic

Volitna garancija

Zahtevajte posredbe

Vsakovrstne trgovske knjige, štruce, mape, note, herbarije, odjemalne knjižice, bloke, zvezke l. t. d.

nudim po skrajno ugodnih cenah!

NA DEBELO - - NA DROBNO

Anton Janežič

LJUBLJANA Florjanska ul. 14

Književnica in čitalnica trgovskih knjig

Preverjena glasbna direktor in **TVORNIC** od. tvora. skladatelj.

Vedni glasbeni **CENIK**

dobro zasloni! Zahtevajte ga pri največji razpoložljivi glasbi v Jugoslaviji

Meinel & Herold

Tovarna, glasbi, gramofoni in harmoniki

PODRUŽNICA MARIBOR št. 101 B

Violino od 95 Din nov.
Tambura » 90 » »
Mandolina » 136 » »
Trube » 506 » »
Gramofoni » 345 » »
Ročne harmonike od 85 Din nov.

Mladost, svežost, lepota!

CREME DARUVAR

Najbolj dovršen proizvod moderne in znanstvene kozmetike. Kar po prvi uporabi postane koža sveža, mehka in fina, odstrani vse nečistost, mozolje, spuščanje, pogoje, rdečico nosa in drugo. Na se boste samo razposlali okoli 20.000 poslušnih puščic ter se temeljito tega prejeti mnoge priznanje in nad 20.000 novic. Ne varujte nikomur, ampak zahtevajte brezplačno poskusno puščico, da se prepričate. Pošljemo vam jo brezplačno, ako nam pošljete za stroške v znamkah Din 2. — Originalne trikotne puščice dobite po ceni od Din 18. — v vsaki boljši strokovni trgovini. S pošto pošljete: 112-a

Apoteka BLUM, Subotica 3.

V snežu in dežju

obvarujete svoje zdravje edino
z našimi snežnimi čevlji. Imamo
jih na skladišču od gabardena v
rujavi in črni barvi ter celo-
gumaste v drap-barvi.

En par
Din 129

Rata

Novost! Novost! Železna
služinska Brozovič-
patent postelja zlož-
ljiva, s tapetiranim ma-
dracom, zelo praktična
za vsako hišo, hotele,
prenočišča, nočne služ-
be in za potujoče ose-
be stane Din. 450.—
Raspošiljam po pošt-
nem povzetju.

Lesena patent postelja
zložljiva, s tapetiranim
madracom, zelo prak-
tična stane Din. 280.—

Trodelni z volno pol-
njeni madraci stanejo
Din. 750.—

Potem mam veliko za-
logo puhastega perja
kg po D 38.— čisto be-
lo gosje kg po D 130.—
in čisto beli puh kg po
D 360.— in celo ta-
petniško in posteljsko
blago.

L. BROZOVIČ
Zagreb, ilica 82.

CENIK

kom-
pletne
in
frankat

Din
49

Potetne
jametov

Din
64

A. KIFFMANN
Maribor 136/a
specijalist same botjilne ur

OTVORITEV

prenovljene, staro renomirane
specijalne trgovine z barvami

BILLEBECK v Gosposki ulici 29

Cenjenemu občinstvu

vljudno naznanjam, da sem imenovano trgovino povsem na modernejšo
preuredil in mnogo razširil ter da bom vodil vse specijalne predmete
v veliki izbiri kakor: barve, parfumerije, toaletne in pralne potrebitine,
kakor tudi ščetkarske izdelke i. t. d.

Vsled povečanega obrata in izbire bom vedno v stanju cenj.
odjemalce postreči s prvovrstnimi izdelki in po nizkih cenah ter se
priporočam za mnogobrojen obisk.

FRANC WEILER
Billerbecka — Nasl.
Maribor, Gosposka ulica 29
14475

Prikladno darilo za Miklavža!

Vsaka ekonomična
gospodinja uporablja za
kuhanje kave in čaja le

amerikansko kanglo!

V zalogi ima samo

KARL ZUPANČ, KRANJ

Zahlevajte prospekte!

ALI BABA

Štežnji svojček redkih pravih pisemskih
znamk iz: Albanije, Anatolije, Antiohije,
Konga, Koreje, Dahomay-a, Elobey-a, Obele
slonovine (Elfenbeinküste) Epira, Reka, Ga-
buna, Guadeloupe-ja, Gvineje, Guyane, Kaledonije, Kameruna, Labuana, Liberije, Mada-
gaskarja, Martinique-ja, Miquelena, Črne gore, Nigra, Nyasse, Obervolta, Oceanije, Per-
zije, Reuniona, Rhodézije, Senegala, Somali-ja, Sudana, Togo-ja, Turčije, Ubangi-ja, Va-
tikana, Wallis-Futuna. Vse skupaj za 7 Din. Obenem dobite tudi zanimivo izbirno poš-
ljatev in poskusno številko našega mednarodnega časopisa.

Pišite še danes na Cosmophilatelist, Luzern, (Švica).

Najboljši!

je 9 cerni (s 4 mnogoternimi
Löewe žarnicami) radio aparat

Löewe F.E. 63.

Zahtevajte ponudbo od zastopnika Löewe-Radio, Berlin.

RADIOVAL, Ljubljana, Dalmatinova 13.

Najcenejši!

Sprejema na okvirno anteno.
Cena z žarnicami vred Din 4.400.

UVOZ
ČEŠKEGA IN
ANGLEŠKEGA SUKNA

A.&E. SKABERNE
LJUBLJANA

BOGATA
IZBIRA

Radiotehnika Tone Poljšak,

Ljubljana, Aleksandrova cesta štev. 5

Najcenejša in najsolidnejša radio-čvrsta

SENZACIJA! Trocevni aparat za priključek na električni tok Din 1900.—

Razpis.

Velika, prostorna, popolnoma opremljena kavarna
in restavracija

„EMONA“

ležeča v centru mesta Ljubljane se s 1. marcem 1930
daje v najem.

Ponudbe je vložiti do 31. 12. 1929.

Podrobna pojasnila pri Upravi Ljubljanske Kre-
ditne banke v Ljubljani.

14162

Poredni Bobi

Kdo se za ne spominja, ko je bil
svoje hudo mušnosti vsaki dan v
»Jutru«. Sedaj so izšle te prigode v
knižici, ki bo v veselje mladi-
ni, a tudi odrasli jo bodo z veseljem
vzeli v roke in se Bobi-ju od srca
smejala.

Miklavž in Božiček

bosta mladino gotovo najbolj osrečila s knjižico s 108 slikami.

Knjižico je dobiti
v Ljubljani

v Oglasnem oddelku »Jutra« v
Ljubljani, Prešernova ulica št. 4
Pri podružnicah »Jutra« v Mariboru
in Celju

Po pošti pa jo razpošilja uprava
»Jutra« v Ljubljani

Cena knjižice je Din 12.—. Po pošti
Din 14.—. Znesek je vpsolati v
naprej.